

Powiat
Kętrzyński

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2021-2027

projekt

Słowo wstępne

Szanowni Mieszkańcy,

W imieniu Zarządu Powiatu w Kętrzynie przedstawiam program rozwoju pn. „Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2021-2027”, zawierający cele i plany działania samorządu powiatu kętrzyńskiego mające znaczący wpływ na rozwój naszego regionu.

Opracowanie Strategii jest potrzebą na zmiany jakie wynikają z sytuacji środowiskowej, demograficzno-społecznej i gospodarczej na terenie kraju jak i powiatu kętrzyńskiego. Jest to także punkt wyjścia do dyskusji o kierunkach rozwoju i przyszłości regionu. Przygotowany dokument określa także kierunki współpracy samorządu powiatowego z najbliższymi sąsiadami oraz wzmacnia w pewien sposób współpracę z organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorstwami i wszelkimi instytucjami działającymi dla dobra Powiatu.

Realizacja „Strategii Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2021-2027” jest zadaniem dla całej wspólnoty samorządowej. Zgodnie z zapisem misji, realizacja celów i działań Strategii powinna zapewnić dynamiczny i jednocześnie zrównoważony rozwój powiatu, a w ślad za tym, stałe podnoszenie warunków życia obecnych i przyszłych jego mieszkańców.

Mając świadomość służebnej misji samorządu, z poczuciem ogromnej odpowiedzialności, jako Zarząd Powiatu deklarujemy gotowość do dalszych działań na rzecz rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego, licząc na przychylność i szeroko rozumianą współpracę.

Starosta Kętrzyński

/-/ Michał Kochanowski

1.	PRZESŁANKI I ZAŁOŻENIA STRATEGII.....	8
1.1	ZAKRES I FUNKCJE STRATEGII	9
2.	DIAGNOZA POWIATU KĘTRZYŃSKIEGO.....	11
2.1	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU	11
2.2	UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE	15
	2.2.1 ZMIANY ZALUDNIENIA.....	15
	2.2.2 URODZENIA, ZGONY I PRZYROST NATURALNY	15
	2.2.3 MIGRACJE	16
	2.2.4 STRUKTURA LUDNOŚCI WEDŁUG WIEKU I PŁCI	16
	2.2.5 PROGNOZA DEMOGRAFICZNA	19
2.3	ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I JEGO OCHRONA	21
	2.3.1 RZEŻBA TERENU.....	21
	2.3.2 ZASOBY NATURALNE	21
	2.3.3 GLEBY.....	23
	2.3.4 ZASOBY WODNE	25
	2.3.5 WALORY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	26
	2.3.6 KLIMAT.....	35
	2.3.7 OCHRONA POWIETRZA.....	35
	2.3.8 KLIMAT AKUSTYCZNY I POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	36
	2.3.9 ANALIZA SWOT	37
	2.3.10 GŁÓWNE WYZWANIA.....	39
2.4	DZIEDZICTWO KULTUROWE	40
	2.4.1 ZADANIA I KOMPETENCJE POWIATU W ZAKRESIE OCHRONY ZABYTKÓW I OPIEKI NAD ZABYTKAMI	40
	2.4.2 ZASOBY DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO POWIATU.....	41
	2.4.3 STAN ZACHOWANIA ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH I ARCHEOLOGICZNYCH	45
	2.4.4 ANALIZA SWOT	46

2.4.5	GŁÓWNE WYZWANIA	47
2.5	INFRASTRUKTURA DROGOWA	48
2.5.1	SIEĆ DROGOWA I STAN DRÓG.....	48
2.5.2	NATĘŻENIE RUCHU	55
2.5.3	ANALIZA SWOT	57
2.5.4	GŁÓWNE WYZWANIA	58
2.6	ORGANIZACJA TRANSPORTU PUBLICZNEGO.....	59
2.6.1	KOMUNIKACJA PUBLICZNA	59
2.6.2	TRANSPORT KOMUNALNY.....	61
2.6.3	ANALIZA SWOT	61
2.6.4	GŁÓWNE WYZWANIA	62
2.7	GOSPODARKA I RYNEK PRACY	63
2.7.1	PODMIOTY GOSPODARCZE	63
2.7.2	ROLNICTWO.....	64
2.7.3	RYNEK PRACY.....	65
2.7.4	POZIOM I STRUKTURA BEZROBOCIA	66
2.7.5	ANALIZA SWOT	72
2.7.6	GŁÓWNE WYZWANIA	73
2.8	EDUKACJA.....	74
2.8.1	ANALIZA SWOT	79
2.8.2	GŁÓWNE WYZWANIA	79
2.9	POMOC SPOŁECZNA	81
2.9.1	POMOC OSOBOM STARSZYM	84
2.9.2	POMOC DZIECKU I RODZINIE.....	85
2.9.3	DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	87
2.9.4	ANALIZA SWOT	88
2.9.5	GŁÓWNE WYZWANIA	88

2.10	BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	90
	2.10.1 POWIATOWE CENTRUM ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO I BEZPIECZEŃSTWA.....	90
	2.10.2 POLICJA.....	92
	2.10.3 STRAŻ POŻARNA	93
	2.10.4 POWIATOWY RZECZNIK PRAW KONSUMENTA.....	94
	2.10.5 POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA W KĘTRZYNIE ...	95
	2.10.6 POWIATOWY INSPEKTORAT WETERYNARII W KĘTRZYNIE	95
	2.10.7 ANALIZA SWOT	96
	2.10.8 GŁÓWNE WYZWANIA.....	96
2.11	OPIEKA ZDROWOTNA.....	97
	2.11.1 ANALIZA SWOT	100
	2.11.2 GŁÓWNE WYZWANIA.....	101
2.12	KULTURA.....	102
	2.12.1 ANALIZA SWOT	104
	2.12.2 GŁÓWNE WYZWANIA.....	105
2.13	SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA	106
	2.13.1 OBIEKTY SPORTOWE NA TERENIE POWIATU	109
	2.13.2 BAZA NOCLEGOWA	111
	2.13.3 ANALIZA SWOT	113
	2.13.4 GŁÓWNE WYZWANIA.....	114
2.14	WIZERUNEK I PROMOCJA.....	115
	2.14.1 ANALIZA SWOT	117
	2.14.2 GŁÓWNE WYZWANIA.....	118
2.15	USŁUGI ADMINISTRACYJNE.....	119
	2.15.1 CENTRUM USŁUG WSPÓLNYCH POWIATU KĘTRZYŃSKIEGO.....	120
	2.15.2 ANALIZA SWOT	123

2.15.3	GŁÓWNE WYZWANIA	123
2.16	WSPÓŁPRACA SAMORZĄDOWA.....	124
2.16.1	ANALIZA SWOT	125
2.16.2	GŁÓWNE WYZWANIA	125
2.17	ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	126
2.17.1	ANALIZA SWOT	127
2.17.2	GŁÓWNE WYZWANIA	127
2.18	SYTUACJA FINANSOWA POWIATU	128
2.18.1	DYNAMIKA DOCHODÓW I WYDATKÓW W LATACH 2014-2019.....	129
2.18.2	PROGNOZA FINANSOWA	132
2.18.3	ANALIZA SWOT	133
2.18.4	GŁÓWNE WYZWANIA	134
3.	WYZWANIA I PRIORYTETY ROZWOJU POWIATU KĘTRZYŃSKIEGO	135
3.1	TRENDY I WYZWANIA ROZWOJU POWIATU	135
3.1.1	WYZWANIA POWIATU KĘTRZYŃSKIEGO W PERSPEKTYWIE 2027 ROKU ...	136
3.1.2	WYZWANIA STRATEGICZNE W ŚWIETLE ZADAŃ SAMORZĄDU POWIATOWEGO	137
4.	MISJA I WIZJA ROZWOJU POWIATU KĘTRZYŃSKIEGO	139
5.	CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I DZIAŁANIA POWIATU KĘTRZYŃSKIEGO	140
5.1	CEL STRATEGICZNY 1 - OCHRONA WALORÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO ORAZ DZIEDZICTWA KULTUROWEGO POWIATU KĘTRZYŃSKIEGO.....	142
5.2	CEL STRATEGICZNY 2 - OCHRONA ZDROWIA ORAZ WŁĄCZENIE SPOŁECZNE. PORZĄDEK PUBLICZNY I BEZPIECZEŃSTWO OBYWATELI	156
5.3	CEL STRATEGICZNY 3 – ROZWÓJ EDUKACJI I RYNKU PRACY.....	171
5.4	CEL STRATEGICZNY 4 – SPÓJNOŚĆ KOMUNIKACYJNA POWIATU	180
5.5	CEL STRATEGICZNY 5 – INNOWACYJNA I SPRAWNA ADMINISTRACJA, WSPÓŁPRACA SAMORZĄDOWA I KSZTAŁTOWANIE POZYTYWNEGO WIZERUNKU POWIATU KĘTRZYŃSKIEGO	189

6.	PROCES REALIZACJI STRATEGII: WDRAŻANIE, MONITORING I EWALUACJA	193
7.	STRATEGIA ROZWOJU POWIATU KĘTRZYŃSKIEGO A INNE DOKUMENTY STRATEGICZNE	197
7.1	DŁUGOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU „POLSKA 2030. TRZECIA FALA NOWOCZESNOŚCI”	197
7.2	STRATEGIA NA RZECZ ODPOWIEDZIALNEGO ROZWOJU DO ROKU 2020 (Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.).....	197
7.3	RAPORT POLSKA 2030. WYZWANIA ROZWOJOWE.....	198
7.4	KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030	199
7.5	KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2030.....	200
7.6	WARMIŃSKO-MAZURSKIE 2030. STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO- GOSPODARCZEGO	201
7.7	PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO- MAZURSKIEGO.....	202
8.	SPIS TABEL, RYSUNKÓW I WYKRESÓW	204

1. PRZESŁANKI I ZAŁOŻENIA STRATEGII

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2021-2027 jest głównym dokumentem programowym tworzącym politykę samorządu powiatowego w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego w określonym horyzoncie czasu. Nakreśla ona zakres dla sektorowych programów i projektów realizacyjnych powiatu. Dotychczasowa „Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego obowiązywała w latach 2016-2020”. W związku z tym zasadnym stała się potrzeba stworzenia nowego dokumentu, który wyznacza długookresowe cele Powiatu oraz uzyskuje dla nich wsparcie społeczne.

Proces budowy Strategii – etapy:

- Założenia Strategii:
 - Określenie sposobów przebiegu tworzenia dokumentu;
- Diagnoza strategiczna:
 - Badania diagnostyczne różnych dziedzin życia społecznego, gospodarczego i środowiska przyrodniczego Powiatu Kętrzyńskiego;
 - Analiza SWOT Powiatu Kętrzyńskiego;
 - Analiza planów i programów rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego;
 - Przegląd strategii i programów rozwoju jednostek centralnych (województwo warmińsko-mazurskie, kraj, UE).
- Określenie celów strategicznych:
 - Określenie misji i wizji Powiatu Kętrzyńskiego;
 - Wyznaczenie celów strategicznych i celów operacyjnych rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego;
 - Wyznaczenie działań strategicznych z uwzględnieniem realizatorów i źródeł finansowania;
 - Opracowanie sposobów wdrażania, monitorowania i ewaluacji strategii.
- Konsultacje projektu Strategii:
 - Poddanie dokumentu konsultacjom społecznym;
 - Analiza wniosków i uwag do Strategii;
 - Opracowanie ostatecznej wersji dokumentu Strategii.
- Zatwierdzenie Strategii:
 - Przyjęcie Strategii przez Radę Powiatu w Kętrzynie.

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2021-2027 (dalej *Strategia*) opierać się będzie na szeregu konkretnych celów, których osiągnięcie będzie prowadzić do wymaganego efektu. Cele te łącznie będą składać się na uzupełniający się plan rozwoju powiatu. Na przyszłość niebagatelny wpływ ma szczegółowe planowanie oraz przestrzeganie i realizowanie wytycznych zaprezentowanych w niniejszym dokumencie. Jasne cele, które są efektem pracy wielu zaangażowanych ludzi pozwalają na jak najdoskonalszą realizację założeń. Tworzenie *Strategii*, wdrażanie z dokładnym określeniem warunków, na jakich mają się odbywać poszczególne zadania oraz zaangażowanie ludzi do tworzenia wspólnego dobra ma na celu podniesienie poziomu zaspokajania potrzeb mieszkańców. Powiat, ze względu na swoje specyficzne ułożenie w organizacji życia samorządowego w Polsce ma w zakresie swoich obowiązków wiele odpowiedzialnych zadań. Bez właściwego planowania, antycypacji przyszłych trendów, niektóre z nich, takie jak np. organizacja szkolnictwa zawodowego czy system komunikacji nie będą służyć mieszkańcom. Stąd waga planowania dla właściwego gospodarowania budżetami.

Strategia dotyczy sfer i tematów, które są przedmiotem interwencji publicznej i odnosi się do zadań i kompetencji samorządu. Definiuje cele dla działań, wskazuje zakres i formy współpracy.

Przyjęta i wdrażana *Strategia* pozwoli nie tylko efektywnie prowadzić politykę rozwoju powiatu, ale także będzie zasadniczym dokumentem umożliwiającym skorzystanie z licznych instrumentów finansowych wspierających rozwój lokalny i regionalny, w tym pochodzących z perspektywy finansowej Unii Europejskiej.

Ze względu na naturalną potrzebę tworzenia dokumentów o charakterze strategicznym dla różnych obszarów aktywności przyjęto zasadę otwartości niniejszego dokumentu. Zmiany, uzupełnienia i modyfikacje polegać będą mogły zarówno na poprawianiu wprost dokumentu bazowego, jak i na dołączaniu innych dokumentów, jako uzupełnień *Strategii*. Podsumowując niniejszy dokument ma charakter otwarty i nie zamyka się przed zmianami oraz wprowadzaniem nie ujętych w aktualnej wersji dokumentu rozwiązań.

1.1 ZAKRES I FUNKCJE STRATEGII

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2021-2027 r. podzielona jest na dwa obszary:

- Diagnostyczny – opisujący stan, dynamikę oraz wyzwania i priorytety rozwoju powiatu;
- Normatywny – przedstawiającej wizję, cele i działania rozwoju powiatu wraz z zasadami ich wdrażania.

W pierwszym obszarze Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2021-2027 r. zawiera diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej powiatu. Diagnozę stworzono dla 18 obszarów, związanych z procesem funkcjonowania powiatu:

- Położenie i struktura administracyjna Powiatu;
- Aktualna i prognozowana sytuacja demograficzna;
- Środowisko przyrodnicze;
- Dziedzictwo kulturowe;
- Infrastruktura drogowa;
- Organizacja transportu publicznego;
- Gospodarka i rynek pracy;
- Edukacja;
- Pomoc społeczna;
- Bezpieczeństwo publiczne;
- Opieka zdrowotna;
- Kultura;
- Sport, rekreacja i turystyka
- Wizerunek i promocja;
- Usługi administracyjne;
- Współpraca samorządowa;
- Organizacje pozarządowe;
- Sytuacja finansowa Powiatu.

Podczas tworzenie diagnoz strategicznych dla każdego z obszarów korzystano z oficjalnych statystyk GUS i danych źródłowych Starostwa Powiatowego w Kętrzynie. Każdy z obszarów, w swoim zakresie, podsumowany został analizą SWOT powiatu w perspektywie najbliższych kilkunastu lat. Na ich podstawie zostały przedstawione wyzwania jakie stoją przed samorządem powiatowym oraz priorytety w procesie długofalowej interwencji.

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2021-2027 r. jest dokumentem przeznaczonym nie tylko do władz, administracji i mieszkańców, ale także do organizacji pozarządowych oraz jednostek administracji publicznej wszystkich szczebli. *Strategia* jest w pełni zbieżna z dokumentami strategicznymi szczebla wojewódzkiego i krajowego. Niniejszy dokument będzie systematycznie monitorowany i poddawany ewaluacji. Pomoże to uniknąć dezaktualizacji wyzwań określonych w *Strategii* w czasie jej obowiązywania.

2. DIAGNOZA POWIATU KĘTRZYŃSKIEGO

2.1 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU

Powiat Kętrzyński położony jest w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego.

Powiat graniczy z:

- obwodem kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej – od strony północnej,
- powiatem węgorzewskim – od strony wschodniej,
- powiatem giżyckim – od strony wschodniej,
- powiatem mrągowskim – od strony południowej,
- powiatem olsztyńskim – od strony południowej,
- powiatem bartoszyckim – od strony zachodniej.

Ryc. 1 Powiat Kętrzyński na mapie województwa warmińsko-mazurskiego
źródło: Starostwo Powiatowe w Kętrzynie

Powiat Kętrzyński zajmuje powierzchnię 1.213 km² (121.299 ha) co stanowi 5,01% powierzchni województwa i 0,38% powierzchni kraju. W 2019 roku zamieszkały był przez 62.283 osoby¹

¹ Źródło: GUS

(4,38% ludności województwa i 0,16% ludności kraju). Powiat tworzy 6 gmin. Jedna gmina miejska (Kętrzyn), dwie gminy miejsko-wiejskie (Korsze i Reszel) oraz 3 gminy wiejskie (Barciany, Kętrzyn i Srokowo). Pod względem powierzchni największą gminą powiatu jest gmina Barciany a pod względem liczby mieszkańców miasto Kętrzyn.

Tabela 1 Powierzchnia i ludność gmin Powiatu Kętrzyńskiego w 2019 roku

Jednostka	Status jednostki	Powierzchnia [km ²]	Ludność	Gęstość zaludnienia [os/km ²]
Powiat Kętrzyński	Powiat ziemski	1.213	62.283	51
Kętrzyn Miasto	miejska	10	27.056	2.706
Barciany	wiejska	295	6.109	21
Kętrzyn	wiejska	285	8.230	29
Korsze	miejsko-wiejska	250	9.646	33
Reszel	miejsko-wiejska	179	7.488	42
Srokowo	wiejska	194	3.754	19

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS i Raportu o stanie Powiatu Kętrzyńskiego w roku 2019

Sieć osadniczą powiatu kętrzyńskiego tworzy 313 jednostek osadniczych podzielonych na 99 sołectw i 3 miasta. Siedzibą władz powiatu jest miasto Kętrzyn – centrum życia społeczno-kulturalnego i gospodarczego. Jest ono oddalone od Olsztyna o około 85 km i 250 km od Warszawy.

Ryc. 2 Mapa Powiatu Kętrzyńskiego
(źródło: Starostwo Powiatowe w Kętrzynie)

Tabela 2 Sieć osadnicza w powiecie kętrzyńskim (miasta i sołectwa)

Gmina	Miasta	Sołectwa
Kętrzyn (M)	Kętrzyn	
Korsze	Korsze	Babieniec, Bykowo, Błogoszewo, Dłużec Wielki, Garbno, Głitajny, Gudniki, Gudziki, Karszewo, Kałwagi, Kraskowo, Parys, Piaskowiec, Podlechy, Proсна, Płutniki, Saduny, Sajna Wielka, Suśnik, Sątoczno, Tołkiny, Warnikajmy, Łankiejmy. ²
Reszel	Reszel	Beżławki, Czarnowiec, Dębnik, Klewno, Kocibórz, Leginy, Łężany, Mnichowo, Pieckowo, Pilec, Plenowo, Ramty, Robawy, Siemki, Święta Lipka, Tolniki Małe, Widryny, Wola, Worpławki, Zawidy. ³
Barciany		Aptyny, Asuny, Barciany, Bobrowo, Drogosze, Frączkowo, Gęsie Góry, Gęsiki, Krelkiejmy, Modgarby, Momajny, Mołtajny, Ogródki, Podławki, Radosze, Rodele, Silginy, Skandawa, Skierki, Solkieniki, Suchawa, Wilkowo Małe, Winda. ⁴
Kętrzyn		Biedaszki, Czerniki, Filipówka, Gałwuny, Gnatowo, Jeżewo, Koczarki, Kruszewiec, Langanki, Linkowo, Mażany, Muławki, Nakomiady, Nowa Różanka, nowa Wieś Kętrzyńska, Pożarki, Pręgowo, Salpik, Sławkowo, Stara Różanka, Wajsznory, Wilkowo, Wopławki. ⁵
Srokowo		Bajory Wielkie, Jankowice, Jegławki, Kosakowo, Leśniewo, Leśny Rów, Silec, Siniec, Solanka, Srokowo, Wilczyny. ⁶

Źródło: Opracowanie własne

Ryc. 3 Powiat kętrzyński – gminy
(źródło: Starostwo Powiatowe w Kętrzynie)

² Źródło: https://bip.korsze.pl/jednostki_pomocnicze/1/solectwa, <http://wykaz.iwai.pl/g2808045.html>

³ Źródło: Raport o stanie gminy Reszel za 2019 rok

⁴ Źródło: http://www.barciany.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&sub=14&menu=19&strona=1

⁵ Źródło: https://bip.gminaketrzyn.pl/152/Jednostki_pomocnicze/

⁶ Źródło: http://bip.gminasrokowo.pl/128/Solectwa_i_Soltysi/

Powierzchnia 1.213 km² – stawia powiat kętrzyński na 8 miejscu w gronie powiatów ziemskich województwa warmińsko-mazurskiego. Ze względu na liczbę mieszkańców – ponad 62 tys. – Powiat Kętrzyński jest 9 najbardziej zaludnionym powiatem województwa. Na wykonanie zadań, samorząd rozporządza dochodami w wysokości ponad 84 mln zł rocznie (2019 r.). Po stronie wydatków największe sumy przekazywane są na oświatę, opiekę wychowawczą, pomoc społeczną, ochronę zdrowia oraz drogi powiatowe. Kierunki działania samorządu powiatowego dotyczą także m.in. spraw edukacji publicznej, promocji i ochrony zdrowia, pomocy społecznej, dróg publicznych, ochrony środowiska i przyrody, porządku publicznego i bezpieczeństwa, przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy.

Tabela 3 Podstawowe dane dla Powiatu Kętrzyńskiego (2019 r.)

Powierzchnia	1.213 km ²
Liczba mieszkańców	62.283 os.
Gęstość zaludnienia	51 os/km ²
Dochody Powiatu	84.117.810,56 zł
Średnie dochody Powiatu na 1 mieszkańca	1.373,94 zł
Liczba podmiotów gospodarczych (REGON)	4.762
Liczba spółek z kapitałem zagranicznym	17

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS i Raportu o stanie Powiatu Kętrzyńskiego w roku 2019

W rankingu Związku Powiatów Polskich, Powiat Kętrzyński, w swoich kategoriach, w 2020 roku zajął 64 miejsce. Ocenie zostały poddane następujące obszary: działania proinwestycyjne i prorozwojowe, rozwiązania poprawiające jakość obsługi mieszkańca oraz funkcjonowania jednostki samorządu terytorialnego, rozwój społeczeństwa informacyjnego, rozwój społeczeństwa obywatelskiego, promocja rozwiązań z zakresu ochrony zdrowia i pomocy społecznej, promocja rozwiązań z zakresu edukacji, kultury i sportu, wspieranie działań na rzecz gospodarki rynkowej, promocja rozwiązań ekoenergetycznych i proekologicznych, współpraca krajowa i międzynarodowa, działania promocyjne. Wyżej wymienione obszary (a także inne), zdiagnozowano w następujących rozdziałach niniejszego dokumentu.

2.2 UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE

W powiecie kętrzyńskim od kilkunastu lat zachodzą intensywne procesy demograficzne. Mają one istotny wpływ na rozwój przestrzenny, społeczny i gospodarczy. Spadek liczby ludności bardzo znacząco oddziałuje na kwestie związane z zarządzaniem publicznym, wskazując władzom samorządu powiatu kętrzyńskiego nowe wyzwania rozwojowe.

2.2.1 ZMIANY ZALUDNIENIA⁷

Według danych GUS (stan na 31.12.2019 r.) Powiat Kętrzyński zamieszkiwały 62.283 osoby, w tym: 31.754 kobiety oraz 30.529 mężczyzn. W ciągu 6 lat w stosunku do 2014 r., ludność zmniejszyła się o 2.757 osób. W związku z systematycznym spadkiem liczby ludności, gęstość zaludnienia w powiecie kętrzyńskim zmalała w badanym okresie z 54 do 51 osób na km². Największy odpływ mieszkańców zanotowała gmina Barciany (ponad 7%), a najmniejszy gmina wiejska Kętrzyn (około 3%).

Tabela 4 Liczba ludności i gęstość zaludnienia w Powiecie Kętrzyńskim w latach 2014-2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ogółem	65.040	64.450	63.969	63.470	62.924	62.283
Mężczyźni	32.001	31.705	31.441	31.156	30.833	30.529
Kobiety	33.039	32.745	32.528	32.314	32.091	31.754
Gęstość zaludnienia [os/km ²]	54	53	53	52	52	51

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Tabela 5 Dynamika zmian zaludnienia w Powiecie Kętrzyńskim w latach 2014-2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Dynamika 2014-2019 (2014=100%)
Powiat Kętrzyński	65.040	64.450	63.969	63.470	62.924	62.283	95,76
Kętrzyn Miasto	27.924	27.732	27.493	27.478	27.366	27.056	96,89
Barciany	6.580	6.507	6.384	6.275	6.174	6.109	92,84
Kętrzyn	8.466	8.438	8.432	8.334	8.232	8.230	97,21
Korsze	10.267	10.127	10.016	9.905	9.794	9.646	93,95
Reszel	7.834	7.702	7.721	7.600	7.531	7.488	95,58
Srokowo	3.969	3.944	3.923	3.878	3.827	3.754	94,58

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

2.2.2 URODZENIA, ZGONY I PRZYROST NATURALNY

Liczba urodzeń w powiecie kętrzyńskim od 2014 roku konsekwentnie maleje. W 2019 roku urodziło się o 165 dzieci mniej niż w 2014 roku. Liczba zgonów w badanym okresie pozostawała na podobnym poziomie (z niewielkimi wahaniami).

⁷ Dane GUS dotyczą osób zameldowanych w gminie. Gminy posiadają także własne dane dotyczące liczby mieszkańców według „deklaracji śmieciowych”. Z uwagi na konieczność zachowania zasady porównywalności, w analizach dynamiki i struktury ludności w powiecie kętrzyńskim przyjęto oficjalne dane GUS.

Takie uwarunkowania z demograficznego punktu widzenia są bardzo niekorzystne. Przewaga zgonów nad urodzeniami oznacza ujemny przyrost naturalny 9 (-4,65 na 1000 osób). Z pewnością za pozytyw w latach 2014-2019 uznać należy zwiększenie się dzietności kobiet (liczby dzieci przypadających na kobietę w wieku prokreacyjnym) z 1,283 w 2014 r. do 1,322 w 2019 r. W dalszym ciągu jednak stan ten nie jest zadowalający, ponieważ nie zapewnia tzw. prostej zastępowalności pokoleń, która występuje, gdy dzietność kobiet wynosi co najmniej 2,1.

Tabela 6 Urodzenia, zgony i przyrost naturalny w Powiecie Kętrzyńskim w latach 2014-2019

Wskaźniki	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Urodzenia żywe	604	510	543	562	492	439
Zgony	702	721	699	811	745	730
Przyrost naturalny	-98	-211	-156	-249	-253	-291
Współczynnik przyrostu naturalnego (na 1000 os.)	-1,50	-3,26	-2,43	-3,91	-4,01	-4,65
Dzietność kobiet (warmińsko-mazurskie)	1,283	1,228	1,284	1,412	1,361	1,322

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

2.2.3 MIGRACJE

Kolejnym znaczącym bodźcem, wpływającym na liczbę ludności są migracje ludności. Powiat Kętrzyński jest obszarem, w którym liczba emigrantów jest znacznie większa niż liczba imigrantów. W 2019 roku na terenie powiatu zameldowało się 269 osób, w tym 156 z miast i 113 ze wsi. W tym samym roku wymeldowały się ogółem 643 osoby. W badanym okresie saldo migracji było niezmiennie ujemne, w 2019 roku wynosiło -374. Przyrost rzeczywisty (suma przyrostu naturalnego i salda migracji) w 2019 r. był także ujemny i wynosił -665 osób. Stwierdzić należy, że spadek zaludnienia powiatu w 56% wytwarzają migracje, a w 44% przyrost naturalny.

Tabela 7 Migracje w Powiecie Kętrzyńskim w latach 2014-2019

Wskaźniki	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zameldowania ogółem	180	189	213	270	304	269
Zameldowania z miast	114	101	112	123	158	156
Zameldowania ze wsi	66	88	101	147	146	113
Wymeldowania ogółem	567	562	558	587	613	643
Wymeldowania do miast	417	435	401	420	445	453
Wymeldowania na wieś	150	127	157	167	168	190
Saldo migracji	-387	-373	-345	-317	-309	-374
Przyrost rzeczywisty	-485	-584	-501	-566	-562	-665

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

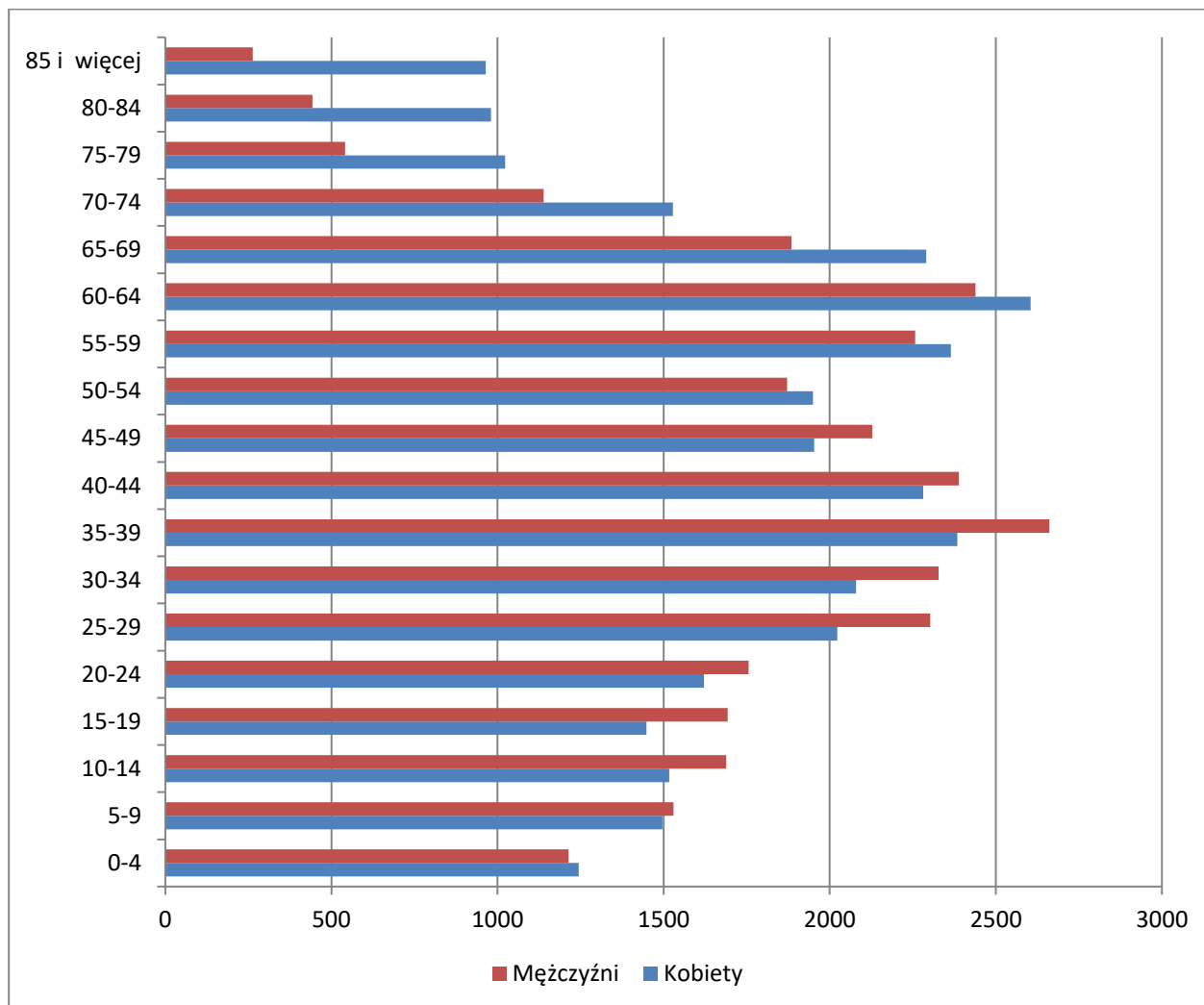
2.2.4 STRUKTURA LUDNOŚCI WEDŁUG WIEKU I PŁCI

Z obecnego stanu rozwoju demograficznego w powiecie kętrzyńskim wywnioskować można, że potęgować się będzie starzenie się społeczeństwa. W latach 2010-2020 w wiek emerytalny

weszli mieszkańcy urodzeni w powojennym wyżu demograficznym z lat 50. W powiecie podwyższa się długość oczekiwanego trwania życia. W chwili obecnej, mieszkańiec powiatu kętrzyńskiego średnio dożywa 77 lat (kobiety - 81 lat, mężczyźni - 73 lata).

Jeśli spojrzeć na strukturę płci w powiecie kętrzyńskim to przeważają kobiety. Liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn (wskaźnik feminizacji) w 2019 r. wynosiła 104 i była zbliżona do sytuacji w całym kraju. W 2019 r. w powiecie urodziło się więcej chłopców niż dziewczynek (o 6%). W grupach wiekowych do 49 lat przeważają mężczyźni. W starszych grupach wiekowych, widoczna jest znaczna przewaga kobiet nad mężczyznami.

Z wykresu 1 można wywnioskować, że w powiecie kętrzyńskim duży udział w populacji stanowią dzieci i młodzież. Jest to sytuacja pożądana, ponieważ zapewnia względną zastępowalność pokoleń. Z uwagi na wydłużanie się przeciętnego trwania życia należy spodziewać się w najbliższych latach, stałego wzrostu liczby osób starszych. W ostatnich dziesięciu latach liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym maleje. Ma to z pewnością związek ze spadającą liczbą urodzeń. Liczba osób w wieku produkcyjnym także spada. Z kolei grupa osób w wieku poprodukcyjnym systematycznie powiększa się. Te informacje oraz fakt, że w przyszłości grupa osób w wieku poprodukcyjnym będzie licznie zasilana przez grono osób znajdujących się aktualnie w wieku produkcyjnym, świadczy o tym, że prognozy demograficzne dla powiatu kętrzyńskiego wyglądają mało korzystnie. Jest to sytuacja identyczna z sytuacją kraju. Z pewnością powyższe tendencje będą wymagały przystosowania usług społecznych do potrzeb seniorów.

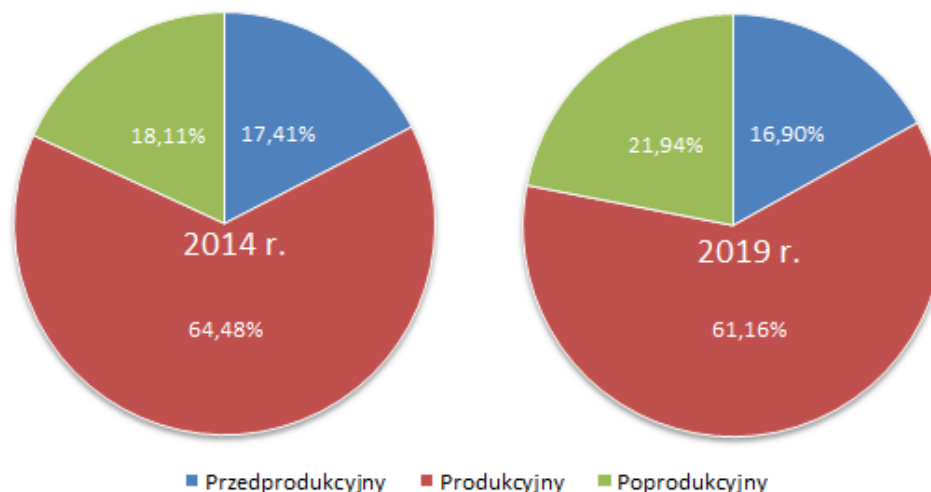
Wykres 1 Struktura ludności wg płci i wieku w Powiecie Kętrzyńskim w 2019 r.
(źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS)

Liczba ludności w powiecie w wieku przedprodukcyjnym, w latach 2014-2019, spadła o 800 osób czyli o ponad 7%. Największy spadek zanotowano w gminie Srokowo (ponad 16%) a najmniejszy w mieście Kętrzyn (niecały 1%). W żadnej z gmin liczba ludności w tej grupie wiekowej nie wzrasta. Od 2014 roku grono mieszkańców powiatu w wieku produkcyjnym zmniejszyło się o 3.844 osoby – czyli o ponad 9%. We wszystkich gminach powiatu notuje się spadek liczby mieszkańców w tym przedziale wiekowym. Największy nastąpił w mieście Kętrzyn (ponad 10%) a najmniejszy w gminie Kętrzyn (około 4%). Inaczej sytuacja wygląda z liczbą mieszkańców w wieku produkcyjnym. W tym przypadku zanotowano wzrost o 1.887 osób (ponad 16%). Największa liczba seniorów przybyła w mieście Kętrzyn (wzrost o prawie 19%). Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (wskaznik obciążenia ekonomicznego ludności) w powiecie kętrzyńskim w latach 2014-2019 wzrósł z 28,1 (2014 r.) do 35,9 (2019 r.).

Tabela 8 Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w Powiecie Kętrzyńskim w latach 2014-2019

Ludność w wieku	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Przedprodukcyjnym	11.326	11.101	10.927	10.860	10.681	10.526
Produkcyjnym	41.938	41.150	40.405	39.630	38.960	38.094
Poprodukcyjnym	11.776	12.199	12.637	12.980	13.283	13.663

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wykres 2 Struktury wieku ludności według ekonomicznych grup wieku w Powiecie Kętrzyńskim w 2014 r. i 2019 r. (źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS)

Z powyższej analizy wywnioskować można, że sytuacja pod względem skali i dynamiki procesów demograficznych w powiecie kętrzyńskim jest zbliżona do sytuacji w województwie warmińsko-mazurskim, a także w całym kraju. W ostatnich 6 latach w powiecie następuje spadek liczby ludności, ma miejsce ujemny przyrost naturalny i ujemny wskaźnik salda migracji. Względnie młodej populacji powiatu wtóruje bardzo szybki proces starzenia się społeczności.

2.2.5 PROGNOZA DEMOGRAFICZNA

Przygotowana w 2017 r. przez Główny Urząd Statystyczny „Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030” sygnalizuje, że w najbliższych latach na terenie powiatu kętrzyńskiego zachodzą będą wzmożone procesy demograficzne, które doprowadzać będą do dalszego spadku liczby mieszkańców powiatu.

Tabela 9 Liczba ludności ogółem oraz w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w Powiecie Kętrzyńskim w 2019 r. i 2030 r. (prognoza)

Ludność w wieku	2019	2030	Różnica [%]
Przedprodukcyjnym	10.526	8.570	-18,58%
Produkcyjnym	38.094	31.320	-17,78%
Poprodukcyjnym	13.663	16.483	+20,64%
Razem	62.283	56.373	-9,49%

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Według prognozy GUS na obszarze powiatu kętrzyńskiego oczekiwać należy:

- Zmniejszenia liczby ludności (w stosunku do roku 2019) o 5.910 osób (o 9,49%);
- Spadku liczby ludności w powiecie w wieku przedprodukcyjnym (o 18,58%) i produkcyjnym (o 17,78%);
- Wzrostu udziału w populacji osób w wieku poprodukcyjnym (o 20,64%).

Pozwala to na wysunięcie wniosku, że najślabszymi stronami demografii powiatu są m.in.:

- Zmniejszający się poziom urodzeń;
- Zmniejszający się udział ludności w wieku produkcyjnym,
- Ujemny przyrost naturalny;
- Ujemne saldo migracji;
- Niekorzystne prognozy demograficzne na kolejne 10 lat.

Bardzo niepożądanym pod względem demograficznym zjawiskiem, mogącym nasilić i uwidocznic się w najbliższych latach w powiecie kętrzyńskim, jest przyrost liczby ludzi starszych w ogólnej populacji powiatu (z 21,9 % w 2019 r. do 29,2% w 2030 r.) – starzenie się społeczeństwa.

Takie, jak spodziewane, zmiany struktur wieku populacji w powiecie kętrzyńskim będą miały duże znaczenie w sposobie zarządzania sferą usług publicznych. Starzenie się społeczeństwa obliguje m. in. zwiększenie nakładów na sferę związaną z zapewnieniem opieki osobom starszym. Spadek liczby mieszkańców zobowiązuje władze do tworzenia możliwości odwrócenia niekorzystnego trendu. Malejąca liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym może spowodować na regres w rozwoju rynku pracy. Opisane procesy demograficzne znacznie wpłyną na potrzeby społeczeństwa lokalnego w zakresie dostępności do usług publicznych (edukacyjnych, zdrowotnych, sportowo-rekreacyjnych, administracyjnych itd.). Odpowiedzialność związana z zaspokojeniem tych potrzeb w większości spocznie na władzach publicznych, które zmuszone będą do podejmowania wspólnych działań w aspekcie gminnym i powiatowym. Zmieniające się potrzeby społeczne i przede wszystkim sposoby w jaki zostaną zaspokojone z pewnością wpłyną na konkurencyjność powiatu kętrzyńskiego, ale głównie na jakość życia mieszkańców.

2.3 ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I JEGO OCHRONA

W niniejszym rozdziale zobrazowano środowisko naturalne powiatu tak, aby w części kierunkowej dokumentu zaprezentować propozycje działań, które Powiat powinien realizować w celu ochrony swoich zasobów środowiskowych.

2.3.1 RZEŻBA TERENU

Według podziału fizyczno-geograficznego opracowanego przez Jerzego Kondrackiego Powiat Kętrzyński leży w obrębie megaregionu Niż Wschodnioeuropejski, prowincji Niż Wschodniobałtycko-Białoruski, podprowincjach Pobrzeża Wschodniobałtyckie i Pojezierza Wschodniobałtyckie, w makroregionach Nizina Staropruska i Pojezierza Mazurskie oraz w granicach trzech mezoregionów: Nizina Sępolska, Pojezierze Mrągowskie i Kraina Wielkich Jezior Mazurskich.

Na północy powiatu przeważa krajobraz równinny, który urozmaicają doliny rzeczne i niewielkie spadki terenu. W części środkowej zaczyna dominować ukształtowanie faliste, pagórkowate, z nachyleniem w kierunku północno-zachodnim. Najbardziej urozmaicony jest krajobraz pojezierzy z licznymi pagórkami i dolinami oraz rozciągniętymi południkowo jeziorami.

Rzeźba terenu w powiecie kętrzyńskim została ukształtowana przez nasuwające się lodowce, a najsilniej przez ostatnie zlodowacenie bałtyckie. Gleby powstałe z osadów lodowcowych to głównie gliny i ropy o różnych cechach fizyko-chemicznych. W licznych zagłębieniach terenu wytworzyły się gleby bagienne i pobagienne: torfy, muły i mursze. Struktura klas bonitacyjnych gleb na terenie powiatu kętrzyńskiego kształtuje się następująco:

- ok. 60 % użytków rolnych to klasa III,
- ok. 30 % użytków rolnych to klasa IV.

2.3.2 ZASOBY NATURALNE

Powiat Kętrzyński nie jest zasobny w kopaliny. Udokumentowane złoża kopalin to przede wszystkim: złoża torfu (gm. Barciany), piasku i żwiru (gm. Kętrzyn i Reszel), ropy ceramiki budowlanej (gm. Reszel). Perspektywicznie złoża żwiru i piasku występują w: Gęsikach (gmina Barciany), okolicach Starej Różanki i Sławkowa (gmina Kętrzyn), między Leginami i Kociborzem (gmina Reszel) oraz w okolicach wsi Bajory Wielkie (gmina Srokowo). Potencjalne punkty eksploatacyjne surowców ilastych ceramiki budowlanej występują w Modgarbach (gmina

Barciany). Na terenie gminy Srokowo wstępnie udokumentowano złoża torfu. Zasoby torfu są stosunkowo duże. Na terenie gminy występuje ponad 90 torfowisk o szacunkowych zasobach ok. 20 mln m³. Większe złoża są zlokalizowane w północnej części gminy.

Tabela 10 Wykaz złóż na terenie Powiatu Kętrzyńskiego

Lp.	Nazwa złoża	Kopalina	Stan zag. złoża ⁸	Zasoby geologiczne bilansowe	Zasoby przemysłowe	Wydobycie
1.	Klewno	Piaski i żwiry	Z	47 tys. t	-	-
2.	Klewno II	Piaski i żwiry	R	204 tys. t	-	-
3.	Klewno III	Piaski i żwiry	E	26 tys. t	-	4 tys. t
4.	Klewno IX	Piaski i żwiry	E	67 tys. t	-	35 tys. t
5.	Klewno V	Piaski i żwiry	E	40 tys. t	-	15 tys. t
6.	Klewno VI	Piaski i żwiry	E	68 tys. t	-	38 tys. t
7.	Klewno VII	Piaski i żwiry	E	184 tys. t	-	35 tys. t
8.	Klewno VIII	Piaski i żwiry	T	186 tys. t	186 tys. t	-
9.	Klewno X	Piaski i żwiry	R	162 tys. t	-	-
10.	Klewno XI	Piaski i żwiry	E	43 tys. t	-	36 tys. t
11.	Klewno XII	Piaski i żwiry	E	-	-	-
12.	Koczarki	Piaski i żwiry	E	89 tys. t	-	4 tys. t
13.	Łankiejmy	Piaski i żwiry	R	13 tys. t	-	-
14.	Martiany	Piaski i żwiry	P	8.617 tys. t	-	-
15.	Martiany II	Piaski i żwiry	E	96 tys. t	-	4 tys. t
16.	Martiany III	Piaski i żwiry	R	321 tys. t	-	-
17.	Mazany	Piaski i żwiry	Z	437 tys. t	-	-
18.	Pilec	Piaski i żwiry	Z	3.500 tys. t	-	-
19.	Pilec	Piaski i żwiry	R	468 tys. t	-	-
20.	Pilec II	Piaski i żwiry	Z	-	-	-
21.	Pilec III	Piaski i żwiry	Z	1.007 tys. t	-	-
22.	Pudwągi II	Piaski i żwiry	E	26 tys. t	-	20 tys. t
23.	Sławkowo	Piaski i żwiry	T	498 tys. t	-	-
24.	Stąpławki	Piaski i żwiry	E	203 tys. t	-	34 tys. t
25.	Worplawki	Piaski i żwiry	R	42 tys. t	-	-
26.	Worplawki I	Piaski i żwiry	T	72 tys. t	-	-
27.	Łężany	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	Z	4.276 tys. m ³	-	-
28.	Łężany III	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	Z	541 tys. m ³	-	-
29.	Skandawa-C	Torfy lecznicze (borowina)	P	629,20 tys. m ³	-	-

Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2018 r.

Należy pamiętać, że jakakolwiek eksploatacja złóż powoduje duże zmiany w przypowierzchniowej warstwie skorupy ziemskiej, między innymi w postaci znacznych obszarów wyłączonych z użytkowania (grunty zdewastowane i zdegradowane). Prowadzone prace rekultywacyjne po zakończonej eksploatacji z jednej strony, w niewielkim stopniu łagodzą przeobrażenia spowodowane wydobywaniem kopalin, jednak przy dobrze przeprowadzonych

⁸ E – eksploatowane, T - złoża zagospodarowane, eksploatowane okresowo, R – rozpoznane szczegółowo, Z – złoża, z którego wydobycie zostało zaniechane, P - złoża o zasobach rozpoznanych wstępnie.

pracach mogą wzbogacać krajobraz w nowe elementy, których zaistnienie nie byłoby możliwe bez eksploatacji.

Analizując możliwości wykorzystania zasobów naturalnych odnawialnych należy stwierdzić, że powiat kętrzyński posiada bardzo dobre warunki dla wprowadzania i eksploataowania specjalistycznych urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii (OZE). Preferowanymi urządzeniami typu OZE są systemy solarne, tj. kolektory słoneczne i ogniwa fotowoltaiczne, a także biogazownie, kotłownie na biomasę, pompy ciepła i farmy wiatrowe. Potencjał energetyczny rzek powiatu jest niewielki a koszty środowiskowe pozyskiwania energii z ruchu wody są zbyt duże w stosunku do uzyskanych potencjalnych korzyści. W związku z tym zasoby energii zgromadzonej w wodzie należy uznać na dziś za teoretyczne.

2.3.3 GLEBY

W powiecie kętrzyńskim występują następujące rodzaje gleb:

- Gleby brunatne (ok. 60 %) - występują na terenie całego powiatu;
- Czarne ziemie – największe kompleksy znajdują się w okolicach Tolnik na terenie gminy Reszel oraz Łankiejm, Sadun, Garbna, Warnikajm, Równiny Dolnej, Równiny Górnej na terenie gminy Korsze oraz Drogosz, Podławek, Skierek na terenie gminy Barciany;
- Gleby bielcowe występują głównie w okolicy Pilca, Widryn na terenie gminy Reszel oraz w okolicy Sajny, Pomnika na terenie gminy Korsze, Kwiedzina, Parcza, Mażan na terenie gminy Kętrzyn oraz Srokowskiego Dworu na terenie gminy Srokowo;
- Gleby hydrogeniczne (torfowe, murszowo-torfowe, glejowe) występują w dolinach rzek i zagłębieniach terenu;
- Mady – występują wzdłuż rzek: Guber i Sajna.

Najlepsze gatunkowo gleby występują na terenie gmin: Korsze, Barciany i Kętrzyn, uprawia się na nich głównie zboża, rzepak oraz buraki cukrowe. Pod względem urodzajności gleb powiat kętrzyński plasuje się na pierwszym miejscu w województwie warmińsko-mazurskim. Wskaźnik bonitacji jakości i przydatności rolniczej gleb wynosi 61,5 pkt (średnia wojewódzka wynosi 50,1 pkt). Najwięcej gleb należy do klasy bonitacyjnej IIIb i IIIa.

Powierzchnia gruntów rolnych w powiecie wynosi 92.544 ha (76,29%), w tym gruntów ornych – 64.616 ha (69,82%), zaś łąk i pastwisk 21.413 ha (23,14%). Sady zajmują powierzchnię ok. 60 ha. Można zauważyć, że ze względu na użytkowanie gruntów Powiat Kętrzyński jest powiatem rolniczym.

Tabela 11 Powierzchnia geodezyjna gruntów w Powiecie Kętrzyńskim

Grunty	Powierzchnia [ha]								
	Powiat kętrzyński	Miasto Kętrzyn	Miasto Korsze	Miasto Reszel	Gmina Barciany	Gmina Kętrzyn	Gmina Korsze	Gmina Reszel	Gmina Srokowo
Obszar	121.299	1.035	403	382	29.408	28.536	24.581	17.538	19.416
Użytki rolne razem	92.544	386	170	245	25.345	20.226	19.885	13.237	13.050
• Grunty orne	64.616	310	125	175	17.849	13.733	15.033	9.059	8.332
• Sady	60	0	3	6	12	8	6	13	12
• Łąki trwałe	8.655	11	0	20	2.845	1.736	1.380	1.191	1.468
• Pastwiska trwałe	12.758	44	35	33	3.392	2.795	2.616	1.896	1.947
• Grunty rolne zabudowane	1.543	3	3	7	451	328	272	24	225
• Grunty pod stawami	46	0	0	0	2	20	0	23	1
• Grunty pod rowami	531	0	2	1	173	134	89	68	63
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem	22.011	14	4	12	2.987	6.507	3.790	3.116	5.581
• Lasy	21.236	12	3	7	2.870	6.230	3.693	3.026	5.395
Grunty pod wodami	1.941	14	0	1	135	71	174	662	284
• Płynącymi	1.919	14	0	1	134	666	171	654	279
• Stojącymi	22	0	0	0	1	5	3	8	5
Grunty zabudowane i zurbanizowane razem	4.686	619	229	124	939	1.022	732	520	501
• Tereny mieszkaniowe	542	181	58	30	65	103	58	16	31
• Tereny przemysłowe	140	73	7	16	4	28	6	3	3
• Tereny inne zabudowane	345	150	23	26	24	66	24	13	19
• Tereny zurbanizowane niezabudowane	103	42	20	8	9	12	8	2	2
• Tereny rekreacyjne i wypoczynkowe	154	40	8	7	18	33	16	17	15
• Tereny komunikacyjne – drogi	2.852	115	26	30	691	626	513	428	423
• Tereny komunikacyjne – tereny kolejowe	501	17	87	7	127	121	107	35	0
• Użytki kopalne	39	0	0	0	1	24	0	6	0
Użytki ekologiczne	110	0	0	0	0	110	0	0	0
Nieużytki	3.451	16	1	3	516	1.065	410	632	808

Źródło: Starostwo Powiatowe w Kętrzynie

2.3.4 ZASOBY WODNE

Wody powierzchniowe są istotnym elementem różnorodności krajobrazowej powiatu kętrzyńskiego, wpływającym na funkcjonowanie i bogactwo lokalnych ekosystemów. Udział wód powierzchniowych w ogólnej powierzchni powiatu przedstawia się następująco:

- gmina Reszel - 3,74%,
- gmina Kętrzyn – 2,17%,
- gmina Srokowo - 1,45%,
- gmina Korsze - 0,79%,
- gmina Barciany - 0,44%.

Przeważająca część powiatu kętrzyńskiego leży w zlewni w dorzeczu Pregoty. Jedynie niewielkie skrawki (południowo-wschodni kraniec gminy Kętrzyn i południowy gminy Reszel) leżą w dorzeczu Wisły.

Sieć hydrograficzna w powiecie jest dobrze rozwinięta. Główną rzeką, płynącą z południowo-wschodniego krańca powiatu na północny zachód jest III-rzędowa rzeka Guber, będąca dopływem Łyny (Łyna wpada do Pregoty na terenie Obwodu Kaliningradzkiego). Guber ma długość 80,2 km, jego zlewnia zajmuje obszar 1 589,1 km². Źródła tej rzeki znajdują się na południowy zachód od jeziora Guber (poza granicami powiatu), a ujście do Łyny w Sępopolu (również poza granicami powiatu). Lewobrzeżne dopływy Gubra to: Dajna, Sajna i liczne ciek bez nazwy, prawobrzeżne to: Struga Rawa, Runa (Runia), Liwna i liczne ciek bez nazwy. Ponadto, dużym prawobrzeżnym dopływem Liwny jest Zolka (Sołka). Nad Gubrem leży stolica powiatu – Kętrzyn.

Na terenie powiatu kętrzyńskiego znajduje się kilkanaście jezior, które są położone głównie w południowej i wschodniej części powiatu.

Tabela 12 Zbiorniki wodne położone w Powiecie Kętrzyńskim

Gmina	Nazwa zbiornika	Powierzchnia zbiornika [ha]
Reszel	Jezioro Dejnowa	123,42
	Jezioro Legińskie	236,79
	Jezioro Klawój	30,65
	Jezioro Paterzewo	34,69
	Jezioro Trzcino	31,00
	Jezioro Widryńskie	123,58
	Jezioro Wirbel	7,85
	Jezioro Siemki	3,23
	Jezioro Śpigiel	11,02
	Jezioro Pieckowskie	21,16
Kętrzyn	Jezioro Guber	45,37
	Jezioro Iławki	126,80

	Jezioro Kiersztanowskie (Kierstynówko)	16,01
	Jezioro Kwiedzińskie	31,54
	Jezioro Martiańskie	18,48
	Jezioro Mażany (Mażańskie)	22,66
	Jezioro Mój	118,69
	Jezioro Wersminia (Wersmania)	100,35
	Jezioro Siercze	61,95
	Jezioro Tuchel	42,88
Srokowo	Jezioro Silec	127,96
	Jezioro Okrągłe	10,52
	Jezioro Długie	29,60
	Jezioro Jegławki	12,22
	Jezioro Chochlik	3,21
Korsze	Jezioro Gizer	28,05
	Jezioro Jasna Woda	7,38
	Jezioro Tolkowskie	40,62
Barciany	Jezioro Arklickie	71,28

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2015-2020, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2022

Według aktualnego podziału Polski na jednolite części wód podziemnych (JCWPd), w obrębie powiatu kętrzyńskiego położone są 3 JCWPd. Największa część powiatu należy do JCWPd-20 w obszarze dorzecza Pregoty, Świeżej i Jarfi, część do JCWPd-21 w obszarze dorzecza Pregoty i Wisły oraz niewielki fragment do JCWPd-31 w obszarze dorzecza Wisły. Na przeważającej części powiatu kętrzyńskiego użytkowane poziomy wodonośne związane są przede wszystkim z piętrzem czwartorzędowym. Sporadycznie wody ujmowane są również z innych pięter, np. paleogeńsko-neogeńskiego. Zgodnie z danymi Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, stan ilościowy i jakościowy jednolitych części wód podziemnych w obrębie powiatu kętrzyńskiego, oceniono jako dobry.

2.3.5 WALORY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, chronione są w powiecie obszary i obiekty o najwyższych walorach przyrodniczych

Kompleksy leśne w powiecie kętrzyńskim są skupione głównie we wschodniej oraz południowej części. Lesistość w powiecie w 2018 roku wynosiła 17,0%. Jest ona zdecydowanie niższa od lesistości województwa warmińsko-mazurskiego (31,6%) i kraju (29,6%). Sytuacja w poszczególnych gminach przedstawia się następująco:

- Kętrzyn Miasto: 1,1%;
- Barciany: 9,6%;
- Kętrzyn: 21,2%;
- Korsze: 14,4%;

- Reszel: 16,5%;
- Srokowo: 26,9%.

Wśród typów siedliskowych przeważają:

- las świeży- charakterystyczne gatunki to: brzoza z domieszką dębu, sosny i olchy,
- ols jesionowy – charakterystyczne gatunki to: olcha, jesion oraz brzoza.
- ols typowy – z dominującą olchą,
- bór mieszany (sosnowo-dębowo-świerkowy).

Inne pospolite gatunki w lasach powiatu kętrzyńskiego to: lipa drobnolistna, wiąz i grab. W poszyciu leśnym spotyka się jarząb pospolity, kruszynę pospolitą, leszczynę pospolitą, kalinę koralową, malinę właściwą. Prawie wszystkie lasy w powiecie kętrzyńskim (oprócz południowej części gminy Reszel) wchodzi w skład mikroregionu matecznego dla lipy drobnolistnej (w takim regionie nie wolno wprowadzać lipy drobnolistnej innego pochodzenia niż z tego regionu).

Ponadto, w powiecie kętrzyńskim ustanowiono kompleksy lasów ochronnych:

- lasy masowego wypoczynku ludności – w kierunku na północ i północny-wschód od Kwiedziny, na północ od Pożarek oraz w okolicach Gierłóży (gmina Kętrzyn),
- lasy glebochronne – na wschód od jeziora Mój oraz na południe od jeziora Siercze (gmina Kętrzyn),
- lasy wodochronne – w okolicach jezior Dejnowa i Legińskie (gmina Reszel),
- lasy wodochronne oraz lasy rezerwatowe w gminie Srokowo.

Pozostałą część szaty roślinnej stanowią tereny użytkowane rolniczo (pola, łąki, sady), które są specyficznym typem biocenozy charakteryzującym się z reguły znacznym uproszczeniem pod względem składu gatunkowego w porównaniu z biocenozą naturalną oraz roślinność ruderalna zasiedlająca podłoża zmienione przez człowieka, charakterystyczna dla terenów zurbanizowanych.

W powiecie kętrzyńskim można spotkać kilka gatunków dużych ssaków, jak: jeleń, dzik, sarna, borsuk, rzadko łos i wilk. Z mniejszych ssaków występuje: wiewiórka, kuna, wydra, tchórz, norka amerykańska. Ponadto, spotyka się siedliska bobra. Ptaki są najliczniejszą grupą zwierząt występującą w powiecie kętrzyńskim. Często występują miejsca gniazdowania bociana białego – najliczniej na północy powiatu. Ponadto, spotyka się takie gatunki ptaków gniazdujących, jak: mewa, kormoran czarny, myszołów zwyczajny, perkoz, łabędź niemy oraz żuraw. Z gadów w powiecie kętrzyńskim występuje: zaskroniec, jaszczurka, żmija zygzakowata, a z płazów: żaba wodna, ropucha zwyczajna i zielona.

Ponadto część obszaru powiatu, z uwag na cenne walory przyrodnicze, objęta jest różnymi formami ochrony przyrody w postaci⁹:

- Obszary NATURA 2000:
 - **Gierłoż** PLH280002 (gmina wiejska Kętrzyn) – zespół obiektów dawnej kwatery Hitlera, stanowiących zimowisko nietoperzy. Położone w lesie, betonowe schrony i ciężkie ceglane baraki, są w dużej mierze zniszczone. Nietoperze spotykać można przede wszystkim w zachowanych piwnicach, podziemnych kanałach z rurami i podziemnych, betonowych cysternach. Zimuje tu aż 6 gatunków nietoperzy: mroczek pozłocisty, nocek rudy, mroczek późny, nocek Natterera i gacek wielkouchy oraz przede wszystkim cenny z europejskiego punktu widzenia - mopek.
 - **Ostoja nad Oświnem** PLH280044 (gminy: Srokowo i Barciany) – obszar pokryty w podobnym stopniu przez wody jeziora, siedliska rolnicze, lasy liściaste oraz torfowiska i bagna. Pozostałą niecałą jedną piątą obszaru stanowią łąki i zarośla, lasy mieszane oraz iglaste. Na obszarze "Ostoi nad Oświnem" stwierdzono obecność 6 rodzajów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, reprezentowane przez zespoły: grąd subkontynentalny, łąg olszowy, olszowo-jesionowy, bory i lasy bagienne, niżowe łąki użytkowane ekstensywnie, starorzecza i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne, torfowisko wysokie. Roślinność charakteryzowanego obszaru budują fitocenozy ponad 50 zespołów i zbiorowisk roślinnych. Charakteryzowany obszar jest miejscem występowania ponad 20 gatunków zwierząt "naturowych". Teren ostoji to także miejsce występowania licznych gatunków zwierząt chronionych i zagrożonych w Polsce. Wśród nich są m.in.: borsuk, łoś, skójką malarska, szczeżuja olbrzymia, rak błotny i ropucha zielona.
 - **Jezioro Dobskie** PLB280012 (gmina wiejska Kętrzyn) – duże, mezotroficzne jezioro z 4 wyspami, usytuowane w krajobrazie morenowym. Wyspy porośnięte są lasem liściastym. Jezioro otaczają łąki i pola uprawne, tylko od południa przylega kompleks leśny. Można tu spotkać wiele ciekawych głązów narzutowych. W ostoji występuje co najmniej 21 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 7 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK).Gniazduje

⁹ Źródło: <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf>

powyżej 1% populacji krajowej kani czarnej (PCK) i orlika krzykliwego (PCK); w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występuje żuraw. W okresie wędrówek występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego żurawia.

- **Jezioro Oświn i okolice** PLB280004 (gmina Srokowo) – Obszar obejmuje eutroficzne jezioro Oświn i sąsiadujące z nim lasy oraz tereny nieleśne, z licznymi zabagnieniami. Tereny nie zalesione, wcześniej wykorzystywane jako pastwiska, obecnie w większości nie są użytkowane. Przechodzą one wtórnie w tereny zabagnione i zarastają olszyną i turzycami. Większa część lustra wody jeziora Oświn jest prośnięte trzcinowiskami. Na jeziorze występuje siedem zalesionych wysp. Z jeziora wypływa rzeka Oświnka, dopływ Łyny. Stwierdzono tutaj występowanie 28 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 15 gatunków ptaków regularnie migrujących przez ten obszar i nie wymienionych w dyrektywie, a także 7 gatunków ptaków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. Na terenie ostoi lęgnie się przynajmniej 2% krajowej populacji zielonki oraz co najmniej 1% dzięcioła biało-grzbietego. Odnotowano tu również stałą obecność 2 gatunków ssaków z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej oraz 2 gatunki chronionych roślin naczyniowych.
- **Ostoja Warmińska** PLB280015 (gminy: Srokowo, Barciany i Korsze) – ostoja została zaproponowana jako obszar Natura 2000 przede wszystkim dla ochrony jednego gatunku - bociana białego, który osiąga tu największą liczebność i największe zagęszczenie w kraju. Jest to jednak również bardzo ważna ostoja dla wielu innych gatunków ptaków, występują tu bowiem aż 93 gatunki ptaków waloryzujące obszary Natura 2000 (w tym 81 gatunków lęgowych i prawdopodobnie lęgowych). Jest wśród nich 38 gatunków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej i 15 gatunków z Polskiej czerwonej księgi zwierząt. Za najcenniejsze walory awifaunistyczne "Ostoi Warmińskiej" należy uznać: - najliczniejszą w Polsce lokalną populację bociana białego występującego w liczbie ok. 1.000 par, w najwyższym w kraju zagęszczeniu 71 par na 100 km², - liczną populację lęgową dwu innych rzadkich w kraju gatunków - orlika krzykliwego i żurawia, - potwierdzone gniazdowanie dwu skrajnie nielicznych w kraju gatunków: gadożera i łabędzia krzykliwego, - gniazdowanie innych nielicznych w kraju gatunków: bąka, bociana czarnego, gągoła, bielika, błotniaka łąkowego, puchacza, zielonki, dzięcioła biało-grzbietego i wąsatki,

- możliwe gniazdowanie skrajnie nielicznego w kraju orlika grubodziobego,
- możliwe gniazdowanie kolejnych bardzo rzadkich gatunków: podgorzałki, gęgawy, kani rudej, kaniczarnej, rybołowa, kropiatki, puszczyka uralskiego, włochatki, kulika wielkiego, rybitwy białoskrzydłej, dzięcioła trójpalczastego i dzięcioła białoszyjego, gniazdowanie lokalnie rzadkich gatunków jak: zausznik, rycyk i dudek, - dość liczną populację lęgową takich gatunków waloryzujących jak derkacz, przepiórka i gąsiorek.

- Rezerваты przyrody:

- **Jezioro Siedmiu Wysp** (gmina Srokowo) – obejmuje jezioro Oświn (zwane Jeziorcem Siedmiu Wysp) i teren wokół akwenu. Liczne torfowiska, trzcinowiska, rozlewiska, bagna, lasy i łąki tworzą wyjątkowo bogate przyrodnicze ustronie, miejsce gnieźdzenia się licznych rzadkich gatunków ptaków wodno-błotnych. Miejsce odpoczynku ptaków migrujących;
- **Kałeckie Błota** (gmina Srokowo) – został utworzony w 1988 roku dla zachowania biotopów lęgowych rozmaitych gatunków zwierząt wodnych i błotnych. Kałeckie Błota stanowią ostoję bobrów. Rezerwat znajduje się około 12 km na północ od Srokowa i ok. 0,5 km od wsi Kałki;
- **Bajory** (gmina Srokowo) – został utworzony w roku 1988 na terenach uprawnych łąk, które uległy wtórnemu zabagnieniu. Rezerwat o powierzchni 216,37 ha jest ostoją bocianów, które przywędrowały tu zza granicy około 1962 roku i rozmnożyły się. Rozlewiska sprzyjają wydrze i wielu ptakom wodno-błotnym. Od roku 1966 na tym obszarze pojawiły się bobry, rezerwat służy więc ochronie ich populacji (a także zachowaniu biotopów lęgowych innych gatunków zwierząt wodnych i błotnych). Czasem można tu też spotkać łosia. Rezerwat leży na północ od drogi Srokowo-Bajory.

- Obszary chronionego krajobrazu:

- **Bagien Mażańskich** (gminy: Srokowo i Kętrzyn) – powstał w 2008 roku obszar, ma powierzchnię 1180,0 ha;
- **Doliny Rzeki Guber** (gminy: Korsze, Barciany, Reszel, Kętrzyn Miasto i Kętrzyn) – Głównym przedmiotem ochrony jest rzeka Guber, która prowadzi swe wody głównie wśród łąk i pól uprawnych pokrywających ok. 50% powierzchni Obszaru. Tereny te często bywają podmokłe z uwagi na zalegające tam nieprzepuszczalne dla wody tłuste iły czerwone. Jedynie w północnej

i południowej części zlewni występują lasy. Wzdłuż całej rzeki znajdują się ślady bytowania bobrów, dla których jest to dogodne środowisko do życia. Na rzece funkcjonuje kilka elektrowni wodnych. Jest ona bardzo dobrym szlakiem dla zaawansowanych kajakarzy, dla których przyjemnością jest pokonywanie licznych progów wodnych;

- **Jezior Legińsko-Mragowskich** (gminy: Kętrzyn i Reszel) – obszar może się poszczycić terenami o wysokich walorach krajobrazowych i przyrodniczych, z licznie występującymi jeziorami. Oprócz jezior oraz sieci drobnych rzeczek, strumieni i rowów na terenie Obszaru występują liczne kompleksy leśne z bogatą fauną i florą. Lasy zajmują ok. 30% powierzchni. Występują tu lasy mieszane z drzewostanem sosnowym, świerkowym i brzoźowym;
- **Jeziora Oświn** (gminy: Srokowo, Barciany) – powstał w 2008 roku, obszar o powierzchni 15 182,9 ha.
- Użytki ekologiczne:
 - **Jezioro Salpik** (gmina wiejska Kętrzyn) – ostoja wielu rzadkich gatunków ptaków wodno-błotnych;
 - **Rozlewisko Wopławka** (gminy: Kętrzyn Miasto i Kętrzyn) – rozlewisko śródpolne - ostoja wielu rzadkich gatunków ptaków.
- Pomniki przyrody:

Tabela 13 Pomniki przyrody w Powiecie Kętrzyńskim

Lp.	Pomnik	Przybliżona lokalizacja	Data ustanowienia
Gmina Miejska Kętrzyn			
1.	Dąb szypułkowy	zieleniec w pobliżu ul. Kajki; Nadleśnictwo Srokowo	1991-02-19
2.	Grupa 2 klonów srebrzystych	zieleniec przy ZPO "Warmia"; Nadleśnictwo Srokowo	1986-12-30
3.	Klon jawor	przy placu Grunwaldzkim 1	1997-11-26
4.	Klon srebrzysty	park miejski przy ul. Szpitalnej	1997-11-26
5.	Olsza czarna	park miejski przy ul. Kościuszki	1997-11-26
6.	Dąb szypułkowy	park miejski przy ul. Szpitalnej	1997-11-26
7.	Jarząb szwedzki	przy ul. Cmentarnej	1997-11-26
8.	Jarząb szwedzki	przy ul. Cmentarnej	1997-11-26
Gmina Barciany			
9.	Grab zwyczajny	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Bobry, oddz. 269 c	1994-03-05
10.	Dąb szypułkowy	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Bobry, oddz. 266 a	1994-03-05
11.	Grupa 2 dębów szypułkowych	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Bobry, oddz. 265 c	1994-03-05
12.	Grupa 2 dębów szypułkowych i 1 buk pospolity	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Królikarnia, oddz. 356 f	1994-03-05
13.	Grupa 5 dębów szypułkowych	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Królikarnia, oddz. 357 a	1994-03-05

14.	Jesion wyniosły	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Królikarnia, oddz. 357 c	1994-03-05
15.	Grupa 4 dębów szypułkowych i 1 buk pospolity	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Królikarnia, oddz. 355 c	1994-03-05
16.	Dąb szypułkowy	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Łączki, oddz. 11 g	1994-03-05
17.	Grupa 7 dębów szypułkowych i 5 modrzewi europejskich	park przypałacowy; N-ctwo Srokowo	1994-03-05
18.	Dąb szypułkowy - Bartuś		2014-05-15
19.	Dąb szypułkowy	park przypałacowy; N-ctwo Srokowo	1994-03-05
20.	Grupa drzew: • Dąb szypułkowy • Buk pospolity • Modrzew europejski	park przypałacowy; N-ctwo Srokowo, L-ctwo Drogosze, oddz. 356 d	1994-03-05
21.	Grupa 2 dębów szypułkowych	park przypałacowy; N-ctwo Srokowo, L-ctwo Drogosze, oddz. 356 d	1994-03-05
22.	Dąb szypułkowy	park przypałacowy; N-ctwo Srokowo, L-ctwo Drogosze	1994-03-05
23.	Dąb szypułkowy	park przypałacowy; N-ctwo Srokowo, L-ctwo Drogosze	1994-03-05
24.	Grupa 4 dębów szypułkowych	park przypałacowy; N-ctwo Srokowo, L-ctwo Drogosze	1994-03-05
25.	Grupa 35 buków	rosną poza granicą wschodnią zasięgu gatunku; N-ctwo Gierdawy (1952) Srokowo (1984), L-ctwo Bobry, oddz. 189 b (1965)	1952-12-29
26.	Grupa 4 dębów szypułkowych	ur. Kemlak; N-ctwo Srokowo, L-ctwo Dąbrowa, oddz. 16 a	1994-03-05
27.	Dąb szypułkowy	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Bobry, oddz. 218 f	1994-03-05
28.	Dąb szypułkowy	40 m od drogi Frączkowo-Skandawa; N-ctwo Srokowo, L-ctwo Bobry	1994-03-05
29.	Grupa 2 buków pospolitych	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Bobry, oddz. 270 b	1994-03-05
30.	Aleja – 1 drzewo	Śródpolna dwustronna, jednorzędowa zwarta aleja przy drodze nr 1725 N na odcinku Barciany - Srokowo	2009-05-22
Gmina Kętrzyn			
31.	Głaz narzutowy - granit	N-ctwo Giżycko, L-ctwo Sterławki Wielkie, oddz. 504 f	2002-01-11
32.	Głaz narzutowy - granit szary (różowy) z datą 1311 - na pamiątkę bitwy Litwinów z Krzyżakami	na cmentarzu; N-ctwo Srokowo	1952-12-29
33.	Głaz narzutowy - granit rapakivi	E brzeg jez. Mój; N-ctwo Srokowo, L-ctwo Gierłoż, oddz. 198 m (1965)	1977-01-01
34.	Grupa 4 drzew - 3 wiązy i 1 dąb szypułkowy	Pole PGR Nakomiady, GR Martiany k. Osewa; N-ctwo Srokowo	1989-03-30
35.	Lipa drobnolistna - drzewo złamane na wys. 7 m w 2008 r.	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Dąbrowa, oddz. 20 m	1994-03-05
36.	Grupa 5 dębów szypułkowych	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Dąbrowa, oddz. 38 k	1994-03-05
37.	Kasztanowiec zwyczajny	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Kronowo, oddz. 106 a	1994-03-05
38.	Grupa 5 lip drobnolistnych	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Kronowo, oddz. 106 a	1994-03-05
39.	Grupa 3 dębów szypułkowych	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Kronowo, oddz. 106 a	1994-03-05
40.	Grupa 2 dębów szypułkowych	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Kronowo, oddz. 9 d	1994-03-05
41.	Dąb szypułkowy	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Kronowo, oddz. 87 i/j	1994-03-05

42.	Dąb szypułkowy	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Kronowo, oddz. 69 h	1994-03-05
43.	Dąb szypułkowy	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Nakomiady, oddz. 180 f	1994-03-05
44.	Wiąz	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Nakomiady, oddz. 205 h	1994-03-05
45.	Sosna zwyczajna	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Pożarki, oddz. 164 j	1994-03-05
46.	Dąb szypułkowy	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Pożarki, oddz. 171 d	1994-03-05
47.	Dąb szypułkowy	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Pożarki, oddz. 159 b	1994-03-05
Gmina Korsze			
48.	Aleja 56 drzew na odcinku 600 m: 16 lip drobnolistnych i 40 dębów szypułkowych	Przy drodze z Błuskajm Wielkich do Błuskajm Małych (droga gminna Proсна-Błuskajmy-Lwowiec); N-ctwo Bartoszyce	1977-01-01
49.	Grupa 15 dębów szypułkowych	park podworski; N-ctwo Bartoszyce	1977-01-01
50.	Lipa drobnolistna	rośnie na posesji prywatnej; N-ctwo Srokowo	1992-12-26
51.	Dąb szypułkowy	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Królikarnia, oddz. 364 c	1994-03-05
52.	Dąb szypułkowy	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Tolkowiec, oddz. 265 b	1994-03-05
53.	Grupa 13 drzew - 3 jesiony wyniosłe i 10 buków pospolitych	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Tolkowiec, oddz. 260 a	1994-03-05
54.	Dąb szypułkowy	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Tolkowiec, oddz. 260 a	1994-03-05
55.	Grupa 12 drzew - 1 dąb szypułkowy, 3 graby zwyczajne, 6 wiązów szypułkowych, 2 buki pospolite	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Tolkowiec, oddz. 265 j	1994-03-05
56.	Grupa 2 buków pospolitych	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Tolkowiec, oddz. 263 j	1994-03-05
57.	Buk pospolity	Nadleśnictwo Srokowiec, Leśnictwo Suśnik, oddział 264a	1994-03-05
58.	Klon pospolity	Nadleśnictwo Srokowiec, Leśnictwo Suśnik, oddział 263a	1994-03-05
Gmina Reszel			
59.	Głaz narzutowy - różowy granit rapakivi	700m SW od zabudowań RZD; N-ctwo Mrągowo	1963-07-25
60.	Grupa 10 dębów szypułkowych	w pobliżu kościoła; N-ctwo Mrągowo, L-ctwo Święta Lipka, oddz. 29 a,b	1977-01-01
61.	Dąb szypułkowy	skraj lasu 150 m NE od jez. Szpiglówka; N-ctwo Mrągowo	1989-03-30
62.	Grupa 8 dębów szypułkowych	przy drodze k. lasu; N-ctwo Mrągowo	1992-05-01
63.	Grupa 3 drzew - 2 klony pospolite, 1 buk pospolity	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Tolkowiec, oddz. 300 k	1994-03-05
Gmina Srokowo			
64.	Dąb szypułkowy	Przy drodze Radość- Brzeźnica; N-ctwo Gierdawy (1952) Srokowo (1984), L-ctwo Jezioro, oddz. 9 (1952)	1952-12-29
65.	Dąb szypułkowy	20 m od drogi Bajory Wielkie-Wyskok; N-ctwo Gierdawy (1952) Srokowo (1984), L-ctwo Jezioro, oddz. 2 (1952) 34 (1965)	1952-12-29
66.	Głaz narzutowy - granitognejs ciemnoszary	przy E krańcu jez. Siniego (Długiego); N-ctwo Kętrzyn (1952) Srokowo (1984), L-ctwo Różanka, oddz. 325 b (1965) lub 165 d	1952-12-29
67.	Grupa 2 dębów szypułkowych	Pole b. PGR Kałki, naprzeciwko oddz. 13 i 14; N-ctwo Srokowo, L-ctwo Łączki	1952-12-29
68.	Głaz narzutowy - granitognejs ciemnoróżowy	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Jezioro, oddz. 35 (1965) lub 5b	1977-01-01
69.	Dąb szypułkowy	w pobliżu żeremia bobrów; N-ctwo Srokowo	1977-01-01
70.	Grupa 10 drzew - 4 dęby szypułkowe, 3	park podworski; N-ctwo Srokowo	1977-01-01

	buki pospolite, 2 klony jawor, 1 lipa drobnolistna		
71.	Grupa 7 dębów szypułkowych	Uroczysko Dziedzice; N-ctwo Srokowo	1991-03-06
72.	Grupa 2 dębów szypułkowych	Uroczysko Dziedzice; N-ctwo Srokowo	1991-03-06
73.	Dąb szypułkowy	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Wilcze, oddz. 71 b	1994-03-05
74.	Dąb szypułkowy - Ludwik	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Jezioro, oddz. 96 c	1994-03-05
75.	Dąb szypułkowy	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Jezioro, oddz. 99 m	1994-03-05
76.	Grupa 5 dębów szypułkowych	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Jezioro, oddz. 3 d	1994-03-05
77.	Grupa 2 dębów szypułkowych	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Jezioro, oddz. 6 g lub 6 a	1994-03-05
78.	Dąb szypułkowy	przy cmentarzu; N-ctwo Srokowo, L-ctwo Jezioro, oddz. 6 m lub 6 k	1994-03-05
79.	Aleja 16 dębów szypułkowych	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Łączki, oddz. 13 i lub 13 h	1994-03-05
80.	Dąb szypułkowy	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Łączki, oddz. 14 b	1994-03-05
81.	Klon pospolity	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Łączki, oddz. 14 b	1994-03-05
82.	Grupa 3 dębów szypułkowych	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Łączki, oddz. 15 a	1994-03-05
83.	Dąb szypułkowy	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Mały Kamień, oddz. 185 f lub 185 g	1994-03-05
84.	Dąb szypułkowy	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Mały Kamień, oddz. 178 i/j lub 178 s/j	1994-03-05
85.	Dąb szypułkowy	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Mały Kamień, oddz. 178 h	1994-03-05
86.	Grupa 8 daglezi zielonych	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Mały Kamień, oddz. 181 f	1994-03-05
87.	Dąb szypułkowy - Damian	gospodarstwo rolne prywatne	2008-12-03
88.	Grupa 4 dębów szypułkowych	w pobliżu granicy z Lasem Państwowym, w S-E części działki	2012-11-22
89.	Daglezia zielona	teren nieczynnego cmentarza	2014-01-03
90.	Dąb szypułkowy	pomiędzy drogami Bajory Wielkie-Wyskok i Wyskok-Marszałki, śródpolne drzewo rosnące ok. 200 m od posesji Państwa Szadziwskich	2007-06-07
91.	Lipa drobnolistna	dawny cmentarz przy drodze z miejscowości Wyskok do miejscowości Marszałki	2008-12-03
92.	Lipa drobnolistna	na nieczynnym cmentarzu w pobliżu j. Rydzówka; N-ctwo Srokowo	1977-01-01
93.	Dąb szypułkowy - Adam	L-ctwo Jezioro, oddz. 3 c	1994-03-05
94.	Klon pospolity	Park w Skandławkach	2008-01-05
95.	Grupa 2 drzew - 1 jesion wyniosły, 1 klon pospolity	Park w Skandławkach	2008-01-05
96.	Dąb szypułkowy	Park w Skandławkach	2008-01-05
97.	Dąb szypułkowy	Park w Skandławkach	2008-01-05
98.	Dąb szypułkowy	Park w Skandławkach	2008-01-05
99.	Grupa 3 jesionów wyniosłych	Park w Skandławkach	2008-01-05
100.	Robinia akacjowa	Park w Skandławkach	2008-01-05
101.	Dąb szypułkowy	Park w Skandławkach	2008-01-05
	Śródpolna dwustronna, jednorzędowa zwarta aleja dębowo-lipowa	przy drodze nr 607 lub 1725N na odcinku Barciany - Srokowo	2009-05-22

	obecnie składająca się z 457 drzew		
--	---------------------------------------	--	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf>

Obszar powiatu kętrzyńskiego charakteryzuje się wysokimi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi. Należy uznać, że zróżnicowane i często unikatowe zasoby przyrodnicze powiatu są dobrze chronione, a dodatkowo zwiększają atrakcyjność turystyczną regionu.

Warto podkreślić, że zgodnie ze współczesną wiedzą, niewystarczającym działaniem jest obejmowanie ochroną prawną wyizolowanych fragmentów o wyróżniających się walorach przyrodniczych. Nowoczesne podejście do ochrony przyrody skupia się na zapewnieniu trwałości procesów przyrodniczych w krajobrazie, zwłaszcza poprzez ukształtowanie w obrębie mozaiki różnych typów pokrycia terenu, powiązanego przestrzennie układu płatów i korytarzy o wysokich walorach przyrodniczych, określanego mianem zielonej infrastruktury.

2.3.6 KLIMAT

Klimatycznie Powiat Kętrzyński należy do obszaru dzielnicy mazurskiej, najchłodniejszej w Polsce. Średnie opady wynoszą 550-600 mm rocznie, temperatura +6,6°C (dla porównania Warszawa 7,5°C). Najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią temperaturą +17,4°C, a najzimniejszym luty z temperaturą ujemną -4,8°C. Wynikiem zmienności klimatu jest krótki okres wegetacyjny trwający przeciętnie 157 dni (wg IMGW). Na obszarze powiatu przeważają wiatry południowo-zachodnie i zachodnie.

2.3.7 OCHRONA POWIETRZA

Głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń na terenie powiatu kętrzyńskiego są rozproszone źródła emisji z sektora komunalno-bytowego m.in. kotłownie lokalne, paleniska domowe, warsztaty rzemieślnicze, które emitują do powietrza zanieczyszczenia powstające w wyniku spalania węgla gazu ziemnego i paliw płynnych. Znaczny udział w emisji zanieczyszczeń mają także zanieczyszczenia komunikacyjne, takie jak: tlenki węgla, azotu i siarki, sadze oraz węglowodory. Zanieczyszczenia ze źródeł liniowych powodują także zapylenie wtórne poprzez ścieranie się nawierzchni dróg i opon pojazdów. Na poziom stężeń zanieczyszczeń w powietrzu wpływ mają także zanieczyszczenia napływowe oraz lokalna emisja zanieczyszczeń do powietrza, jak również warunki klimatyczne i topografia terenu. Mimo wzrostu liczby źródeł zanieczyszczenia powietrza, Powiat Kętrzyński nadal charakteryzuje się stosunkowo niewielkim

poziomem emisji. Największa ilość zanieczyszczeń gazowych przypada na sektor wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz i wodę.

Gminy powiatu kętrzyńskiego znajdują się w strefie warmińsko-mazurskiej, dla której zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska prowadzi się ocenę jakości powietrza. Prowadzi się ją z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych: ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ze względu na ochronę roślin. Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia, jak i kryteriów dla ochrony roślin dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;
- do klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, a w przypadku, gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny i poziomy docelowy.

Tabela 14 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi – 2019 rok

Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
SO 2	NO 2	C6H 6	C O	O 3	PM1 0	Pb(PM10)	As(PM10)	Cd(PM10)	Ni(PM10)	BaP(PM10)	PM2, 5
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A

Źródło: opracowanie własne na podstawie Rocznej Oceny Jakości Powietrza w Województwie Warmińsko-Mazurskim za 2019 rok

Wyniki oceny jakości powietrza wskazują na przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 w strefie warmińsko-mazurskiej oraz poziomu celu długoterminowego dla ozonu w każdej ze stref w województwie. Zaliczenie strefy do określonej klasy wiąże się z podjęciem działań na rzecz poprawy jakości powietrza (klasa C) lub dążeniem do utrzymania dobrej jakości (klasa A). W przypadku, gdy jest przekroczony poziom dopuszczalny substancji określone są obszary przekroczeń i opracowywane lub aktualizowane są Programy ochrony powietrza.

2.3.8 KLIMAT AKUSTYCZNY I POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Do podstawowych czynników mających wpływ na klimat akustyczny powiatu zaliczyć należy komunikację drogową oraz w znacznie mniejszym stopniu hałas przemysłowy, którego

uciążliwość ma charakter lokalnych o stosunkowo niedużym zasięgu. Hałas komunikacyjny jest obecnie najpowszechniejszym i najbardziej uciążliwym źródłem hałasu w środowisku zurbanizowanym. Ciągły wzrost liczby pojazdów mechanicznych, przy jednoczesnym braku właściwych rozwiązań drogowych, braku obwodnic miejskich, złej jakości nawierzchni znacząco powiększa obszar środowiska o ponadnormatywnym hałasie drogowym. Niekorzystny wpływ hałasu na stan zdrowia społeczeństwa wymaga zastosowania działań ograniczających i zabezpieczających. Stosowane są zarówno zabezpieczenia akustyczno-budowlane, jak również odpowiednia lokalizacja obiektów, właściwa organizacja ruchu drogowego, czy też poprawa nawierzchni dróg i stanu technicznego pojazdów.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie w 2017 roku przeprowadził pomiary poziomów pól elektromagnetycznych (PEM) w Kętrzynie. W monitorowanych punktach nie stwierdzono obszarów z przekroczeniami dopuszczalnych wartości poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku określonych dla miejsc dostępnych dla ludności. W powiecie kętrzyńskim poziom pól elektromagnetycznych w środowisku w 2017 roku kształtował się na niskim poziomie. Wartości natężeń były niższe niż 20% wartości dopuszczalnej dla miejsc dostępnych dla ludności.

2.3.9 ANALIZA SWOT

Tabela 15 Analiza SWOT

Zasoby naturalne	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> rozpoznane i udokumentowane złoża kruszyw naturalnych; dostępność energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych; 	<ul style="list-style-type: none"> niska świadomość społeczna w zakresie legalnego pozyskiwania kopalin;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> edukacja ekologiczna; 	<ul style="list-style-type: none"> osuwanie się mas ziemnych; wykorzystanie wyrobisk poeksploatacyjnych do nielegalnego składowania odpadów;
Gleby	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> niski stopień zanieczyszczenia gleb (np. metalami ciężkimi); cykliczne monitorowanie gleb użytkowanych rolniczo, szczególnie pod kątem właściwości chemicznych; 	<ul style="list-style-type: none"> silna presja inwestycyjna związana z przekształcaniem użytków rolnych na cele nierolne; nielegalne składowanie odpadów i związane z tym zanieczyszczenia; rozdrobienie gospodarstw rolnych; występowanie terenów wymagających rekultywacji;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> egzekwowanie regulacji prawnych w zakresie racjonalnego planowania przestrzennego i 	<ul style="list-style-type: none"> zjawiska ekstremalne w przyrodzie takie jak susze i powodzie;

<p>ograniczenia możliwości wyłączania gruntów rolnych z produkcji;</p> <ul style="list-style-type: none"> wzrost wymagań dla dużych zakładów przemysłowych w zakresie warunków zapewniających ochronę gleby, ziemi i wód gruntowych, w tym środków mających na celu zapobieganie emisjom do gleby, ziemi i wód gruntowych oraz sposobów ich systematycznego nadzorowania; 	<ul style="list-style-type: none"> zanieczyszczenia wynikające m.in. z nawożenia w rolnictwie; antropopresja wynikająca głównie z przekształcania gleb rolnych na cele nierolnicze;
Gospodarowanie wodami	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> działalność „WÓD POLSKICH” w zakresie utrzymania i modernizacji systemów melioracyjnych; monitoring stanu wód prowadzony przez WIOŚ; 	<ul style="list-style-type: none"> s pływy powierzchniowe z pól uprawnych; średnia jakość wód powierzchniowych; mała retencja wód opadowych i roztopowych; zdekaptalizowana infrastruktura melioracyjna;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> budowa urządzeń przeciwpowodziowych; budowa urządzeń małej retencji; realizacja zobowiązań wynikających z implementacji przepisów Unii Europejskiej; możliwość pozyskania środków zewnętrznych; 	<ul style="list-style-type: none"> prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi i lokalnych podtopień po intensywne opadach; zanieczyszczenia wód powstające poza granicami powiatu; rozproszona urbanizacja; intensyfikacja produkcji rolnej prowadząca do nadmiernego stosowania nawozów i pestycydów;
Zasoby przyrody	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> liczne formy ochrony przyrody i obszary prawnie chronione; dobry stan lasów, w większości zachowanych w stanie naturalnym, bądź zbliżonym do naturalnego; 	<ul style="list-style-type: none"> wycinka drzew i krzewów bez wymaganych zezwoleń lub niezgodnie z planami urzędowania lasów; likwidacja zadrzewień śródpolnych i przydrożnych stosunkowo niski wskaźnik lesistości, duże rozdrobnienie kompleksów leśnych;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> zalesianie; rozwój tzw. zielonej infrastruktury; rosnąca świadomość społeczna o możliwości udziału w podejmowaniu decyzji dotyczących inwestycji mających wpływ na środowisko; 	<ul style="list-style-type: none"> zagrożenia związane z atakami szkodników na drzewa; zanieczyszczenia powietrza, wód i gleby; okresowe występowanie deficytu wody lub zalewanie terenów; rozproszona urbanizacja; niszczenie cennych przyrodniczo siedlisk; rosnąca presja turystyczna;
Klimat i powietrze	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> brak szczególnie uciążliwych gałęzi przemysłu; monitoring jakości powietrza prowadzony przez WIOŚ; realizacja programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie gmin powiatu kętrzyńskiego; inwestycje w obiektach należących do powiatu, mające na celu zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza; zwiększanie atrakcyjności transportu zbiorowego i rowerowego (stopniowe polepszanie połączeń komunikacji zbiorowej, rozbudowa infrastruktury ścieżek rowerowych); 	<ul style="list-style-type: none"> emisja zanieczyszczeń ze środków transportu; przekroczenia dopuszczalnych poziomów pyłu benzo(a)pirenu w powietrzu zanotowane w strefie warmińsko-mazurskiej; uciążliwości zapachowe z instalacji do chowu lub hodowli zwierząt oraz z instalacji emitujących lotne związki organiczne (LZO);

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> wzrastające zainteresowanie stosowaniem odnawialnych źródeł energii; możliwość dofinansowania inwestycji przyczyniających się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza; zwiększenie atrakcyjności transportu zbiorowego i rowerowego (polepszenie połączeń komunikacji zbiorowej, rozbudowa infrastruktury ścieżek rowerowych); wdrożenie i realizacja Planów gospodarki niskoemisyjnej przez gminy powiatu 	<ul style="list-style-type: none"> przypadki spalania odpadów w piecach domowych; wzrost liczby samochodów i zwiększające się natężenie ruchu drogowego; rozbudowa infrastruktury drogowej; zagęszczenie zabudowy; przekroczenia standardów jakości powietrza; wysokie koszty stosowania niskoemisyjnych źródeł energii np. gazu;
Pola elektromagnetyczne	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów PEM; prowadzenie ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne; 	<ul style="list-style-type: none"> inwestycje związane np. z rozwojem sieci elektroenergetycznej i telekomunikacyjnej;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> edukacja w zakresie oddziaływania pól elektromagnetycznych; obowiązek prowadzenia przez WIOŚ badań w ramach PMŚ; 	<ul style="list-style-type: none"> zagęszczenie zabudowy; rozwój infrastruktury technicznej (elektroenergetycznej, telekomunikacyjnej);
Stan akustyczny	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> inwestycje drogowe uwzględniające rozwiązania mające na celu ochronę przed hałasem terenów sąsiednich (budowa ekranów akustycznych, stosowanie cichej nawierzchni); kontrola zakładów przemysłowych pod kątem emitowanego hałasu; monitoring hałasu komunikacyjnego i przemysłowego; 	<ul style="list-style-type: none"> wzrost natężenia ruchu drogowego; trudności w egzekwowaniu ustaleń decyzji nakładających obowiązek wykonywania zabezpieczeń akustycznych wzdłuż tras komunikacyjnych; wzrost emisji hałasu związany z montażem urządzeń wentylacyjnych, klimatyzacyjnych na budynkach;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> większe wymagania prawne konieczne do spełnienia przez zakłady przemysłowe; postęp technologiczny; 	<ul style="list-style-type: none"> rozbudowa sieci infrastruktury drogowej; hałas przemysłowy; zagęszczenie zabudowy;

Źródło: opracowanie własne

2.3.10 GŁÓWNE WYZWANIA

- Poprawa efektywności energetycznej w budynkach zarządzanych przez Starostwo Powiatowe;
- Podjęcie działań mających na celu całkowite usunięcie azbestu oraz wyrobów zawierających azbest;
- Wsparcie gmin powiatu w zakresie podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców.

2.4 DZIEDZICTWO KULTUROWE

Podstawowym dokumentem programowym powiatu kętrzyńskiego w dziedzinie ochrony dziedzictwa kulturowego jest „Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2018-2021”, będący załącznikiem do uchwały Nr XLVIII/356/2017 Rady Powiatu w Kętrzynie z dnia 27 kwietnia 2017 r. Oprócz wyznaczenia działań kierunkowych, zawiera on również treści informacyjne, które zostały wykorzystane do sporządzenia niniejszej diagnozy.

2.4.1 ZADANIA I KOMPETENCJE POWIATU W ZAKRESIE OCHRONY ZABYTEKÓW I OPIEKI NAD ZABYTEKAMI

Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, wymienia wśród zadań publicznych powiatu ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami. Ponadto, dodatkowe kompetencje Powiatu w przedmiotowym zakresie określa ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Ustawy. Art. 4 określa sposób sprawowania ochrony nad zabytkami przez organy administracji publicznej. Ochrona zabytków polega, w szczególności, na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu:

- zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;
- kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

Na mocy art. 12. ustawy, starosta w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, może umieszczać na zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru, znak informujący o tym, iż zabytek ten podlega ochronie. Zgodnie z art. 50 ust. 3 ustawy, w przypadku wystąpienia zagrożenia dla zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru, polegającego na możliwości jego zniszczenia lub uszkodzenia, starosta, na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków, może wydać decyzję o zabezpieczeniu tego zabytku w formie ustanowienia czasowego zajęcia

do momentu usunięcia zagrożenia. W przypadku, gdy nie jest możliwe usunięcie zagrożenia, zabytek nieruchomy może być na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków, wywłaszczony przez starostę na rzecz Skarbu Państwa lub gminy właściwej ze względu na miejsce położenia tego zabytku, w trybie i na zasadach przewidzianych w przepisach o gospodarce nieruchomościami. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w art. 81, dopuszcza możliwość udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru przez organ stanowiący Powiatu, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale. Dotacja może być udzielona w wysokości do 100% nakładów koniecznych na wykonanie przez wnioskodawcę prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru. Jednakże jednostki organizacyjne Powiatu mogą ustalać na drodze uchwały niższy procent, co pozwala wesprzeć i zrealizować większą liczbę zadań. Ponadto, w art. 103 ustawy, określono wyłączne kompetencje starosty w zakresie powoływania społecznych opiekunów zabytków. Na wniosek wojewódzkiego konserwatora, starosta ustanawia społecznych opiekunów zabytków lub cofa takie ustanowienie. Równocześnie starosta prowadzi listę społecznych opiekunów zabytków.

2.4.2 ZASOBY DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO POWIATU

Historyczny rozwój przestrzenny powiatu kętrzyńskiego podzielić można na trzy zasadnicze etapy, które miały znaczący wpływ na współczesny kształt. Pierwszy z nich to okres średniowiecza. Drugi to XIX wiek, który stanowił początek niezwykle istotnych zmian w rozwoju przestrzennym. Czynnikiem, które stanęły u podstaw tych zmian były m.in. budowa dróg i linii kolejowej oraz reformy agrarne. Okres I wojny światowej spowodował zastój w rozwoju powiatu. W latach 20. i 30. XX w. podjęto wiele działań zmierzających do poprawy warunków mieszkaniowych m.in. poprzez rozwój taniego budownictwa, a w rolnictwie rozpoczęto modernizację, szczególnie w latach 30. Następnym etapem w rozwoju przypadł już na czasy po 1945 r. W wyniku zniszczeń w okresie II wojny światowej Barciany i Srokowo straciły prawa miejskie. Natomiast osada Korsze otrzymała w 1962r. prawa miejskie, stając się najmłodszym miastem w województwie warmińsko-mazurskim.

Bogata i ciekawa historia powiatu, której świadectwem są m.in. wczesnośredniowieczne grodziska, gotyckie zamki, zabytkowe kościoły i pałace, przyczynia się do rozwoju turystyki kulturowej tego terenu.

Atrakcyjność powiatu kętrzyńskiego wynika z jego wyjątkowego położenia i zróżnicowania przyrodniczego oraz z dużej wartości walorów krajoznawczych i kulturowych. Zarówno mieszkańcy, jak i turyści mogą cieszyć się wspaniałymi krajobrazami (dotkniętymi stosunkowo niedużą ingerencją człowieka). Powiat Kętrzyński kryje różne niespodzianki, do których niewątpliwie należą interesujące zabytki architektury, są wśród nich zamki, pałace, dwory oraz kościoły. Na terenie powiatu znajduje się 860 zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych sporządzonego przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Olsztynie.

Tabela 16 Zabytki wpisane do rejestru zabytków WUOZ w Olsztynie w podziale na gminy Powiatu

Gmina	Liczba zabytków wpisanych do rejestru
Barciany	98
Kętrzyn Miasto	52
Kętrzyn	247
Korsze	111
Reszel	323
Srokowo	29

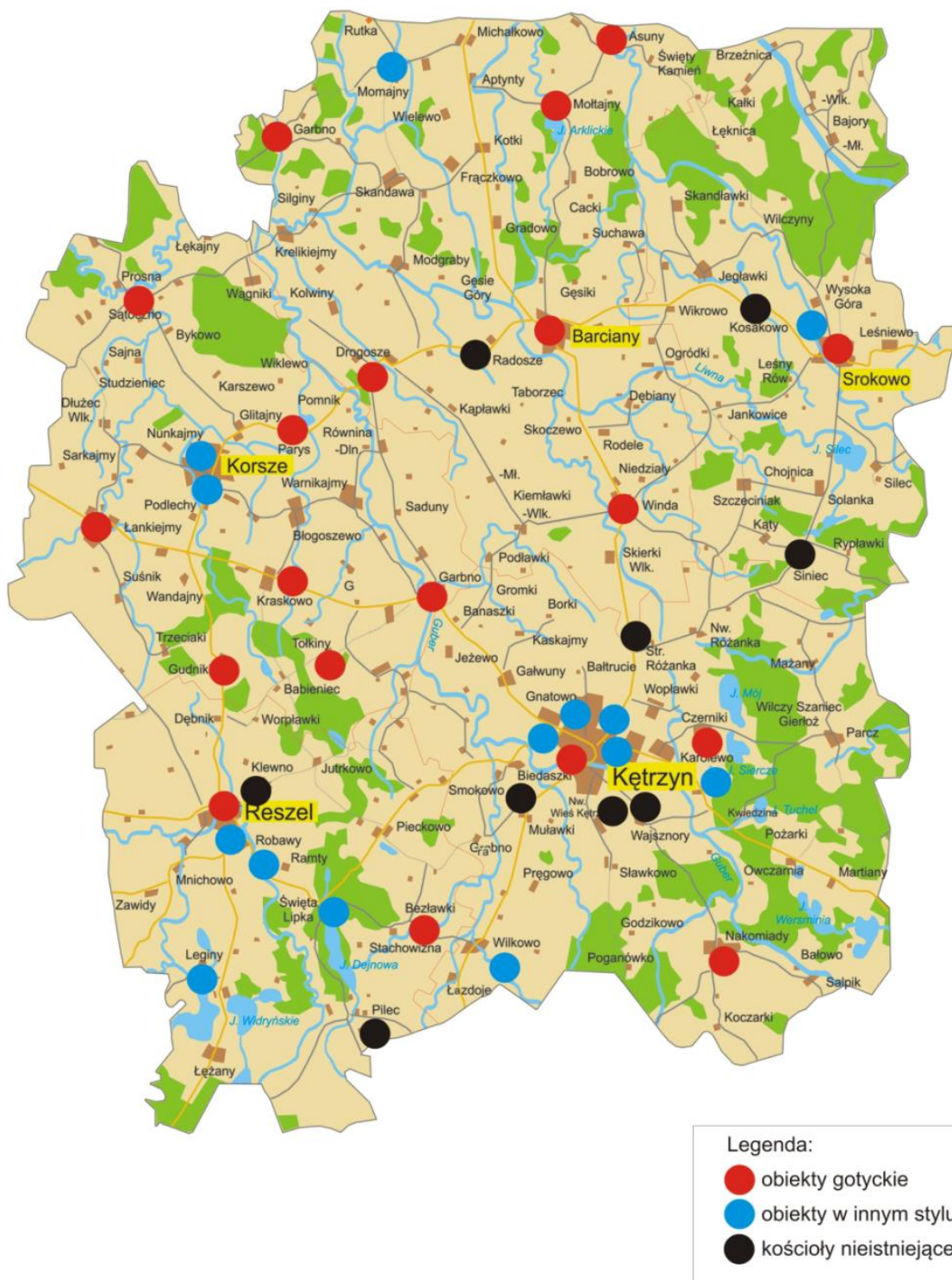
Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.bip.wuoz.olsztyn.pl/863-menu/rejestr-zabytkow/zabytki-nieruchome.html>

Bogata i ciekawa historia powiatu, której świadectwem są m.in. wczesnośredniowieczne grodziska, gotyckie zamki, zabytkowe kościoły i pałace, przyczynia się do rozwoju turystyki kulturowej tego terenu.

Za dziedzictwo z pewnością uznać można układ urbanistyczny miast i wsi. Przykład może stanowić Kętrzyn, a w szczególności jego stare miasto, świadczące o obronnym charakterze osady. Początki Kętrzyna wiążą się bowiem z osadnictwem Krzyżaków – to bracia zakonni wzniesli nad rzeką Guber pierwszy drewniany zamek, a z czasem rozbudowywali gród o charakterze warownym. Układ urbanistyczny starego miasta wraz z murami ochronnymi został wpisany do rejestru zabytków. Także układ urbanistyczny starego miasta Reszla wraz z późniejszą zabudową wokół murów obronnych podlega ochronie konserwatorskiej. W pozostałych gminach powiatu także widoczne są ślady budownictwa krzyżackiego, w późniejszym okresie, pruskiego – przykłady mogą stanowić kościół (dawny zamek) w Beżławkach wybudowany w XV w., kościół w Leginach z XV w., kościół pw. św. Krzyża w Srokowie z 1409 r., zamek krzyżacki w Barcianach z XIV w., ratusz wybudowany w XVIII w. w Srokowie czy pałac w Łężanach wybudowany w 1910 r. dla rodziny Fischerów-Lossainenów. W każdej z gmin pozostały cmentarze ewangelickie – większość ludności niemieckiej była protestantami. Te przykłady stanowią zaledwie reprezentację dziedzictwa urbanistycznego pozostałego po krzyżackich i pruskich osadnikach.

Ze względu na swoje położenie oraz historię teren powiatu może pochwalić się licznymi atrakcjami turystycznymi, które zaspokoją rozmaite potrzeby turystów – odpoczynku, uprawiania sportu, rekreacji, zwiedzania. Dużą zaletą powiatu jest położenie w Krainie Wielkich Jezior Mazurskich – jeziora i lasy stwarzają dogodne warunki do odpoczynku w ciszy i spokoju. Do atrakcji turystycznych z pewnością zaliczyć można średniowieczną architekturę, jak zamki w Kętrzynie, Reszlu czy Barcianach, kościoły, np. Bazylika św. Jerzego w Kętrzynie czy Kościół św. Krzyża w Srokowie. Pielgrzymów przyciąga z kolei Sanktuarium Matki Bożej w Świętej Lipce, nad którym opiekę sprawują ojcowie jezuici. Zgodnie z podaniami ludowymi, początków kultu maryjnego w tym miejscu można dopatrywać się w XIV w., a najstarsza udokumentowana informacja pochodzi z 1473 r. Wzniesiona w XVII w. Bazylika pw. Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny wraz z klasztorem jest jednym z najważniejszych zabytków baroku w północnej Polsce – dokonać korekty. Dla osób interesujących się czasami II wojny światowej dużą atrakcją stanowi Wilczy Szaniec - w latach 1941–1944 kwatera główna Adolfa Hitlera i Naczelnego Dowództwa Sił Zbrojnych, położona we wsi Gierłoż. Kwaterę o powierzchni 2,5 km² ulokowano w gęstym lesie. Z Wilczym Szańcem nierozzerwalnie związane jest lotnisko Wilamowo. Początki lotniska sportowego sięgają 1935 r.. Rozbudowa lotniska związana była z budową Wilczego Szańca - lotnisko Wilamowo zyskało status wojskowego służącego do obsługi pasażersko-towarowej kwatery Hitlera oraz stanowiącego zewnętrzny system ochrony Wilczego Szańca. Od 1998 roku lotnisko jest własnością prywatną, użytkowaną przez Aeroklub Krainy Jezior. Na terenie lotniska organizowany jest na przełomie lipca i sierpnia Festyn Lotniczy. Ciekawą atrakcją dla miłośników jeździectwa stanowi także Kętrzyńskie Stado Ogierów. W skład kompleksu wchodzi budynki stadniny koni, zbudowane w roku 1877. To najdłuższa stajnia w Europie, mierzy 200 m długości i ma 162 boksy dla koni. W okresie przedwojennym Stadnina prowadziła hodowlę koni rasy wschodnio-pruskiej i trakeńskiej. Obecnie hoduje się tu konie rasy zimnokrwistej oraz konie ras szlachejnych. W Stadninie działa Klub Stado Kętrzyn, który oferuje miłośnikom koni jazdę w siodle, przejażdżki powozami ze zwiedzaniem zabytków w okolicznych miejscowościach, naukę jazdy konnej, zwiedzanie stajni łącznie z powozownią. Inną interesującą atrakcją turystyczną stanowi kolej łącząca Kętrzyn z Węgorzewem. Na trasie funkcjonuje turystyczna linia kolejowa – jadący nią zobaczyć mogą Kanał Mazurski, Park Miniatur Warmii i Mazur, bunkry w Mamerkach i Wilczy Szaniec. Warto wspomnieć również o unikatowym obiekcie hydrotechnicznym jakim jest Kanał Mazurski. W zamyśle projektantów miała być to droga wodna łącząca Krainę Wielkich Jezior Mazurskich z Bałtykiem. Jej budowę rozpoczęto w 1911 roku. Po kilku latach I wojna światowa

przerwała prace na tym terenie. W 1934 roku ponownie podjęto inwestycję. II wojna światowa ograniczyła zarówno zasoby ludzkie jak i możliwości finansowe budowy, co spowodowało ponowne zaprzestanie prac w 1942 roku. Po zakończeniu II Wojny Światowej prace nad powstaniem tego szlaku nie były kontynuowane.

Ryc. 4 Rozmieszczenie zabytkowych obiektów sakralnych na terenie powiatu kętrzyńskiego
(źródło: Starostwo Powiatowe w Kętrzynie)

Dotychczasowy stan badań archeologicznych na terenie powiatu nie pozwala na określenie pełnej historii osadnictwa w pradziejach. Jedynie na podstawie odkryć przypadkowych i badań powierzchniowych w ramach programu Archeologiczne Zdjęcie Polski (AZP) oraz wyników nielicznych badań wykopaliskowych, można określić pewien zarys pierwotnego osadnictwa na obszarze obecnego powiatu. Najstarsze jego ślady pochodzą z epoki neolitu, czyli młodszej epoki kamienia (ok. 4000-1500 lat p.n.e.). Najwięcej stanowisk archeologicznych na terenie powiatu pochodzi z okresu średniowiecza (np. grodzisko w Mołtajnach, cmentarzysko w Garbnie, które wpisane są do rejestru zabytków). Są dwa stanowiska archeologiczne, które mogą być promowane. Jedno - opisane powyżej - w Równinie Dolnej, drugie w Sątocznie. Które może stanowić w przyszłości atrakcję turystyczną. Jak wyżej wspomniano Równina Dolna jest stanowiskiem wielokulturowym; mamy tu bowiem do czynienia ze śladami działalności człowieka na tym terenie od neolitu aż po wczesne średniowiecze.

2.4.3 STAN ZACHOWANIA ZABYTEKÓW NIERUCHOMYCH I ARCHEOLOGICZNYCH

Kilka obiektów jest w stanie ruiny (np. pozostałości stajni z ujeżdżalnią w Drogoszach, pałac w Silginach, karczma w Skandawie, pałac w Wielewie) i wskazane jest zachęcić właścicieli tych obiektów do podjęcia prac remontowych (art. 5 i 36 Ustawy). Natomiast ewidencję zabytków stanowią zarówno zabytki wpisane, jak i nie wpisane do rejestru zabytków. Ewidencję zabytków znajdujących się na terenie województwa prowadzi wojewódzki konserwator zabytków w formie kart ewidencyjnych (art. 22 ust. 2 Ustawy), zaś ewidencję z terenu gminy prowadzi wójt/burmistrz w formie zbioru kart adresowych zabytków, objętych wojewódzką ewidencją zabytków (art. 22 ust. 4). Karta zawiera w szczególności dane umożliwiające określenie zabytku, jego miejsce położenia lub przechowywania, opis cech i wartości kulturowych oraz wskazanie właściciela i posiadacza zabytku. Zgodnie z Ustawą ewidencja zabytków jest jedną z podstaw (art. 21) do sporządzenia programów opieki nad zabytkami (wojewódzkich, powiatowych i gminnych).

Starostwo powiatowe jest właścicielem trzech zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomości województwa warmińsko-mazurskiego. Są to: budynek starostwa, budynek Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. W. Kętrzyńskiego w Kętrzynie oraz budynek po Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Reszlu. Obiekty zabytkowe będące własnością powiatu kętrzyńskiego wpisane do gminnej ewidencji zabytków: Zespół Szkół im. M. Rataja w Reszlu, Zespół Opieki Zdrowotnej w Reszlu, Dom Pomocy Społecznej

w Kętrzynie, Szpital Powiatowy w Kętrzynie, zespół budynków przy ul. Pocztowej 9-13 w Kętrzynie. Rozpoznanie zasobów, stanu zachowania obiektów zabytków pozwala na wskazanie zagrożeń oraz sposobów reagowania w celu ochrony i powstrzymania degradacji zewidencjonowanych zabytków oraz ich otoczenia.

2.4.4 ANALIZA SWOT

Tabela 17 Analiza SWOT

Dziedzictwo kulturowe	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • atrakcyjne położenie powiatu, wysokie walory i atrakcyjność środowiska oraz krajobrazu kulturowego dla gospodarki i mieszkańców; • duża ilość obiektów zabytkowych; • różnorodność obiektów zabytkowych i miejsc o walorach historycznych stanowiących bogate źródło dziedzictwa kulturowego, m.in. architektura gotyku ceglanego (zamki, kościoły), dziedzictwo wiejskie (pałace i dwory), barokowe sanktuarium w Świętej Lipce (miejsce pielgrzymek); • rosnące zainteresowanie właścicieli zabytków ich rewaloryzacją; • dobre rozpoznanie zasobów dziedzictwa kulturowego z terenu powiatu; • promocja zasobów dziedzictwa kulturowego powiatu; • wysoka wartość zachowanego dziedzictwa kulturowego; • uwzględnienie w dokumentach programowych gmin i powiatu kwestii ochrony dziedzictwa kulturowego; • popularyzacja historii i dziedzictwa kulturowego przez władze samorządowe oraz organizacje pozarządowe; • oznakowanie i promocja szlaków turystycznych o znaczeniu regionalnym, w oparciu zasoby dziedzictwa kulturowego regionu (szlak rowerowy Green Velo, Mazurski Szlak Konny, Warmińsko-Mazurski Szlak Bociani). 	<ul style="list-style-type: none"> • zły stan zachowania części zabytków i postępująca degradacja krajobrazu kulturowego; • słaba świadomość społeczna potrzeby utrzymania zabytków i ich wartości dla dziedzictwa kulturalnego; • niezadowolająca edukacja społeczna dotycząca dziedzictwa i wartości kulturowych powiatu; • brak zintegrowanej w skali powiatu polityki ochrony zabytków; • niski poziom edukacji w szkołach w dziedzinie historii, potencjałów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego powiatu; • duże koszty rewaloryzacji zabytków; • niedostateczne środki finansowe na działania konserwacyjne, rewaloryzacyjne przy obiektach zabytkowych; • brak właściwej polityki państwa w latach powojennych w zakresie ochrony zabytków; • zniekształcanie zespołów zabudowy miejskiej i wiejskiej w obrębie przestrzeni historycznych, poprzez wprowadzanie obiektów nie uwzględniających kontekstu zabytkowego (styl i forma architektoniczna, materiały budowlane, gabaryty itp.).
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost zainteresowania władz samorządowych oraz właścicieli obiektów zabytkowych ich ochroną i rewaloryzacją; • rozwój turystyki i agroturystyki z wykorzystaniem obiektów zabytkowych; • możliwość pozyskiwania środków do prac konserwatorskich i remontowych obiektów zabytkowych pochodzących z budżetu państwa, samorządów, Unii Europejskiej; • szersze uwzględnianie potrzeb ochrony zabytków w dokumentach programowych powiatu i gmin wchodzących w skład powiatu kętrzyńskiego; • promowanie krajobrazu kulturowego powiatu i historii zabytków; 	<ul style="list-style-type: none"> • pogarszający się stan techniczny części zabytków i postępująca dewastacja dziedzictwa kulturowego; • brak spójnych działań jednostek samorządowych powiatu, zbyt małe środki na skuteczną ochronę i zabezpieczenie zabytków; • podejmowanie działań konserwacyjnych, rewitalizacyjnych niegodnie ze sztuką, zagrażających wartościom zabytkowym obiektów; • zwiększający się wpływ zunifikowanej kultury masowej;

- postępująca poprawa sieci komunikacyjnej na terenie powiatu;
- rozwój inicjatyw lokalnych i aktywności organizacji pozarządowych w zakresie opieki nad zabytkami;
- edukacja w dziedzinie zarządzania dziedzictwem kulturowym.

- niedostatek mechanizmów promujących działania na rzecz ochrony, konserwacji i rewaloryzacji zabytków.

Źródło: opracowanie własne

2.4.5 GŁÓWNE WYZWANIA

Na terenie powiatu kętrzyńskiego można wyróżnić kilka obszarów, które wymagają podjęcia działań:

- poprawa stanu technicznego zabytkowych obiektów;
- zahamowanie degradacji krajobrazu i zaśmiecania przestrzeni przez zabudowę;
- upowszechnianie świadomości wartości jakości krajobrazu kulturowego;
- budzenie zainteresowań dotyczących dziedzictwa kulturowego oraz pozytywnego ruchu społecznego na rzecz jego ochrony;
- zainteresowanie władz samorządowych szczebla gminnego problematyką ochrony szeroko pojętego (m. in. jako tradycyjna przestrzeń) dziedzictwa kulturowego, uspołnienie programów działania i mechanizmów współpracy pomiędzy poszczególnymi rodzajami i szczeblami administracji.

Za najważniejsze zadania powiatu kętrzyńskiego w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego w niniejszej strategii należy uznać:

- prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i budowlanych przy obiektach zabytkowych nieruchomych będących własnością powiatu;
- udzielanie na wnioski zainteresowanych podmiotów dotacji celowych na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy obiektach zabytkowych;
- rzetelna realizacja ustawowych obowiązków administracyjnych w zakresie opieki nad zabytkami;
- wspieranie zainteresowanych gmin w inicjatywach tworzenia parków kulturowych;
- wspieranie inicjatyw w sprawie ustanawiania Pomników Historii;
- upowszechnianie wiedzy o zabytkach i zasobach kulturowych powiatu;
- współpraca w zakresie utrzymania istniejących i wytyczania nowych szlaków kulturowych.

2.5 INFRASTRUKTURA DROGOWA

Najbardziej istotnym układem transportowym na terenie powiatu kętrzyńskiego jest sieć dróg kołowych. Transport samochodowy stanowi obecnie najpopularniejszą formę przemieszczania się. Dostępność drogowa powiatu jest bardzo istotną podstawą konkurencyjności, która w dużym stopniu definiuje jego pozycję w sieci osadniczej kraju i świata. Jakość i kształt sieci drogowej wpływają także na koszty funkcjonowania gospodarki, stan środowiska przyrodniczego i poziom życia mieszkańców.

2.5.1 SIEĆ DROGOWA I STAN DRÓG

Istotne znaczenie w kształtowaniu dostępności i mobilności na obszarze powiatu ma sieć dróg powiatowych. Sieć dróg powiatowych zlokalizowana jest na terenie pięciu gmin: Barciany, Kętrzyn, Korsze, Reszel, Srokowo oraz trzech miast: Kętrzyn, Korsze i Reszel, w skład której wchodzi:

- 62 drogi zamiejskie o długości: 434,367 km:
 - 104,885 km – gmina Kętrzyn,
 - 55,144 km – gmina Reszel,
 - 82,859 km – gmina Korsze,
 - 73,663 km – gmina Srokowo,
 - 117,816 – gmina Barciany,
- 3 ulice w Kętrzynie o długości: 1,880 km,
- 36 ulic w Reszlu o długości: 9,966 km,
- 15 ulic w Korszach o długości: 9,106 km.

Powiat zarządza drogami powiatowymi o łącznej długości 455,319 km. Drogi powiatowe powiatu kętrzyńskiego to w 95% drogi zamiejskie (434,367 km). Ulice miejskie to ok. 5% (20.952 km).

Tabela 18 Drogi administrowane przez Zarząd Dróg Powiatowych w Kętrzynie

Lp.	Nr drogi	Nazwa drogi wg wykazu urzędowego	Długość drogi(km)	Ocena stanu dróg przez ZDP (wykonane w okresie maja i czerwca 2020 r.) ¹⁰
POZA GRANICAMI MIAST				
1.	1396N	Sępopol-Lwowiec-Michałkowo	11,921	2,74 (2020 r.)
2.	1398N	Sątoczno-Skandawa-dr.woj. (591) Kotki	4,631	2,37
3.	1404N	Paluzy-Grzęda-Reszel	4,077	2,09
4.	1567N	Szczurkowo-Wodukajmy-Sępopol-Glitajny	10,842	2,52
5.	1573N	Dr.woj.592-Grzęda-Sątopy Samulewo	1,591	2,06
6.	1580N	Studzieniec-Korsze-Równina Górna	13,948	3,85
7.	1581N	Dzietrzychowo-Drogosze-Kiemławki Wlk.	19,603	3,78
8.	1582N	Tołkiny-Filipówka (dr.woj.nr 594)	7,840	3,22
9.	1584N	Dr.woj.592-Jezewo-Winda-Jankowice-Srokowo	19,502	3,26
10.	1586N	Gałwuny-Borki-Skierki (dr.woj.591)	7,477	2,01
11.	1588N	Dr.nr1727N(N.Różanka)-Szczeciniak-Solanka	6,375	2,14
12.	1590N	Rodele-Ogródki-Srokowo	10,612	3,35
13.	1592N	Barciany-Ogródki	4,435	2,46
14.	1594N	Jegławki-Wilczyny	4,020	2,00
15.	1596N	Bajory Wlk.-Wyskok	2,640	2,11
16.	1598N	Bajory Małe-Marszałki-Guja-Prynowo-Wilkowo	3,440	2,00
17.	1600N	Wysoka Góra-Karłowo-dr.Nr1799N	1,750	1,89
18.	1602N	Dr. woj. nr 650-Lesieniec-Surwile-KamionekWlk.-Pozezdrze	3,626	2,91
19.	1606N	Karolewo-Parcz	7,745	4,19
20.	1608N	Wopławki-Czerniki	2,800	2,05
21.	1610N	Reszel-Pudwągi	9,151	3,01
22.	1612N	Pieckowo-Wanguty-Muławki	6,774	1,76
23.	1614N	Dr.woj.nr 591-Pręgowo-Sławkowo	5,138	2,10
24.	1618N	Szestno - Nakomiady	5,655	3,52
25.	1624N	Samławki-Leginy	2,378	2,88
26.	1626N	Widryny-dr.nr 1699N	5,035	1,95
27.	1628N	Dr.woj.nr 590-Pilec	6,261	3,49
28.	1685N	Sątoczno-Dłużec Wlk.	5,274	3,00
29.	1687N	Łankiejmy-Gudniki-(dr.woj.nr 590)	10,586	3,28
30.	1689N	Kraskowo-Babieniec	3,464	2,83
31.	1691N	Dzikowina-Reszel	9,487	3,55
32.	1693N	Reszel-Mnichowo	1,415	4,37
33.	1695N	Dr.nr 1624N-Łężany	1,812	2,52
34.	1697N	Dr.woj.nr 590-Widryny-Śpiglówka	4,450	4,19
35.	1699N	Św.Lipka-Szestno	6,422	4,30
36.	1701N	Garbno-Skandawa	5,264	4,05
37.	1703N	Skandawa-Krymławki	6,605	2,45
38.	1705N	Warnikajmy-Garbno	4,989	3,02
39.	1707N	Drogosze-Garbno	8,794	2,77
40.	1709N	Linkowo-Siemki	3,171	4,80
41.	1711N	Aptynty-Asuny-Św.Kamień-Wilczyny-Srokowo (dr.1725N)	23,746	4,19
42.	1713N	Mołtajny-Barciany	9,115	3,80
43.	1715N	Gęsiki-Barciany	1,792	3,53

¹⁰ Stan techniczny: 5 – bardzo dobry, 4 – dobry, 3 – zadowalający, 2 – zły, 1 – bardzo zły

44.	1717N	Suchawa- DP1725N (od 01.01.2021 zmienia kategorie na gminną)	2,400	4,60
45.	1719N	Dr. nr 1725N-Ogródki-Jankowice	5,023	2,82
46.	1721N	Barciany-Taborzec-Skoczewo	5,135	2,52
47.	1723N	Dr. nr1711N-Brzeźnica-Wysoka Góra	15,986	3,51
48.	1725N	Barciany-Srokowo	12,603	3,07
49.	1727N	Winda-Nowa Różanka	6,424	2,35
50.	1728N	Dr. nr 1729N-Kronowo-Sterławki Wlk.-Tros	2,500	2,00
51.	1729N	Suchodoły-Parcz-Požarki-Nakomiady	15,601	2,53
52.	1731N	Gierłoż-Kwiedzina	5,164	2,18
53.	1733N	Kętrzyn-Nakomiady-Ryn	12,762	2,58
54.	1735N	Kętrzyn-Sławkowo-Nakomiady	12,626	3,18
55.	1737N	Dr.nr1618N-Koczarki-Krzyżany	3,238	3,16
56.	1799N	Perły (dr. woj. nr 63)-Przystań-Radzieje-Suchodoły-dr.woj. nr 650	4,323	2,58
57.	1968N	Św.Lipka-Wilkowo-Gronowo-dr.nr 1618N	10,768	2,62
58.	1980N	Krelikiejmy - Kotki	8,913	2,47
59.	1981N	Dr.woj.nr 592 (Sporwiny)-Sątoczno	3,888	2,16
60.	1985N	Momajny-Skandawa	4,491	3,57
61.	1987N	Jeżewo-Kotkowo	3,089	2,90
62.	1989N	Głowbity-Łankiejmy	3,780	2,69

UWAGI: Ujawniono DP 1980N na podstawie Uchwały Nr 10/54/08/III Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 lutego 2008r, Załącznik nr 1 do Uchwały. Aktualizacja długości dróg DP: 1398N, 1581N, 1980N w oparciu o technologię GPS.

ULICE POWIATOWE NA TERENIE MIASTA KĘTRZYNA

1.	3803N	Budowlana	0,746	4,90 (2020 r.)
2.	3811N	Górna	0,553	4,69
3.	3875N	Wojska Polskiego	0,581	4,44

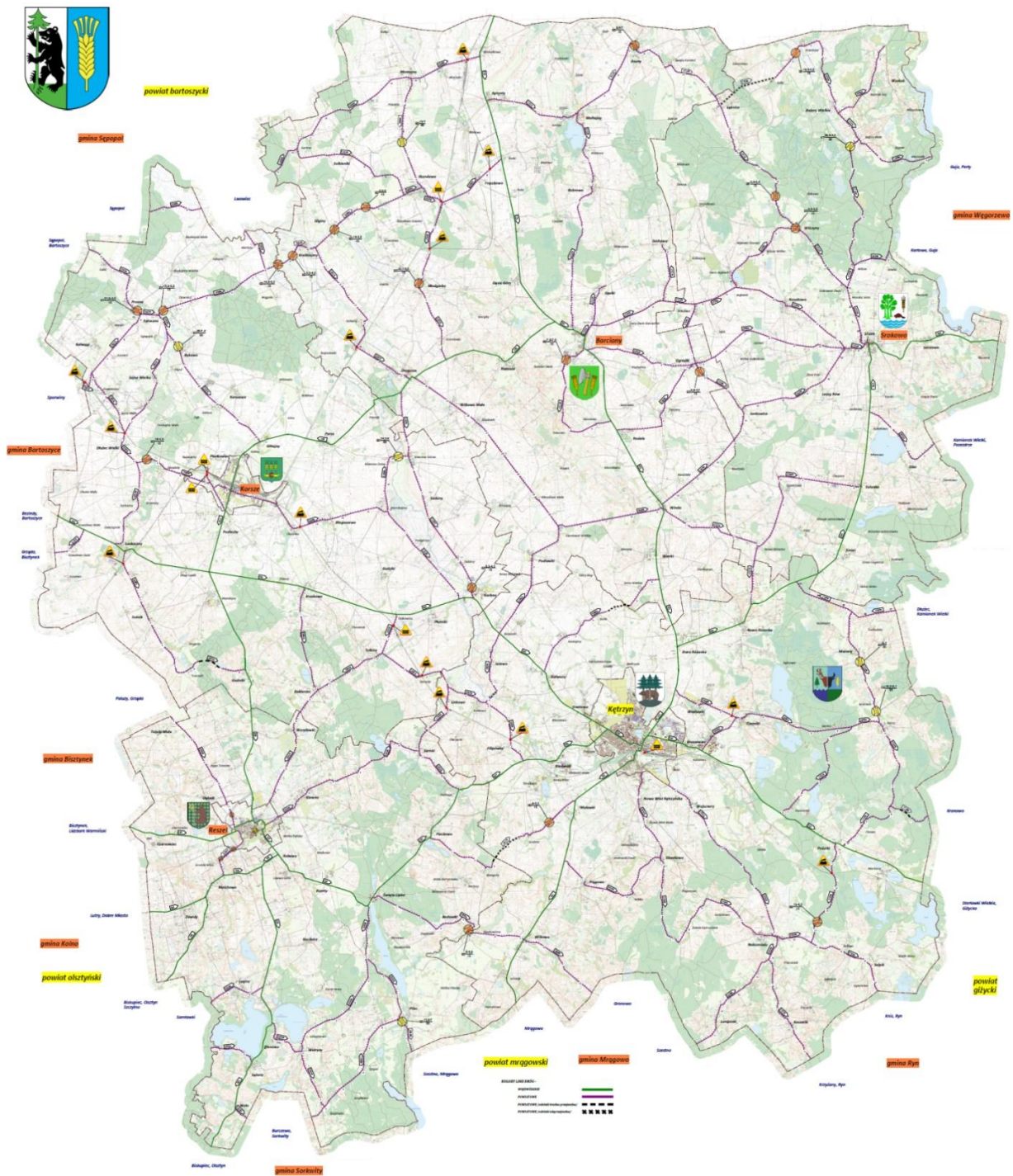
ULICE POWIATOWE NA TERENIE MIASTA RESZLA

1.	3931N	Bez nazwy	0,062	2,00
2.	3896N	Bohaterów	0,207	4,00
3.	3897N	Chopina	0,210	2,61
4.	3898N	Chrobrego	0,145	4,86
5.	3899N	Dąbrowskiego	0,355	4,26
6.	3900N	Gałczyńskiego	0,570	3,55
7.	3901N	Gen. Zajęczka	0,283	2,00
8.	3902N	Jagiełły	0,190	4,57
9.	3904N	Kochanowskiego	0,225	2,22
10.	3905N	Kolejowa	0,440	2,11
11.	3906N	Konopnickiej	0,195	2,89
12.	3907N	Kopernika	0,310	4,30
13.	3908N	Krasickiego	0,320	2,22
14.	3909N	Kraszewskiego	0,175	3,00
15.	3932N	Krótką	0,090	4,00
16.	3910N	Księcia Witolda	0,078	4,00
17.	3911N	Łukasińskiego	0,345	2,00
18.	3912N	Mazurska	0,280	4,69
19.	3913N	Mickiewicza	0,260	2,27
20.	3914N	Norwida	0,190	2,00
21.	3915N	Nowa	0,085	3,00
22.	3934N	Paderewskiego	0,045	4,00
23.	3935N	Pieniężnego	0,560	2,24
24.	3918N	Płowce	0,435	3,04
25.	3919N	Podmiejska	0,280	2,00
26.	3921N	Polna	0,380	2,64
27.	3936N	Raławicka	1,074	2,05

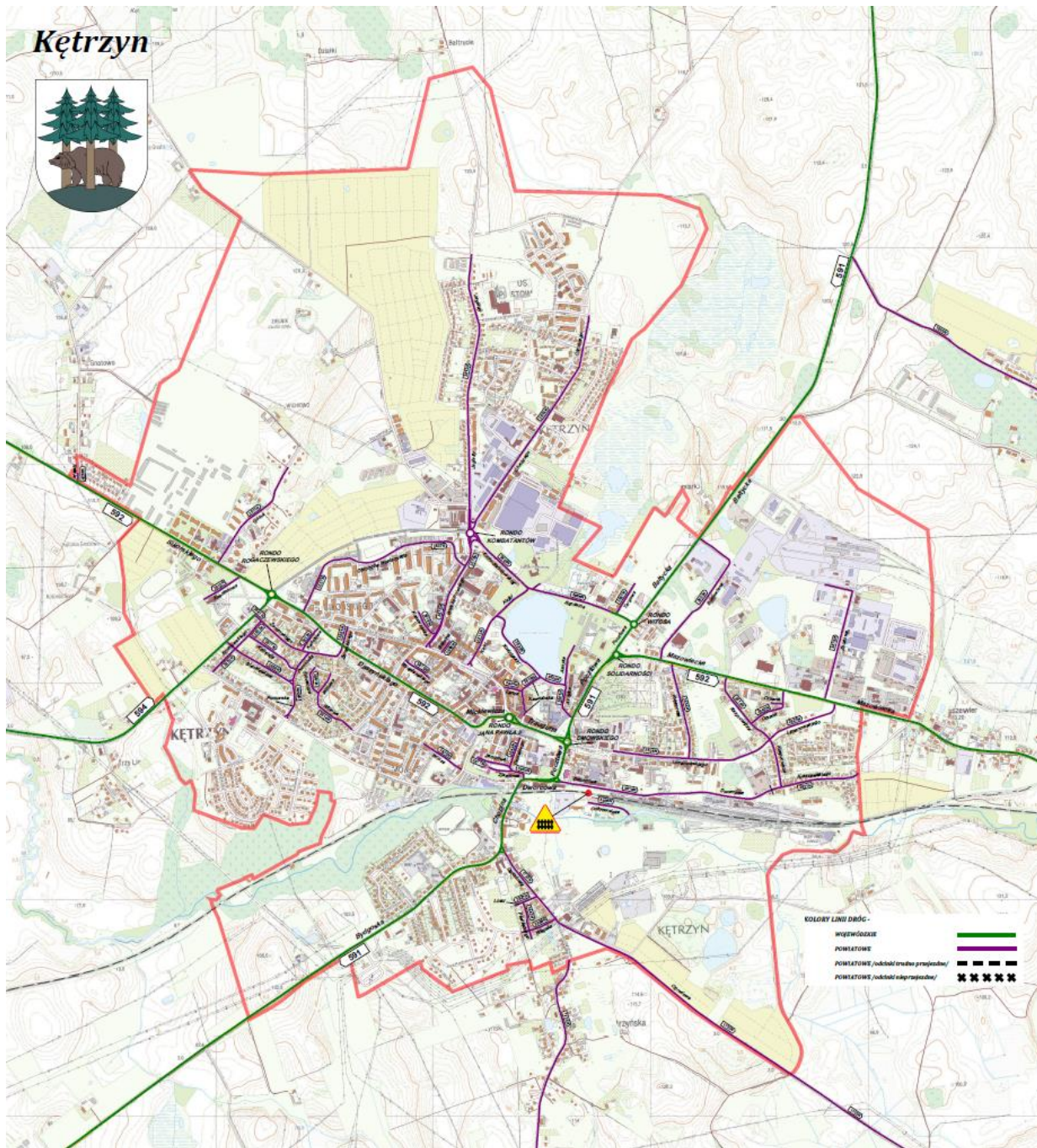
28.	3937N	Rataja	0,150	3,40
29.	3922N	Reymonta	0,175	4,00
30.	3924N	Sienkiewicza	0,085	4,00
31.	3926N	Spichrzowa	0,135	3,00
32.	3927N	Wojska Polskiego	0,340	2,45
33.	3928N	Wyspiańskiego	0,073	4,00
34.	3929N	Zientary-Malewskiej	0,255	3,83
35.	3930N	Zwycięzców	0,220	3,95
36.	3895N	1-go Maja	0,744	4,68
ULICE POWIATOWE NA TERENIE MIASTA KORSZE				
1.	1580N	Kościuszki	0,755	3,85
2.	1580N	Szkolna	1,735	3,85
3.	1580N	Wolności	1,410	3,85
4.	3883N	Kopernika	0,240	4,00
5.	3884N	Nowy Świat	0,100	2,90
6.	3885N	Ogrodowa	0,655	2,28
7.	3886N	Elizy Orzeszkowej	0,820	2,46
8.	3887N	Powstańców	0,210	2,10
9.	3888N	Raławicka	0,290	4,59
10.	3889N	Słoneczna	0,276	4,76
11.	3891N	Wiejska	0,579	4,39
12.	3892N	Wileńska	0,609	2,23
13.	3893N	Zielona	0,206	4,88
14.	3894N	Zwycięzców	0,284	4,58
15.	1580N	Wylotowa	0,937	3,85

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez ZDP, aktualne na czerwiec 2020 r.

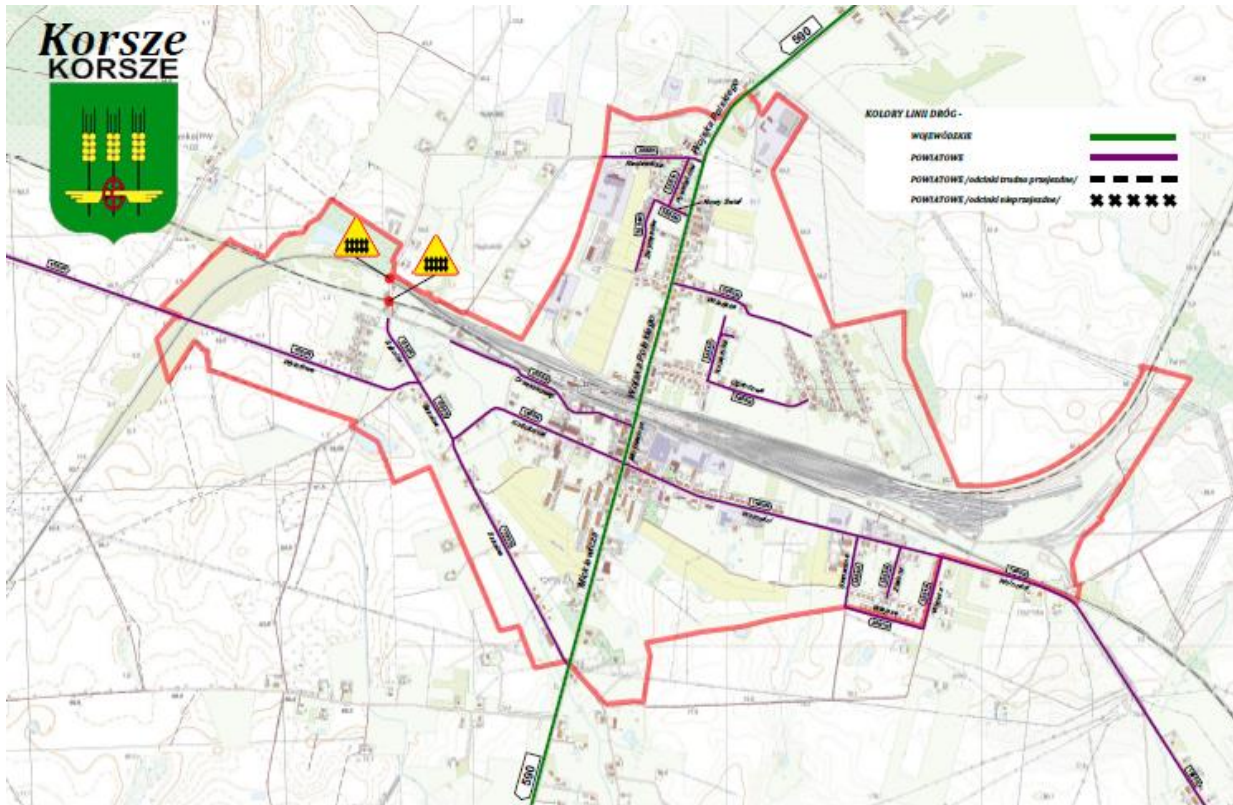
Stan dróg powiatowych systematycznie ulega pogorszeniu. W zdecydowanej większości zły stan dróg powiatowych spowodowany jest licznymi deformacjami, spękaniem i słabą jakością nawierzchni, które w znacznej części są poddane już bardzo długim okresom eksploatacji. Ponadto podbudowy dróg powiatowych nie posiadają odpowiedniej wytrzymałości do przenoszenia coraz większych ciężarów i coraz większego natężenia ruchu pojazdów, szczególnie wzrostu natężenia ruchu pojazdów ciężarowych. Aby nie dopuścić do całkowitego zniszczenia dróg należy podjąć intensywne działania zmierzające do przebudowy i modernizacji dróg właśnie według opracowanej oceny stanu technicznego.

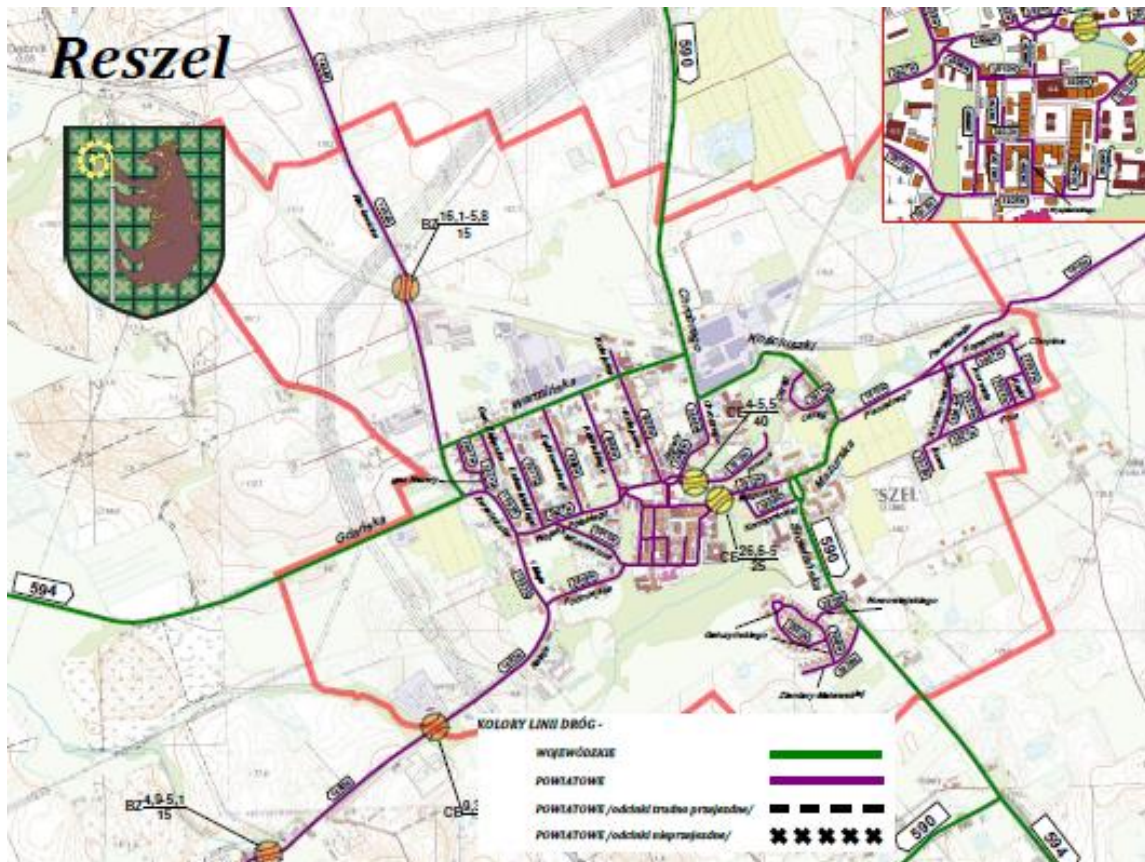
Ryc. 5 Sieć dróg w Powiecie Kętrzyńskim
(źródło: Zarząd Dróg Powiatowych w Kętrzynie)

Ryc. 6 Sieć dróg (w tym powiatowych) w Kętrzynie
 (źródło: Zarząd Dróg Powiatowych w Kętrzynie)

Ryc. 7 Sieć dróg (w tym powiatowych) w miejscowości Korsche
 źródło: Zarząd Dróg Powiatowych w Kętrzynie)

Ryc. 8 Sieć dróg (w tym powiatowych) w miejscowości Reszel
 (źródło: Zarząd Dróg Powiatowych w Kętrzynie)

Powiat Kętrzyński nie posiada połączeń z siecią dróg krajowych. Głównymi trasami służącymi do przemieszczania się są drogi wojewódzkie, łączące najważniejsze miejscowości powiatu oraz łączące powiat z sąsiednimi miastami. Od zachodu, w powiecie bartoszyckim, biegnie Droga Krajowa nr 57 (Bartoszyce - Biskupiec - Szczytno - Maków Mazowiecki), od wschodu Droga Krajowa nr 63 (Granica Państwa – Węgorzewo – Giżycko – Pisz - Łomża). Od południa biegnie Droga Krajowa nr 59 (Giżycko - Mrągowo) oraz Droga Krajowa nr 16 (Mrągowo - Olsztyn - Grudziądz).

Drogi wojewódzkie przebiegające przez powiat kętrzyński to:

- DW 590 (Biskupiec - Reszel - Korsze - Barciany);
- DW 591 (Mrągowo - Kętrzyn - Barciany - Granica Państwa);
- DW 592 (Giżycko - Kętrzyn - Bartoszyce);
- DW 593 (Reszel - Jeziorany - Dobrze Miasto - Miłakowo);
- DW 594 (Kętrzyn - Reszel - Bisztynek);
- DW 596 (Reszel - Biskupiec);
- DW 650 (Kętrzyn - Srokowo - Węgorzewo - Gołdap).

Zgodnie z wykazem obiektów mostowych udostępnionym przez Zarząd Dróg Powiatowych na terenie powiatu kętrzyńskiego znajduje się 30 takich obiektów.

2.5.2 NATĘŻENIE RUCHU

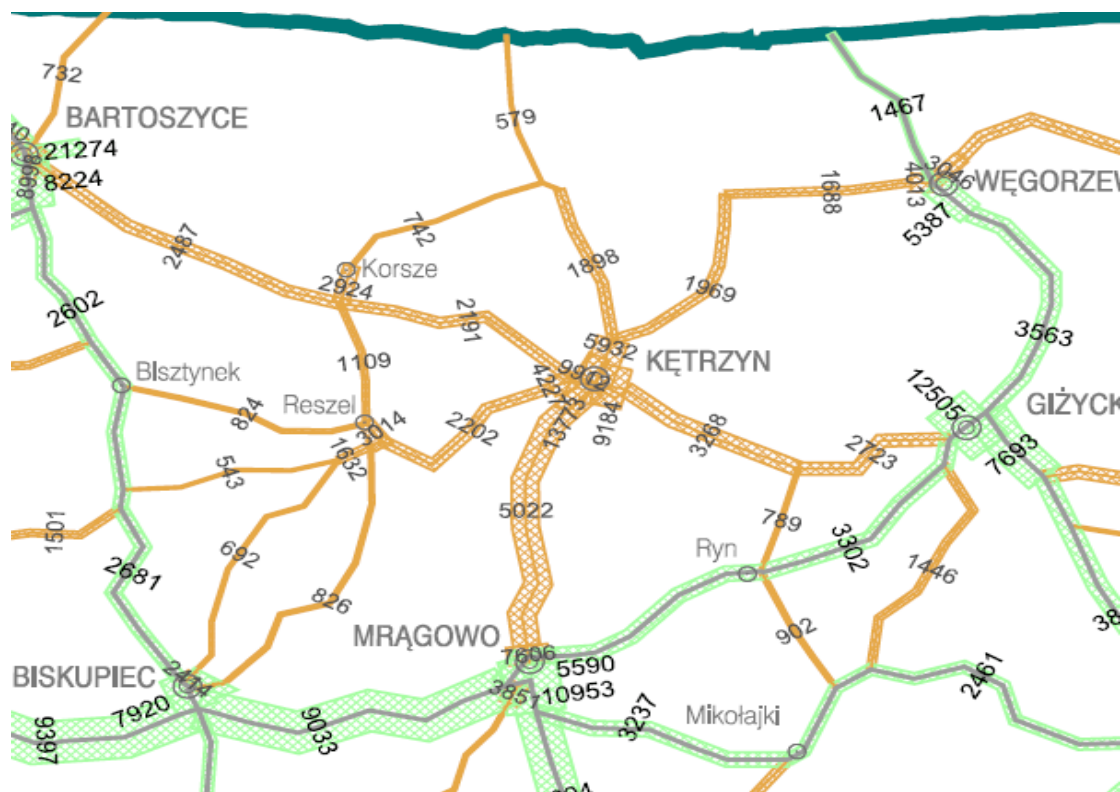
Generalny Pomiar Ruchu 2015 (GPR 2015) przeprowadzony przez Generalną Dyрекcyję Dróg Krajowych i Autostrad jest podstawowym źródłem informacji na temat ruchu drogowego w Polsce. Na terenie powiatu kętrzyńskiego pomiary zostały przeprowadzone na łącznie 22 odcinkach, z czego 4 to odcinki miejskie miasta Kętrzyń. W 2020 roku GDDKiA przeprowadza powtórne pomiary natężenia ruchu. Jednak z powodu sytuacji epidemicznej wyniki pomiarów będą znane w 2021 roku.

Tabela 19 Średniodobowe natężenie ruchu na drogach wojewódzkich w powiecie

Nr drogi	Odcinek	Motocykle	Osobowe	Dostawcze	Ciężarowe	Autobusy	Ciągniki	łącznie
590	Barciany-Korsze	22	568	60	76	5	11	742
590	Korsze-Długi Lasek	50	2.505	161	164	29	15	2.924
590	Długi Lasek-Reszel	14	932	84	66	1	12	1.109
590	Reszel-Robawy	42	2.707	115	87	51	12	3.014
590	Robawy-Biskupiec	16	698	59	27	12	14	826

591	Granica Państwa-Barciany	3	516	27	16	8	9	579
591	Barciany-Stara Różanka	25	1.668	87	61	36	21	1.898
591	Stara Różanka-Kętrzyn	65	5.191	261	291	59	65	5.932
591	Kętrzyn (ul. Chopina)	109	8.811	486	337	139	30	9.912
591	Kętrzyn-Mrągowo	55	4.359	246	312	45	5	5.022
592	Bartoszyce-Długi Lasek	30	2.091	157	189	15	5	2.478
592	Długi Lasek-Kętrzyn	26	1.900	81	140	35	9	2.191
592	Kętrzyn (ul. Traugutta)	124	12.589	482	344	193	41	13.773
592	Kętrzyn (ul. Mazowiecka)	83	8.274	487	239	83	18	9.187
592	Kętrzyn-Sterławki Wielkie	42	2.880	176	121	39	10	3.268
593	Mnichowo-Robawy	31	1.364	140	70	11	16	1.632
594	Bisztynek-Reszel	30	708	49	26	4	7	824
594	Reszel-Kętrzyn	26	1.993	88	51	35	9	2.202
594	Kętrzyn (ul. Gdańska)	55	3.812	224	81	42	13	4.227
596	Mnichowo-Biskupiec	7	577	56	39	3	10	692
650	Strą Różanka-Srokowo	12	1.715	130	234	15	27	2.133
650	Srokowo-Węgorzewo	20	1.418	105	86	20	6	1.655

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Generalnego Pomiaru Ruchu 2015

Ryc. 9 Graficzne zobrazowanie potoków pojazdów w Powiecie Kętrzyńskim
(Źródło: Generalny Pomiar Ruchu 2015)

Zgodnie z wynikami pomiarów natężenia ruchu, głównym jego źródłem są pojazdy osobowe, co wynika głównie z potrzeb ludności dojeżdżającej do pracy, szkół lub w celach rekreacyjnych. Udział pojazdów ciężarowych i dostawczych nie przekracza 10%, przy czym na trasach miejskich w Kętrzyń jest on mniejszy. Głównym źródłem ruchu pojazdów w regionie jest Kętrzyń. Z 10 dróg o największym natężeniu, 7 do drogi w bezpośrednim otoczeniu miasta. Wynika to z faktu, że jest to główne miejsce pracy w regionie, miejsce, w którym zlokalizowane są sklepy i szkoły. Istotnym źródłem ruchu towarowego w skali całego powiatu jest ruch pojazdów powiązanych z przemysłem rolniczym, który jest silnie rozwinięty w regionie.

2.5.3 ANALIZA SWOT

Tabela 20 Analiza SWOT

Infrastruktura drogowa	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • dobra dostępność powiatu w sieci dróg wojewódzkich; • rozbudowana sieć dróg powiatowych; • obecność międzynarodowych szlaków komunikacyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • niski stan techniczny wielu odcinków dróg powiatowych; • duże natężenie ruchu na niektórych odcinkach dróg powiatowych (szczególnie na obszarze miast); • brak obwodnic miejscowości, przez które prowadzi obecnie ruch o dużym natężeniu; • wzrost negatywnych skutków mobilności (w tym uciążliwości wynikających ze wzrostu hałasu komunikacyjnego).

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • możliwość wykorzystania funduszy unijnych na poprawę stanu technicznego sieci drogowej; • wzrost finansowania zadań związanych z rozbudową i modernizacją sieci drogowej; • rozwój transportu publicznego (odciążenie układu drogowego). 	<ul style="list-style-type: none"> • zjawisko rozlewania się zabudowy; • utrzymanie dotychczasowych utrzymanie dotychczasowych preferencji komunikacyjnych przejawiających się wzrostem liczby samochodów; • spadek jakości życia mieszkańców oraz obniżenie poziomu bezpieczeństwa na szlakach komunikacyjnych; • duża kapitałochłonność inwestycji drogowych; • brak środków finansowych na realizację inwestycji drogowych; • niska aktywność pozostałych jednostek samorządowych przy realizacji wspólnych projektów.

Źródło: opracowanie własne

2.5.4 GŁÓWNE WYZWANIA

Podstawowym problemem układu drogowego w powiecie jest nadal niski stan techniczny ciągów dróg. Słabymi stronami układu drogowego w powiecie są także: niedostosowanie istniejącej sieci do potrzeb mieszkańców, funkcjonowanie wielu odcinków szutrowych oraz brak obwodnic miejscowości, przez które prowadzi obecnie ruch o dużym natężeniu. Podstawowym wyzwaniem dla rozwoju układu drogowego jest potrzeba zapewnienia wysokiej klasy technicznej i funkcjonalnej głównego szkieletu drogowego, którego celem będzie usprawnienie ruchu lokalnego. Wskazuje się, że główne inwestycje w drogi powiatowe powinny mieć na celu dostosowanie ich sieci do przebiegów dróg wojewódzkich i krajowych. Należy zaznaczyć, że istotnym wyzwaniem jest potrzeba podniesienia i poprawy spójności parametrów technicznych dróg powiatowych, co pozwoli znacząco poprawić bezpieczeństwo ruchu. Realizacja powyższych zadań wiąże się z koniecznością poniesienia dużych wydatków finansowych. Zdobywanie finansowania w celu realizacji projektów oraz poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego będą podstawowym wyzwaniem dla rozwoju sieci dróg powiatowych.

2.6 ORGANIZACJA TRANSPORTU PUBLICZNEGO

Sposób w jaki zorganizowany jest transport zbiorowy znacznie wpływa na funkcjonowanie obszaru powiatu jako całości. Poprawnie działająca sieć transportu zbiorowego jest dużą zachętą dla mieszkańców do codziennego przemieszczania się na większe odległości oraz ma pozytywny wpływ na dostępność miejsc pracy oraz placówek oświatowych i usługowych. Jest to szczególnie istotne dla osób, które nie mają możliwości korzystania z samochodu. Sprawna komunikacja wpływa bezpośrednio na funkcjonowanie całego zespołu miejskiego (a także powiatowego), m.in. poprzez zmniejszenie zjawiska zatorów drogowych czy redukcję emisji CO₂.

2.6.1 KOMUNIKACJA PUBLICZNA

Na dzień obecny w powiecie kętrzyńskim działa 9 podmiotów świadczących usługi transportu komunikacją autobusową, z czego jeden – Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „Komunalnik” Sp. z o.o. jest jednostką zależną od Miasta Kętrzyn. Rozkład jazdy oraz układ komunikacyjny połączeń określany jest w oparciu o zezwolenia udzielone przez starostę kętrzyńskiego.

Za utrzymanie infrastruktury drogowej na terenie powiatu kętrzyńskiego (drogi pozamiejskie) odpowiadają Zarząd Dróg Powiatowych w Kętrzynie (jednostka organizacyjna powiatu kętrzyńskiego). W granicach administracyjnych miasta Kętrzyn, Reszel i Korsze, utrzymanie powiatowej infrastruktury drogowej realizują w ramach zawartych porozumień z powiatem gminni zarządcy dróg. Za utrzymanie infrastruktury drogowej (drogi gminne, oświetlenie dróg), na terenie powiatu kętrzyńskiego odpowiadają zakłady komunalne poszczególnych jednostek zależnych w powiecie:

- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „Komunalnik” Sp. z o.o. (miasto Kętrzyn);
- Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. (gmina Kętrzyn);
- Wielobranżowe Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. (gmina Reszel);
- Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Srokowie (gmina Srokowo);
- Zakład Gospodarki Komunalnej w Barcianach Sp. z o.o. (gmina Barciany).

Organizatorem przewozów kolejowych na terenie powiatu kętrzyńskiego jest dla przewozów dalekobieżnych PKP Intercity S.A. zależne od Ministerstwa Infrastruktury oraz przewozów lokalnych POLREGIO, zależne od urzędów marszałkowskich, w tym od Urzędu

Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Za utrzymanie infrastruktury kolejowej, w tym torowiska, perony, urządzenia sterujące ruchem oraz za przygotowanie rozkładów jazdy, jest PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Właścicielem dworca kolejowego na terenie miasta Kętrzyn jest samorząd gminy miejskiej Kętrzyn. Przez powiat kętrzyński przebiega ważna linia kolejowa Korsze - Ełk łącząca przejścia graniczne w Głomnie i Skandawie z Trakiszkami. Układ sieci kolejowych klasyfikuje tę linię kolejową jako linię lokalną.

Na terenie powiatu kętrzyńskiego funkcjonuje 9 przewoźników świadczących usługi transportowe dla lokalnych mieszkańców. Są to:

- P.H.U.P Krzysztof Kühn;
- M-Maziec Sp. z o.o.;
- P.G.K. „Komunalnik” Sp. z o.o. w Kętrzynie;
- F.H.U. „R.I.K.” Piotr Rysik;
- Transport Osobowy Jolanta Winckiewicz;
- WOJTEX F.H.U. Marcin Kozoń;
- Lena Beauty Magdalena Kozoń;
- M-TRANS Marcin Konarzewski;
- Delux s.c.

Wskazani przewoźnicy oferują przewozy na 24 trasach terenu całego powiatu oraz do miejscowości sąsiadujących z powiatem kętrzyńskim. Lokalni przewoźnicy obsługują trasy łączące Kętrzyn m.in. z Korszami, Barcianami, Srokowem, Karolewem, Reszlem. W przypadku miejscowości z poza powiatu obsługują połączenia z Mrągowem, Węgorzewem, Bartoszycami i Olsztynem. Dodatkowo na dworcu autobusowym w Kętrzynie zatrzymują się autobusy dalekobieżne, łączące miasto z Gdańskiem, Olsztynem, Suwałkami, Giżyckiem, Gołdapią oraz Szczytnem.

Z przystanków komunikacyjnych zlokalizowanych na terenie powiatu kętrzyńskiego, które stanowią własność powiatu lub są przez niego zarządzane mogą korzystać operatorzy publicznego transportu zbiorowego oraz przedsiębiorcy uprawnieni do prowadzenia działalności w zakresie przewozu osób, którzy uzyskali uzgodnienie korzystania z przystanków. Powiat zarządza 192 przystankami.

W ciągu dnia roboczego wszystkie autobusy wykonują średnią pracę przewozową 4.669,4 wozokilometrów, w soboty 896,4 wozokilometrów, zaś w niedziele w wysokości

360 wozokilometrów. W skali roku przekłada się to na łączną pracę przewozową w wysokości ok. 1.241.000 wozokilometrów.

2.6.2 TRANSPORT KOMUNALNY

Samorządy oraz jednostki im podlegające, posiadają pojazdy wykorzystywane do wykonywania wybranych zadań komunalnych oraz służbowych wymagających przemieszczania się po terenie powiatu kętrzyńskiego. Szczegółowe zestawienie pojazdów należących do Starostwa Powiatowego znajduje się w poniższej tabeli.

Tabela 21 Zestawienie pojazdów na stanie Starostwa Powiatowego w Kętrzynie

Marka	Model	Typ	Rok produkcji
Skoda	Superb	Osobowy	2011
Dacia	Duster	Osobowy	2018
Fiat	Punto	Osobowy	2018
Renault	Master	Dostawczy	2016
Opel	Astra Classic	Osobowy	2008
Opel	Mokka	Osobowy	2015
Citroen	C5	Osobowy	2010
Renault	Kangoo	Osobowy	2007
Zetor	7211	Ciągnik	1988
Autosan	D-732	Autobus	1986
Ford	Transit	Dostawczy	2005
Ford	Transit	Dostawczy	2004
Volkswagen	Transporter	Dostawczy	2004
Fiat	Odea	Osobowy	2005
Dacia	Duster	Osobowy	2016
Ursus	U-912	Ciągnik	1990
ZiŁ	131	Ciężarowy	1989
Dacia	Duster	Osobowy	2018
Renault	Master	Dostawczy	2019
Claas	Arion	Ciągnik	2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Strategii Elektromobilności na obszarze Powiatu Kętrzyńskiego

2.6.3 ANALIZA SWOT

Tabela 22 Analiza SWOT

Transport publiczny	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • znaczny zasięg obsługiwanego obszaru; • dobry stan taboru transportu publicznego; • relatywnie dobra dostępność ekonomiczna głównych celów podróży w powiecie kętrzyńskim; 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonowanie wielu organizatorów transportu publicznego, co skutkuje niskim stopniem integracji taryfowej i przestrzennej na węzłach przesiadkowych; • niski stopień dostępności i konkurencyjności czasowej transportu autobusowego, szczególnie na obszarach oddalonych od sieci dróg krajowych i wojewódzkich; • brak systemu zabezpieczenia połączeń przesiadkowych; • brak połączeń alternatywnych, w przypadku pojawienia się jakichkolwiek zakłóceń w funkcjonowaniu komunikacji autobusowej;

	<ul style="list-style-type: none"> • zbyt mała częstotliwość kursowania pociągów; • niekorzystna lokalizacja części przystanków; • brak własnego taboru transportu publicznego; • niewystarczająca ilość przystanków i połączeń; • duże odległości pomiędzy przystankami; • mała ilość nowoczesnej infrastruktury drogowej, dedykowanej bezpośrednio obsłudze transportu zbiorowego; • mały udział osób podróżujących komunikacją zbiorową; • nie wystarczająco rozwinięta się komunikacji zbiorowej.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • rozbudowa i modernizacja infrastruktury; • możliwość wykorzystania funduszy unijnych na poprawę funkcjonowania transportu publicznego; • wzrost finansowania zadań związanych z rozwojem sieci transportu publicznego; • zwiększenie atrakcyjności publicznego transportu zbiorowego. 	<ul style="list-style-type: none"> • utrzymanie dotychczasowych preferencji komunikacyjnych przejawiających się wzrostem liczby samochodów; • spadek jakości życia mieszkańców oraz obniżenie poziomu bezpieczeństwa na szlakach komunikacyjnych; • duża kapitałochłonność inwestycji infrastrukturalnych; • brak środków finansowych na realizację inwestycji; • brak współpracy jednostek samorządu terytorialnego na rzecz rozbudowy sieci transportu publicznego.

Źródło: opracowanie własne

2.6.4 GŁÓWNE WYZWANIA

Niewątpliwie konieczność poprawy funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego w powiecie jest jednym z ważniejszych wyzwań samorządu powiatowego. Przede wszystkim mowa tu o poprawie dostępności transportu publicznego poprzez np. zwiększenie liczby przystanków i połączeń oraz poprawę jakości infrastruktury technicznej.

2.7 GOSPODARKA I RYNEK PRACY

2.7.1 PODMIOTY GOSPODARCZE

Liczba działających na terenie powiatu kętrzyńskiego podmiotów gospodarczych na przestrzeni ostatnich sześciu lat wzrosła o 4,4% z 4.562 w 2014 r. do 4.762 podmiotów w 2019 r.

Tabela 23 Podmioty gospodarcze w powiecie w latach 2014-2019

Rok	Liczba podmiotów gospodarczych		
	Ogółem	W sektorze publicznym	W sektorze prywatnym
2019	4.762	257	4.502
2018	4.611	259	4.352
2017	4.586	256	4.329
2016	4.571	284	4.282
2015	4.531	261	4.264
2014	4.562	268	4.294

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Aktualnie (według danych na 31.12.2019 r.) liczba działających podmiotów gospodarczych w powiecie stanowi 3,6% wszystkich zarejestrowanych w województwie warmińsko-mazurskim.

Tabela 24 Liczba podmiotów gospodarczych w gminach Powiatu Kętrzyńskiego

Jednostka	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Powiat Kętrzyński	4.562	4.531	4.571	4.586	4.611	4.762
Kętrzyn Miasto	2.588	2.556	2.550	2.562	2.546	2.641
Barciany	290	288	284	265	277	284
Kętrzyn	493	493	502	502	519	555
Korsze	464	474	475	483	496	491
Reszel	555	540	586	590	591	595
Srokowo	172	180	174	184	182	196

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w powiecie kętrzyńskim jest zróżnicowana. Ośrodkiem szczególnej koncentracji działalności gospodarczej jest miasto Kętrzyn. Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców jest tam najwyższy i wynosi 976.

Tabela 25 Podmioty gospodarcze w Powiecie Kętrzyńskim według wielkości w latach 2014-2019

Podmioty wg liczby zatrudnionych	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ogółem	4.562	4.531	4.571	4.586	4.611	4.762
0-9	4.372	4.342	4.386	4.407	4.431	4.586
10-49	143	143	140	138	141	137
50-249	42	40	39	35	34	34
250-999	4	5	5	5	4	4
1000 i więcej	1	1	1	1	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W strukturze wielkościowej podmiotów działających w powiecie kętrzyńskim dominują mikro i małe przedsiębiorstwa. 96% wszystkich podmiotów gospodarczych w powiecie zatrudnia do 9 osób. Ta grupa wielkościowa przedsiębiorstw w latach 2014-2019 charakteryzowała się największym przyrostem nowych podmiotów, wynoszącym 214 firm. Filarem przedsiębiorczości w powiecie kętrzyńskim jest dobrze rozwijający się sektor prywatny. 80% firm sektora prywatnego w powiecie prowadzonych jest przez osoby fizyczne.

W ocenie potencjalnych inwestorów Powiat Kętrzyński nie jest postrzegany jako atrakcyjny teren do inwestowania. W zdecydowanej mierze barierą taką stanowi brak uzbrojonych terenów oferowanych potencjalnym inwestorom oraz trudności komunikacyjne. Słaby stan dróg i duża odległość od aglomeracji miejskich zniechęcają do zdecydowanego inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej na terenie powiatu. W latach 2014-2019 zaobserwowany został spadek liczby podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego z 24 w 2014 r. do 17 w 2019 r. Pozytywne trendy dotyczą jednak wzrostu liczby rodzimych, nowo zarejestrowanych firm w powiecie. Jak wskazują dane zawarte w tabeli 26 w 2019 roku znacząco spadła liczba firm wykreślonych z rejestru REGON.

Tabela 26 Firmy nowo zarejestrowane i wykreślone z rejestru REGON w Powiecie Kętrzyńskim w latach 2014-2019

Podmioty wg liczby zatrudnionych	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nowo zarejestrowane	383	342	368	346	357	365
Wykreślone	335	349	300	319	334	202

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Najliczniejszą grupą podmiotów gospodarczych w powiecie kętrzyńskim są podmioty trudniące handlem i usługami w zakresie napraw. Stanowią one 19,6% wszystkich działających podmiotów gospodarczych. Pozostałymi kluczowymi branżami gospodarki powiatu są: działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (12,5%) oraz budownictwo (11,8%).

2.7.2 ROLNICTWO

Pomimo niezbyt sprzyjających warunków klimatycznych, powiat kętrzyński dysponuje dużym potencjałem w dziedzinie rolnictwa. Istnieje możliwość zwiększenia hodowli bydła przy zachowaniu istniejącej powierzchni. W produkcji roślinnej dominuje produkcja zbóż (głównie pszenicy), rzepaku i buraków cukrowych. Dla powiatu kętrzyńskiego w zakresie skupu produktów rolnych istotny jest skup zbóż, który prowadzony jest przez młyny, wytwórnie pasz oraz inne podmioty gospodarcze. Jednakże podstawowym problemem występującym

m.in. na terenie powiatu jest trudność ze skupem roślin strączkowych. W produkcji zwierzęcej dominuje hodowla bydła, w dalszej kolejności trzody chlewnej i drobiu.

Ze względu na walory turystyczne powiatu wskazany byłby na tym obszarze rozwój rolnictwa ekologicznego, które może być mechanizmem umożliwiającym rozwój agroturystyki.

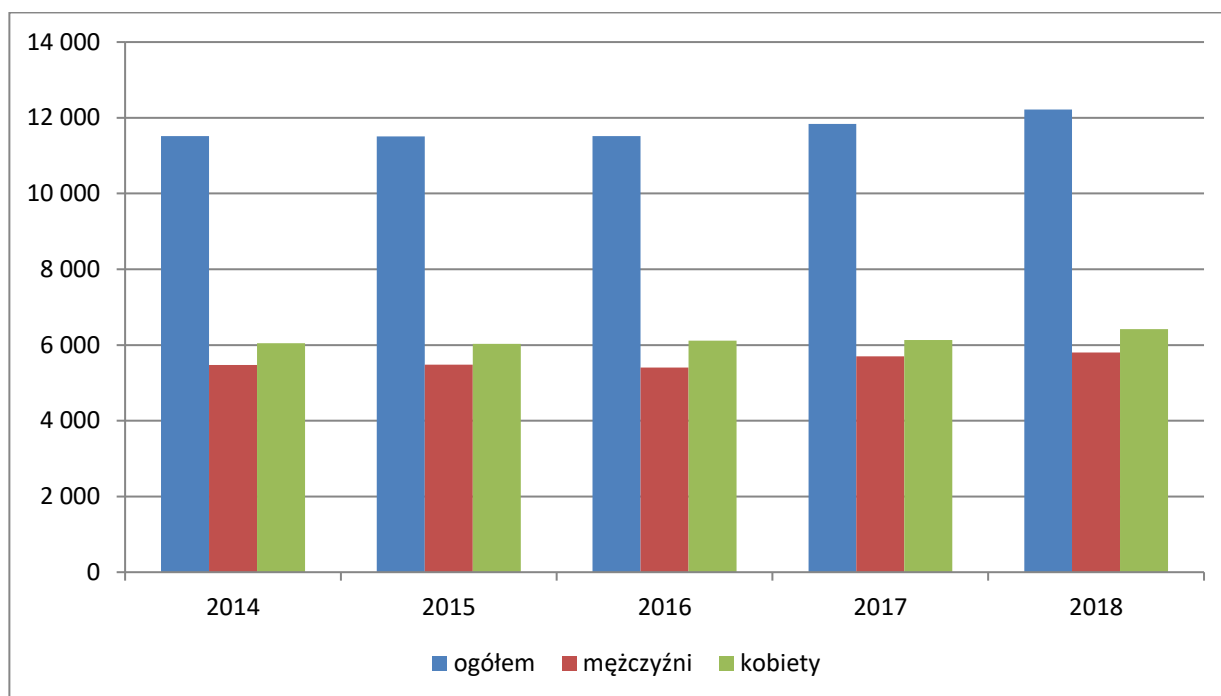
Powiat kętrzyński, jest powiatem rolniczym. Całkowita powierzchnia geodezyjna powiatu wynosi 121.299 ha. Całkowita powierzchnia użytków rolnych wynosi 92.544 ha co stanowi 76,29% powierzchni powiatu. Największy udział w powierzchni użytków rolnych stanowią grunty orne (69,82%), pastwiska (13,78%) i łąki (9,35%).

Według Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 r. (ostatni Powszechny Spis Rolny prowadzony w całej Polsce od 1 września do 30 listopada 2020 r., według stanu w dniu 1 czerwca 2020 r. – brak danych) średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego na terenie powiatu wynosi ok. 29 ha. Gospodarstwa o areale do 10 ha stanowią około 60% ogólnej ilości gospodarstw.

Należy zauważyć, że walory przyrodnicze obszarów wiejskich tworzą doskonałe warunki dla rozwoju rolnictwa ekologicznego w związku z coraz większym zainteresowaniem i zapotrzebowaniem na żywność ekologiczną (głównie dla zaopatrzenia chłonnego rynku zbytu). Rolnictwo ekologiczne jest ważnym czynnikiem zwiększającym zatrudnienie na wsi, dostarcza nowych miejsc pracy oraz daje rolnikom dodatkowe źródło dochodu.

2.7.3 RYNEK PRACY

Liczba osób pracujących w powiecie kętrzyńskim wzrosła w 2018 roku do 12.220 osób i w porównaniu z 2014 rokiem była wyższa o 704 osoby (jest to przeciętny wynik świadczący jednak o poprawie na rynku pracy, należy wziąć także pod uwagę fakt zmniejszającej się populacji powiatu).

Wykres 3 Liczba osób pracujących w Powiecie Kętrzyńskim w latach 2014-2018

Wśród gmin powiatu kętrzyńskiego najwyższy wskaźnik liczby osób pracujących na 1000 mieszkańców odnotowany został w mieście Kętrzyn i wyniósł 231 osób.

Najwięcej osób zatrudnionych jest w przemyśle, budownictwie oraz rolnictwie. Ponad 56% wszystkich osób aktywnych zawodowo w powiecie pracuje w tych branżach. Największa dynamika zmiany liczby osób pracujących w powiecie w latach 2014-2018 dotyczyła przemysłu i budownictwa, w których odnotowano 14% przyrost pracujących.

Tabela 27 Pracujący w Powiecie Kętrzyńskim wg sektorów gospodarki w latach 2014-2018

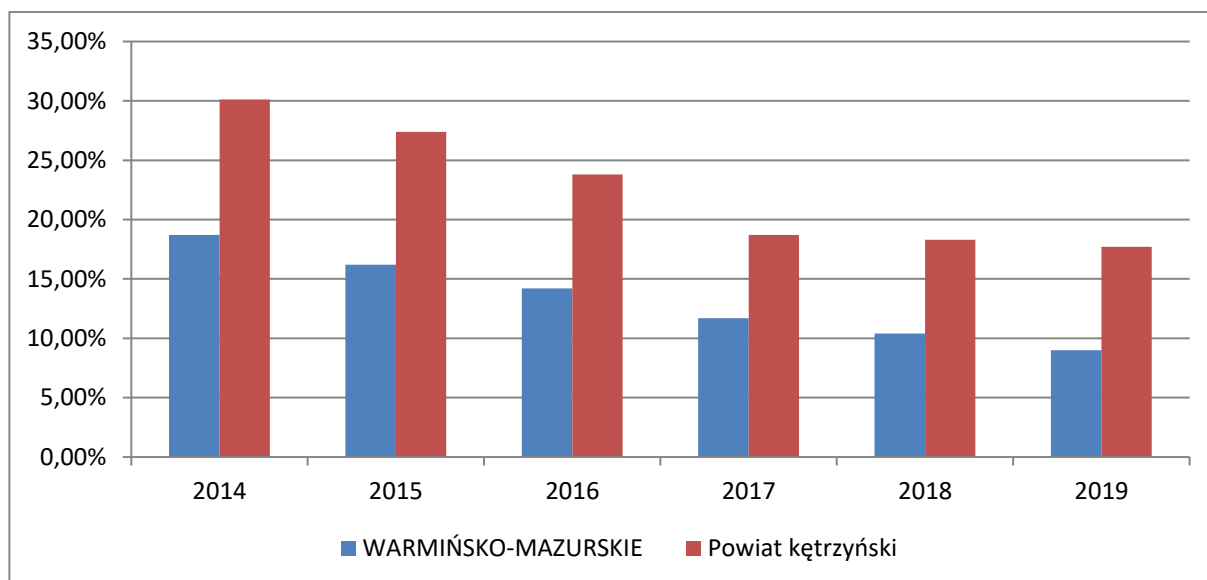
Sektory gospodarki	2014	2015	2016	2017	2018
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3.201	3.197	3.205	3.211	3.231
Przemysł i budownictwo	3.261	3.258	3.193	3.504	3.719
Handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	1.414	1.359	1.382	1.357	1.466
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	252	238	201	208	238
Pozostałe usługi	3.388	3.456	3.534	3.554	3.566

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

2.7.4 POZIOM I STRUKTURA BEZROBOCIA

Powiat kętrzyński zaliczany jest do regionów kraju o wysokim poziomie bezrobocia. Na koniec 2019 r. stopa bezrobocia wynosiła zaledwie 17,7%. Na szczęście w ostatnich latach utrzymuje się tendencja spadkowa poziomu bezrobocia. Jest to zapewne wynik rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu jak i poprawiającej się sytuacji w kraju. Rok 2019 przyniósł dalszą poprawę sytuacji zarówno na krajowym, wojewódzkim, jak i lokalnym rynku pracy. Z analizy

danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że zapoczątkowany jesienią 2008 roku trend wzrostowy bezrobocia rejestrowanego zakończył się w roku 2013. Od tego czasu widoczny jest już trend malejący. Stopa bezrobocia w kraju spadła z 13,4% (2013) do 5,2% (XII.2019), w województwie warmińsko-mazurskim z 21,6% (2013) do 9,0% (XII.2019), a w powiecie kętrzyńskim z 31,1% (2013) do 17,7% (XII.2019). Powyższa tendencja jest potwierdzeniem ogólnej poprawy koniunktury w Polsce, tj. wzrostu liczby pracujących, wzrostu PKB, a także efektem wprowadzonych zmian w zakresie aktywnej polityki rynku pracy. Ożywienie gospodarcze sprzyjało wzrostowi konsumpcji, a dobra pogoda jesienią – pracom budowlanym oraz drogowym. Przyczyną spadku bezrobocia są również czynniki demograficzne. Na rynek pracy weszły roczniki niżu demograficznego. Znalazło to odzwierciedlenie między innymi w rejestrowanym bezrobociu osób do 30 roku życia.

Wykres 4 Stopa bezrobocia w Powiecie Kętrzyńskim na tle województwa warmińsko-mazurskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Jak wynika ze sprawozdania Powiatowego Urzędu Pracy w Kętrzynie (2020), aktualną sytuację na rynku pracy w powiecie należy uznać za pozytywną a przede wszystkim stabilną. Na koniec września 2020 roku w powiecie kętrzyńskim pozostawało zarejestrowanych 3.465 bezrobotnych. Wśród bezrobotnych większą liczebnie grupą były kobiety (1.778) – 51% ogółu zarejestrowanych osób. W porównaniu do danych z końca 2014 r., liczba osób bezrobotnych uległa wyraźnemu zmniejszeniu. Spadek liczby bezrobotnych w liczbach bezwzględnych wyniósł aż 2.841 co stanowi spadek na poziomie 46%. Poprawiająca się sytuacja na rynku pracy niestety została wstrzymana przez wybuch pandemii COVID-19 w I kwartale

2020 roku. Przypuszcza się, że sytuacja przedsiębiorców znacznie się pogorszy. Jednakże trudno jest na chwilę obecną przewidzieć skutki spowodowane zamrożeniem gospodarki.

Tabela 28 Ewidencja osób bezrobotnych w Powiecie Kętrzyńskim

Bezrobotni zarejestrowani w powiecie kętrzyńskim	2014	2015	2016	2017	2018	2019	09.2020
Liczba osób bezrobotnych ogółem	6.216	5.475	4.574	3.461	3.471	3.375	3.465
W tym kobiety	2.935	2.611	2.294	1.766	1.770	1.793	1.778
Pobierający zasiłek	1.030	798	714	538	580	608	644
Mieszkający na wsi	3.318	2.896	2.476	1.937	1.958	1.900	1.839
Do 30 roku życia	-	1.662	1.213	820	791	804	878
Długotrwale bezrobotni	3.805	3.572	3.049	2.239	2.064	1.930	1.993
Powyżej 50 roku życia	1.533	1.436	1.273	999	1.027	971	955
Niepełnosprawni	300	234	217	165	194	230	208
Stopa bezrobocia	30,1%	27,4%	23,8%	18,7%	18,3%	17,7%	-

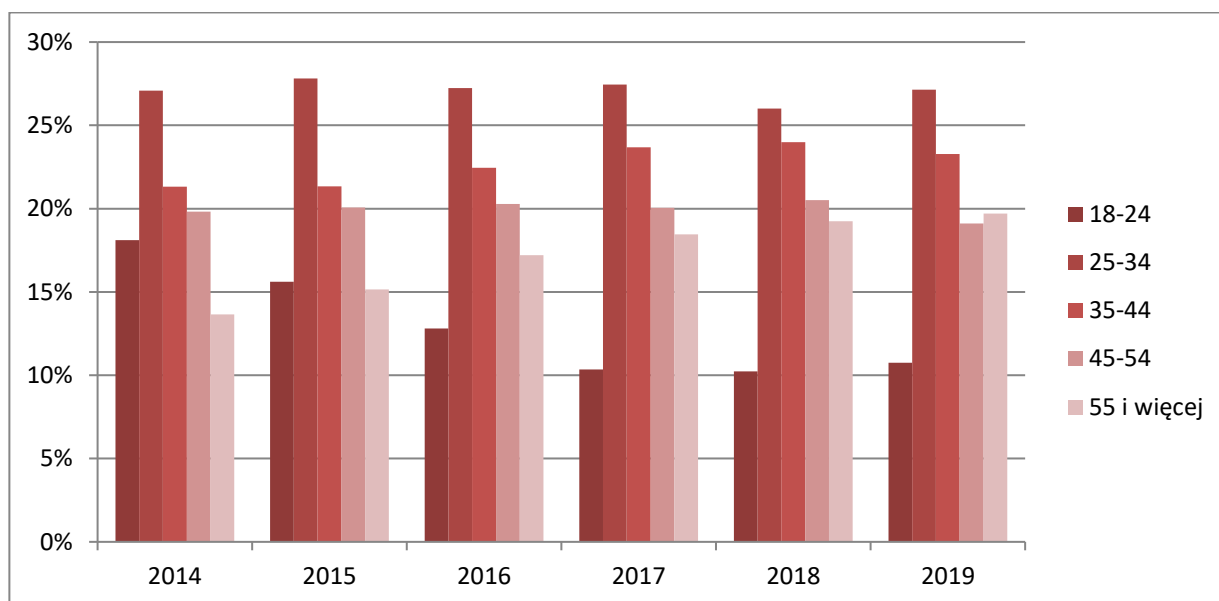
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP Kętrzyn

Niestety, koniec roku 2019 przyniósł dla powiatu kętrzyńskiego wzrost poziomu bezrobocia. Został on podyktowany grupowymi zwolnieniami wieloletnich pracowników takich firm jak Warmia UNO Sp. z o.o. w Kętrzynie oraz „ROLNYVIK” Sp. z o.o. w Barcianach. Łącznie, z końcem roku 2019, pracę straciło 155 osób.

Mimo poprawiającej się sytuacji na rynku pracy w powiecie kętrzyńskim, szczegółowe dane dotyczące bezrobocia wykazują, iż od kilku lat najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby długotrwale bezrobotne. We wrześniu 2020 roku stanowili oni ponad 57% ogółu osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiecie.

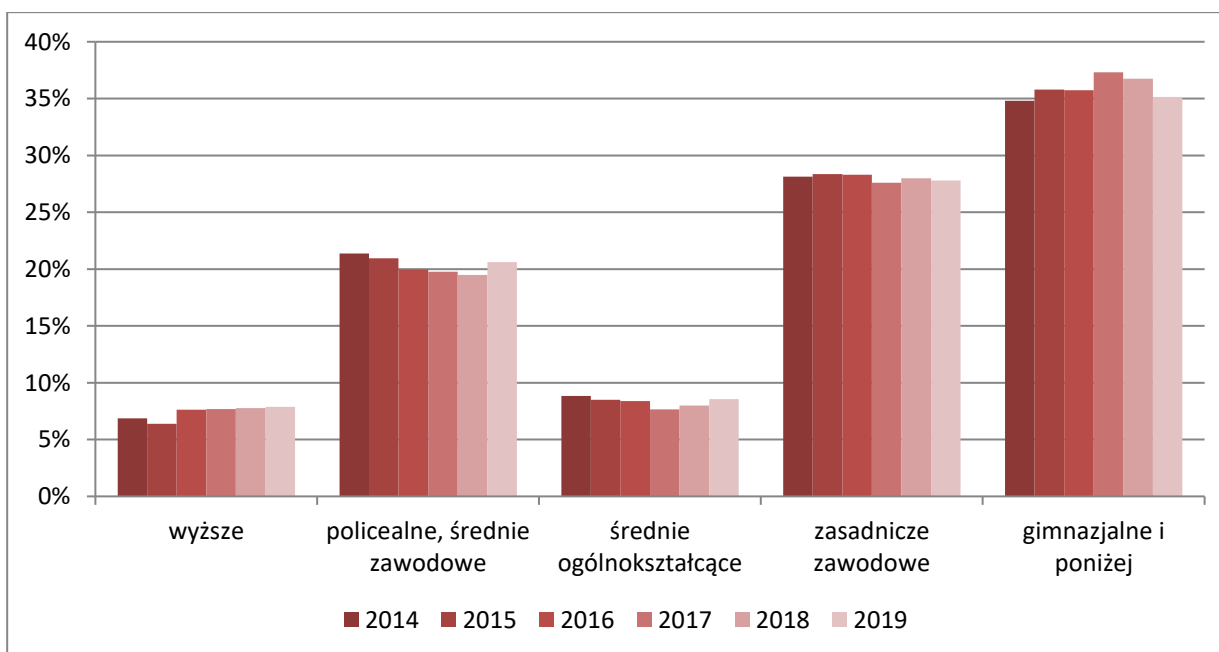
Problem bezrobocia najbardziej dotyka mieszkańców gminy Korsze. W grudniu 2019 roku wskaźnik bezrobocia (liczba bezrobotnych do liczby ludności w wieku produkcyjnym) dla poszczególnych gmin wynosił:

- miasto Kętrzyn: 6,8%;
- gmina Barciany: 10,6%;
- gmina Kętrzyn: 10,5%;
- gmina Korsze: 11,7%;
- gmina Reszel: 7,8%;
- gmina Srokowo: 10,5%;
- Powiat kętrzyński: 8,9%.

Wykres 5 Udział osób bezrobotnych według grup wieku w latach 2014-2019 w Powiecie Kętrzyńskim
 Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Od kilku lat najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią ludzie młodzi, w przedziale wiekowym od 25 do 34 lat. Stanowią oni około 27% ogółu osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiecie. Osoby w wieku 35-44, stanowią średnio około 23% ogółu bezrobotnych.

Wykres 6 Osoby bezrobotne według wykształcenia w latach 2014-2019
 Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W 2019 r. w strukturze bezrobotnych w powiecie według wykształcenia, dominowały osoby z wykształceniem gimnazjalnym oraz niższym (35%), następnie zasadniczym zawodowym (28%) oraz policealnym i średnim zawodowym (21%). Osoby z wykształceniem średnim stanowiły 9% a wyższym 8% wszystkich bezrobotnych w powiecie kętrzyńskim. W ostatnich latach można zauważyć wzrost udziału bezrobotnych z wykształceniem wyższym.

Ocenę stanu i struktury rynku pracy w powiecie kętrzyńskim umożliwia analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych, dokonywana rokrocznie przez Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie. Celem monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na powiatowym rynku pracy, a przede wszystkim:

- stworzenie bazy informacyjnej dla przewidywania struktur zawodowo-kwalifikacyjnych;
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych dla zapewnienia spójności z potrzebami rynku pracy;
- korekta poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym;
- usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów oraz kwalifikacji deficytowych i nadwyżkowych na lokalnych rynkach pracy;
- ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Jak wynika z Raportu monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, w 2019 r. dla powiatu kętrzyńskiego istnieje szeroka grupa zawodów, które z punktu widzenia pracodawców są szczególnie pożądane, a w których występują wyraźne deficyty. W 2019 roku największy deficyt zawodów był w grupach zawodów t. j. – kierowcy operatorzy wózków jezdniowych, operatorzy sprzętu robót ziemnych i urządzeń pokrewnych, księgowi, psychologzy i pokrewnie, dealerzy i maklerzy aktywów finansowych, operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali oraz specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi.

Tabela 29 Zawody deficytowe w Powiecie Kętrzyńskim w 2019 roku

Zawody deficytowe	
Zawody maksymalnie deficytowe	Zawody deficytowe
<ul style="list-style-type: none"> • Kontrolerzy (sterowniczy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani; • Robotnicy wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie; • Inżynierowie mechanicz; • Kierownicy do spraw strategii i planowania; • Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani; 	<ul style="list-style-type: none"> • Specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi; • Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych; • Dealerzy i maklerzy aktywów finansowych; • Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali; • Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych; • Księgowi; • Psycholodzy i pokrewni;

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP Kętrzyn

Drugą grupę analizowanych zawodów stanowią zawody nadwyżkowe, czyli takie, gdzie istnieje przewaga osób bezrobotnych nad dostępnymi ofertami pracy. Zawody maksymalnie

nadwyżkowe charakteryzują się całkowitym brakiem ofert pracy dostępnych w Powiatowym Urzędzie Pracy.

Tabela 30 Zawody nadwyżkowe w Powiecie Kętrzyńskim w 2019 roku

Zawody nadwyżkowe	
Zawody maksymalnie nadwyżkowe	Zawody nadwyżkowe
<ul style="list-style-type: none"> • Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych; • Technicy rolnictwa i pokrewni; • Rolnicy upraw polowych; • Tapicerzy i pokrewni; • Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych; • Rolnicy upraw mieszanych; • Operatorzy centrali telefonicznych; • Hodowcy drobiu; • Specjaliści do spraw rozwoju systemów informatycznych; • Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani; • Kierownicy w instytucjach usług wyspecjalizowanych gdzie indziej niesklasyfikowani; • Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Elektromechanicy i elektrycy; • Fryzjerzy; • Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów; • Plastyki, dekoratorzy wnętrz i pokrewni; • Kucharze; • Pozostali pracownicy zajmujący się sprzętaniem; • Analitycy finansowi; • Kosmetyczki i pokrewni; • Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) • Spawacze i pokrewni; • Pracownicy wsparcia rodziny, pomocy społecznej i pracy socjalnej; • Sprzedawcy w stacji paliw.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP Kętrzyn

Nadwyżka zawodów nastąpiła m.in. w takich grupach jak sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), kucharze, fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni, spawacze i pokrewni, elektromechanicy i elektrycy.

Tempo przemian ekonomicznych i technologicznych w Polsce i na świecie sprawia, iż często kwalifikacje zawodowe zdobyte w procesie kształcenia nie odpowiadają zapotrzebowaniu zgłaszanym przez pracodawców. Kluczowym problemem jest określenie najbardziej pożądanych kierunków kształcenia i przygotowanie właściwej oferty edukacyjnej, co wymaga prognozowania, monitorowania rynku pracy, a następnie właściwego wykorzystania zdobytych w ten sposób informacji statystycznych. W przypadku dużej liczby uczniów kształcących się w zawodach nadwyżkowych należałoby sformułować zalecenia ograniczenia naboru na te specjalności, zaś w przypadku zawodów deficytowych jest to sygnał, w jakich zawodach należałoby kształcić.

Całościowe wyniki badania pozwalają wnioskować, że w najbliższych latach nadal będzie spadać znaczenie formalnego wykształcenia. Pracodawcy znacznie większą wagę przywiązywać będą do doświadczenia zawodowego i kompetencji miękkich jako najbardziej istotnych w procesie rekrutacji. W kolejnych latach dużą rolę ogrywać będzie mobilność zawodowa kandydatów do pracy, staranny dobór szkoleń dla osób bezrobotnych oraz nauka w szkołach, uzupełniona

o kursy pozwalające zdobyć w trakcie nauki dodatkowe kwalifikacje i umiejętności poparte certyfikatami.

Kluczową instytucją rynku pracy na terenie powiatu kętrzyńskiego jest Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie. Jest to wspólna jednostka Powiatu odpowiedzialna za realizację zadań, określonych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie odpowiedzialny jest za realizację działań z zakresu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku. Działania Urzędu koncentrują się, zarówno na bezpośrednim wsparciu bezrobotnych poszukujących pracy oraz udzielaniu pomocy pracodawcom w pozyskiwaniu pracowników. Do podstawowych form wsparcia, realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie zaliczyć należy: pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe oraz świadczenia pieniężne. Poza tym, istotną grupę działań pomocowych stanowi podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych poprzez szeroki katalog działań, tj. staże i bony stażowe, szkolenia i bony szkoleniowe, trójstronne umowy szkoleniowe, przygotowanie zawodowe dorosłych, stypendia z tytułu podjęcia dalszej nauki, dofinansowania studiów podyplomowych, finansowanie kosztów egzaminów i licencji a także pożyczki szkoleniowe. Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie obsługuje Samorządową Elektroniczną Platformę Informacyjną (SEPI). Jest to platforma zintegrowana z Ośrodkami Pomocy Społecznej działającymi na terenie Powiatu Kętrzyńskiego. SEPI umożliwia między innymi:

- Składanie wniosków i zaświadczeń podpisywanych kwalifikowanym podpisem elektronicznym;
- Wymianę danych pomiędzy Urzędem Pracy a Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

2.7.5 ANALIZA SWOT

Tabela 31 Analiza SWOT

Gospodarka i rynek pracy	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • rosnący poziom rozwoju gospodarczego powiatu; • sprzyjające warunki dla rozwoju gospodarczego; • systematyczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych; • struktura gospodarki oparta na małej i średniej przedsiębiorczości; • duży zasób terenów inwestycyjnych w gminach powiatu; • proinwestycyjne działania samorządów lokalnych i samorządu powiatowego; • sprawne funkcjonowanie instytucji wspierających rynek pracy (m.in. PUP). 	<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczające zasoby pracy; • relatywnie duża liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych; • niskie nasycenie instytucjami otoczenia biznesu (tj. inkubatory przedsiębiorczości, parki technologiczne), których celem jest rozwój lokalnych innowacyjnych firm i tworzenie korzystnych warunków dla ich powstawania.

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • pozyskanie nowych inwestorów w wyniku intensywnych działań w zakresie promocji gospodarczej powiatu; • tworzenie warunków do rozwoju gospodarki opartej na wiedzy, m.in. poprzez tworzenie odpowiednich instytucji otoczenia biznesu. 	<ul style="list-style-type: none"> • spowolnienie tempa rozwoju gospodarczego w wyniku niewystarczającej podaży zasobów rynku pracy; • niedostosowanie profilu kształcenia na różnych poziomach edukacji do bieżących potrzeb rynku pracy; • deficyty zasobów pracy, w szczególności pracowników o niższych kwalifikacjach zawodowych; • Pandemia COVID-19.

Źródło: opracowanie własne

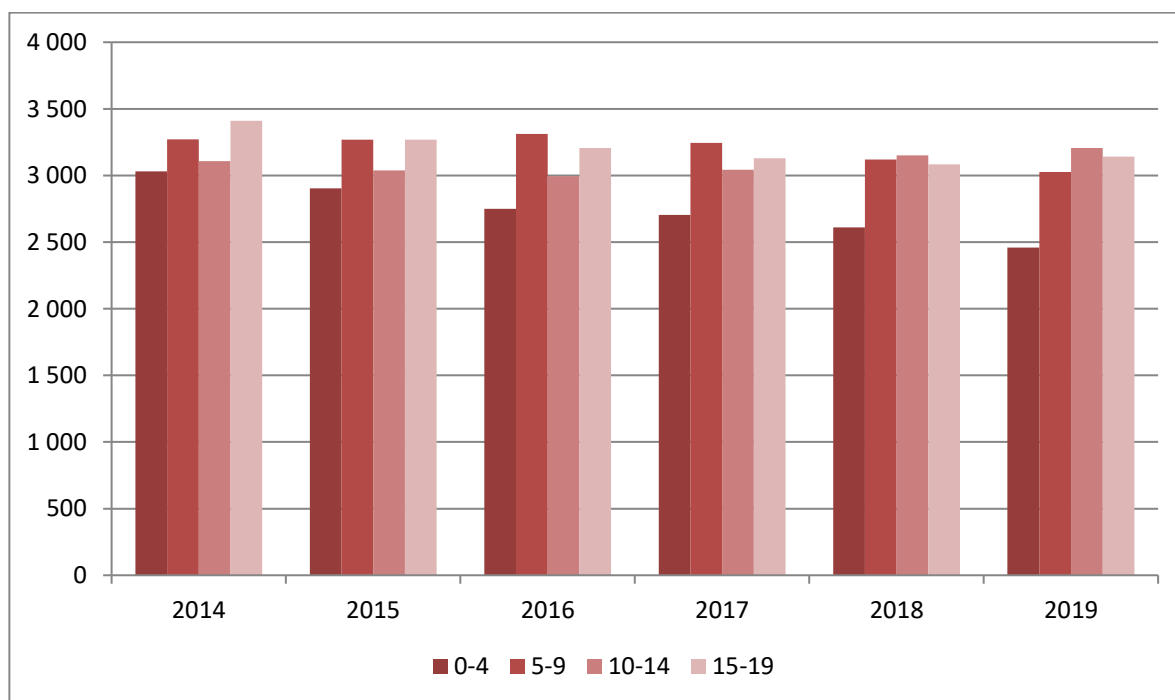
2.7.6 GŁÓWNE WYZWANIA

- Intensyfikowanie działań z zakresu promocji gospodarczej powiatu kętrzyńskiego, zarówno na arenie krajowej, jak i międzynarodowej.
- Tworzenie warunków dla rozwoju gospodarki innowacyjnej, poprzez tworzenie (współtworzenie) proinnowacyjnych instytucji otoczenia biznesu, takich jak inkubatory przedsiębiorczości i parki technologiczne.
- Promowanie i upowszechnianie idei lokalnej przedsiębiorczości, w szczególności na obszarach wiejskich.
- Dostosowywanie profilu kształcenia młodzieży i dorosłych do aktualnych potrzeb rynku pracy.
- Przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia, w szczególności wśród grup społecznych wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem.

2.8 EDUKACJA

Jednym z najważniejszych zadań powiatu jest zakładanie i prowadzenie publicznych szkół podstawowych specjalnych szkół ponadpodstawowych, w tym z oddziałami integracyjnymi, szkół sportowych i mistrzostwa sportowego, a także placówek oświatowo-wychowawczych, poradni psychologiczno-pedagogicznych, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych. Rada Powiatu, zgodnie z ustawą o systemie oświaty, ustala plan sieci publicznych szkół ponadpodstawowych oraz szkół specjalnych, z uwzględnieniem szkół ponadpodstawowych i specjalnych mających siedzibę na obszarze powiatu prowadzonych przez inne organy prowadzące, tak aby umożliwić dzieciom i młodzieży zamieszkującym na obszarze powiatu lub przebywającym w zakładach i jednostkach, o których mowa w art. 3 pkt. 1a lit. b, realizację odpowiednio obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki (art. 17 ustawy).

Przemiany demograficzne były w ostatnich latach są główną determinantą dla rozwoju i planowania usług edukacyjnych na obszarze powiatu kętrzyńskiego, w szczególności – utrzymujące się od wielu lat ujemne saldo migracji i ujemny przyrost naturalny oraz związany z nimi spadek liczby dzieci i młodzieży w wieku szkolnym.

Wykres 7 Zmiany liczby dzieci i młodzieży według funkcjonalnych grup wieku w Powiecie Kętrzyńskim w latach 2014-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Z uwagi na malejącą liczbę mieszkańców, na obszarze powiatu kętrzyńskiego od wielu lat dynamicznie zmniejsza się liczba dzieci i młodzieży w wieku szkolnym. W latach 2014-2019

liczba dzieci i młodzieży w powiecie kętrzyńskim w wieku 0-19 lat zmniejszyła się z 12.820 do 11.830, czyli o 990 osób, tj. 8%. Największy spadek liczby dzieci nastąpił w grupie wiekowej 0-4 lat, a więc odpowiadającemu etapowi wychowania przedszkolnego (z 3.031 do 2.458, czyli o 573, tj. 18,9 %), następnie 15-19 lat, czyli w wieku edukacji ponadpodstawowej (z 3.410 do 3.141 osób, czyli o 269, tj. 87,8 %). W latach 2014-2019 nastąpił zatem spadek liczby młodzieży w wieku 15-19 lat, co spowodowało zmniejszenie liczby uczniów w szkołach prowadzonych przez powiat kętrzyński. Jak wynika z prognoz demograficznych GUS tendencja ta w przyszłości nie zostanie zahamowana.

Tabela 32 Stan i prognoza ludności według edukacyjnych grup wieku w Powiecie Kętrzyńskim w 2030 r.

Wiek w latach	2019	2030	Dynamika zmian [%]
0-4	2.458	1.961	-20,22
5-9	3.026	2.197	-27,40
10-14	3.205	2.386	-25,55
15-19	3.141	2.727	-13,18

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W tabeli 32. przedstawiono wyniki prognozy demograficznej dla powiatu kętrzyńskiego opracowane przez Główny Urząd Statystyczny. Do 2030 r. spodziewany jest spadek liczby dzieci i młodzieży w grupach we wszystkich badanych grupach wieku. Taka sytuacja może spowodować poważne problemy dla między innymi szkół ponadpodstawowych w powiecie kętrzyńskim w przyszłości.

Placówki oświatowe prowadzone przez Powiat Kętrzyński:

- I Liceum Ogólnokształcące im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Kętrzynie;
- Zespół Szkół im. Marii Curie Skłodowskiej w Kętrzynie;
- Powiatowe Centrum Edukacyjne w Kętrzynie;
- Zespół Szkół im. Macieja Rataja w Reszlu;
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. św. Jana Pawła II w Kętrzynie;
- Powiatowy Ośrodek Wspierania i Rozwoju Edukacji w Kętrzynie.

W 2020 roku w powiecie kętrzyńskim funkcjonowało jedno samodzielne liceum ogólnokształcące, trzy zespoły szkół oraz dwie placówki oświatowe. W skład zespołów szkół wchodziły dwa licea ogólnokształcące dla dzieci i młodzieży, trzy technika, dwie branżowe szkoły I stopnia, jedno liceum ogólnokształcące dla dorosłych oraz jedna szkoła policealna. W ramach placówek oświatowych funkcjonowała poradnia psychologiczno-pedagogiczna, ośrodek doskonalenia nauczycieli oraz specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, w którym znajduje się przedszkole specjalne, szkoła podstawowa specjalna, branżowa szkoła specjalna

I stopnia oraz szkoła specjalna przysposabiająca do pracy. Ponadto w powiecie w 2020 roku funkcjonowało 6 szkół niepublicznych oraz jedna szkoła publiczna niesamorządowa.

Historia I Liceum Ogólnokształcącego im. Wojciecha Kętrzyńskiego sięga 1546 roku, wtedy to właśnie otwarto Gimnazjum im. Księcia Albrechta. Osobliwością tej szkoły było, że absolwentów przyjmowano bez egzaminu na studia Uniwersytetu Krajowego w Królewcu. Z pierwotnie istniejącej szkoły łacińskiej powstało w 1810 roku Gimnazjum zwane „Gelehrte Schule”. Obecny budynek Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Kętrzynie (o pow. 3 640,2 m²) oddany został do użytku 17 kwietnia 1907 r. Szkoła składa się dodatkowo z łącznika (wybudowanego w 1975 r.) i sali gimnastycznej. Aktualnie szkoła dysponuje 20 salami lekcyjnymi, pracownią chemiczną, pracownią fizyczną i jedną salą komputerową z dostępem do Internetu na 15 stanowisk, pracownią multimedialną wyposażoną w laptop i rzutnik, gabinetem pedagoga, pielęgniarki, aulą, biblioteką wraz z czytelnią oraz multimedialnym centrum edukacji, wyposażonym w cztery stanowiska komputerowe.

Budynek Zespołu Szkół im. Marii Curie Skłodowskiej położony w Kętrzynie został oddany do użytku w 1974 roku. Do użytku szkolnego jest 27 sal lekcyjnych, w tym: pracownia chemiczna, laboratorium chemiczne, pracownia biologiczna, pracownia geograficzna, pracownia fizyczna, cztery pracownie informatyczne, pracownia historyczna, trzy pracownie matematyczne, dwie pracownie języka polskiego, dwie pracownie językowe oraz pracownia edukacji dla bezpieczeństwa. Do dyspozycji uczniów są również biblioteka z czytelnią i trzy sale gimnastyczne w tym jedna z pełnowymiarowym boiskiem do piłki siatkowej i koszykowej, sala do ćwiczeń gimnastycznych i sala ogólnorozwojowa ze sprzętem do fitness i sztuk walki. Uczniowie i pracownicy Zespołu Szkół korzystają również z pracowni zawodowych w Centrum Kształcenia Zawodowego, tj. z dwóch pracowni elektrycznych, jednej pracowni informatycznej i dwóch pracowni ekonomicznych. Od 2011 roku na terenie Zespołu Szkół im. Marii Curie Skłodowskiej funkcjonuje kompleks boisk szkolnych „ORLIK” wraz z budynkiem szatni i pomieszczeń trenerskich.

Powiatowe Centrum Edukacyjne w Kętrzynie, utworzone w 1976 r. jest zespołem szkół, złożonym z technikum, branżowej szkoły I stopnia i liceum dla dorosłych. W skład kompleksu oświatowego wchodzi: budynek szkoły z 22 salami dydaktycznymi wyposażonymi w monitory interaktywne, internat (po gruntownym remoncie, z nowym wyposażeniem) z 52 pokojami z łazienkami, w tym 5 apartamentami, stołówka z kuchnią (obecnie wydzierżawiona podmiotowi zewnętrznemu) oraz obiekty sportowe takie jak kryta pływalnia (po generalnym

remoncie), hala gimnastyczna i boisko Orlik. Obiekty są połączone ciągiem komunikacyjnym, umożliwiającym poruszanie się między nimi bez konieczności wychodzenia na zewnątrz. Częścią placówki jest również Centrum Kształcenia Zawodowego, gdzie uczniowie szkół zawodowych zdobywają praktyczne umiejętności. W 2019 r. CKZ zostało wyposażone w sprzęt dydaktyczny na kwotę 1 800 000, 00 w ramach projektów finansowanych z RPO.

W skład Zespołu Szkół im. Macieja Rataja w Reszlu wchodzi technikum, liceum ogólnokształcące i branżowa szkoła I stopnia. Szkoła posiada: 15 sal lekcyjnych, 5 pracowni komputerowych, 2 pracownie językowe, warsztaty szkolne, halę sportową z siłownią, internat ze stołówką i bibliotekę w oddzielnym budynku. Obszar nieruchomości szkolnej wynosi: 25 329,00 m², znajdują się na nim 6 budynków oświatowych i plac manewrowy do nauki jazdy. W roku 2021 rozpocznie się budowa boiska trawiastego do piłki nożnej i siatkówki, wraz z bieżnią i rzutnią do pchnięcia kulą, powstanie też kort tenisowy. W tym samym roku w byłym budynku gospodarstwa domowego planowany jest remont, budynek będzie przeznaczony na potrzeby Powiatowego Domu Dziecka w Reszlu.

Obiekt Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Kętrzynie wybudowany został w roku 2012. Składa się z trzech brył i trzech kondygnacji. W części pobytowej internatu znajduje się 45 pokoi dla młodzieży (2 i 3-osobowych), każdy z łazienką i sanitariatem. W budynku znajduje się jadalnia, kuchnia, zaplecze gospodarcze i część rehabilitacyjno-rekreacyjna. Ośrodek wyposażony jest w gabinety terapii zajęciowo-ruchowej (sala gimnastyczna, korekcyjna, do usprawniania ruchowego i rewalidacji), gabinety pielęgniarstwa, logopedy, pedagoga i psychologa oraz sale dydaktyczne. W budynku znajdują się 3 sale przedszkolne. Ośrodek posiada również pracownie do praktycznej nauki zawodu tj. stolarz, kucharz i ogrodnik. Na II piętrze jednego ze skrzydeł budynku Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego funkcjonuje Powiatowy Dom Dziecka w Kętrzynie.

Powiatowy Ośrodek Wspierania i Rozwoju Edukacji w Kętrzynie został utworzony 1 września 2020 roku. To nowa instytucja na edukacyjnej mapie powiatu kętrzyńskiego, złożona z Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i Powiatowego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli. Kadre placówki stanowią pedagodzy, logopedzi, psychologowie, doradcy metodyczni i konsultanci. Celem funkcjonowania placówki jest wspieranie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, zgodnie z ich potrzebami i możliwościami, we współpracy z rodzicami, nauczycielami oraz instytucjami wspomagającymi rozwój dzieci i młodzieży oraz organizowanie i prowadzenie działalności skierowanej na podnoszenie poziomu kwalifikacji zawodowych

nauczycieli i jakości ich pracy. Zasięg działania poradni obejmuje powiat kętrzyński, natomiast ośrodek doskonalenia nauczycieli wspiera rozwój edukacji również w powiecie mragowskim. Przy POWRE utworzono Lokalny Ośrodek Wiedzy i Edukacji, którego zadaniem jest prowadzenie oferty edukacyjnej dla osób dorosłych wykluczonych społecznie zarówno z zakresu umiejętności podstawowych, jak i kompetencji kluczowych, będących fundamentem dla uczenia się przez całe życie.

Powiatowy Ośrodek Wspierania i Rozwoju Edukacji w Kętrzynie usytuowany jest w budynku zaadaptowanym w 2012 roku. Podczas remontu stworzono cztery odrębne bloki funkcjonalne, posiadające własne wejścia. W budynku, poza placówkami oświatowymi, mieści się Centrum Biblioteczno-Kulturalne Powiatu Kętrzyńskiego, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Każda część budynku wyposażona jest w funkcje towarzyszące – sanitarną, socjalną, porządkową oraz techniczną.

We wrześniu 2020 roku naukę w szkołach rozpoczęło 1.986 uczniów, w tym: 598 uczniów w liceach ogólnokształcących, 1.175 uczniów w szkołach zawodowych, 11 dzieci w przedszkolu specjalnym, 82 uczniów w szkole podstawowej specjalnej, 38 uczniów w branżowej szkole specjalnej i 11 uczniów w szkole specjalnej przysposabiającej do pracy oraz 71 słuchaczy w liceum ogólnokształcącym dla dorosłych.

W poszczególnych szkołach i placówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest powiat kętrzyński, było zatrudnionych łącznie 234 nauczycieli w tym: w szkołach ogólnodostępnych - 220 nauczycieli (w przeliczeniu na pełne etaty), 7 nauczycieli stażystów, 28 nauczycieli kontraktowych, 25 nauczycieli mianowanych oraz 159 nauczycieli dyplomowanych, jeden nauczyciel bez stopnia awansu. Na jednego nauczyciela w szkołach przypada średnio 9 uczennic i uczniów. W Powiatowym Ośrodku Wspierania i Rozwoju Edukacji w Kętrzynie było zatrudnionych 14 nauczycieli w tym: 2 nauczycieli kontraktowych, 1 nauczyciel mianowany oraz 11 nauczycieli dyplomowanych.

W 2020 roku starosta kętrzyński przyznał stypendia za wysokie wyniki w nauce 514 uczniom szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych, dla których organem prowadzącym jest powiat kętrzyński oraz 9 stypendiów jednorazowych laureatom oraz finalistom olimpiad i konkursów przedmiotowych, medalistom w zawodach sportowych, zwycięzcom konkursów plastycznych, muzycznych i innych artystycznych.

2.8.1 ANALIZA SWOT

Tabela 33 Analiza SWOT

Edukacja	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • szeroka oferta kształcenia; • dobra baza dydaktyczna i infrastrukturalna; • wysoka zdawalność matur w szkołach ogólnokształcących; • wspieranie szkół przez organ prowadzący; • program stypendialny dla uczniów i studentów; • małe i bezpieczne szkoły; • system wsparcia i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • brak nauczycieli specjalistów. • wypalenie zawodowe nauczycieli. • praca nauczycieli w kilku placówkach oświatowych. • obniżający się poziom wymagań. • niedostosowanie sieci szkół do potrzeb lokalnego rynku pracy. • brak współpracy na linii pracodawca-szkoła. • negatywna rywalizacja między szkołami.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • pozyskiwanie środków zewnętrznych i udział w projektach unijnych; • rozbudowa i modernizacja bazy szkolnej; • wspomaganie szkół i placówek w celu podnoszenia kompetencji kluczowych uczniów; • współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami i uczelniami wyższymi; • prowadzenie skoordynowanego doradztwa zawodowego i metodycznego. 	<ul style="list-style-type: none"> • niż demograficzny i starzejące się społeczeństwo, • brak miejsc pracy dla absolwentów, • emigracja młodych i wykształconych ludzi, • zmiany przepisów oświatowych i konieczność szybkiego dostosowania, • zwiększenie wydatków w szkołach na wynagrodzenia i koszty utrzymania budynków, • nie realizowanie zajęć w szkołach z powodu nieprzewidzianych zdarzeń (np. strajk, epidemia).

Źródło: opracowanie własne

2.8.2 GŁÓWNE WYZWANIA

- Podstawowym zagrożeniem stabilnego funkcjonowania oświaty jest wciąż zmniejszający się poziom finansów przy rosnących wydatkach osobowych oraz związanych z bieżącym utrzymaniem infrastruktury. Zastój rozwoju społeczno-gospodarczego w regionie powoduje zubożenie społeczeństwa i migracje ludności, a efektem tego jest m. in. powstawanie niżu demograficznego. Słaby nabór do szkół zawodowych może być wynikiem preferencji uczniów (wybór liceum, większych miast, prestiżowych szkół), niewystarczającej infrastruktury komunikacyjnej, brakiem stabilizacji polityczno-społecznej.
- System kształcenia zawodowego powinien odpowiadać wymaganiom rynku pracy, nadążać za zmianami technologicznymi zachodzącymi w gospodarce i zapewniać należyłą jakość oferty edukacyjnej.
- Kształcenie zawodowe wymaga znacznych nakładów inwestycyjnych, zwłaszcza dotyczących tworzenia i unowocześnienia bazy techniczno-dydaktycznej.
- Problemem szkół i placówek Powiatu Kętrzyńskiego jest brak nauczycieli. Obecna kadra to w 30% nauczyciele powyżej 55 r. ż. Ponadto zatrudniani są nauczyciele emeryci oraz pracownicy innych szkół na część etatu, gdyż nie ma młodych specjalistów

chętnych do pracy w szkołach. Zadaniem Powiatu jest pozyskanie wykwalifikowanej kadry pedagogicznej.

- Motywowanie nauczycieli do podnoszenia kompetencji zawodowych i stosowania nowych metod nauczania.

2.9 POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna to według ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej instytucja polityki społecznej, mająca na celu pomoc osobom i rodzinom w przewyżczeniu trudnych sytuacji życiowych i doprowadzenie do usamodzielnienia. Pomoc społeczną w Polsce organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując na zasadzie partnerstwa z organizacjami pozarządowymi, kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Zadania dotyczące pomocy społecznej w powiecie kętrzyńskim realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez PCPR określa ustawa o pomocy społecznej, a szczegółowo Regulamin Organizacyjny i są to m.in.:

- opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
- przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, zagospodarowanie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;
- pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się;
- pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy, mających trudności w integracji ze środowiskiem;
- prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób, a także nadzór nad nimi;

- prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży;
- prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej;
- udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach;
- szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu;
- doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu;
- podejmowanie innych działań wynikających z rozeznanych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów ostonowych;
- sporządzanie oceny zasobów w zakresie pomocy społecznej;
- opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej;
- opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie;
- podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności;
- opracowywanie i realizacja zgodnych z powiatową strategią rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działania na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych;
- opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych;
- zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;

- organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
- realizacja zadań Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kętrzynie;
- wykonywanie zadań powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych finansowanych ze środków PFRON oraz obsługa programów celowych PFRON.

Pomoc społeczna polega w szczególności na: przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń, pracy socjalnej, prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej, analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych oraz rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy. Na poziomie powiatu zadania własne i zadania z zakresu administracji rządowej zapisane w ustawach m.in. o pomocy społecznej, o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i zadania powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej realizuje PCPR. Środki finansowe na realizację tych zadań pochodzą przede wszystkim ze środków własnych powiatu, z dochodów własnych gmin, z dotacji wojewódzkiej oraz z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Skuteczność wykonywania zadań przez te jednostki zależy w dużym stopniu od współpracy z różnymi jednostkami pomocy społecznej oraz partnerami społecznymi, a także od wielkości środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań i od ilości zatrudnionej i wykwalifikowanej kadry.

Tabela 34 Wykaz gospodarstw domowych i osób korzystających z pomocy społecznej

ROK	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej	4.681	4.376	4.233	3.706	3.496
Osoby w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej	11.434	10.487	9.792	8.313	7.613

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W powiecie liczba osób korzystających z pomocy społecznej systematycznie maleje. Jednak wciąż jest to bardzo duża grupa potrzebujących. Sytuację w poszczególnych gminach prezentuje poniższa tabela.

Tabela 35 Osoby w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej w poszczególnych gminach powiatu

	2014	2015	2016	2017	2018
Kętrzyn Miasto	2.667	2.586	2.505	2.068	1.816
Barciany	1.810	1.540	1.386	1.032	1.158
Kętrzyn	2.265	2.032	1.943	1.752	1.621

Korsze	2.573	2.320	2.155	1.922	1.630
Reszel	1.267	1.217	1.120	942	826
Srokowo	852	792	683	597	562

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Najwięcej osób korzysta z pomocy w Kętrzynie a najmniej w gminie Srokowo.

Tabela 36 Powody przyznania pomocy rodzinie w powiecie kętrzyńskim w latach 2014-2018

Powód przyznania pomocy	2014	2015	2016	2017	2018
Ubóstwo	3.039	2.929	746	2.364	2.025
Sieroctwo	6	5	1	3	1
Bezdomność	91	70	42	70	65
Potrzeba ochrony macierzyństwa	525	543	149	417	365
Bezrobocie	3.723	3.379	719	2.538	2.175
Niepełnosprawność	1.285	1.310	283	1.314	1.228
Długotrwała lub ciężka choroba	994	960	226	1.078	1.105
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	657	593	41	412	336
Przemoc w rodzinie	147	39	2	38	30
Alkoholizm	348	331	40	249	215
Narkomania	17	18	1	18	16
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	73	75	14	39	41
Zdarzenie losowe	1.085	8	8	7	5
Sytuacja kryzysowa	11	5	3	1	4
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	1	1	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Podstawowym powodem przyznawania pomocy społecznej w Polsce jest ubóstwo. Podobnie jest w powiecie kętrzyńskim. Kolejnymi najczęstszymi powodami udzielenia pomocy społecznej są bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba i niepełnosprawność. Od wielu lat są to cztery dominujące powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej. Warto zwrócić uwagę na fakt, że osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej i ciężkiej choroby przybywa. Wydaje się, że jest to związane z rosnącą liczbą seniorów.

2.9.1 POMOC OSOBOM STARSZYM

Pomoc osobom starszym określona jest jako jedno z zadań w ustawie z 2004 r. o pomocy społecznej, gdzie powiat zobligowany jest m.in. do prowadzenia i rozwoju infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczania w nich skierowanych osób.

Starzenie się społeczeństwa jest zjawiskiem charakterystycznym dla przemian demograficznych w Polsce. W roku 2019 powiat kętrzyński zamieszkiwały 13.663 osoby w wieku poprodukcyjnym, co stanowi 21,94% ogółu ludności. Ta wysoka wartość wskaźnika mówi o niekorzystnej sytuacji powiatu pod względem demograficznym. Z uwagi na wysoką dynamikę wzrostu grupy osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku w porównaniu do roku 2014, można

spodziewać się w przyszłości zwiększonego zapotrzebowania na usługi opiekuńcze nad osobami starszymi.

2.9.2 POMOC DZIECKU I RODZINIE

Na rozwijanie i propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego nastawiona jest pomoc dziecku i rodzinie. Wynika to wprost z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W związku z tym rozwijanie rodzinnych form pieczy zastępczej (Rodzinne Domy Dziecka, rodziny zastępcze: spokrewnione, niezawodowe oraz zawodowe), rozszerzenie działań wspierających istniejące rodziny zastępcze (np. pomoc prawna, socjalna, poradnictwo psychologiczne), jak i propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego są zadaniami powiatu. W 2019 roku powiat kętrzyński dysponował dwoma placówkami opiekuńczo-wychowawczymi:

- Powiatowy Dom Dziecka w Reszlu – placówka socjalizacyjna z 30 miejscami;
- Powiatowy Dom Dziecka w Kętrzynie z 14 miejscami, z tego 6 miejsc socjalizacyjnych oraz 8 miejsc interwencyjnych.

Powiatowy Dom Dziecka w Kętrzynie i w Reszlu w 2019 roku obejmowały łącznie 55 małoletnich, w tym 15 małoletnich cudzoziemców bez opieki doprowadzonych przez Straż Graniczną.

Jedną z najbardziej istotnych ról w opiece nad dziećmi pełni rodziny zastępcze. Powiat Kętrzyński aktywnie wspiera funkcjonowanie tych rodzin, głównie poprzez organizowanie grup wsparcia i poradnictwa specjalistycznego.

W 2019 roku w powiecie kętrzyńskim utworzono 9 nowych rodzin zastępczych. Do nowych i już istniejących rodzin przyjęto 23 dzieci.

Tabela 37 Piecza zastępcza w powiecie kętrzyńskim (2019 rok)

Rodzaj pieczy zastępczej	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach
Rodziny zastępcze spokrewnione	39	50
Rodziny zastępcze niezawodowe	21	22
Rodziny zastępcze zawodowe	7	15
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	2	6
Rodzinny Dom Dziecka	2	13
Razem	71	106

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Obserwuje się zatem trend pozytywny, polegający na zwiększeniu liczby rodzin zastępczych, również zawodowych. Poza wsparciem finansowym i specjalistycznym rodzin zastępczych, PCPR w Kętrzynie organizuje wspólne imprezy okolicznościowe, wyjazdy, zajęcia terapeutyczne oraz

wypoczynek letni. Na terenie powiatu kętrzyńskiego w 2019 r. objętych pomocą zostało 69 rodzin zastępczych (w tym 7 rodzin zawodowych), w których przebywały 93 dzieci oraz 2 rodzinne dom dziecka, w którym przebywało 13 dzieci. Wzmacnianie powiatowego systemu opieki nad dzieckiem widoczne jest we wzroście w analizowanym okresie liczby rodzin zastępczych (o 3 w porównaniu z rokiem 2014). Zmniejszenie liczby dzieci w rodzinach zastępczych (116 w 2014 r.) oznacza podniesienie standardu i jakości pracy w tych rodzinach.

Kolejnym kierunkiem działań pomocowych dla rodziny jest interwencja kryzysowa. Na terenie powiatu funkcjonuje Ośrodek Interwencji Kryzysowej. Zadaniem Ośrodka jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych, kryzysowych sytuacji, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Ośrodek jest przeznaczony przede wszystkim dla osób doznających przemocy w rodzinie ale także dla osób będących w stanie kryzysu spowodowanego np. zdarzeniem losowym (np. pożar, powódź itp.).

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie prowadzi program korekcyjno- edukacyjny dla osób stosujących przemoc. Poddając osobę stosującą przemoc odpowiednim oddziaływaniom korekcyjno-edukacyjnym, można doprowadzić do redukcji jej nieprawidłowych zachowań, ukształtowania postawy partnerstwa i szacunku wobec drugiego człowieka oraz odpowiedzialności za popełnione czyny. Program kierowany jest do osób stosujących przemoc, zarówno kobiet, jak i mężczyzn.

Na terenie powiatu wyodrębniono także Mieszkanie Chronione Treningowe. W mieszkaniu tym może zamieszkiwać jednocześnie 6 osób. Mieszkanie chronione treningowe jest formą pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu. W mieszkaniu chronionym treningowym zapewnia się usługi bytowe oraz naukę, rozwijanie lub utrwalanie samodzielności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia samodzielnego życia.

W 2019 roku utworzono w Kętrzynie Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży z 15 miejscami. Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży zapewnia całodobowy, okresowy pobyt matkom z małoletnimi dziećmi i kobietom w ciąży, a także ojcom z małoletnimi dziećmi i innym osobom sprawującym opiekę na dziećmi. Placówka świadczy usługi w zakresie interwencyjnym i bytowym.

Ponadto PCPR w Kętrzynie prowadzi bezpłatne poradnictwo specjalistyczne, z którego mogą korzystać osoby i rodziny, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód:

- poradnictwo prawne realizowane jest przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego oraz zabezpieczenia społecznego;
- poradnictwo psychologiczne realizuje się przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii;
- poradnictwo rodzinne, socjalne obejmuje szeroko rozumiane problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy wychowawcze w rodzinach naturalnych i zastępczych oraz problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.

2.9.3 DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Zapisy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych determinują podejmowanie przez powiat kętrzyński działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Na podstawie zapisów ustawy, powiat zobowiązany jest m.in. do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności, współpracy z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej (sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych), dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych oraz ponoszenia kosztów tworzenia i działalności warsztatów terapii zajęciowej.

W powiecie kętrzyńskim funkcjonuje także Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności. Zespół wykonuje zadania rządowe wynikające z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej. W 2019 roku wydano łącznie 2.295 orzeczeń stwierdzających zaliczenie danej osoby do osób niepełnosprawnych. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie w ramach zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w powiecie kętrzyńskim dofinansowano uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych, sport, kulturę, rekreację i turystykę osób niepełnosprawnych oraz koszty działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej. Dofinansowuje się także zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny dla osób niepełnosprawnych. Wspiera się także likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.

Na terenie powiatu kętrzyńskiego funkcjonuje 1 dom pomocy społecznej w Kętrzynie. Dysponuje on 88 miejscami dla osób przewlekle somatycznie chorych. Zapewnia on całodobową opiekę nad osobami dorosłymi, które z różnych względów nie mogą funkcjonować w swoich środowiskach rodzinnych. Dom pomocy społecznej zaspokaja potrzeby bytowe, terapeutyczne, społeczne i religijne swoich mieszkańców.

2.9.4 ANALIZA SWOT

Tabela 38 Analiza SWOT

Pomoc społeczna	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • dość bogate zasoby instytucjonalne pomocy społecznej w powiecie; • duża aktywność w organizacji akcji skierowanych na pomoc osobom niepełnosprawnym i starszym; • wspieranie pieczy zastępczej, rosnąca liczba rodzin zastępczych; • dostępność poradnictwa prawnego i psychologicznego dla mieszkańców powiatu. 	<ul style="list-style-type: none"> • wysoki poziom ubóstwa i bezrobocia w powiecie; • niewystarczająca dostępność pracy socjalnej (liczba asystentów rodziny w gminach); • mała liczba mieszkań socjalnych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • możliwości finansowania programów lokalnych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego; • dobre praktyki współpracy PCPR z organizacjami pozarządowymi, rozwój wolontariatu; • powszechny rządowy program wsparcia rodziny (Program 500+). 	<ul style="list-style-type: none"> • duży stopień uzależnienia pomocy społecznej od sytuacji gospodarczej; • małe kwoty na realizację zadań zleconych powiatowi (np. niewystarczające zasoby finansowe PFRON).

Źródło: opracowanie własne

2.9.5 GŁÓWNE WYZWANIA

- Wobec wysokiej dynamiki wzrostu grupy osób starszych, istnieje potrzeba rozszerzenia oferty pomocy społecznej osobom starszym i chorym.
- Realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz programu psychologiczno-terapeutycznego.
- Zorganizowanie funkcjonowania Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży w Kętrzynie.
- Realizacja programu pilotażowego „Aktywny Samorząd”.
- Promocja idei rodzicielstwa zastępczego.
- Organizowanie sieci rodzinnej pieczy zastępczej.
- Utworzenie na terenie powiatu kętrzyńskiego Zakładu Aktywności Zawodowej.
- Osiągnięcie obowiązującego standardu miejsc w Powiatowym Domu Dziecka w Reszlu.

- Pozyskiwanie środków na rozwój działań profilaktycznych mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie.
- Utworzenie placówki wsparcia dziennego.

2.10 BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Wartościami, które są zagwarantowane poprzez Konstytucję są porządek publiczny i bezpieczeństwo. Państwo jest zobowiązane do ochrony tych wartości poprzez swoje instytucje i formacje (w tym uzbrojone, np. policja, straż pożarna i cywilne, np. inspekcje weterynaryjne, sanitarne) realizuje swoje zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. Realizacja tych działań obejmuje zapobieganie występowaniu zagrożeń oraz przeciwdziałanie skutkom zdarzeń już zaistniałych. Do zadań własnych powiatu należą między innymi zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, a także ochrony przeciwpowodziowej, przeciwpożarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska. Zakres tych działań nie jest rozłączny. Starosta jako zwierzchnik powiatowych służb, inspekcji i straży realizuje swe kompetencje przy pomocy komisji bezpieczeństwa i porządku. Jest też organem właściwym dla zarządzania kryzysowego w powiecie. Rada Powiatu uchwała powiatowy program zapobiegania przestępczości, ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego oraz dokonuje oceny stanu bezpieczeństwa na terenie powiatu.

2.10.1 POWIATOWE CENTRUM ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO I BEZPIECZEŃSTWA

Na podstawie przepisów art. 38 a, 38 b i 38 c Ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym, w powiecie działa Komisja Bezpieczeństwa i Porządku, będąca organem opiniotawczo-doradczym starosty kętrzyńskiego, przy pomocy którego wykonuje on swoje zadania w zakresie zwierzchnictwa nad powiatowymi służbami i strażami. Ponadto przy jej pomocy realizuje on inne zadania określone w ustawach szczególnych, odnoszących się do porządku i bezpieczeństwa publicznego w powiecie.

Utworzenie Powiatowej Komisji Bezpieczeństwa i Porządku jest niewątpliwie istotnym krokiem w kierunku uznania samorządu lokalnego i jego organów za najważniejsze ogniwo koordynacji wszelkich lokalnych inicjatyw prewencyjnych, realizowanych wraz z Policją i z uwzględnieniem wszystkich instytucji zaangażowanych w programy, czy działania prewencyjne. Można uznać Powiatową Komisję Bezpieczeństwa i Porządku - działającą pod przewodnictwem starosty - za główny ośrodek zinstytucjonalizowanej koordynacji systemu prewencyjnego w powiecie.

Organem właściwym w sprawach zarządzania kryzysowego na obszarze powiatu jest starosta, jako przewodniczący zarządu powiatu. Spoczywa na nim szereg zadań z tego zakresu:

- kierowanie monitorowaniem, planowaniem, reagowaniem i usuwaniem skutków zagrożeń na terenie powiatu,
- realizacja zadań z zakresu planowania cywilnego, w tym: opracowywanie i przedkładanie wojewodzie do zatwierdzenia powiatowego planu zarządzania kryzysowego,
- realizacja zaleceń do powiatowych planów zarządzania kryzysowego,
- wydawanie organom gminy zaleceń do gminnego planu zarządzania kryzysowego,
- zatwierdzanie gminnego planu zarządzania kryzysowego,
- zarządzanie, organizowanie i prowadzenie szkoleń, ćwiczeń oraz treningów z zakresu zarządzania kryzysowego,
- zapobieganie, przeciwdziałanie i usuwanie skutków zdarzeń o charakterze terrorystycznym,
- współdziałanie z Szefem ABW w zakresie przeciwdziałania, zapobiegania i usuwania skutków zdarzeń o charakterze terrorystycznym,
- organizacja i realizacja zadań z zakresu ochrony infrastruktury krytycznej.

Na szczeblu powiatu działania podejmowane są, gdy sytuacja kryzysowa występuje na obszarze co najmniej 2 gmin, sytuacja kryzysowa obejmuje 1 gminę, ale siły i środki, jakimi ona dysponuje są niewystarczające i potrzebne jest wsparcie szczebla powiatowego (po zgłoszeniu takiej potrzeby przez właściwego wójta/ burmistrza).

Należy jednak pamiętać, że ustawowy obowiązek podjęcia działań w zakresie zarządzania kryzysowego spoczywa na tym organie, który pierwszy otrzymał informację o wystąpieniu zagrożenia. Organ ten powinien niezwłocznie poinformować o zaistniałym zdarzeniu organy odpowiednio wyższego i niższego szczebla.

Zadania z zakresu zarządzania kryzysowego starosta wykonuje przy pomocy powiatowej administracji zespolonej i jednostek organizacyjnych powiatu. Starosta wykonuje swoje zadania także przy pomocy Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego oraz Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa, które jest odpowiedzialne za zapewnienie całodobowego obiegu informacji w sytuacjach kryzysowych, a także całodobowe alarmowanie członków

2.10.2 POLICJA

Jednym z głównych celów istnienia i funkcjonowania Policji jest zapewnienie bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego. Realizuje ona te cele w ramach służby społeczeństwu. Przez bezpieczeństwo publiczne rozumie się taki stan faktyczny, w którym wszyscy obywatele są wolni od jakiegokolwiek niebezpieczeństwa, które wynika z nieprzestrzegania przepisów prawa. Zagrożenie bezpieczeństwa publicznego to narażenie na uszczerbek jakichkolwiek dóbr chronionych prawnie. Porządek publiczny obejmuje natomiast możliwość normalnego rozwoju życia społecznego, przestrzeganie określonych zasad współżycia społecznego, norm moralnych, zachowania się w miejscach publicznych, przestrzeganie przepisów dotyczących użyteczności publicznej itd. Zagwarantowanie porządku publicznego przez Policję sprowadza się w głównej mierze do przeciwdziałania i zwalczania wszelkich działań o charakterze przestępczym.

W ramach Komendy Powiatowej Policji w Kętrzynie funkcjonują dwa komisariaty Policji: Komisariat Policji w Korszach i Komisariat Policji w Reszlu. Struktura organizacyjna KPP przedstawia się następująco:

- Wydział Kryminalny;
- Wydział Prewencji i Ruchu Drogowego;
- Zespół ds. Dyscyplinarnych, Kadr i Szkolenia;
- Zespół ds. Administracyjno-Gospodarczych;
- Zespół Prezydialny;
- Zespół Wspomagający;
- Zespół ds. Ochrony Informacji Niejawnych;
- Komisariat Policji w Korszach;
- Komisariat Policji w Reszlu.

W powiecie kętrzyńskim zauważyć można nieznaczny wzrost ogólnej liczby przestępstw w porównaniu z 2014 r. Obszar powiatu z uwagi na niższą przestępczość niż średnio w województwie może być postrzegany, jako bezpieczny. Dotyczy to przede wszystkim przestępczości kryminalnej, której udział w ogólnej liczbie wszczętych postępowań policyjnych jest dominujący, ale z tendencją spadkową.

Tabela 39 Struktura przestępczości w Powiecie Kętrzyńskim na tle województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2014 i 2019

Obszar	Liczba przestępstw		Poziom przestępczości na 1000 ludności		Struktura przestępstw					
					Kryminalne		Gospodarcze		Drogowe	
	2014	2019	2014	2019	2014	2019	2014	2019	2014	2019
Powiat kętrzyński	917	926	14,05	14,81	622	586	137	179	120	126
Województwo warmińsko-mazurskie	30.467	25.839	21,08	18,12	20.818	16.766	4.849	4.692	3.667	3.044

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W 2019 roku na terenie powiatu kętrzyńskiego w 2019 roku zanotowano 31 wypadków (37 w 2014 roku) drogowych, w których śmierć poniosło 7 osób (9 w 2014 roku) a 34 zostały ranne (33 w 2014 roku). Ponadto zanotowano 453 kolizje.

Policja w ramach profilaktyki społecznej organizuje spotkania profilaktyczne z dziećmi, z młodzieżą, ze społeczeństwem i z pedagogami (663 spotkania w 2019 roku). Ponadto Dzielnicowi Komendy Powiatowej Policji w Kętrzynie współpracują z placówkami oświatowo-wychowawczymi, jak również z poszczególnymi organami administracji samorządowej jak np. Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ośrodki pomocy społecznej w poszczególnych gminach powiatu kętrzyńskiego. Podejmowane są działania w celu ograniczenia liczby przestępstw i wykroczeń w szkołach oraz w bezpośrednim otoczeniu szkół. Zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli polegają głównie na prewencji. Głównymi odbiorcami są dzieci i młodzież.

2.10.3 STRAŻ POŻARNA

Obszar powiatu zabezpiecza również działalność Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Kętrzynie. Jako jednostka Państwowej Straży Pożarnej realizuje szeroko pojęte zagadnienia ratownictwa, min. zwalczanie pożarów i miejscowych zagrożeń, ratownictwo techniczne, chemiczno-ekologiczne, medyczne, przeciwpowodziowe. W 2019 roku na terenie powiatu wystąpiło 749 zdarzeń:

- Pożary: 268;
- Miejscowe zagrożenia: 404;
- Alarmy fałszywe: 77.

Tradycyjnie już, najwięcej wyjazdów straży pożarnej dotyczy zagrożeń miejscowych, związanych m.in. z wypadkami drogowymi, silnymi wiatrami. Stanowiły one na terenie powiatu w 2019 r. ponad 53% wszystkich interwencji.

Szczególne miejsce w systemie ochrony przeciwpożarowej przeznaczone jest dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. Na terenie powiatu funkcjonuje 11 jednostek OSP:

- OSP Barciany;
- OSP Drogosze;
- OSP Mołtajny;
- OSP Skandawa;
- OSP Karolewo;
- OSP Wilkowo;
- OSP Korsze;
- OSP Pilec
- OSP Reszel;
- OSP Jegławki;
- OSP Srokowo.

Sześć z nich jest włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

2.10.4 POWIATOWY RZECZNIK PRAW KONSUMENTA

W powiecie kętrzyńskim od początku jego funkcjonowania działa Powiatowy Rzecznik Konsumentów. Jego działalność regulują art. 37 - 44 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów. Zgodnie z powyższymi przepisami Powiatowy Rzecznik Praw Konsumentów zapewnia konsumentom na terenie powiatu bezpłatne poradnictwo i informację prawną w zakresie ochrony ich interesów, a także:

- prowadzi edukację konsumencką, w szczególności poprzez wprowadzanie elementów wiedzy konsumenckiej do programów nauczania w szkołach publicznych;
- występuje do przedsiębiorców w sprawach ochrony praw i interesów konsumentów;
- składa wnioski w sprawie stanowienia i zmiany przepisów prawa miejscowego w zakresie ochrony interesów konsumentów;
- w sprawach o wykroczenia na szkodę konsumentów jest oskarżycielem publicznym w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia;

- może wytaczać powództwa na rzecz konsumentów oraz w sprawach nieuczciwych praktyk rynkowych.

2.10.5 POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA W KĘTRZYNIE

Działalność PSS-E w całości służy utrzymaniu oraz wzmacnianiu stanu zdrowia oraz chorób, zarówno zakaźnych, jak i zawodowych. Zapisy Ustawy zapobieganiu powstawania pozwalają na rozwiązywanie problemów zdrowia publicznego w sposób kompleksowy, polegający nie tylko na przeprowadzaniu w ramach nadzoru bieżącego i zapobiegawczego kontroli stanowiących podstawę wydawanych decyzji, ale również na powszechnej edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia realizowanej we współpracy z innymi jednostkami organizacyjnymi Państwa, organizacjami pozarządowymi oraz społecznością lokalną. Organem Państwowej Inspekcji Sanitarnej na szczeblu powiatowym jest Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kętrzynie, który jest jednocześnie dyrektorem Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej, finansowanej z budżetu państwa. Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, stacja prowadzi gospodarkę pozabudżetową w ramach dochodów własnych, a za wykonane usługi pobiera opłaty. Uprawnienia podmiotu tworzącego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej posiada Wojewoda Warmińsko-Mazurski. Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Kętrzynie swoim obszarem działania obejmuje powiat kętrzyński.

2.10.6 POWIATOWY INSPEKTORAT WETERYNARII W KĘTRZYNIE

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Kętrzynie wypełnia zadania w zakresie zapewniania bezpieczeństwa zdrowia publicznego poprzez prawidłowe działania w zakresie zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, badanie zwierząt rzeźnych i mięsa oraz stosowanie wymagań weterynaryjnych dotyczących produkcji towarów, w tym środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego, materiału biologicznego, pasz, niejadalnych produktów zwierzęcych i obrotu nimi, także w zakresie ochrony zwierząt.

Dla bezpieczeństwa mieszkańców powiatu równie ważna jest współpraca wszystkich zainteresowanych instytucji w sytuacjach kryzysowych.

2.10.7 ANALIZA SWOT

Tabela 40 Analiza SWOT

Bezpieczeństwo publiczne	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • niski poziom przestępczości ogółem; • spadek liczby przestępstw kryminalnych w powiecie; • niski udział pożarów w ogólnej liczbie interwencji straży pożarnej; • wysoka dostępność JRG; • funkcjonowanie powiatowych instytucji i obiektów gwarantujących sprawność działań w przypadku sytuacji kryzysowych; • wsparcie merytoryczne i prawne konsumentów na terenie powiatu; • funkcjonowanie powiatowych instytucji i obiektów gwarantujących sprawność działań w przypadku sytuacji kryzysowych; • bogate powiatowe wsparcie finansowe działań i programów prewencyjnych służb policyjnych i straży pożarnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • duża liczbę wypadków (w tym w śmiertelnych), duża liczba odcinków dróg na terenie powiatu, które należy uznać za niebezpieczne; • braki finansowe.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • spadek bezrobocia i wysoka przedsiębiorczość w powiecie; • większa świadomość społeczna i wrażliwość na obserwowane zjawiska patologiczne oraz dostępność Internetu umożliwia zgłoszenie służbom niebezpieczeństwa i skuteczną interwencję; • kampanie i programy społeczne dotyczące rodzajów zagrożeń, ich skutków oraz przeciwdziałaniu wzmacniające bezpieczeństwo indywidualne mieszkańców; • możliwości korzystania z programów UE. 	<ul style="list-style-type: none"> • niedobory w podstawowym finansowaniu przez państwo służb mundurowych (głównie policji i straży pożarnej); • sytuacja międzynarodowa, działania wojenne w Europie, problemy uchodźstwa i zagrożenia terroryzmem; • niepewność dotycząca funkcjonowania programów wsparcia UE w przyszłości; • zwiększająca się cyber-przestępczość.

Źródło: opracowanie własne

2.10.8 GŁÓWNE WYZWANIA

Istnienie różnego rodzaju zagrożeń społecznych i ekologicznych wymaga integracji działań służb odpowiedzialnych za porządek publiczny oraz usprawnienia systemu bezpieczeństwa w powiecie dla mieszkańców i turystów.

2.11 OPIEKA ZDROWOTNA

W Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020, dobry stan zdrowia społeczeństwa jest istotną determinantą wzrostu gospodarczego, stąd zdrowie publiczne jest przedmiotem aktywnej polityki społecznej państwa. Światowa Organizacja Zdrowia definiuje podstawowe funkcje zdrowia publicznego (ang. Essential public health functions) jako funkcje władz zdrowia w zakresie (1) monitoringu, ewaluacji i analizy stanu zdrowia, (2) nadzoru epidemiologicznego, badania i zwalczania zagrożeń dla zdrowia publicznego, (3) promocji zdrowia, (4) udziału społeczeństwa w rozwiązywaniu zagadnień zdrowia, (5) rozwoju polityki zdrowotnej i bazy instytucjonalnej dla planowania i zarządzania zdrowiem publicznym, (6) umacniania prawodawstwa zdrowotnego i możliwości jego wdrażania, (7) ewaluacji i promocji równego dostępu do świadczeń zdrowotnych, (8) rozwoju kadr i szkolenia w dziedzinie zdrowia publicznego, (9) zapewnienia jakości świadczeń zdrowotnych indywidualnych i w środowisku, (10) badań naukowych w zakresie zdrowia publicznego, (11) zmniejszenia niekorzystnego wpływu na zdrowie sytuacji nagłych i katastrof. Zadania te stanowią kompetencje działań władz państwowych i jednostek samorządu terytorialnego. Ustawowe zadania powiatu dotyczące ochrony zdrowia i jego promocji (art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o samorządzie powiatowym) obejmują: profilaktykę zdrowia – zapobieganie chorobom, urazom i zatruciom, promocję zdrowia – edukacja zdrowotna i realizacja prozdrowotnej polityki społecznej oraz leczenie chorób i rehabilitację.

Tabela 41 Najważniejsze przyczyny zgonów w Powiecie Kętrzyńskim w latach 2014 i 2018 na tle województwa warmińsko-mazurskiego

Przyczyny zgonów	Powiat Kętrzyński		Województwo warmińsko-mazurskie	
	2014	2018	2014	2018
Choroby układu krążenia ogółem	44,2%	38,7%	40,6%	36,0%
Nowotwory ogółem	27,4%	27,0%	27,4%	26,9%
Choroby układu oddechowego ogółem	4,4%	6,6%	6,0%	7,7%

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Jak wynika z danych GUS, główną przyczyną zgonów w Polsce są choroby układu krążenia. Podobnie w powiecie kętrzyńskim, gdzie w 2018 r. najwięcej, bo aż 38,74% zgonów było spowodowanych właśnie chorobami sercowo-naczyniowymi. Udział tych chorób w statystkach przyczyn zgonów w powiecie jest wyższy niż przeciętnie w województwie, jednak systematycznie maleje. Śmiertelność z powodu chorób nowotworowych, których udział w powiecie wynosi 27,0% utrzymuje się na stałym poziomie zbliżonym do poziomu w województwie.

Tabela 42 Zgony w latach 2014 i 2018 w Powiecie Kętrzyńskim ze względu na najczęstsze jednostki chorobowe

Jednostka chorobowa	2014	2018
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze ogółem	3	3
Nowotwory ogółem	192	201
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych	0	1
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej ogółem	17	26
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów ogółem	20	13
Choroby układu krążenia ogółem	310	295
Choroby układu oddechowego ogółem	31	49
Choroby układu trawiennego ogółem	40	47
Choroby układu kostnowstawowego, mięśniowego i tkanki łącznej	0	1
Choroby układu moczowo-płciowego	7	5
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	2	0
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych, laboratoryjnych gdzie indziej niesklasyfikowane	24	46
Zewnętrzne przyczyny zachorowania i zgonu - ogółem	52	51
Pozostałe przyczyny	4	7

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W 2018 roku w powiecie kętrzyńskim głównymi przyczynami zgonów były choroby określane jako cywilizacyjne, czyli choroby układu krążenia, nowotwory, choroby układu oddechowego i układu trawiennego.

Dostępność usług zdrowotnych w powiecie kętrzyńskim nie jest wysoka na tle województwa warmińsko-mazurskiego. W 2018 r. liczba kadry medycznej przypadająca na 10 tys. mieszkańców była (20,5 lekarzy i 45,0 pielęgniarek) a w województwie (37,2 lekarzy i 60,8 pielęgniarek). W przeliczeniu na liczbę ludności liczba łóżek na 10 tys. mieszkańców wynosiła 44,86.

Powiat kętrzyński jest podmiotem tworzącym dwóch jednostek realizujących świadczenia zdrowotne: Szpitala Powiatowego w Kętrzynie i Zespołu Opieki Zdrowotnej w Reszlu. Szpital w Kętrzynie dysponuje następującymi komórkami działalności medycznej:

- Izba Przyjęć;
- Oddział Chorób Wewnętrznych;
- Oddział Chirurgii Ogólnej;
- Oddział Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej;
- Oddział Ginekologii Planowanej;
- Oddział Dziecięcy;
- Oddział Laryngologiczny (zabiegi planowane);
- Oddział Intensywnej Opieki Medycznej;
- Poradnia Neurologiczna;

- Poradnia Chirurgiczna;
- Poradnia Urazowo-Ortopedyczna;
- Poradnia Ginekologiczna.

W ZOZ w Reszlu działają dwa oddziały:

- Oddział Paliatywno-Hospicyjny;
- Zakład Opiekuńczo-Leczniczy.

Podstawową opiekę zdrowotną zapewniają mieszkańcom przychodnie zlokalizowane na terenie poszczególnych gmin. Na terenie powiatu znajduje się 20 aptek (12 w gminie miejskiej Kętrzyn, 1 w gminie Barciany, 3 w gminie Korsze, w gminie Reszel i 1 w gminie Srokowo).

Stan infrastruktury w ochronie zdrowia w powiecie nie jest w pełni zadowalający, jednakże na bieżąco monitorowany, czego efektem są podejmowane działania mające na celu jego ciągłą poprawę. Poniesione zostały duże nakłady finansowe przeznaczone na rozwój infrastruktury w ochronie zdrowia: remonty, modernizację, zakupy aparatury i sprzętu medycznego. W efekcie usprawnione zostały stosowne procedury medyczne. Szpital w Kętrzynie w 2019 roku zmodernizował m.in. Izbę Przyjęć, a w 2020 roku podjęto działania w celu wybudowania i wyposażenia nowego Bloku Operacyjnego. Z dotacji powiatu kętrzyńskiego zakupiony został sprzęt, przeznaczony przede wszystkim na wyposażenie Zespołów Ratownictwa Medycznego (m. in.: laptopy, komputery, ambulans, nosze, defibrylatory, pompa strzykawkowa, respirator), do Bloku Operacyjnego (aparat Rtg), Izby Przyjęć (m. in.: elektrokardiograf, wózek opatrunkowy, wózek anestezjologiczny, komputer, radiostacja, wózek do przewożenia chorych). Ponadto ze środków własnych szpitala sfinansowano zakup m.in. defibrylatora, klimatyzatora, pompy płuczącej, urządzenia do laseroterapii z sondą prysznicową. Z Fundacji WOŚP otrzymano m.in. pulsoksymetr stacjonarno-transportowy, inkubator oraz leżanki. Dla oddziału paliatywno-hospicyjnego szpitala w Reszlu zakupiono łóżka szpitalne elektryczne w ilości 5 szt. oraz na potrzeby zakładu opiekuńczo-leczniczego łóżka elektryczne w ilości 10 sztuk. Na potrzeby rehabilitacji zakupiono m.in. zestaw do masażu wodnego, stół rehabilitacyjny oraz przenośny aparat do krioterapii. Ponadto wykonano prace malarskie pomieszczeń ZOZ w Reszlu wraz z drobnymi pracami remontowo-budowlanymi. W ostatnim czasie Szpital w Kętrzynie wzbogacił się także o nowe karetki.

Planuje się połączenie ZOZ Reszel z Samodzielnym Publicznym Zakładem Pielęgnacyjno-Opiekuńczym w Reszlu.

Na terenie powiatu można także skorzystać ze specjalistycznych usług zdrowotnych, które świadczą Poradnia Leczenia Uzależnień i Poradnia Zdrowia Psychicznego.

Zarówno samorządy gmin znajdujących się na terenie powiatu, jak i samorząd powiatu czynią starania w zakresie promocji zdrowia oraz realizacji projektów i profilaktycznych programów zdrowotnych, mających na celu m.in. poprawę dostępności i jakości usług medycznych w zakresie profilaktyki chorób (poprzez m.in. wykonywanie bezpłatnych badań) czy edukacji prozdrowotnej (np. dla najmłodszych mieszkańców gminy). Profilaktyka w obszarze zdrowia wsparta przez powiat przyczynia się do kształtowania prozdrowotnego stylu życia oraz zmiany jakości życia mieszkańców. Duże znaczenie ma również działalność organizacji pozarządowych w obszarze ochrony zdrowia, mające na celu promocję zdrowia i propagowanie trzeźwych obyczajów mieszkańców.

2.11.1 ANALIZA SWOT

Tabela 43 Analiza SWOT

Opieka zdrowotna	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> niskie wskaźniki zapadalności na choroby układu trawiennego i zakaźne oraz psychiczne i uzależnienia; aktywne programy edukacji zdrowotnej i promocji zdrowego trybu życia; inwestycje w sprzęt dla szpitali; potencjał szpitala. 	<ul style="list-style-type: none"> starzejące się społeczeństwo powiatu; niskie wskaźniki liczby kadry medycznej przypadającej na 10 tys. mieszkańców; wysokie zagrożenie zachorowaniem na nowotwór; dotychczasowa słaba dostępność mieszkańców powiatu do świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych; deficyt kadry medycznej; braki w infrastrukturze; dostęp do poradni specjalistycznych –brak szerszego zakresu w szpitalu.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> społeczny trend skierowany na zdrowy aktywny tryb życia, coraz bardziej popularny wśród mieszkańców powiatu; bezpieczne środowisko przyrodnicze gmin powiatu; rozwój e-zdrowia i telemedycyny. 	<ul style="list-style-type: none"> słabo funkcjonujący państwowy system opieki zdrowotnej generujący system kolejkowy do lekarzy POZ i wręcz wieloletnie oczekiwanie na wizyty u specjalistów medycznych; COVID-19; niestabilność przepisów w ochronie zdrowia odpływ wykwalifikowanego personelu medycznego; wycena świadczeń zdrowotnych rozliczanych przez NFZ.

Źródło: opracowanie własne

2.11.2 GŁÓWNE WYZWANIA

- Z uwagi na tendencje wzrostu chorobowości (szczególnie nowotworowej) i demograficznego starzenia się społeczeństwa, istnieje konieczność zwiększenia dostępności do świadczeń zdrowotnych, w tym dostosowanie ich do potrzeb osób starszych. W celu poprawy dostępności do świadczeń zdrowotnych wskazana jest realizacja programów polityki zdrowotnej obejmująca jak największą liczbę osób. Jednocześnie należy rozwijać infrastrukturę i wyposażenie powiatowego szpitala w celu zapewnienia pełnej realizacji potrzeb leczniczych mieszkańców powiatu;
- Profilaktyka zdrowotna;
- Opieka nad osobami starszymi.

2.12 KULTURA

Powiat realizuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie kultury zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym. Wspomaganie działalności kulturalnej jest bardzo ważne dla rozwoju człowieka jako jednostki, a także dla rozwoju całego społeczeństwa. Dobra dostępność do instytucji kultury oraz wydarzeń kulturalnych pozwala mieszkańcom powiatu kętrzyńskiego na poznawanie tradycji i historii swojej małej ojczyzny, przez co wzrasta ich poczucie przynależności do lokalnej społeczności oraz umacniają się więzi między mieszkańcami.

Na terenie powiatu kętrzyńskiego działa Centrum Biblioteczno-Kulturalne Powiatu Kętrzyńskiego. Centrum powstało w wyniku połączenia Powiatowego Domu Kultury w Kętrzynie i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Kętrzynie. Centrum sprawuje nadzór merytoryczny nad 6 bibliotekami wraz z 8 filiami funkcjonującymi na terenie powiatu. Są to:

- Miejska Biblioteka Publiczna w Kętrzynie;
- Biblioteka Gminna w Barcianach;
- Biblioteka Publiczna Gminy Kętrzyn w Czernikach;
- Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Korszach;
- Miejska Biblioteka Publiczna w Reszlu;
- Gminna Biblioteka Publiczna w Srokowie.

Na koniec 2019 roku księgozbiór wszystkich bibliotek wynosił 162.496 woluminów. W 2019 roku zarejestrowano 8.589 użytkowników aktywnie wypożyczających.

Tabela 44 Biblioteka Publiczna w powiecie kętrzyńskim

	2015	2016	2017	2018	2019
Biblioteki i filie	16	16	16	15	14
Pracownicy	38	37	39	38	40
Księgozbiór	180.537	175.609	173.774	171.147	162.496
Czytelnicy w ciągu roku	8.826	9.292	9.097	8.833	8.589

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W 2019 roku Centrum (wcześniej Biblioteka i Dom Kultury) zorganizowało wiele wydarzeń kulturalnych m. in.:

- Ferie w bibliotece;
- Walentynki z książką;
- Książki obrazowe – zajęcia czytelniczo-plastyczne;
- Wystawa „Pamiętajmy o Żołnierzach Wyklętych”;
- Rozwijanie kreatywności ze „Story Cubes”;

- Zajęcia czytelniczo-plastyczne „jestem wściekły – jak poznać złość”;
- Ogólnopolski Tydzień Bibliotek;
- Cykl zajęć biblioterapeutycznych i filozoficznych dla dzieci i młodzieży;
- Spotkania autorskie „Z anielskim przestaniem”;
- Powiatowy Konkurs Czytelniczy dla młodzieży;
- Ogólnopolski Tydzień Czytania dzieciom;
- Wernisaż fotografii;
- Wystawy zdjęć;
- Wystawy grafik;
- Dzień dziecka;
- Warsztaty fotograficzne;
- Spotkanie z podróżnikiem;
- Cykliczne spotkania ze strażakami;
- Cykliczne spotkania „Poranne poczytanki”;
- Cykliczne spotkania dla dzieci pt. „Twórczy zaułek”;
- Cykliczne zajęcia plastyczne prowadzone metodą sensoryczną;
- Comiesięczne spotkania miłośników przeszłości ziemi kętrzyńskiej;
- Wystawa „Historia browarnictwa na terenie dawnych Prus Wschodnich”;
- Międzynarodowy Dzień Postaci z Bajek;
- Konkurs plastyczny „Zapobiegajmy pożarom” – finał;
- Wystawa „Cmentarze i mogiły wojenne z okresu I wojny światowej na terenie powiatu kętrzyńskiego”;
- Wystawa pt. „Warmia i Mazury na znaczkach pocztowych z całego świata”;
- 41 prelekcji;
- Zajęcia nauki na gitarze.

W 877 przedsięwzięciach zorganizowanych przez biblioteki uczestniczyło 16.356 mieszkańców powiatu.

W każdej gminie na terenie powiatu kętrzyńskiego funkcjonuje Dom Kultury. Tam właśnie koncentruje się życie społeczne. Domy (kluby) kultury prowadzą takie formy aktywności, jak: zajęcia muzyczne, gry na instrumentach, zajęcia ruchowe, zajęcia plastyczne i kreatywne (fotograficzne, rękodzieło), wydarzenia kulturalne, ognisko muzyczne, zespoły artystyczne, Koła

Gospodyń Wiejskich, Kluby Seniora, zajęcia teatralne dla dzieci i młodzieży, nauka języka angielskiego dla dzieci i młodzieży oraz dla dorosłych, zajęcia kulinarne, zajęcia ceramiczne, szkoła tańca, zajęcia wokalne, zajęcia komputerowe i wiele innych. Gminy wraz z partnerami organizują czas wolny dzieciom i młodzieży, jak i pomagają rozwijać indywidualne zainteresowania przez prowadzenie różnorodnych zajęć. Dodatkowo kształtują otwartość i szczerść w nawiązywaniu nowych przyjaźni, współpracy i współdziałaniu.

Na obszarze powiatu kętrzyńskiego działają liczne instytucje kultury, zarówno prywatne jak i publiczne, grupy artystyczne oraz koła (kluby).

Tabela 45 Instytucje kultury, grupy artystyczne i koła (kluby) w powiecie kętrzyńskim w 2019 r.

Jednostka terytorialna	Instytucje kultury	Grupy artystyczne	Koła (kluby)
Kętrzyn	2	12	38
Barciany	1	2	6
Korsze	1	14	2
Reszel	1	6	2
Srokowo	1	9	11
Powiat Kętrzyński	6	43	59

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Poprzez uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych organizowanych przez instytucje kultury oraz udział w grupach artystycznych i kołach, mieszkańcy mają możliwość rozwijania swoich uzdolnień muzycznych, plastycznych, tanecznych itd.

Należy również podkreślić, że powiat kętrzyński wspiera działalność kulturalną prowadzoną przez organizacje pozarządowe w ramach realizacji Roczno Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

2.12.1 ANALIZA SWOT

Tabela 46 Analiza SWOT

Kultura	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> stałe wspieranie działalności kulturalnej organizacji przez władze powiatu; cykliczne wydarzenia kulturalne o zasięgu krajowym, regionalnym i lokalnym; aktywność mieszkańców oraz organizacji pozarządowych w zakresie upowszechniania kultury; rozwinięta sieć bibliotek. 	<ul style="list-style-type: none"> niedofinansowanie kultury; słaba dostępność do kin (jedynie 1 kino w powiecie kętrzyńskim); słabsza dostępność mieszkańców spoza Kętrzyna do biblioteki powiatowej.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> umacnianie i promowanie działalności kulturalnej oraz historii i kultury lokalnej na szczeblu krajowym jako kierunkowskaz dla działań lokalnych; 	<ul style="list-style-type: none"> zagrożenie dla tradycyjnych instytucji kultury, zwłaszcza bibliotek, związane z szybkim rozwojem masowych środków komunikacji.

• współpraca z gminami Powiatu w ramach tworzenia spójnej oferty kulturalnej.	

Źródło: opracowanie własne

2.12.2 GŁÓWNE WYZWANIA

- Wyzwaniem dla władz powiatu w sferze kultury w przyszłości może być zapewnienie równego dostępu do wydarzeń i obiektów kulturalnych dla wszystkich mieszkańców i turystów.
- Poszerzenie oferty kulturalnej.

2.13 SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

Powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym między innymi w zakresie kultury fizycznej zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym. Celem samorządu powiatowego jest tworzenie możliwości, w tym organizacyjnych, wspierających rozwój sportu. Powiat Kętrzyński wspiera działalność sportową poprzez: udzielanie dotacji, pakiety promocyjne, wsparcie rzeczowe i organizacyjne, nagrody sportowe oraz działalność medialną. Powiat Kętrzyński czynnie wspiera aktywność sportową swoich mieszkańców, poprzez różnorodne działania, m. in. polepszanie dostępu do infrastruktury sportowej, organizację wydarzeń czy prowadzenie oraz dotowanie działalności klubów sportowych. Celem tych działań jest promocja zdrowego stylu życia oraz utrzymywanie dobrego stanu zdrowia mieszkańców powiatu, a także aktywizacja mieszkańców.

Sport stanowi jeden z kluczowych elementów życia społecznego. Promuje odpowiednie zachowania, kształtuje charakter i tożsamość, poprawia ogólną kondycję ciała oraz uczy szacunku dla innych, przestrzegania określonych zasad, pielęgnuje poczucie solidarności i umiejętność współpracy. Wartości edukacyjne sportu przejawiają się w niewymuszony, naturalny sposób, przybierając postać zabawy. Regularne uprawianie sportu jest sposobem zapobiegania anomalii społecznym takim jak przemoc, przestępczość i narkomania. Poprzez wyraźne oddziaływanie sportu na stosunki międzyludzkie uznaje się, że jego wpływ na życie człowieka wykracza daleko ponad zajęcia czysto sportowe. Wszelkie obiekty sportowe służą jako miejsca spotkań, które integrują ludzi przez co zarazem wzmacniają więzi społeczne. Wychowanie fizyczne oraz promowanie sportu powinno podlegać nieustannemu rozwojowi na wszystkich etapach edukacji, w formach atrakcyjnych dla wszystkich grup wiekowych lokalnego społeczeństwa.

Działalność sportowo-rekreacyjną powiat kętrzyński prowadzi w oparciu o bazę sportowo-rekreacyjną. Liczba obiektów sportowych w poszczególnych gminach powiatu kętrzyńskiego jest bardzo zróżnicowana. Stale rozwijana, szeroka baza sportowo-rekreacyjna pozwala zarówno mieszkańcom, jak i turystom aktywnie spędzać czas wolny.

Zaplecze sportowo-rekreacyjne stanowią aktualnie kompleksy rekreacyjno-sportowe, boiska sportowe, sale gimnastyczne, a także trasy rowerowe. Większość obiektów zlokalizowana jest wokół szkół – bazę stanowią sale gimnastyczne, boiska do koszykówki, siatkówki i piłki nożnej basen i siłownie.

Tabela 47 Kluby sportowe, ich członkowie oraz ćwiczący w Powiecie Kętrzyńskim w 2018

Jednostka terytorialna	Kluby	Członkowie	Ćwiczący
Miasto Kętrzyn	9	486	642
Gmina Barciany	2	97	126
Gmina Kętrzyn	2	109	109
Gmina Korsze	2	48	70
Gmina Reszel	3	80	131
Powiat Kętrzyński	18	820	1.078

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Liczba klubów sportowych zmniejszyła się o 1 w porównaniu z rokiem 2014. Spadła także liczba członków (1.248) oraz ćwiczących w klubach (z 1.276). Ten trend związany jest prawdopodobnie z niższym demograficznym. Silną stroną powiatu jest wrastająca aktywność fizyczna jego mieszkańców oraz przeprowadzane w ostatnich latach inwestycje mające na celu poprawę stanu infrastruktury sportowej na tym obszarze. Ponadto, władze powiatu wspierają działalność sportową mieszkańców poprzez organizację wielu imprez o charakterze sportowym.

W ramach realizacji „Rocznego Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie” Powiat Kętrzyński udziela dotacji w wysokości 50.000 zł na realizację zadań publicznych z zakresu kultury fizycznej i turystyki. Dzięki realizacji programu możliwe jest wspieranie działalności organizacji pozarządowych, co przyczynia się do zaspokajania potrzeb mieszkańców oraz wzmocnienia społeczeństwa obywatelskiego.

Działania sportowe mają znaczenie również dla integracji społeczeństwa lokalnego, wspierają promocję powiatu, współkreują rozwój turystyki w duchu zdrowia fizycznego i w zgodzie ze środowiskiem naturalnym.

Przez teren powiatu biegnie wiele szlaków turystycznych (piesze, rowerowe, konne, samochodowe, nordic walking). Między innymi są to:

- Lidzbark Warmiński - Reszel - Kętrzyn - Węgorzewo (99 km);
- Kętrzyn - Nakomiady - Mikołajki - Piecki - Mrągowo (75 km);
- Mrągowo - Reszel - Święta Lipka;
- Reszel - Święta Lipka - Pilec - Beżławki - Gierłoż - Siemki - Klewno (120 km);
- Święta Lipka - Klewno - Pieckowo - Worpławki (7 km);
- trasa ku perle baroku;
- trasa do kwatery Hitlera w Gierłoży;
- trasa do jeziora 7 wysp w gminie Srokowo;
- „Szlak bojowy wojsk Generała Jana Henryka Dąbrowskiego”;

- szlak samochodowy „Szlak Mazurski”; przebieg trasy: Olsztyn – Barczewo- Biskupiec – Reszel - Św. Lipka - Kętrzyn - Gierłoż - Węgorzewo - Gołdap - Olecko - Ełk - Orzysz - Pisz – Ruciane Nida - Szczytno - Pasym – Olsztyn (445 km);
- szlak rowerowy czerwony; przebieg trasy: Giżycko – Wilkasy - Szczybały Giżyckie - Skop - Ryn - Knis - Salpik - Nakomiady - Kwiedzina - Gierłoż - Czerniki – Kętrzyn - Biedaszki - Pieckowo - Święta Lipka (85 km);
- szlak pieszy niebieski; przebieg trasy: Lidzbark Warmiński PKP - Stoczek Klasztorny - Bisztynek - Reszel - Święta Lipka - Kętrzyn - Gierłoż - Parcz PKS (85,10 km);
- trasa rowerowo-samochodowa „Trasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego” - 126km; Kętrzyn - Wilkowo - Beżławki - Święta Lipka - Reszel - Sątopy -Bisztynek - Wozławki - Kiwity - Stoczek Warmiński - Krekole - Samolubie - Bartoszyce - Łabędnik - Łankiejmy - Grabno - Kętrzyn - Karolewo - Wilamowo (lotnisko);
- trasa rowerowa im. Zofii Licharewej - 42km, przebieg trasy: Kętrzyn - Stara Różanka - Wopławka - Góry - Czerniki - Gierłoż - Kwiedzina - Owczarnia - Nakomiady - Godzikowo - Zalesie - Sławkowo - Nowa Wieś – Kętrzyn (42 km).

Ponadto na terenie powiatu skorzystać można z trasy Green Velo. Przebiega ona przez pięć regionów Polski wschodniej: Warmię i Mazury, Podlasie, Lubelszczyznę, Podkarpacie i Świętokrzyskie, łącznie obejmuje ok. 2.000 km. Na Warmii i Mazurach (ok. 420 km) trasa wiedzie z Elbląga poprzez Braniewo, Pieniężno, Górowo Iławeckie, Lidzbark Warmiński, Bartoszyce, Korsze, Barciany, Srokowo, Węgorzewo, Gołdap, gminę Dubieninki do Podlasia. Na szlaku oprócz malowniczych pejzaży, znajdują się liczne atrakcje turystyczne, miejsca z unikalną historią, punkty widokowe oraz przystanki postojowe dla rowerzystów (MOR- Miejsca Obsługi Rowerzysty).

Bardzo istotnym elementem wspierania przez powiat rozwoju turystyki są dotacje dla organizacji pozarządowych działających w sektorze turystyki w ramach otwartych konkursów ofert. Corocznie dofinansowanych jest w ten sposób kilkanaście różnorodnych przedsięwzięć, których wspólnym motywem jest wykorzystanie potencjału turystycznego powiatu. Transparentna i powszechnie dostępna procedura przyznawania dotacji gwarantuje możliwość aktywizacji środowisk lokalnych oraz pasjonatów turystyki. Kwoty przeznaczane przez powiat na tego rodzaju działalność wydają się adekwatne do zgłaszanego zapotrzebowania, choć wraz z rozwojem oddolnych inicjatyw wskazany byłby ich systematyczny wzrost.

W zakresie wspierania rozwoju infrastruktury turystycznej niezbędne wydaje się przededefiniowanie roli powiatu w kolejnym okresie programowania strategicznego. Z uwagi na strukturę własności nieruchomości istotnych z punktu widzenia rozwoju turystyki (dominacja własności gminnej oraz Skarbu Państwa), Powiat nie może spełniać roli głównego inwestora w dziedzinie infrastruktury turystycznej. Działania związane z utrzymaniem, konserwacją i modernizacją własnej infrastruktury drogowej, własnych obiektów, w dużym stopniu wyczerpują zasoby finansowe, które można przeznaczyć na ten cel. Stąd też rekomenduje się przyjęcie przez powiat roli integracyjno-koordynacyjnej w dziedzinie rozwoju infrastruktury turystycznej („jednoczyć przez informację”), przy zachowaniu dominującej roli w zakresie inwestycji i utrzymania infrastruktury przez samorządy gminne.

2.13.1 OBIEKTY SPORTOWE NA TERENIE POWIATU

Najważniejsze obiekty sportowe znajdujące się na terenie powiatu kętrzyńskiego:

1) Gmina Miejska Kętrzyn¹¹:

- Obiekt sportowy (basen) przy ulicy Szpitalnej 1;
- Obiekt sportowy (hala) przy ulicy Kazimierza Wielkiego 12A wraz z pełnowymiarowym boiskiem do piłki nożnej o nawierzchni syntetycznej oraz boiskiem wielofunkcyjnym;
- Obiekt sportowy (hala) przy ulicy Stanisława Moniuszki 1;
- Obiekt sportowy (lodowisko) przy ulicy Michała Kajki 2;
- Obiekt sportowy (park rozrywki) przy ulicy Poznańskiej;
- Obiekt sportowy (stadion) przy ulicy Bydgoskiej 20.

2) Gmina Barciany¹²:

- Zespół boisk ORLIK w Barcianach;
- Sala sportowa przy SP Barciany;
- Sala sportowa przy SP Drogosze;
- Sala sportowa przy SP Mołtajny;
- Sala sportowa przy SP Winda;
- Boisko sportowe w Barcianach.

¹¹ Źródło: Raport o stanie Gminy Miejskiej Kętrzyn za 2019 rok

¹² Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Barciany do roku 2020

3) Gmina Kętrzyn¹³:

- Zespół Boisk Orlik w Karolewie;
- Stadion piłkarski w Łazdojach;
- Sala sportowa przy SP w Karolewie;
- Sala sportowa przy SP w Wilkowie;
- Boisko rekreacyjne w Wopławkach;
- Boiska piłkarskie trawiaste w Koczarkach, Czernikach, Nowej Różance, Salpiku, Nakomiadach, Wilkowie, Łazdojach.

4) Gmina Korsze¹⁴:

- Ogólnodostępne boisko „Orlik 2012”;
- Stadion Miejski;
- Hala widowiskowo-sportowa w Korszach;
- Sala sportowa przy SP w Łankiejmach;
- Sala sportowa przy SP w Garbnie;
- Sala sportowa przy SP w Korszach;
- Boisko piłkarskie trawiaste (pełnowymiarowe) w Łankiejmach i Garbnie.

5) Gmina Reszel¹⁵:

- Stadion Miejski;
- Zespół boisk "Orlik";
- Hala sportowa im. "Orłów Górskiego";
- Boisko w Wólce Ryńskiej;
- Boisko wielofunkcyjne przy SP Nr 3;
- Boisko sportowe w Robawach.

6) Gmina Srokowo¹⁶:

- Kompleks boisk Orlik wraz z bieżnią;
- Sala sportowa Śnieżka;
- Boisko trawiaste przy sali Śnieżka;
- Sala gimnastyczna przy szkole podstawowej;
- Sala sportowa przy szkole podstawowej;
- Sala sportowa przy szkole podstawowej w Solance;

¹³ Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Kętrzyn do 2025 roku

¹⁴ Źródło: Strategia rozwoju gminy Korsze do roku 2020

¹⁵ Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Reszel do roku 2020

¹⁶ Źródło: Strategia Rozwoju gminy Srokowo do roku 2025

- Sala sportowa w Jegławce.

2.13.2 BAZA NOCLEGOWA

Dane o strukturze i dynamice rozwoju bazy noclegowej Powiatu Kętrzyńskiego pochodzą przede wszystkim z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego. W celach porównawczych przy części danych podano również wartości dla województwa warmińsko-mazurskiego.

Według danych z 2019 r., na terenie powiatu kętrzyńskiego znajdowało się łącznie 9 obiektów noclegowych, dysponujących 408 całorocznymi miejscami noclegowymi. Należy zauważyć, że nie jest to z pewnością pełna liczba obiektów i miejsc noclegowych. W statystyce GUS nie są uwzględniane obiekty dysponujące mniej niż 10 miejscami, stąd też duża liczba kwater agroturystycznych i pokoi gościnnych nie jest umieszczona w zestawieniu. Największą grupę wśród obiektów stanowią hotele (5), które jednocześnie skupiają ok 78% wszystkich całorocznych miejsc noclegowych. Rozmieszczenie obiektów noclegowych w Powiecie zależy od wielu czynników, m.in. atrakcji turystycznych w okolicy, miejsc wypoczynku, rekreacji i sportu, głównych tras komunikacyjnych (tranzyt). Powiat Kętrzyński dysponuje 118 miejscami noclegowymi w dwóch schroniskach młodzieżowych usytuowanych w Powiatowym Centrum Edukacyjnym w Kętrzynie oraz w Zespole Szkół im. Macieja Rataja w Reszlu. W roku 2020 ze schroniska w Reszlu i w Kętrzynie skorzystało łącznie 95 turystów, przy czym schronisko młodzieżowe w Kętrzynie przeszło generalny remont i od września 2020 r. posiada do wynajęcia nowoczesne pokoje z łazienką oraz apartamenty.

Tabela 48 Struktura obiektów noclegowych w Powiecie Kętrzyńskim w 2019 r.

Typ obiektu	Liczba obiektów	Liczba całorocznych miejsc noclegowych
Ogółem	9	408
Obiekty hotelowe razem	5	318
Hotele	5	318
Motele	0	0
Pensjonaty	0	0
Inne obiekty hotelowe	0	0
Domy wycieczkowe	1	50
Szkolne schroniska młodzieżowe	2	118
Ośrodki wczasowe	0	0
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	0	0
Domy pracy twórczej	0	0
Zespoły domków turystycznych	0	0
Kempingi	0	0
Pola biwakowe	0	0
Pokoje gościnne i kwatery agroturystyczne	3	40
Pozostałe obiekty niesklasyfikowane	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS i danych oświatowych

W latach 2014-2019 liczba obiektów noclegowych w powiecie zmalała o 10%, w przeciwieństwie do całego województwa gdzie liczba obiektów wzrosła o 9%. Spadła także liczba miejsc noclegowych (o 44%). Wskaźnik nasycenia obiektami noclegowymi w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców jest w powiecie znacznie niższy od średniej wojewódzkiej.

Tabela 49 Liczba turystów w obiektach noclegowych w latach 2014-2019

Jednostka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Dynamika 2019/2014 (2014=100)
Powiat kętrzyński	23.675	24.202	24.575	15.913	16.222	19.911	84,1
Woj. warmińsko-mazurskie	1.101.237	1.135.040	1.280.564	1.262.624	1.308.573	1.377.450	125,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W zakresie liczby turystów przenocowanych w obiektach noclegowych, a także liczby udzielonych im noclegów, dynamika jest ujemna. Można wprawdzie zauważyć, że od 2018 roku wzrasta liczba turystów. Pomimo tego wzrostu nadal jednak nie osiągnięto poziomu z 2014 roku.

Tabela 50 Liczba udzielonych noclegów w latach 2014-2019

Jednostka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Dynamika 2019/2014 (2014=100)
Powiat kętrzyński	34.055	36.034	37.612	29.109	25.938	30.297	88,9
Woj. warmińsko-mazurskie	2.761.328	2.831.860	3.239.160	3.131.890	3.236.269	3.379.520	122,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Jeżeli w zakresie liczby turystów oraz udzielonych im noclegów weźmie się pod uwagę wyłącznie gości zagranicznych, to pozycja powiatu kętrzyńskiego wyraźnie się polepsza.

Tabela 51 Liczba turystów zagranicznych w obiektach noclegowych w latach 2014-2019

Jednostka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Dynamika 2019/2014 (2014=100)
Powiat kętrzyński	4.602	4.907	4.195	3.193	3.539	4.573	99,4
Woj. warmińsko-mazurskie	173.891	157.602	160.199	167.641	162.345	164.721	94,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Tabela 52 Liczba noclegów udzielonych turystom zagranicznym w latach 2014-2019

Jednostka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Dynamika 2019/2014 (2014=100)
Powiat kętrzyński	6.574	7.293	6.023	6.128	5.072	7.512	114,3
Woj. warmińsko-mazurskie	422.218	380.250	401.127	400.048	395.204	395.351	93,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Zauważone wyżej trendy w zakresie liczby turystów i udzielanych im noclegów przekładają się także na inny parametr obliczany w ramach statystyki GUS tj. wskaźnik wykorzystania miejsc noclegowych. W powiecie kętrzyńskim w ostatnim badanym roku wynosił on 20,2% i był wyraźnie niższy niż w przypadku wskaźnika dla województwa warmińsko-mazurskiego.

Tabela 53 Wskaźnik wykorzystania miejsc noclegowych (w %) w latach 2014-2019

Jednostka	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Powiat kętrzyński	20,3	19,6	17,6	15,4	15,2	20,2
Woj. warmińsko-mazurskie	29,1	30,2	31,9	30,9	31,5	31,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Podsumowując „turystyczną” część diagnozy należy podkreślić, iż w okresie 2014-2019 nastąpił bardzo znaczący regres bazy noclegowej w powiecie kętrzyńskim. Wskaźniki dotyczące bazy noclegowej, liczby turystów i udzielonych noclegów prezentują się w przypadku powiatu dość skromnie.

2.13.3 ANALIZA SWOT

Tabela 54 Analiza SWOT

Sport, rekreacja i turystyka	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> stałe wspieranie działalności sportowej przez Powiat Kętrzyński; aktywizowanie dzieci i młodzieży oraz seniorów; systematyczna poprawa stanu infrastruktury sportowej; duża różnorodność odbywających się imprez sportowych na obszarze powiatu; trasy GREEN VELO; bogactwo i różnorodność krajobrazu naturalnego i kulturowego na terenie powiatu; duża liczba obiektów zabytkowych, niejednokrotnie o ponadregionalnym znaczeniu. 	<ul style="list-style-type: none"> malejąca aktywność sportowa mieszkańców powiatu kętrzyńskiego; malejąca liczba klubów sportowych; trudności z zapewnieniem równomiernego dostępu mieszkańców Powiatu Kętrzyńskiego do organizowanych lokalnie imprez i wydarzeń sportowych; kurcząca się baza noclegowa; stosunkowo niski stopień wykorzystania bazy noclegowej; niewielki udział turystów zagranicznych wśród gości obiektów noclegowych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> rosnąca świadomość zdrowotna mieszkańców; współpraca z gminami w zakresie sportu i rekreacji; powiązanie oferty turystycznej gmin powiatu w synergiczne produkty turystyczne; tworzenie zintegrowanej sieci dróg rowerowych; rozwój inicjatyw lokalnych i inicjatyw organizacji pozarządowych działających na polu ochrony zabytków; rozwój mediów i nowych systemów informacji; wzrost świadomości krajobrazu kulturowego i obiektów zabytkowych jako produktu turystycznego. 	<ul style="list-style-type: none"> szybkie tempo życia mogące wpłynąć na obniżenie aktywności sportowej mieszkańców powiatu; niszczenie bazy sportowej; ograniczenie turystyki międzynarodowej w związku z sytuacją polityczną i zagrożeniami bezpieczeństwa; niekontrolowana urbanizacja i chaos przestrzenny; trudności z pozyskaniem funduszy europejskich; niestabilność przepisów finansowych.

Źródło: opracowanie własne

2.13.4 GŁÓWNE WYZWANIA

Wyzwaniem na kolejne lata będzie zatem dalsze polepszanie dostępności i stanu infrastruktury sportowej, a także promocja zdrowego stylu życia, w kontekście prognozowanego do 2030 r. spadku liczby ludności w powiecie kętrzyńskim oraz starzenia się społeczeństwa. Istotną rolę odgrywać będzie także dalsze aktywizowanie organizacji pozarządowych w działania na rzecz promocji kultury fizycznej.

2.14 WIZERUNEK I PROMOCJA

Zjawisko konkurencji coraz częściej dotyczy sektora publicznego. Konkurencja we współczesnym świecie nie ogranicza się już tylko do środowiska biznesowego, będącego tradycyjnym obszarem rywalizacji podmiotów gospodarczych (głównie przedsiębiorstw). Jednostki samorządu terytorialnego poświęcają coraz więcej uwagi zagadnieniom związanym z marketingiem terytorialnym, który polega głównie na tworzeniu strategii komunikowania się jednostki administracji terytorialnej ze swym otoczeniem (wewnętrznym i zewnętrznym) oraz przyciąganiem potencjalnych inwestorów lub klientów. Jednym z najważniejszych celów marketingu terytorialnego jest kształtowanie pozytywnego wizerunku. Należy zauważyć, iż właściwy wizerunek nie kształtuje się samoistnie, istotne jest podjęcie zaplanowanych, ukierunkowanych i kompleksowych działań. Stworzony we właściwy sposób wizerunek stanowi obecnie jeden z najistotniejszych instrumentów planowania strategicznego i zarządzania jednostką terytorialną. Przemyślane, zaplanowane i systematycznie realizowane działania wizerunkowe samorządów terytorialnych mogą być ponadto traktowane jako miernik skuteczności zarządzania jednostką terytorialną, świadczącym jednocześnie o kulturze jej zarządzania.

Działania powiatu kętrzyńskiego wpisują się w powyższe założenia poprzez realizowanie spójnego i jednolitego systemu kreowania wizerunku powiatu i utrwalania jego marki w otoczeniu społeczno-gospodarczym.

Podstawowym narzędziem budowania wizerunku powiatu kętrzyńskiego jest portal internetowy www.starostwo.ketrzyn.pl, zawierający wszystkie najważniejsze i aktualne informacje o powiecie oraz stanowiący bazę wiedzy na temat działalności. W portalu odnaleźć można informacje na temat działalności organizacji pozarządowych, aktywności społecznej powiatu, wydarzeń objętych patronatem Starosty Kętrzyńskiego, nagród i podziękowań, współpracy, projektów finansowanych z zewnętrznych źródeł oraz szeroki dział obejmujący walory turystyczne powiatu. Powiat kętrzyński komunikuje się z mieszkańcami także za pośrednictwem profili na portalach społecznościowych Facebook, Instagram, Twitter. Publikowane są tu najważniejsze informacje z portalu internetowego oraz audycje realizowane przez powiat. Dzięki wykorzystywaniu tych nowoczesnych kanałów informacyjnych w bieżących działaniach promocyjnych, poszerzany jest zasięg oddziaływania powiatu.

Obsługa i działania medialne związane są mocno z niemal wszystkimi aspektami promocji i budowy dobrego wizerunku. Oprócz bezpośredniej komunikacji z otoczeniem, w Internecie za pomocą portalu internetowego oraz portali społecznościowych Facebook, Instagram, Twitter powiat prowadzi ścisłą współpracę z lokalnymi mediami. Współpraca ta jest gwarancją realizacji głównego celu promocji, jakim jest szerokie informowanie o działaniach samorządu powiatu.

Ważną formą budowy wizerunku powiatu kętrzyńskiego jest dotychczasowa współpraca z podmiotami prowadzącymi inicjatywy z zakresu aktywności społecznej poprzez tzw. pakiety promocyjne. Organizatorzy wydarzeń w ramach pakietów promocyjnych, za uzgodniony ekwiwalent finansowy, zobowiązani są do eksponowania w miejscu i czasie imprezy materiałów identyfikujących powiat kętrzyński. W tym celu udostępniane jest wyposażenie promocyjne powiatu, w którego skład wchodzi m.in.:

- banery, roll-upy;
- stoiska promocyjne w formie namiotu;
- materiały informacyjne i promocyjne powiatu oraz drobne upominki.

Organizatorzy mogą też być zobowiązani do:

- umieszczania logotypu powiatu kętrzyńskiego na drukach związanych z imprezą;
- odczytywania komunikatów spikerskich informujących o powiecie kętrzyńskim;
- przeprowadzania konkursów związanych z powiatem kętrzyńskim;
- informowania o powiecie kętrzyńskim jako partnerze w zapowiedziach i relacjach z imprezy, publikowanych lub emitowanych w mediach;
- umożliwiania wystąpień przedstawicieli powiatu.

Organizatorzy imprez, o ile jest to przewidziane, zobowiązani są do prowadzenia działań informacyjnych na rzecz powiatu, informowania o uzyskanym wsparciu oraz do dokumentowania swoich działań poprzez pisemne i fotograficzne relacje z wydarzeń. Zapowiedzi oraz opisy zrealizowanych już wydarzeń publikowane są na portalu internetowym Starostwa Powiatowego w Kętrzynie, wpisując się tym samym w kalendarium aktywności społecznej. Obsługa pakietów promocyjnych to całoroczne działania powiatu kętrzyńskiego. Oprócz wspomnianych wcześniej elementów wiążą się one z przygotowaniem dokumentacji formalnej oraz z osobistą obecnością pracowników podczas większości wydarzeń w powiecie.

Działania wizerunkowe to także obsługa imprez, odbywających się na terenie powiatu. Do najważniejszych działań w tym zakresie należą zarówno kwestie formalno-prawne,

przygotowanie niezbędnej dokumentacji, przygotowanie materiałów i wyposażenia promocyjnego oraz zabezpieczenie właściwej prezentacji form identyfikacji wizualnej.

Na promocję powiatu w 2019 roku wydano 205.917,68 zł. Zrealizowano m.in.:

- organizację Powiatowo-Gminnych Dożynek w Srokowie;
- ufundowanie nagrody za zwycięstwo w konkursie na opracowanie projektu graficznego – Logo Powiatu Kętrzyńskiego;
- zakup nagród konkursowych i pucharów sportowych;
- zakup materiałów promocyjnych, gadżetów promocyjnych, oprawa organizacyjna wydarzeń promocyjnych.

W 2019 roku odbyły się następujące wydarzenia o charakterze promocyjnym:

- VXIII Międzynarodowy Rajd Rowerowy Kętrzyn-Prawdinsk o Puchar Konsula w Kaliningradzie;
- inscenizacja „Bitwy pod Wopławkami”;
- projekt „Odkrywamy Piękno Powiatu Kętrzyńskiego – Legendarny Zakątek Warmii i Mazur”;
- Powiatowo-Gminne Dożynki w Srokowie;
- III Powiatowe Targi Zdrowia;
- V Parafiada o Puchar Starosty Kętrzyńskiego;
- Mikołajkowy Turniej Piłki Nożnej rocznik 2011 i młodsi.

Wizerunek powiatu kętrzyńskiego kształtowany jest poprzez szeroką aktywność we wszystkich obszarach swojej działalności.

Miejsce Powiatu Kętrzyński w ogólnopolskich rankingach przedstawia poniższa tabela.

Tabela 55 Miejsce Powiatu Kętrzyńskiego w poszczególnych rankingach

Ranking	Miejsce
Bogactwo samorządów z pominięciem wpływów z dotacji celowych – Ranking dochodów JST 2018	55
Ranking wydatków inwestycyjnych samorządów 2016-2018	29
Ranking wykorzystania środków europejskich na inwestycje transportowe 2014-2018	124

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu o Stanie Powiatu Kętrzyńskiego w roku 2019

2.14.1 ANALIZA SWOT

Tabela 56 Analiza SWOT

Wizerunek i promocja	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • koordynacja działań promocyjnych i wizerunkowych przez ściśle określony, wyspecjalizowany Wydział Rozwoju, Promocji, Kultury i Sportu; 	<ul style="list-style-type: none"> • relatywnie niska rozpoznawalność struktur powiatowych, w tym Starostwa Powiatowego w gminach powiatu;

<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywanie różnorodnych narzędzi komunikacji społecznej, w tym także mediów społecznościowych. 	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> zwiększenie rozpoznawalności marki „Powiatu Kętrzyńskiego”, zarówno wśród jego mieszkańców jak i mieszkańców regionu i kraju; tworzenie pozytywnego wizerunku powiatu, zarówno wewnątrz jego struktur, jak i na arenie krajowej; podnoszenie pozycji konkurencyjnej powiatu poprzez promocję swojej działalności, w tym także promocję osiągniętych sukcesów; zwiększenie liczby odbiorców działań promocyjnych i marketingowych. 	<ul style="list-style-type: none"> niska efektywność działań promocyjnych w stosunku do poniesionych nakładów; nieznaczny wzrost poziomu wiedzy na temat powiatu kętrzyńskiego wśród jego mieszkańców.

Źródło: opracowanie własne

2.14.2 GŁÓWNE WYZWANIA

- Zwiększenie rozpoznawalności marki „Powiatu Kętrzyńskiego” w skali lokalnej, regionalnej i krajowej.
- Działania promocyjne jako nośnik wiedzy i informacji o działaniach powiatu.
- Poszerzenie grona odbiorców przekazów medialnych i działań promocyjnych powiatu.
- Budowa trwałych relacji z gminami z powiatu poprzez realizację wspólnych inicjatyw na rzecz społeczeństwa.
- Bieżące reagowanie na kwestie zmieniających się uwarunkowań rozwojowych i umiejętne dostosowywanie działań wizerunkowych.

2.15 USŁUGI ADMINISTRACYJNE

Powiatowe usługi administracyjne realizowane są przez Starostwo Powiatowe w Kętrzynie.

W jego skład wchodzi:

- Wydział Organizacyjny i Spraw Obywatelskich;
- Wydział Budżetu i Finansów;
- Wydział Oświaty i Zdrowia;
- Wydział Komunikacji i Transportu;
- Wydział Architektury, Budownictwa i Inwestycji:
 - Referat Architektoniczno-Budowlany;
 - Stanowiska Pracy do spraw inwestycji i remontów;
- Wydział Geodezji, Kartografii, Katastru i Nieruchomości:
 - Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej;
 - Referat Ewidencji Gruntów i Budynków;
 - Wieloosobowe stanowisko pracy do spraw gospodarki nieruchomościami;
 - Wieloosobowe stanowisko pracy do spraw obsługi interesantów;
- Wydział Rolnictwa i Gospodarowania Środowiskiem;
- Wydział Rozwoju, Promocji, Kultury i Sportu;
- Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa;
- Pełnomocnik ds. Ochrony Informacji Niejawnych;
- Kancelaria Dokumentów Niejawnych;
- Biuro Obsługi Organów Powiatu;
- Samodzielne Stanowisko ds. Audytu Wewnętrznego;
- Radca Prawny;
- Archiwum Zakładowe;
- Inspektor Ochrony Danych.

Lista kart usług administracyjnych świadczonych przez Starostwo Powiatowe w Kętrzynie, zamieszczona jest w Biuletynie Informacji Publicznej. Usługi administracyjne dla mieszkańców świadczą także takie jednostki jak m.in. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej.

W okresie realizacji dotychczasowej strategii wykonano wiele zadań mających na celu unowocześnienie funkcjonowania administracji powiatowej, przede wszystkim poprzez rozwój

technologii teleinformatycznych (m.in. tradycyjny system obiegu dokumentów wspomagany elektronicznie, Elektroniczna Skrzynka Podawcza, część usług dostępna na ePUAP, elektroniczny systemy kolejkowy, geoportal).

Podnoszenie poziomu usług administracyjnych, zarówno w zakresie bezpośredniej obsługi klientów, jak i organizacji pracy jednostek Powiatu, jest w obecnych czasach nierozzerwalnie związane z pojęciem e-administracji.

Do najważniejszych silnych stron e-administracji w Powiecie Kętrzyńskim należy wysoki poziom informatyzacji urzędu, przejawiający się m.in. zastosowaniem wielu rozwiązań opartych na technologii informacyjno-komunikacyjnej (m.in. Geoportal Powiatu Kętrzyńskiego, ESK, EOD i ePUAP), dostępnością wielu e-usług publicznych oraz szerokim wachlarzem informacji, także informacji przestrzennej. Dodatkowym atutem jest wysoka świadomość władz uchwałodawczych i wykonawczych powiatu w zakresie konieczności intensyfikacji informatyzacji i rozwijania systemu e-administracji. Pozytywnym elementem sprzyjającym rozwojowi e-administracji jest wysoki poziom wiedzy i umiejętności informatycznych urzędników, którzy dostrzegają korzyści płynące z informatyzacji, i w coraz mniejszym stopniu negują ten proces. Wszystko to skutkuje poprawą jakości obsługi klientów i poprawą efektywności funkcjonowania.

Geoportal Powiatu Kętrzyńskiego umożliwia elektroniczną obsługę: mieszkańców powiatu, jednostek samorządu terytorialnego, przedsiębiorców, inwestorów, projektantów, geodetów, komorników i rzeczoznawców majątkowych, poprzez wyszukiwanie, przeglądanie, pobieranie danych z zakresu geodezji i kartografii wraz z dokonaniem ewentualnej opłaty za pobrane dane bezpośrednio poprzez płatność elektroniczną.

2.15.1 CENTRUM USŁUG WSPÓLNYCH POWIATU KĘTRZYŃSKIEGO

Centrum Usług Wspólnych Powiatu Kętrzyńskiego zostało utworzone w 2015 roku. Centrum działa na podstawie Uchwały Nr VIII/70/2015 Rady Powiatu w Kętrzynie z dnia 15 kwietnia 2015 r. w sprawie utworzenia samorządowej jednostki organizacyjnej „Centrum Usług Wspólnych Powiatu Kętrzyńskiego” oraz nadania jej statutu.

W dniu 5 lutego 2016 r. Rada Powiatu w Kętrzynie podjęła Uchwałę Nr XXIII/209/2016 o wyznaczeniu Centrum Usług Wspólnych Powiatu Kętrzyńskiego jako jednostki obsługującej jednostki Powiatu Kętrzyńskiego i określeniu zakresu świadczonej usługi. Następnie dwukrotnie

wprowadzano zmiany do powyższej uchwały w związku z rozszerzeniem działalności Centrum, Uchwała Nr XXIV/215/2016 Rady Powiatu w Kętrzynie z dnia 22 marca 2016 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXIII/209/2016 Rady Powiatu w Kętrzynie z dnia 5 lutego 2016 r. o wyznaczeniu Centrum Usług Wspólnych Powiatu Kętrzyńskiego jako jednostki obsługującej jednostki organizacyjne Powiatu Kętrzyńskiego i określeniu zakresu świadczonych usług oraz Uchwała Nr XXX/248/2016 Rady Powiatu w Kętrzynie z dnia 13 lipca 2016 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXIII/209/2016 Rady Powiatu w Kętrzynie z dnia 5 lutego 2016 r. o wyznaczeniu Centrum Usług Wspólnych Powiatu Kętrzyńskiego jako jednostki obsługującej jednostki organizacyjne powiatu kętrzyńskiego i określeniu zakresu świadczonych usług w brzmieniu z późniejszymi zmianami. Centrum Usług Wspólnych Powiatu Kętrzyńskiego świadczy usługi z zakresu:

- obsługi księgowej,
- obsługi kadrowo – płacowej,
- wsparcia informatycznego,
- obsługi zamówień publicznych,

dla 10 powiatowych jednostek organizacyjnych:

- I Liceum Ogólnokształcące im. W. Kętrzyńskiego w Kętrzynie,
- Zespołu Szkół im. M. Curie-Skłodowskiej w Kętrzynie,
- Powiatowego Centrum Edukacyjnego w Kętrzynie,
- Zespołu Szkół im. M. Rataja w Reszlu,
- Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. św. Jana Pawła II w Kętrzynie,
- Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Kętrzynie,
- Powiatowego Domu Dziecka w Reszlu,
- Powiatowego Domu Dziecka w Kętrzynie,
- Zarządu Dróg Powiatowych w Kętrzynie,
- Powiatowy Ośrodek Wsparcia, Rozwoju i Edukacji w Kętrzynie.

CUW PK zapewnia także powyższe usługi powiatowej jednostce kultury: Powiatowemu Centrum Biblioteczno-Kulturalnemu Powiatu Kętrzyńskiego (jednostka powstała z połączenia Powiatowego Domu Kultury w Kętrzynie oraz Powiatowej Biblioteki Publicznej w Kętrzynie). Obsługa prowadzona jest zgodnie z zawartym porozumieniem pomiędzy CUW PK a każdą PCBK PK. W zakres wchodzi obsługa w zakresie księgowości, kadr, płac wsparcia informatycznego oraz wspólne zakupy.

Centrum obsługuje blisko 550 umów o pracę oraz cywilno-prawnych.

CUW PK świadczy usługę wsparcia informatycznego dla wszystkich wyżej wymienianych jednostek oraz dla Starostwa Powiatowego w Kętrzynie, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie, Domu Pomocy Społecznej w Kętrzynie. Łącznie wsparcie informatyczne CUW PK świadczy dla 15 jednostek.

Kolejnym zadaniem, które realizuje CUW PK jest wsparcie z zakresu wspólnych zakupów, polegające na prowadzeniu zamówień publicznych dla obsługiwanych jednostek i dla innych zainteresowanych wspólnym zakupem.

Obsługiwane jednostki w zakresie zamówień wspólnych lub przekraczających kwotę wynikającą z regulaminu:

- powiatowe jednostki oświatowe,
- powiatowe placówki opiekuńczo – wychowawcze,
- powiatowe instytucje kultury,
- inne powiatowe jednostki.

CUW PK prowadzi również postępowania (na podstawie indywidualnych porozumień) na rzecz jednostek:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie,
- Starostwo Powiatowe w Kętrzynie,
- Powiat Kętrzyński.

CUW PK realizuje zadania z zakresu administrowania częścią majątku powiatowego, który jest w trwałym zarządzie jednostek organizacyjnych powiatu mających swoją siedzibę w budynkach przy ul. Pocztovej 9, 11 i 13. Są to jednostki: Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie, Powiatowe Ośrodek Wspierania, Rozwoju i Edukacji w Kętrzynie. Zawarto porozumienie między ww. zarządcami, na mocy którego CUW PK pełni rolę administratora. W ramach powyższego CUW PK negocjuje i zawiera umowy na dostawy mediów, zatrudnia sprzątaczkę i konserwatora, najmuje wolne pomieszczenia.

Centrum Usług Wspólnych Powiatu Kętrzyńskiego świadczy obsługiwanyom jednostkom wsparcie z zakresu prawnego. Do dyspozycji wszystkich obsługiwanych jednostek + Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie dwa dni w tygodniu dostępni są radcy prawni.

W kwietniu 2019 r. CUW PK zakupił samochód osobowy. Samochód wykorzystywany jest przede wszystkim przez powiatowe domy dziecka oraz inne obsługiwane przez CUW PK jednostki.

CUW PK na dzień 30 czerwca 2020 r. zatrudniało 24 pracowników w tym: dyrektora oraz głównego księgowego, 6 księgowych, 3 pracowników kadrowo-płacowych, 2 informatyków, 2 specjalistów ds. zamówień publicznych, 1 pracownika administracyjnego, 2 konserwatorów, 4 sprzątaczkę oraz kierowca, pracownik pomocniczy, kierowca.

2.15.2 ANALIZA SWOT

Tabela 57 Analiza SWOT

Usługi administracyjne	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> wysoki stopień informatyzacji urzędu; czytelne i funkcjonalne strony internetowe Powiatu: BIP i oficjalna; szeroki zasób udostępnianych informacji; dostępność wybranych e-usług publicznych; wysoki poziom umiejętności informatycznych urzędników; Sprawnie funkcjonujące CUW PK. 	<ul style="list-style-type: none"> brak badań satysfakcji klientów i ich potrzeb w zakresie e-usług publicznych; ograniczony zasób usług publicznych dostępnych na platformie ePUAP.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> świadomość władz i wola polityczna do rozwoju e-administracji; rosnący stopień informatyzacji jednostek sektora publicznego oraz przedsiębiorców i obywateli dostępność funduszy europejskich ukierunkowanych na rozwój e-administracji; działalność instytucji i organizacji pozarządowych oraz naukowo-badawczych wspierających proces budowy e-administracji. 	<ul style="list-style-type: none"> niski poziom zaufania mieszkańców do e-usług publicznych; nieuporządkowane i niejednoznaczne prawo; zbyt skomplikowane procedury administracyjne utrudniające informatyzację; opieszałość władz centralnych w zakresie przygotowywanych projektów informatycznych; ograniczone rozwiązania horyzontalne w publicznych systemach e-administracji.

Źródło: opracowanie własne

2.15.3 GŁÓWNE WYZWANIA

Najważniejszym wyzwaniem będzie bardziej intensywna promocja e-usług oraz zachęcanie obywateli i przedsiębiorców do kontaktów ze Starostwem Powiatowym w Kętrzynie drogą elektroniczną. Oczywiście należy pamiętać, że nawet najlepsza promocja nie zastąpi opinii wielu zadowolonych klientów z dobrze i sprawnie działających e-usług. Stąd też należy tworzyć takie e-usługi i w takiej formie, aby były dopasowane do potrzeb i oczekiwań klientów sektora publicznego.

2.16 WSPÓŁPRACA SAMORZĄDOWA

Powiat kętrzyński uczestniczy w różnych formach współpracy samorządowej na szczeblu krajowym (Związek Powiatów Polskich, Powiat Bełchatowski) czy regionalnym (Kętrzyński Obszar Funkcjonalny).

Na forum międzynarodowym Powiat łączy długoletnie partnerstwo z:

- Rejonem Włodzimirz Wołyński;
- Miastem Włodzimirz Wołyński;
- Rejonem Prawdinsk;
- Miejskim Okręgiem Miasta Kaliningrad;
- Rejonem Solecznicki;
- Rejonem Gulbene;
- Stowarzyszenie Samorządów Przygranicznych Euroregionu „Łyna-Ława”.

Współpraca samorządowa powiatu kętrzyńskiego w zakresie realizacji zadań publicznych odbywa się przede wszystkim w formie porozumień. Zdecydowaną większość z nich stanowią porozumienia pionowe z gminami, które mają na celu przekazanie na szczebel gminny niektórych zadań w zakresie zarządzania publicznymi drogami powiatowymi. Tego rodzaju współpraca gminno-powiatowa istotnie ułatwia organizację utrzymania tych dróg oraz procesy inwestycyjne związane z ich modernizacją. Znacznie rzadziej zawierane były porozumienia z gminami w innych dziedzinach. Powiat Kętrzyński współpracuje także w formie porozumień z instytucjami administracji rządowej (Komenda Wojewódzka Policji, Komenda Powiatowa Policji, Straż Graniczna) oraz samorządem województwa warmińsko-mazurskiego. Duże znaczenie mają porozumienia w takich dziedzinach jak rynek pracy i wspieranie przedsiębiorczości, ochrona przeciwpożarowa i ratownictwo medyczne. Dotyczą funkcjonowania instytucji o wyraźnym charakterze aglomeracyjnym, obejmujących swoim działaniem miasto Kętrzyn i powiat kętrzyński. Współpraca, którą regulują umowy polega przede wszystkim na wymianie doświadczeń oraz wzajemnym wspieraniu i promocji powiatów. Dziedziny, w jakich występuje współdziałanie to: ochrona środowiska, rozwój przedsiębiorczości, opieki społecznej, edukacji, kultury, sportu i turystyki, rolnictwa oraz bezpieczeństwa publicznego.

2.16.1 ANALIZA SWOT

Tabela 58 Analiza SWOT

Współpraca samorządowa	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">• liczne porozumienia z innymi JST;• aktywne działania Powiatu na arenie międzynarodowej.	<ul style="list-style-type: none">• mniej aktywna współpraca z niektórymi partnerami za granicą;• brak członkostwa powiatu w jednej z europejskich sieci organizacji samorządowych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none">• rozwój i pogłębienie współpracy międzynarodowej, zarówno w formie bilateralnych kontaktów jaki i nawiązanie współpracy sieciowej.	<ul style="list-style-type: none">• niedostateczne prawne i finansowe wsparcie form współpracy samorządowej ze strony kraju i UE;• wzrost nastrojów nacjonalistycznych w Europie utrudniające nawiązywanie kontaktów zagranicznych.

Źródło: opracowanie własne

2.16.2 GŁÓWNE WYZWANIA

W zakresie współpracy ważnym będzie podtrzymywanie dobrych kontaktów z obecnymi partnerami, jak i poszukiwanie nowych obszarów i dziedzin współpracy.

2.17 ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Realizacja zadań publicznych poprzez organizacje pozarządowym jest jednym z efektów decentralizacji państwa oraz ważnym narzędziem wspierania aktywności społecznej mieszkańców. Podstawą prawną dla działań powiatu kętrzyńskiego w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi są zapisy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Na podstawie ustawy, władze samorządowe corocznie opracowuje Roczny Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego, w którym określa cele realizacji programu oraz obszary, w zakresie których zlecane będą zadania publiczne.

W 2019 roku funkcjonowało w powiecie 281 organizacji pozarządowych, w tym 19 fundacji, 195 stowarzyszeń, w tym stowarzyszenia zwykłe i po nowelizacji ustawy, 51 klubów sportowych, w tym Uczniowskie Kluby Sportowe, Stowarzyszenia Kultury Fizycznej Nieprowadzące Działalności Gospodarczej.

W 2019 roku zostały wpisane do rejestrów Starostwa Powiatowego nowo powstałe: 2 fundacje, 1 klub sportowy i 5 stowarzyszeń.

Tabela 59 Organizacje społeczne w Powiecie Kętrzyńskim

Sfera działalności	Liczba organizacji
Kultura fizyczna	63
Kultura i sztuka	84
Ochrona zdrowia/ Pomoc społeczna	43
Rozwój przedsiębiorczości	6
Koło Gospodyń Wiejskich	26
Działalność osób na rzecz osób niepełnosprawnych	16
Ochotnicza Straż Pożarna	18
Ochrona Środowiska	15
Fundacje	15

Źródło: Starostwo Powiatowe w Kętrzynie

Uchwałą nr 328/2019 z dnia 16 października 2019 roku Zarząd Powiatu w Kętrzynie powołał Powiatową Radę Działalności i Pożytku Publicznego w Kętrzynie II Kadencji. Rada składa się z 8 członków: 2 przedstawicieli Rady Powiatu w Kętrzynie, 2 przedstawicieli Zarządu Powiatu w Kętrzynie oraz 4 przedstawicieli organizacji. Rada w 2019 roku obradowała dwa razy, biorąc czynny udział w konsultowaniu Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego na rok 2020.

W 2019 roku udzielono dotacje, z budżetu powiatu kętrzyńskiego, w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych 48 podmiotom.

Współpracę samorządów terytorialnych z organizacjami pozarządowymi należy uznać za jeden z nieodzownych komponentów budowania silnego społeczeństwa obywatelskiego. Powiat kętrzyński sukcesywnie wzmacnia aktywność organizacji pozarządowych poprzez zlecenie im zadań publicznych w różnych obszarach współpracy. Tego typu działanie przyczynia się do wzmocnienia postaw obywatelskich mieszkańców oraz angażowania ich w sprawy lokalne.

2.17.1 ANALIZA SWOT

Tabela 60 Analiza SWOT

Organizacje pozarządowe	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • duża liczba organizacji pozarządowych na terenie powiatu; • powołanie Powiatowej Rady Działalności Pożytku Publicznego; • stała liczba zlecanych przez Powiat Kętrzyński zadań publicznych oraz środków wydatkowanych na ten cel; • zwiększająca się liczba obszarów współpracy Powiatu Kętrzyńskiego z organizacjami pozarządowymi; • aktywna społeczność lokalna (np. Koła Gospodyń Wiejskich). 	<ul style="list-style-type: none"> • słaby stopień integracji i znajomości siebie nawzajem w środowisku organizacji pozarządowych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • aktywizacja społeczności lokalnych; • angażowanie w działalność społeczną dzieci i młodzieży oraz środowisk senioralnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • często zmieniające się przepisy prawne w zakresie wymagań stawianych organizacjom pozarządowym ubiegającym się o realizację zadań publicznych; • brak czasu mieszkańców na działalność społeczną, związany z szybkim tempem życia.

Źródło: opracowanie własne

2.17.2 GŁÓWNE WYZWANIA

Wyzwaniem dla powiatu kętrzyńskiego na najbliższe lata będzie dalsza aktywizacja organizacji pozarządowych w realizację licznych zadań publicznych, w tym dzieci i młodzieży oraz seniorów, a także utrzymywanie przeznaczanych na ten cel co najmniej takich samych środków rocznie.

2.18 SYTUACJA FINANSOWA POWIATU

Możliwości realizacji działań przewidzianych w strategii rozwoju są w przypadku każdej jednostki terytorialnej bezpośrednio związane z jej aktualną i przyszłą sytuacją finansową.

Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego podstawowymi dochodami powiatu są:

- udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa w wysokości 10,25% podatku PIT i 1,40% podatku CIT;
- subwencje z budżetu państwa na zadania realizowane przez powiat;
- dotacje celowe z budżetu państwa na zadania realizowane przez powiatowe służby, inspekcje i straże;
- dochody powiatowych jednostek budżetowych oraz wpłaty innych powiatowych jednostek organizacyjnych;
- dochody z majątku powiatu;
- odsetki za nieterminowe przekazywanie udziałów, dotacji i subwencji.

Dochodami powiatu mogą również być:

- subwencja wyrównawcza z budżetu państwa;
- dotacje celowe z budżetu państwa przekazywane na wykonanie czynności;
- dotacje z państwowych funduszy celowych;
- dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej wykonywane przez powiat na mocy porozumień zawartych z organami administracji rządowej;
- dotacje celowe z budżetu województwa na zadania z zakresu samorządu województwa wykonywane przez powiat na mocy porozumień zawartych z województwem;
- spadki, zapisy i darowizny;
- odsetki od środków finansowych powiatu gromadzonych na rachunkach bankowych;
- odsetki i dywidendy od wniesionego kapitału;
- inne wpływy uzyskiwane na podstawie odrębnych przepisów.

Powiaty nie uzyskują dochodów z podatków i opłat lokalnych, które zasilają budżety gmin.

2.18.1 DYNAMIKA DOCHODÓW I WYDATKÓW W LATACH 2014-2019

Dochody ogółem powiatu kętrzyńskiego w 2019 r. wyniosły 84.117.810,56 zł i były o 34,2% wyższe niż w 2014 r. Jest to wyższa dynamika niż w przypadku uśrednionych wartości dla województwa warmińsko-mazurskiego.

Tabela 61 Dochody ogółem Powiatu Kętrzyńskiego w latach 2014 i 2019

Jednostka	2014	2019	Dochody w 2019 r. (2014=100)
Powiat Kętrzyński	62.685.097,25 zł	84.117.810,56 zł	134,2
Powiaty ziemskie (warmińsko-mazurskie)	1.269.904.638,38 zł	1.569.929.493,43 zł	123,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Surowe dane dotyczące globalnej wielkości dochodów nie są jednak najbardziej odpowiednim narzędziem analizy sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego. W szczególności dotyczy to powiatów ziemskich, uzyskujących dużą część swoich dochodów z transferów z budżetu państwa (subwencje i dotacje), których wysokość i przeznaczenie jest w przeważającej mierze uwarunkowane regulacjami centralnymi. Stąd też znacznie lepszym miernikiem zamożności powiatów, także w ujęciu czasowym, są dane przeliczone na jednego mieszkańca i dotyczące przede wszystkim dochodów własnych, spośród których kluczową rolę odgrywają udziały w podatkach PIT i CIT.

Tabela 62 Dochody ogółem i dochody własne powiatu kętrzyńskiego na 1 mieszkańca w latach 2014 i 2019 na tle porównywanych jednostek

Jednostka	Dochody ogółem			Dochody własne		
	2014	2019	2019 r. (2014=100)	2014	2019	2019 r. (2014=100)
Powiat Kętrzyński	960,65 zł	1.345,11 zł	140,0 zł	260,18 zł	423,31 zł	162,7
Powiaty ziemskie (warmińsko-mazurskie)	1.106,06 zł	1.384,40 zł	125,2 zł	281,71 zł	465,90 zł	165,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W zakresie dochodów ogółem na 1 mieszkańca, powiat kętrzyński (1.345,11 zł w 2019 r.) nie odbiega istotnie od wskaźników średnich wartości dla powiatów w województwie warmińsko-mazurskim (1.345,11 zł). Podobnie sytuacja wygląda jeżeli pod uwagę brane są wyłącznie dochody własne powiatów. Cieszyć może dosyć wysoka dynamika wzrostu dochodów ogółem i własnych na przestrzeni ostatnich lat. Może to jednak oznaczać, iż demografia (jej spadek) powiatu kętrzyńskiego w ten sposób odzwierciedlana jest we wskaźnikach przeliczanych na 1 mieszkańca.

Tabela 63 Dochody Powiatu Kętrzyńskiego z tytułu udziałów w podatkach PIT i CIT na 1 mieszkańca w latach 2014 i 2019 na tle porównywanych jednostek

Jednostka	Dochody z PIT			Dochody z CIT		
	2014	2019	2019 r. (2014=100)	2014	2019	2019 r. (2014=100)
Powiat Kętrzyński	115,39 zł	177,99 zł	154,25	7,29 zł	4,09 zł	56,10
Powiaty ziemskie (warmińsko-mazurskie)	119,73 zł	193,20 zł	161,36	3,48 zł	4,60 zł	132,18

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Analizując najważniejsze źródło dochodów własnych powiatów, tj. udział w podatku PIT, w przeliczeniu na 1 mieszkańca, zauważyć można dość silną pozycję powiatu kętrzyńskiego na tle województwa. Dynamika dochodów z tytułu udziału w PIT jest zbliżona do średniej wojewódzkiej. W zakresie podatku CIT dynamika powiatu kętrzyńskiego jest ujemna, a tym samym posiada w tym ujęciu niskie dochody na 1 mieszkańca z tego tytułu. Rola tego źródła dochodów jest jednak bardzo ograniczona w porównaniu z PIT.

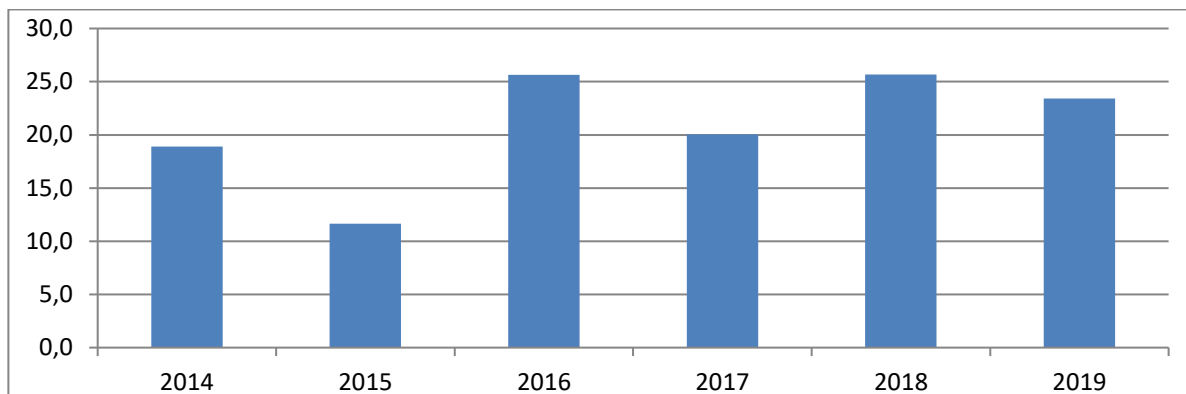
Globalna kwota wydatków w budżetach powiatów, podobnie jak jej przeliczenie na 1 mieszkańca jest w zasadniczym stopniu uwarunkowana wysokością uzyskiwanych dochodów. Istotnym wskaźnikiem, który daje wyobrażenie o polityce danego samorządu, jest natomiast udział wydatków majątkowych (przede wszystkim inwestycyjnych) w wydatkach ogółem. W latach 2014-2019 powiat kętrzyński przeznaczył na cele inwestycyjne oraz inne wydatki majątkowe łącznie 20,9% swoich wydatków ogółem. Jest to wskaźnik wyższy od średniej wojewódzkiej (15,5%).

Tabela 64 Udział wydatków majątkowych w globalnych wydatkach ogółem Powiatu Kętrzyńskiego w latach 2014-2019 na tle porównywanych jednostek

Jednostka	Udział wydatków majątkowych w % (globalnie za lata 2014-2019)
Powiat Kętrzyński	20,9
Miasto Kętrzyn	18,3
Gmina Barciany	14,4
Gmina Kętrzyn	13,3
Gmina Korsze	8,6
Gmina Reszel	15,5
Gmina Srokowo	13,4
Powiaty ziemskie (warmińsko-mazurskie)	15,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Należy zauważyć, że w analizowanym okresie wskaźnik dla powiatu kętrzyńskiego ulegał istotnym wahanom. W latach 2014-2015 malał aż do poziomu 11%, natomiast szczyt aktywności inwestycyjnej przypadł na lata 2016-2019 (ponad 20% wydatków).

Wykres 8 Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem Powiatu Kętrzyńskiego w latach 2014-2019 w % Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W zakresie struktury dochodów budżetowych Powiat Kętrzyński nie wyróżnia się na tle przeciętnych wartości dla powiatów ziemskich w skali regionalnej. Najniższy udział w dochodach powiatu odgrywają źródła o charakterze dotacyjnym.

Tabela 65 Struktura dochodów Powiatu Kętrzyńskiego w 2019 r. w procentach na tle porównywanych jednostek

Jednostka	Dochody własne	udział w PIT	udział w CIT	dochody z majątku	Dotacje ogółem	dotacje z budżetu państwa	Subwencja ogółem	część oświatowa	część wyrównawcza
Powiat Kętrzyński	31,5	13,2	0,3	0,6	18,2	12,7	50,3	27,1	19,5
Powiaty ziemskie (warmińsko-mazurskie)	33,7	14,0	0,3	0,8	20,5	12,7	45,8	29,1	12,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W zakresie dochodów własnych należy zauważyć niewielkie znaczenie dochodów z majątku powiatu. Powiaty ziemskie w zasadzie nie dysponują majątkiem, w tym przede wszystkim nieruchomościami, które mogłyby być znaczącymi źródłami środków na inne zadania. Ich własnością są w większości przypadków nieruchomości zajęte na potrzeby świadczenia usług z zakresu użyteczności publicznej (np. pod drogami, budynki placówek oświatowych, urzędów administracji), które same często wymagają znacznych nakładów finansowych.

Wśród wydatków powiatu kętrzyńskiego największe kwoty przeznaczone są na dziedziny takie jak oświata i wychowanie (28,1%), transport i łączność (18,7%), administracja publiczna (12,3%). Są to wartości zbliżone do średnich wartości w województwie warmińsko-mazurskim. Warto zwrócić uwagę, na wyższy niż średnio w województwie, udział wydatków w pozycji „Pomoc Społeczna”.

Tabela 66 Struktura wydatków Powiatu Kętrzyńskiego w 2019 r. w procentach na tle porównywanych jednostek

Jednostka	Transport i łączność	Administracja publiczna	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	Oświata i wychowanie	Ochrona zdrowia	Pomoc społeczna	Rodzina	Edukacyjna opieka wychowawcza
Powiat Kętrzyński	18,7	12,3	5,5	28,1	5,2	10,59	6,1	8,4
Powiaty ziemskie (warmińsko-mazurskie)	16,6	9,2	5,2	29,2	4,7	10,0	6,6	8,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

2.18.2 PROGNOZA FINANSOWA

Na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2020-2035 ustalić można podstawowe wielkości określające możliwości budżetowe Powiatu w najbliższych latach. W zakresie dochodów bieżących zakłada się ich stabilizację. Na globalną kwotę dochodów i jej przewidywane wahania w analizowanym okresie istotny wpływ mają także dochody majątkowe, w tym przede wszystkim dotacje inwestycyjne z funduszy unijnych. Pozyskanie kolejnych środków z tej puli w istotnym stopniu powinno zwiększyć zasób dochodów powiatu.

Tabela 67 Prognozowane dochody Powiatu Kętrzyńskiego w latach 2021-2027 w mln zł

Rok	Dochody ogółem	Dochody bieżące	Udziały z PIT	Udziały z CIT	Z subwencji ogólnej	Z dotacji środków przeznaczonych na cele bieżące	Pozostałe dochody bieżące	Dochody majątkowe	Z dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje
2021	101,3	86,2	10,6	0,25	55,9	10,5	8,8	15,1	14,4
2022	89,4	86,2	10,6	0,25	55,9	10,5	8,8	3,2	3,2
2023	88,2	86,2	10,6	0,25	55,9	10,5	8,8	2,0	2,0
2024	88,2	86,2	10,6	0,25	55,9	10,5	8,8	2,0	2,0
2025	88,2	86,2	10,6	0,25	55,9	10,5	8,8	2,0	2,0
2026	88,2	86,2	10,6	0,25	55,9	10,5	8,8	2,0	2,0
2027	88,2	86,2	10,6	0,25	55,9	10,5	8,8	2,0	2,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2021-2035 (stan na 12.11.2020 r.)

Wydatki bieżące Powiatu do 2027 r. powinny utrzymać się na aktualnym stabilnym poziomie, co wydaje się niezbędnym założeniem dla realizacji ambitnego programu inwestycyjnego w tym okresie i jednoczesnego osiągnięcia dodatniego wyniku budżetowego w latach 2021-2027.

Tabela 68 Prognozowane wydatki oraz wynik budżetu Powiatu Kętrzyńskiego w latach 2021-2027 w mln zł

Rok	Wydatki ogółem	Wydatki bieżące	Wydatki majątkowe	Wynik budżetu
2021	113,9	80,9	32,9	-12,7
2022	86,3	80,9	5,3	3,0
2023	84,7	80,9	3,7	3,4
2024	84,8	80,9	3,8	3,4
2025	85,2	80,9	4,2	2,9
2026	85,2	80,9	4,2	2,9
2027	85,3	80,9	4,3	2,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2021-2035 (stan na 12.11.2020 r.)

Aktualny stan zadłużenia powiatu w stosunku do dochodów ogółem (26,9%) pozostawia możliwości w zakresie zaciągania kolejnych zobowiązań. Wskaźnik długu liczony procentowo jako planowana kwota długu na koniec roku do planu dochodów w roku, jest prognozowany na rok 2020 na poziomie 37,9%. W 2020 roku zaplanowano zaciągnięcie kredytu w kwocie 17 mln zł na dofinansowanie zadań inwestycyjnych nie mających pokrycia w dochodach własnych powiatu i środkach pozyskanych z zewnątrz. Istniejące zadłużenie zostanie w całości spłacone do 2035 roku. Wskaźnik obsługi długu obliczany jako wskaźnik procentowy relacji: kwota spłaty rat kredytów + kwota odsetek od kredytów + kwota potencjalnej spłaty kwoty wynikającej z udzielonego poręczenia do dochodów ogółem w roku 2020 wynosi 4,4%, w roku 2021 5,5% i jest malejący do 2,0% w roku 2035. Został także spełniony warunek, którym mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych zarówno dla roku 2020 jak i dla kolejnych lat prognozy finansowej.

Generalnie, sytuację finansową powiatu kętrzyńskiego ocenić należy jako dobrą i stabilną. W perspektywie roku 2027 umożliwi realizację wyznaczonych zadań strategicznych, przy utrzymaniu wszystkich podstawowych funkcji powiatu związanych z zaspokajaniem potrzeb mieszkańców.

2.18.3 ANALIZA SWOT

Tabela 69 Analiza SWOT

Sytuacja finansowa powiatu	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> niski poziom zadłużenia; rezerva w zakresie dopuszczalnych wskaźników obsługi zadłużenia. 	<ul style="list-style-type: none"> skromny zasób majątku własnego, mogącego generować dodatkowe dochody; brak bezpośredniego przełożenia aktywności inwestycyjnej w zakresie produkcyjno-usługowym na dochody budżetu (brak udziału w podatku od nieruchomości, niewielki udział w podatku CIT).
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> pozyskanie dodatkowych funduszy zewnętrznych, w tym przede wszystkim z funduszy unijnych oraz w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego; 	<ul style="list-style-type: none"> zmiany prawne w zakresie konstrukcji podatku PIT; pojawienie się nowych wydatków w wyniku przekazania samorządom kolejnych zadań przez administrację rządową;

• możliwość uruchomienia rezerwy zadłużenia w celu sfinansowania nowych inwestycji;• przekazanie samorządom dodatkowych dochodów z tytułu udziału w podatku VAT.	• COVID-19.

Źródło: opracowanie własne

2.18.4 GŁÓWNE WYZWANIA

Przy stosunkowo stabilnej sytuacji finansowej powiatu kętrzyńskiego kluczowe wyzwania w tym zakresie w perspektywie strategicznej można sformułować następująco:

- Utrzymanie systematycznego wzrostu dochodów podatkowych.
- Skuteczne pozyskiwanie środków zewnętrznych na finansowanie zadań, w tym przede wszystkim z funduszy unijnych oraz w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.
- Limitowanie wzrostu wydatków bieżących w granicach pozwalających na równoległą wysoką aktywność inwestycyjną.
- Umiejętne zarządzanie zadłużeniem w celu optymalizacji kosztów jego obsługi.

3. WYZWANIA I PRIORYTETY ROZWOJU POWIATU KĘTRZYŃSKIEGO

Powyższa diagnoza wybranych obszarów rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego determinuje określenie najważniejszych czynników i trendów jego rozwoju oraz wskazanie istotnych wyzwań w perspektywie 2027 r. Cele rozwoju Powiatu wynikają z potrzeb społecznych, a z drugiej strony są związane z ustawowymi zadaniami i kompetencjami powiatowego szczebla samorządu terytorialnego.

3.1 TRENDY I WYZWANIA ROZWOJU POWIATU

Rozwój demograficzny, społeczny, gospodarczy i przestrzenny Powiatu Kętrzyńskiego związany będzie w perspektywie 2027 r. przede wszystkim z czynnikami geograficznymi, ekonomicznymi, ekologicznymi, społecznymi, technologicznymi i politycznymi.

- Czynniki geograficzne: sprowadzające się do korzystnego położenia fizycznogeograficznego, osadniczego, administracyjnego i transportowego Powiatu Kętrzyńskiego na obszarze o wybitnych w skali kraju walorach przyrodniczych i kulturowych.
- Czynniki ekonomiczne, wyrażające się konkurencyjnością preferującej lokalizację miejsc zamieszkania i inwestycji gospodarczych na terenach wiejskich oraz miejskich. Ich znaczenie powiązane jest ściśle z procesami globalizacji gospodarki,
- Czynniki społeczne, przejawiające się w zmianach stylu życia oraz we wzroście zamożności i wykształcenia większej grupy mieszkańców, która realizować będzie potrzebę poprawy warunków życia, w tym zamieszkania, poprzez osiedlanie się w Powiecie Kętrzyńskim. Trend ten związany jest ze zmianami stylu życia oraz poprawą dostępności miejsc pracy i usług na obszarze gmin Powiatu Kętrzyńskiego.
- Czynniki technologiczne, umożliwiające coraz łatwiejszy i szybszy kontakt z odległymi przestrzennie terenami, co wynika z rozwoju środków łączności (telefon, komputer, Internet). Nowe technologie pozwalają także na bardziej inteligentny (smart) i energooszczędny rozwój takich dziedzin jak: transport, usługi komunalne, mieszkalnictwo a także bezpieczeństwo publiczne, tworzenie środowiska informacyjnego (open data) itp., ważnych z punktu widzenia jakości życia mieszkańców.
- Czynniki ekologiczne, które są pochodną rozwoju przestrzennego, skutkującego rosnącą antropopresją na środowisko przyrodnicze i ograniczaniem dostępu do jego

najcenniejszych zasobów na terenie powiatu, (szczególnie leśnych i wodnych). Ich działanie będzie się zmieniać wraz z przyjmowaniem przez gminy powiatu kętrzyńskiego energo- i kosztoszczędnego modelu rozwoju przestrzennego.

- Czynniki polityczne, związane z prowadzeniem lokalnej polityki rozwoju wg zasad ciągłości, adaptacji do zmieniających się warunków oraz współpracy z szeroko rozumianym otoczeniem (governance). Polityczne czynniki rozwoju związane są ściśle z wyznaczanymi politykami rozwoju na poziomie regionalnym, krajowym i europejskim. Powinny one sprzyjać procesom decentralizacji zarządzania i finansów publicznych.

Ważnym problemem rozwoju powiatu kętrzyńskiego jest wzrost poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego w obecnej sytuacji a także w okresie słabszej koniunktury gospodarczej oraz po zapowiedziach zmniejszenia się funduszy wsparcia Unii Europejskiej (perspektywa 2021-2027). Realizacja Strategii Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego powinna iść w kierunku wzmacniania więzi przestrzenno-funkcjonalnych pomiędzy powiatem a jego otoczeniem.

Przedstawione w diagnozie strategicznej tendencje, uwarunkowania i czynniki rozwoju powiatu kętrzyńskiego oraz projekcja trendów rozwojowych, pozwalają na sformułowanie katalogu najważniejszych wyzwań, przed jakimi stoi Powiat Kętrzyński w perspektywie 2030 r.

3.1.1 WYZWANIA POWIATU KĘTRZYŃSKIEGO W PERSPEKTYWIE 2027 ROKU

- Zapewnienie przestrzennie zrównoważonego rozwoju powiatu, w myśl europejskich zasad środowiskowych, krajobrazowych i urbanistycznych.
- Ochrona, rewitalizacja i popularyzacja zasobów dziedzictwa historycznego oraz kultury materialnej i niematerialnej powiatu.
- Modernizowanie i rozwijanie infrastruktury drogowej i technicznej powiatu, zapewnienie dobrej organizacji usług komunalnych oraz transportu publicznego, który będzie konkurencyjny w stosunku do transportu indywidualnego.
- Modernizowanie i rozwijanie infrastruktury społecznej oraz podnoszenie dostępności i jakości usług publicznych (szczególnie edukacyjnych i zdrowotnych, kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych) na terenie powiatu kętrzyńskiego, zgodnie z potrzebami i oczekiwaniami mieszkańców.
- Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie rynku pracy, wspieranie rozwoju gospodarczego i lokalnych przedsiębiorców.

- Wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań organizacyjnych w obszarze świadczenia usług administracyjnych dla ludności.
- Aktywne współdziałanie, z instytucjami sektora publicznego i komercyjnego, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie powiatu kętrzyńskiego.
- Współpraca terytorialna z gminami powiatu a także samorządem województwa warmińsko-mazurskiego w rozwiązywaniu problemów: środowiskowych, infrastrukturalnych, gospodarczych i społecznych powiatu.
- Promowanie powiatu jako dobrego miejsca do zamieszkania, edukacji, pracy, inwestowania oraz wypoczynku.

Skala i dynamika zjawisk (szczególnie demograficznych), stawia przed samorządem powiatu ponadprzeciętne wyzwania. Od władz i administracji należy wymagać zdwojonych wysiłków, które powinny wspierać innowacyjne rozwiązania organizacyjne. Wyżej wymienione wyzwania upoważniają do sformułowania nadrzędnego celu rozwoju powiatu kętrzyńskiego.

POWIAT KĘTRZYŃSKI – PRZYJAZNY DLA MIESZKAŃCÓW, INWESTORÓW I TURYSTÓW, DBAJĄCY O ŚRODOWISKO NATURALNE I TRADYCJE KULTUROWE

3.1.2 WYZWANIA STRATEGICZNE W ŚWIETLE ZADAŃ SAMORZĄDU POWIATOWEGO

Do zakresu działania samorządu powiatowego w myśl ustawy z 8 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym należą przede wszystkim: sprawy edukacji publicznej, promocji i ochrony zdrowia, pomocy społecznej, dróg publicznych, ochrony środowiska i przyrody, porządku publicznego i bezpieczeństwa, przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy. Z punktu widzenia obywatela ważne są także decyzje i dokumenty, których wydawanie należy do kompetencji administracji powiatowej. Dotyczą one m.in. sfery komunikacji (prawa jazdy, rejestracja pojazdów), budownictwa (pozwolenia na budowę) i gospodarki nieruchomościami (podziały nieruchomości).

Wobec powyższego podstawowa funkcja jaką pełni powiat wobec mieszkańców to zaspokojenie ich potrzeb w ramach określonych ustawowo zadań i kompetencji. Zakres ten należy jednak poszerzać o działania o charakterze inicjującym, koordynującym i wspierającym.

Do szeroko rozumianych zadań powiatu należą także:

- świadczenie usług publicznych o charakterze ponadgminnym;
- rozwój infrastruktury międzygminnej, dbanie o środowisko przyrodnicze na terenie powiatu;
- kooperacja z gminami powiatu w zakresie usług;
- współdziałanie z samorządem regionalnym województwa warmińsko-mazurskiego w zakresie realizacji zadań o charakterze ponadlokalnym i regionalnym;
- wspieranie działań infrastrukturalnych i społecznych samorządów gminnych;
- inicjowanie i koordynowanie współpracy międzygminnej, w tym tworzenia związków komunalnych i stowarzyszeń.

Dynamika zjawisk wymaga, aby administracja publiczna zmieniała zarówno zakres działań, jak i metody ich realizacji w relacji do rozwoju procesów ekologicznych, gospodarczych, społecznych i przestrzennych. Wzrost efektywności zarządzania publicznego rodzi konieczność racjonalizacji struktur zarządzania, większej elastyczności (np. w zakresie współdziałania jednostek samorządowych) i tworzenia ram, odpowiadających nowym realiom przestrzenno-funkcjonalnym. Wyżej wymieniona racjonalizacja nie musi być związana z kolejną reformą terytorialno-administracyjną, łączeniem czy też znoszeniem powiatów jak to postulują niektórzy eksperci. Jednym z podstawowych warunków dobrego funkcjonowania układu terytorialnego jest bowiem jego stabilność.

4. MISJA I WIZJA ROZWOJU POWIATU KĘTRZYŃSKIEGO

MISJA

Misja samorządu w zwięzły sposób precyzuje istotę jego działań i podstawowe funkcje do spełnienia na rzecz zaspokojenia potrzeb mieszkańców powiatu.

Rozwój potencjału społecznego, gospodarczego i kulturowego powiatu dla dobra mieszkańców, dbając o zasoby środowiskowe poprzez zrównoważony rozwój.

WIZJA

Tak określona misja pozwala na wyznaczenie wizji powiatu, rozumianej jako projekcja stanu, do którego dąży społeczność lokalna i reprezentująca ją władza samorządowa w perspektywie 2027 r. Ze względu na nadrzędny cel rozwoju powiatu realizowana będzie następująca wizja rozwoju powiatu kętrzyńskiego:

„Powiat kętrzyński rozwija się dynamicznie, w myśl zasad zrównoważonego rozwoju. Populacja powiatu ma dostęp do miejsc pracy, edukacji, opieki zdrowotnej, kultury i wypoczynku oraz zagwarantowane czyste środowisko i poczucie bezpieczeństwa. Rozwijająca się gospodarka, lokalny kapitał społeczny i coraz wyższy poziom usług społecznych gwarantują rozwój powiatu”.

Realizacji wizji rozwoju towarzyszy ścisła współpraca władz powiatu i jednostek organizacyjnych z instytucjami i organizacjami działającymi na terenie powiatu, wsparcie i zaangażowanie mieszkańców oraz podmiotów gospodarczych, wreszcie współpraca z samorządami gmin. Tylko efektywne wykorzystanie potencjałów i aktywności wszystkich interesariuszy daje szansę na pomyślny i trwały rozwój powiatu kętrzyńskiego.

5. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I DZIAŁANIA POWIATU KĘTRZYŃSKIEGO

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2021-2027 wyznacza pięć celów strategicznych, rozwiniętych w szesnaście celów operacyjnych. Realizacja celów następuje na poziomie konkretnych działań, które opisano uwzględniając ich uzasadnienie, zakres, realizatorów, partnerów, źródła finansowania, oczekiwane efekty oraz sposoby ich opomiarowania.

Cele strategiczne i odpowiadające im cele operacyjne realizowane przez samorząd powiatu kętrzyńskiego są następujące:

1. Ochrona walorów środowiska przyrodniczego oraz dziedzictwa kulturowego powiatu kętrzyńskiego.
 - 1.1 Poprawa stanu środowiska przyrodniczego.
 - 1.2 Ochrona i rewaloryzacja zasobów dziedzictwa kulturowego.
 - 1.3 Rozwój potencjału turystycznego powiatu i tworzenie zintegrowanych produktów turystycznych.
 - 1.4 Rozwój infrastruktury i oferty sportowo-rekreacyjnej.
2. Ochrona zdrowia oraz włączenie społeczne. Porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli.
 - 2.1 Ochrona zdrowia i związanej z nim jakości życia oraz zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej.
 - 2.2 Wzmocnienie integracji społecznej.
 - 2.3 Współpraca z organizacjami pozarządowymi i rozwój społeczeństwa obywatelskiego.
 - 2.4 Rozwój działalności kulturalnej.
 - 2.5 Podwyższenie stanu i poczucia bezpieczeństwa.
3. Rozwój edukacji i rynku pracy.
 - 3.1 Rozwój edukacji ponadpodstawowej, podnoszenie poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych mieszkańców.
 - 3.2 Promocja zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu.
 - 3.3 Wpieranie rozwoju gospodarczego powiatu.
4. Spójność komunikacyjna powiatu.
 - 4.1 Rozbudowa i przebudowa sieci drogowej.

4.2 Rozwój systemu zintegrowanego transportu zbiorowego.

5. Innowacyjna i sprawna administracja, współpraca samorządowa i kształtowanie pozytywnego wizerunku powiatu kętrzyńskiego.

5.1 Doskonalenie usług administracyjnych.

5.2 Kształtowanie dobrego wizerunku powiatu.

5.3 Współpraca samorządowa.

5.1 CEL STRATEGICZNY 1 - OCHRONA WALORÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO ORAZ DZIEDZICTWA KULTUROWEGO POWIATU KĘTRZYŃSKIEGO

Tabela 70 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.1/Działanie 1.1.1

Cel operacyjny 1.1	POPRAWA STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO
Działanie 1.1.1	Zwiększenie efektywności energetycznej oraz zmniejszenie energochłonności budynków użyteczności publicznej zarządzanych przez powiat
Uzasadnienie działania	Działanie to zgodne jest z ustawą o samorządzie powiatowym z 5 czerwca 1998 r., gdzie kwestie ochrony środowiska przyrodniczego, jak również utrzymanie obiektów i urządzeń użyteczności publicznej zostały zdefiniowane jako ustawowe zadania Powiatu. W związku z występującymi przekroczeniami dopuszczalnych poziomów niektórych zanieczyszczeń, ochrona jakości powietrza jest jednym z głównych celów środowiskowych Powiatu.
Opis działania	Działanie zakłada termomodernizację, wymianę urządzeń elektrycznych i oświetlenia pomieszczeń na energooszczędne oświetlenie typu LED, wymianę baterii i urządzeń na wodooszczędne, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (np. poprzez wykonanie instalacji solarnej do ogrzania wody czy pozyskania energii elektrycznej), rekuperację – odzysk ciepła z powietrza wywiewanego. Ponadto każdy nowo projektowany, remontowany lub modernizowany budynek będzie wyposażony w urządzenia o wysokiej klasie energooszczędności tak by jego efektywność energetyczna była możliwie najwyższa.
Efekty działania	Działanie to zapewnia poprawę bilansu energetycznego budynków poprzez zmniejszenie zapotrzebowania na energię niezbędną do ich ogrzania, przygotowania ciepłej wody użytkowej i ich oświetlenia. Skutkiem zmniejszenia zużycia energii będzie redukcja emisji zanieczyszczeń oraz zmniejszenie kosztów bieżących utrzymania budynków. Brak przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 7: Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska. • Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030), Cel szczegółowy: osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu drobnego PM_{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia, osiągnięcie w perspektywie do 2030 r. stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego. • Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców • Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego, Wyzwanie 1: Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczanie zagrożeń dla środowiska • Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego: Cel strategiczny: Mocne fundamenty
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2015-2020, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2022, Cel: Ochrona klimatu z uwzględnieniem gospodarki zasobami energetycznymi
Realizatorzy działania	Starostwo Powiatowe w Kętrzynie Wydział Architektury Budownictwa i Inwestycji
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • liczba obiektów, w których dokonano wymiany urządzeń elektrycznych i oświetlenia w roku, • liczba obiektów poddanych termomodernizacji w roku, • liczba instalacji wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych instalowanych w obiektach zarządzanych przez powiat w roku, • wielkość nakładów finansowych w roku.

Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none">• Budżet Powiatu Kętrzyńskiego,• Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,• Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,• Budżet Państwa,• Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 71 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.1/Działanie 1.1.2

Cel operacyjny 1.1	POPRAWA STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO
Działanie 1.1.2	Zwiększanie lesistości i poprawa stanu lasów
Uzasadnienie działania	Działanie to ma doprowadzić do zwiększenia lesistości Powiatu (aktualnie 17%), optymalnego rozmieszczenia zalesień. Właściwego kształtowania struktur przestrzennych zasobów przyrodniczych. Zwiększenie bioróżnorodności, glebochronność, wodochronność oraz wzbogacenie krajobrazu to szczególne funkcje jakie przypisane są zalesieniom
Opis działania	Działanie obejmuje szereg szczegółowych realizacji, m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • sporządzenie uproszczonych planów urządzenia lasu, • wykonywanie inwentaryzacji stanu lasu, • budowę „zielonych ekranów akustycznych”
Efekty działania	Działanie ma bezpośredni wpływ na zwiększenie lesistości regionu, co przyczynia się do poprawy jakości życia nie tylko obecnych, ale i przyszłych pokoleń mieszkańców.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Polityka Leśna Państwa przyjęta przez Radę Ministrów w 1997 roku Cel: Zwiększenie lesistości kraju do 33% w 2050 roku • Krajowy program zwiększenia lesistości, który został przyjęty przez Radę Ministrów w 1995 roku następnie trzykrotnie był aktualizowany w 2002, 2009, 2014 roku • Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego: Cel strategiczny: Mocne fundamenty
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2015-2020, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2022, Cel: Zrównoważona gospodarka leśna
Realizatorzy działania	Starostwo Powiatowe w Kętrzynie Wydział Rolnictwa i Gospodarowania Środowiskiem
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnia gruntów zalesionych w roku, • Powierzchnia gruntów, dla których sporządzono uproszczony plan urządzenia lasu w roku, • Wielkość nakładów finansowych w roku.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Inne dostępne środki zewnętrzne
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 72 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.1/Działanie 1.1.3

Cel operacyjny 1.1	POPRAWA STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO
Działanie 1.1.3	Promocja przedsięwzięć i zachowań proekologicznych oraz edukacja ekologiczna
Uzasadnienie działania	Działanie to wpisuje się w podstawowe zadanie Powiatu jakim jest edukacja publiczna oraz promocja i ochrona zdrowia oraz ochrona środowiska i przyrody wynikające z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym. Podniesienie poziomu świadomości ekologicznej i kształtowanie postaw ekologicznych społeczeństwa prowadzi do zmniejszenia antropopresji na poszczególne elementy środowiska oraz na środowisko jako całość
Opis działania	Działanie to obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> • Aktywizację mieszkańców Powiatu w działania mające na celu właściwe gospodarowanie odpadami, • Podniesienie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu (konkursy z zakresu ochrony środowiska dla dzieci i młodzieży, udział pracowników Starostwa w szkoleniach i konferencjach, działania informacyjne skierowane do przedsiębiorców, pogłębianie świadomości społecznej o negatywnym wpływie hałasu na człowieka, projekty edukacyjno-ekologiczne, • Promocję walorów przyrodniczych Powiatu Kętrzyńskiego.
Efekty działania	Celem działania jest uwrażliwienie mieszkańców Powiatu na problemy środowiskowe jak również edukacja w tym zakresie. Realizacja zakładanych form edukacji i promocji ekologicznej czyni proekologiczne idee przystępnymi dla każdego mieszkańca Powiatu i w perspektywie podnosi warunki życia mieszkańców w zakresie jakości środowiska przyrodniczego.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 7: Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska, Kierunek interwencji: Zwiększenie poziomu ochrony środowiska m.in. poprzez edukację ekologiczną, • Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 Działanie: edukacja społeczeństwa w zakresie spodziewanych zmian klimatu i ograniczenia ich skutków, • Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego, Wyzwanie 1: Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczanie zagrożeń dla środowiska, • Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego: Cel strategiczny: Mocne fundamenty.
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2015-2020, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2022, Cel: Ograniczenie zagrożeń środowiskowych dla zdrowia i życia mieszkańców; Cel: Aktywizacja rynku na rzecz ochrony środowiska; Cel: Wzrost udziału społeczeństwa w działaniu na rzecz ochrony środowiska; Cel: Edukacja ekologiczna mieszkańców, • Strategia elektromobilności na obszarze Powiatu Kętrzyńskiego z uwzględnieniem rozwiązań Smart City jako niezbędny element zrównoważonego rozwoju regionu na lata 2020-2036, Cel IV: Rozwój świadomości mieszkańców.
Realizatorzy działania	Starostwo Powiatowe w Kętrzynie Wydział Rolnictwa i Gospodarowania Środowiskiem
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba i rodzaj organizowanych imprez, • Wielkość nakładów finansowych w roku, • Liczba osób uczestniczących w szkoleniach, konkursach, wykładach, itp.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 73 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.1/Działanie 1.1.4

Cel operacyjny 1.1	POPRAWA STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO
Działanie 1.1.4	Zmniejszenie liczby mieszkańców narażonych na ponadnormatywny poziom hałasu
Uzasadnienie działania	Wyniki pomiarów hałasu prowadzone przez WIOŚ wskazują na występowanie przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu. Problem ten dotyczy głównie hałasu drogowego. Na odcinkach dróg wzdłuż, których odnotowuje się przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w celu poprawy komfortu życia mieszkańców należy podjąć działania mające na celu zachowanie dopuszczalnych poziomów hałasu na granicach terenów chronionych akustycznie. Planuje się to wykonać m.in. poprzez wprowadzanie środków technicznych i organizacyjnych minimalizujących negatywne oddziaływanie, zachęcenie mieszkańców do korzystania z rowerów jako alternatywnego środka transportu.
Opis działania	Działanie to obejmuje m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • Stosowanie rozwiązań ograniczających emisję hałasu z dróg powiatowych, • Wykonanie dróg rowerowych wzdłuż dróg powiatowych.
Efekty działania	Celem działania jest zmniejszenie liczby mieszkańców narażonych na odczuwanie ponadnormatywnego poziomu hałasu. Działanie to ma podnieść komfort życia mieszkańców Powiatu.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku), Cel szczegółowy 4. Ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko, • Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego.
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2015-2020, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2022
Realizatorzy działania	Starostwo Powiatowe w Kętrzynie Wydział Architektury Budownictwa i Inwestycji
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba działań podjętych w celu redukcji ponadnormatywnej emisji hałasu, • Długość wybudowanych ścieżek rowerowych.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 74 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.1/Działanie 1.1.6

Cel operacyjny 1.1	POPRAWA STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO
Działanie 1.1.5	Identyfikacja, sporządzanie i aktualizacja wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń ziemi oraz prowadzenie obserwacji i rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy
Uzasadnienie działania	Zgodnie z zapisami art. 101d ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska Starosta dokonuje identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz sporządza ich wykaz. Natomiast na podstawie art. 110a Starosta prowadzi obserwację terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także rejestr zawierający informacje o tych terenach.
Opis działania	Działanie ma charakter ustawowy i polega na identyfikacji, sporządzaniu i aktualizacji wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń ziemi oraz monitoringu ruchów masowych ziemi na terenie Powiatu i ich rejestracji. Informacje takie są wykorzystywane na etapie opiniowania dokumentów planistycznych oraz opiniowania warunków zabudowy przedsięwzięć zlokalizowanych na tych terenach.
Efekty działania	Opinie i pozwolenia na budowę w powiecie wydawane są z uwzględnieniem aktualnych danych dotyczących ruchów masowych i wynikających z nich zagrożeń dla użytkowników tych terenów. Działanie pozwoli na uzyskanie informacji o możliwym występowaniu dotychczas niezewidencjonowanych terenów zanieczyszczonych.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.” Cel: Poprawa stanu środowiska, • Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020, Cel: Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich, • Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego.
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2015-2020, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2022
Realizatorzy działania	Starostwo Powiatowe w Kętrzynie Wydział Rolnictwa i Gospodarowania Środowiskiem
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zidentyfikowanych miejsc, gdzie potencjalnie mogą wystąpić historyczne zanieczyszczenia ziemi w roku, • Liczba zarejestrowanych osuwisk i terenów zagrożonych występowaniem ruchów masowych ziemi w roku.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 75 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.2/Działanie 1.2.1

Cel operacyjny 1.2	OCHRONA I REWALORYZACJA ZASOBÓW DZIEDZICTWA KULTUROWEGO
Działanie 1.2.1	Zapewnienie właściwej opieki nad obiektami zabytkowymi oraz sprawnej administracji w zakresie dóbr kultury
Uzasadnienie działania	Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym wymienia wśród zadań publicznych powiatu ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami. Bezpośrednim obowiązkiem Powiatu Kętrzyńskiego jest zapewnienie odpowiedniej opieki obiektom zabytkowym, będącym jego własnością. Jak wykazano w przeprowadzonej na potrzeby strategii diagnozie, istnieją jednak potrzeby w tym zakresie.
Opis działania	Opieka nad obiektami zabytkowymi będącymi własnością Powiatu poprzez prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i budowlanych przy obiektach zabytkowych nieruchomości będących własnością powiatu; zabezpieczenie i utrzymanie tych obiektów oraz ich otoczenia w jak najlepszym stanie; korzystanie z nich w sposób zapewniający trwałe zachowanie ich wartości; zapewnienie warunków do naukowego badania i dokumentowania obiektów zabytkowych. Rzetelne wykonywanie zadań wynikających z ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami
Efekty działania	W wyniku realizacji strategii wszystkie obiekty zabytkowe będące własnością Powiatu zostaną w pełni odrestaurowane i przystosowane do współczesnych funkcji. Standardy ich konserwacji i adaptacji staną się wzorcem dla działań innych podmiotów publicznych i prywatnych w podobnym zakresie. Skutecznie działająca administracja ochrony zabytków zapewni efektywne wykonywanie zadań Powiatu w tej dziedzinie.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2019-2022, • Program opieki nad zabytkami województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2020-2023, • Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego: Cel strategiczny: Kreatywna aktywność.
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2018-2021
Realizatorzy działania	Starostwo Powiatowe w Kętrzynie Wydział Architektury Budownictwa i Inwestycji Jednostki Organizacyjne Powiatu
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Wysokość nakładów finansowych na prace konserwatorskie przy obiektach zabytkowych będących własnością Powiatu, • Liczba wydanych decyzji – pozwoleń konserwatorskich, postanowień i przeprowadzonych kontroli.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet powiatu, • Fundusze europejskie, • Środki ministerstwa kultury i dziedzictwa narodowego oraz wojewódzkiego urzędu ochrony zabytków, • Granty na działalność naukowo-badawczą, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 76 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.2/Działanie 1.2.2

Cel operacyjny 1.2	OCHRONA I REWALORYZACJA ZASOBÓW DZIEDZICTWA KULTUROWEGO
Działanie 1.2.2	Rozwój współpracy na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego i opieki nad zabytkami
Uzasadnienie działania	<p>Przeprowadzona na potrzeby strategii diagnoza w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego wskazuje, iż różnić można kilka obszarów, które wymagają podjęcia świadomych i planowych działań. Należą do nich przede wszystkim:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawa stanu technicznego zabytkowych obiektów, • zahamowanie degradacji krajobrazu, • upowszechnianie świadomości wartości jakości krajobrazu kulturowego, • budzenie zainteresowań dotyczących dziedzictwa kulturowego oraz pozytywnego ruchu społecznego na rzecz jego ochrony, • zainteresowanie władz samorządowych szczebla gminnego problematyką ochrony szeroko pojętego (m.in. jako tradycyjna przestrzeń) dziedzictwa kulturowego, uspołnienie programów działania i mechanizmów współpracy pomiędzy poszczególnymi rodzajami i szczeblami administracji. <p>Wymienione wyżej cele wykraczają wieloma aspektami poza zakres zadań własnych, a ich osiągnięcie wymaga rozwoju kompleksowych mechanizmów współpracy pomiędzy zainteresowanymi podmiotami</p>
Opis działania	<p>Rozwój sieci współpracy na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego i opieki nad zabytkami. Uspołnienie programów działania i mechanizmów współpracy pomiędzy poszczególnymi rodzajami i szczeblami administracji oraz włączenie organizacji pozarządowych w realizację zadań w przedmiotowym zakresie, w tym między innymi zadania szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wspieranie inicjatyw tworzenia parków kulturowych przez zainteresowane gminy, • wspieranie inicjatyw społecznych w sprawie ustanawiania Pomników Historii, • współpraca z Urzędem Marszałkowskim oraz poszczególnymi gminami w zakresie utrzymania istniejących i wytyczania nowych szlaków kulturowych, • współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz ochrony zasobów kulturowych i przyrodniczych w ramach uchwalanego corocznie Rocznego programu współpracy Powiatu Kętrzyńskiego z organizacjami pozarządowymi, • dofinansowywanie prac konserwatorskich przy obiektach zabytkowych z terenu Powiatu, • udzielanie na wniosek zainteresowanych podmiotów dotacji celowych na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy obiektach zabytkowych z terenu Powiatu Kętrzyńskiego wpisanych do rejestru zabytków (niebędących Własnością Powiatu Kętrzyńskiego), w szczególności obiektów architektury i budownictwa, zabytków ruchomych i zabytków archeologicznych, • popularyzacja zagadnień związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego na terenie powiatu, • upowszechnianie wiedzy o zabytkach, zasobach kulturowych i przyrodniczych powiatu oraz jego walorach turystycznych poprzez: <ul style="list-style-type: none"> ▪ wspieranie wydawania niekomercyjnych niskonakładowych wydawnictw (drukowanych: przewodników, albumów, widokówek, folderów itp. lub wykorzystujących inne techniki zapisu, np. płyty CD) popularyzujących wiedzę o zabytkach, zasobach kulturowych i przyrodniczych Powiatu oraz jego walorach turystycznych, ▪ wydawanie map, przewodników, leksykonów, kronik itp. popularyzujących wiedzę o zabytkach, zasobach kulturowych i przyrodniczych Powiatu oraz o jego walorach turystycznych., ▪ współpracę z mediami mającą na celu zakorzenienie wiedzy o dziedzictwie kulturowym, a także wzmacnianie poczucia tożsamości terytorialnej, kulturowej i społecznej Powiatu, ▪ współpracę w zakresie upowszechniania kultury i wiedzy o działaniach konserwatorskich z organami samorządowymi, placówkami oświatowymi oraz organizacjami pozarządowymi działającymi w sektorach edukacji, kultury i sztuki, poprzez m.in. organizację programów edukacyjnych, wycieczek i konkursów dla uczniów szkół z terenu Powiatu Kętrzyńskiego.

Efekty działania	W wyniku realizacji strategii stworzona zostanie rozległa i spójnie działająca sieć podmiotów działających na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego Powiatu, obejmująca zarówno wszystkie szczeble administracji samorządowej i rządowej, jak i prywatnych właścicieli obiektów zabytkowych oraz organizacje tzw. trzeciego sektora. Dzięki dotacjom na prace konserwatorskie udzielanym z budżetu Powiatu Kętrzyńskiego poprawie ulegnie stan pozostałych obiektów zabytkowych na terenie Powiatu. Bogactwo dziedzictwa kulturowego Powiatu zostanie szeroko rozpowszechnione w świadomości społecznej dzięki podjętym działaniom edukacyjnym
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2019-2022, • Program opieki nad zabytkami województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2020-2023, • Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego: Cel strategiczny: Kreatywna aktywność.
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2018-2021
Realizatorzy działania	Starostwo Powiatowe w Kętrzynie Wydział Architektury Budownictwa i Inwestycji Wydział Rozwoju, Promocji, Kultury i Sportu Jednostki Organizacyjne Powiatu
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • liczba przedsięwzięć i wysokość dofinansowania w ramach dotacji na prowadzenie prac konserwatorskich na terenie Powiatu, • liczba utworzonych parków kulturowych na terenie Powiatu, • liczba zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjnych w zakresie dziedzictwa kulturowego.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet powiatu, • Fundusze europejskie, • Budżety gmin, • Budżet województwa, • Środki ministerstwa kultury i dziedzictwa narodowego oraz wojewódzkiego urzędu ochrony zabytków, • Środki własne prywatnych właścicieli obiektów zabytkowych, • Środki organizacji pozarządowych - stowarzyszeń, fundacji, kościelnych osób prawnych, • Granty na działalność naukowo-badawczą, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 77 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.3/Działanie 1.3.1

Cel operacyjny 1.3	ROZWÓJ POTENCJAŁU TURYSTYCZNEGO POWIATU I TWORZENIE ZINTEGROWANYCH PRODUKTÓW TURYSTYCZNYCH
Działanie 1.3.1	Aktualizacja produktów turystycznych i integracja oferty turystycznej
Uzasadnienie działania	Z uwagi na walory środowiska przyrodniczego oraz dziedzictwa kulturowego Powiat Kętrzyński posiada bardzo duży potencjał dla rozwoju turystyki. Z uwagi na strukturę własności nieruchomości istotnych z punktu widzenia rozwoju turystyki (dominacja własności gminnej), Powiat nie może spełniać roli głównego inwestora w dziedzinie infrastruktury turystycznej. Stąd też zasadne jest przyjęcie przez Powiat roli integracyjno-koordynacyjnej w dziedzinie rozwoju turystyki, szczególnie w zakresie informacji, promocji i edukacji
Opis działania	Aktualizacja i ujednoczenie produktów turystycznych Powiatu Kętrzyńskiego. Rozpowszechnianie informacji dotyczących walorów oraz usług turystycznych dostępnych na terenie Powiatu, poprzez wspólny kalendarz wydarzeń, certyfikację obiektów i atrakcji turystycznych, budowę wspólnych inicjatyw międzygminnych, np. bazujących na szlakach rowerowych lub tematycznych. Przygotowanie niskokosztowej wersji przewodnika o charakterze bezpłatnego folderu w wysokim nakładzie. Promowanie młodzieżowego schroniska w Kętrzynie i w Reszlu jako niedrogich i nowoczesnych obiektów noclegowych dostępnych dla dzieci, młodzieży i ich opiekunów, osób niepełnosprawnych oraz dużych grup turystycznych.
Efekty działania	W wyniku realizacji strategii oferta turystyczna Powiatu zostanie powiązana w synergiczne produkty turystyczne. Włączenie lokalnych atrakcji i imprez turystycznych do pakietów powiatowych będzie z jednej strony gwarancją ich odpowiedniej jakości, z drugiej zaś przyczyni się do poszerzenia zasięgu ich oddziaływania. Zintegrowana informacja o ofercie turystycznej Powiatu będzie solidną merytoryczną podstawą do dalszych działań promocyjnych w tym zakresie.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Rozwoju Turystyki Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025 • Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego • Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2018-2021
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Kętrzynie • Wydział Architektury Budownictwa i Inwestycji • Wydział Rozwoju, Promocji, Kultury i Sportu • Jednostki Organizacyjne Powiatu
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Stopień wykorzystania bazy noclegowej Powiatu • Liczba osób uczestniczących w imprezach w ramach zintegrowanej oferty turystycznej Powiatu
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet powiatu • Budżety gmin powiatu kętrzyńskiego • Budżet województwa • Fundusze europejskie • Środki własne przedsiębiorców działających w branży turystycznej • Środki organizacji pozarządowych - stowarzyszeń, fundacji • Inne dostępne środki zewnętrzne
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 78 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.3/Działanie 1.3.2

Cel operacyjny 1.3	ROZWÓJ POTENCJAŁU TURYSTYCZNEGO POWIATU I TWORZENIE ZINTEGROWANYCH PRODUKTÓW TURYSTYCZNYCH
Działanie 1.3.2	Rozwój współpracy z partnerami pozarządowymi i regionalnymi na rzecz efektywnej promocji zewnętrznej i popularyzacji turystyki wśród mieszkańców
Uzasadnienie działania	Z uwagi na walory środowiska przyrodniczego oraz dziedzictwa kulturowego Powiat Kętrzyński posiada bardzo duży potencjał dla rozwoju turystyki. Przeprowadzona na potrzeby strategii diagnoza wykazała ujemną dynamikę napływu turystów. Powiat nie może spełniać roli głównego inwestora w dziedzinie infrastruktury turystycznej. Stąd też zasadne jest przyjęcie przez Powiat roli integracyjno-koordynacyjnej w dziedzinie rozwoju turystyki, szczególnie w zakresie informacji, promocji i edukacji.
Opis działania	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój współpracy w dziedzinie turystyki z otoczeniem regionalnym. • Wypracowanie efektywnych mechanizmów promocji zewnętrznej: Tworzenie atrakcyjnego dla turystów wizerunku Powiatu Kętrzyńskiego, jako miejsca wypoczynku i rekreacji. Promowanie najcenniejszych elementów środowiska przyrodniczego i kulturowego, w tym obiektów zabytkowych, w tym m.in. szkolenia i warsztaty dla branży turystycznej, prezentacja oferty turystycznej na targach, opracowywanie gier turystycznych i wydawnictw • Popularyzacja turystyki wśród mieszkańców Powiatu: Rozpowszechnianie wśród mieszkańców informacji na temat możliwości spędzenia wolnego czasu w najbliższym otoczeniu miejsca zamieszkania. Rozwój turystyki weekendowej poprzez promocję wydarzeń cyklicznych o charakterze lokalnym, adresowane do szerokiej grupy odbiorców: dzieci, młodzieży, osób starszych, rodzin. Wspieranie przez Powiat inicjatyw organizacji pozarządowych działających w sektorze turystyki w ramach otwartych konkursów ofert. • Współpraca z operatorami transportu publicznego w celu polepszenia dostępności komunikacyjnej najważniejszych atrakcji Powiatu
Efekty działania	Walory przyrodnicze i kulturowe Powiatu Kętrzyńskiego zostaną szeroko wypromowane w różnych segmentach rynku turystycznego. Rozwój turystyki weekendowej, która promowana będzie także za pomocą nowoczesnych mediów i systemów informacji. Nastąpi rozwój inicjatyw lokalnych i aktywności organizacji pozarządowych działających na polu ochrony zabytków oraz wspierania turystyki.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Rozwoju Turystyki Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025, • Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego, • Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2018-2021
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Kętrzynie, • Wydział Architektury Budownictwa i Inwestycji, • Wydział Rozwoju, Promocji, Kultury i Sportu, • Jednostki Organizacyjne Powiatu.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Stopień wykorzystania bazy noclegowej Powiatu, • Wysokość nakładów finansowych na promocję turystyczną, • Liczba zrealizowanych przedsięwzięć promocyjnych w zakresie turystyki, • Liczba przedsięwzięć i wysokość dofinansowania w ramach dotacji Powiatu dla inicjatyw organizacji pozarządowych w otwartych konkursach ofert.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet powiatu, • Budżety gmin powiatu kętrzyńskiego, • Budżet województwa, • Fundusze europejskie,

	<ul style="list-style-type: none">• Środki własne przedsiębiorców działających w branży turystycznej,• Środki organizacji pozarządowych - stowarzyszeń, fundacji,• Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 79 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.4/Działanie 1.4.1

Cel operacyjny 1.4	ROZWÓJ INFRASTRUKTURY I OFERTY SPORTOWO-REKREACYJNEJ
Działanie 1.4.1	Poprawa stanu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz aktywizacja fizyczna mieszkańców
Uzasadnienie działania	Realizacja działania jest zgodna z Narodowym Programem Rozwoju Sportu - Polski Sport 2024. Aktywność sportowa mieszkańców, uwarunkowana w dużej mierze dostępem do obiektów sportowo-rekreacyjnych, ma duże znaczenie dla utrzymywania dobrego stanu zdrowia, co jest szczególnie istotne z punktu widzenia starzenia się społeczeństwa. Szybka dekapitalizacja obiektów i urządzeń sportowych wymaga prowadzenia stałych prac konserwatorskich, utrzymujących je w dobrym stanie technicznym
Opis działania	Działanie realizowane będzie poprzez budowę i utrzymywanie w należyłym stanie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, w tym obiektów i urządzeń sportowo-rekreacyjnych zlokalizowanych przy placówkach oświatowych, a także organizowanie wydarzeń o charakterze sportowym, m. in. dla dzieci, młodzieży i środowisk senioralnych. Ponadto, realizacja działania będzie możliwa dzięki działalności organizacji pozarządowych, poprzez zlecenie im zadań publicznych w zakresie sportu i rekreacji przez Powiat Kętrzyński
Efekty działania	Poprawie ulegnie stan infrastruktury sportowej i ich dostępność dla mieszkańców. Mieszkańcom zapewniona zostanie stała oferta sportowo-rekreacyjna, również dzięki działalności organizacji pozarządowych. Wzrośnie poziom aktywności fizycznej mieszkańców Powiatu Kętrzyńskiego, szczególnie dzieci i młodzieży oraz seniorów.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 6 - Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”, Kierunek interwencji: Wzrost poziomu aktywności fizycznej społeczeństwa, • Narodowy Program Rozwoju Sportu - Polski Sport 2024.
Spójność z dokumentami Powiatu	Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2020-2035
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Kętrzynie, • Wydział Architektury Budownictwa i Inwestycji, • Wydział Rozwoju, Promocji, Kultury i Sportu, • Jednostki Organizacyjne Powiatu.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba nowo wybudowanych i zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych, • Nakłady na konserwację obiektów i urządzeń sportowych, • Liczba zadań publicznych zleconych organizacjom pozarządowym z zakresu kultury fizycznej, • Liczba nagrodzonych osób fizycznych i trenerów oraz suma kwotowa przyznanych nagród.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet powiatu, • Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, • Europejski Fundusz Społeczny, • Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, • Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 80 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.4/Działanie 1.4.2

Cel operacyjny 1.4	ROZWÓJ INFRASTRUKTURY I OFERTY SPORTOWO-REKREACYJNEJ
Działanie 1.4.2	Wsparcie działalności sportowej prowadzonej przez organizacje społeczne oraz nagradzanie zawodników i trenerów za osiągnięte wysokie wyniki sportowe
Uzasadnienie działania	<p>Celem działania jest rozwijanie sportowo-rekreacyjnej aktywności, zwłaszcza dzieci i młodzieży z Powiatu Kętrzyńskiego, poprzez organizacyjne i finansowe wsparcie organizacji społecznych, w tym klubów sportowych, prowadzących działalność w zakresie kultury fizycznej. Działanie ma także na celu ciągłe podnoszenie rangi imprez sportowych i rekreacyjnych, w tym szczególnie zawodów poziomu ponadlokalnego. Dzięki realizacji zadania nagrodzone zostaną osoby fizyczne za osiągnięte wyniki sportowe oraz trenerzy prowadzący szkolenie zawodników osiągających wysokie wyniki sportowe w międzynarodowym lub krajowym współzawodnictwie sportowym.</p> <p>Działanie jest zgodne z zadaniami własnymi powiatu zawartymi w ustawie o samorządzie powiatowym w zakresie wspierania kultury fizycznej i turystyki, z przepisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawą o sporcie</p>
Opis działania	<p>Działanie realizowane jest poprzez udzielanie dotacji na organizację imprez sportowych i rekreacyjnych, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży z Powiatu Kętrzyńskiego. Ponadto w ramach działania został wprowadzony system nagród dla sportowców za osiągnięte wyniki sportowe i trenerów prowadzących szkolenie zawodników osiągających wysokie wyniki sportowe w międzynarodowym lub krajowym współzawodnictwie sportowym. Wsparcie udzielane przez Powiat Kętrzyński będzie mieć zatem charakter finansowy jak i organizacyjny.</p>
Efekty działania	<p>Realizacja działania przyczyni się do wzrostu aktywności organizacji społecznych i osób fizycznych działających na rzecz rozwoju aktywności fizycznej mieszkańców. Zwiększy się również zainteresowanie aktywnością sportowo-rekreacyjną wśród dzieci i młodzieży oraz osób angażujących się w sport w roli trenera</p>
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 6 - Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”, Kierunek interwencji: Wzrost poziomu aktywności fizycznej społeczeństwa poprzez poprawę warunków umożliwiających jej uprawianie na każdym etapie życia, • Narodowy Program Rozwoju Sportu - Polski Sport 2024.
Spójność z dokumentami Powiatu	<p>Roczny Program Współpracy Powiatu Kętrzyńskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie</p>
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Kętrzynie, • Wydział Rozwoju, Promocji, Kultury i Sportu, • Jednostki Organizacyjne Powiatu, • Organizacje pozarządowe, • Kluby sportowe z terenu Powiatu Kętrzyńskiego.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zadań publicznych zleconych organizacjom prowadzącym działalność w zakresie kultury fizycznej, • Liczba osób, którym przyznano Nagrody Sportowe Starosty Kętrzyńskiego za osiągnięte wyniki sportowe, • Liczba imprez sportowych zrealizowanych przy wsparciu finansowym i organizacyjnym Powiatu Kętrzyńskiego.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet powiatu, • Europejski Fundusz Społeczny, • Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, • Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

5.2 CEL STRATEGICZNY 2 - OCHRONA ZDROWIA ORAZ WŁĄCZENIE SPOŁECZNE. PORZĄDEK PUBLICZNY I BEZPIECZEŃSTWO OBYWATELI

Tabela 81 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.1/Działanie 2.1.1

Cel operacyjny 2.1	OCHRONA ZDROWIA I ZWIĄZANEJ Z NIM JAKOŚCI ŻYCIA ORAZ ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI DO OPIEKI ZDROWOTNEJ
Działanie 2.1.1	Zwiększenie troski o własne zdrowie oraz kształtowanie prozdrowotnego stylu życia wśród mieszkańców
Uzasadnienie działania	Działanie jest zgodne z ustawą z 1998 r. o samorządzie powiatowym, która wskazuje na zadania z zakresu promocji i ochrony zdrowia jako zadania o charakterze ponadgminnym. Ponadto wpisuje się w zakres zadań określonych w ustawie z 2015 r. o zdrowiu publicznym (m. in. edukacja zdrowotna dostosowana do potrzeb różnych grup społeczeństwa, w szczególności dzieci, młodzieży i osób starszych, promocję zdrowia, działania w obszarze aktywności fizycznej). Działanie jest również komplementarne z ustawą z 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w ramach której przekazuje się środki budżetowe organizacjom pozarządowym na realizację zadań powiatu z zakresu promocji i ochrony zdrowia i ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
Opis działania	Działanie to dotyczy realizacji przedsięwzięć prozdrowotnych adresowanych do różnych środowisk i grup wiekowych w zakresie promocji zdrowia (w tym zdrowia psychicznego) i popularyzacji zdrowego stylu życia. Działanie realizowane będzie poprzez prowadzenie m.in.: - kampanii społecznych, konferencji i innych wydarzeń z zakresu promocji zdrowia (np. Koperta życia) - imprez plenerowych o charakterze prozdrowotnymi i sportowym, - działań edukacyjnych takich jak: prelekcje, warsztaty, szkolenia i konkursy, Powiatowe Targi Zdrowia.
Efekty działania	Poprzez współpracę z różnymi podmiotami, działającymi w zakresie promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej, wzrasta stan wiedzy o zdrowiu i kultura zdrowotna społeczeństwa, co przekłada się na poprawę stanu zdrowia i jakości życia.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego, • Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, • Narodowy Program Zdrowia 2016 – 2020.
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Program działań Powiatu Kętrzyńskiego w zakresie promocji i ochrony zdrowia, • Powiatowy Program Zdrowia Psychicznego 2018 – 2022.
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Kętrzynie, • Wydział Rozwoju, Promocji, Kultury i Sportu, • Wydział Oświaty i Zdrowia, • Jednostki Organizacyjne Powiatu, • Placówki oświatowe, dla których organem prowadzącym jest Powiat Kętrzyński.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zorganizowanych przedsięwzięć prozdrowotnych • Liczba uczestników zorganizowanych przedsięwzięć prozdrowotnych • Wysokość środków finansowych poniesionych przez Powiat na realizację zadań z zakresu promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet powiatu, • Narodowy Fundusz Zdrowia, • PFRON, Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 82 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.1/Działanie 2.1.2

Cel operacyjny 2.1	OCHRONA ZDROWIA I ZWIĄZANEJ Z NIM JAKOŚCI ŻYCIA ORAZ ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI DO OPIEKI ZDROWOTNEJ
Działanie 2.1.2	Ograniczenie występowania najpoważniejszych problemów zdrowotnych wśród mieszkańców
Uzasadnienie działania	Działanie to jest zgodne z ustawą z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym, która wskazuje na promocję i ochronę zdrowia jako jedno z zadań publicznych o charakterze ponadgminnym wykonywanych przez Powiat.
Opis działania	Działanie dotyczy ograniczenia występowania najpoważniejszych problemów zdrowotnych, zmniejszenie zachorowalności, umieralności i inwalidztwa z powodu chorób układu krążenia, nowotworów złośliwych, chorób zakaźnych, zakażeń i innych chorób społecznych i cywilizacyjnych. Jest to możliwe poprzez kontrolę czynników ryzyka, wczesne wykrywanie oraz zahamowanie postępu choroby, a także ograniczenie powikłań tych chorób.
Efekty działania	Realizowane przedsięwzięcia profilaktyczne (w tym realizowane programy polityki zdrowotnej) przyczyniają się do zmniejszenia zachorowań, umieralności i inwalidztwa z powodu chorób najczęściej identyfikowanych wśród mieszkańców Powiatu i tym samym wpływają na poprawę ich zdrowia oraz jakości życia.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego, • Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Program działań Powiatu Kętrzyńskiego w zakresie promocji i ochrony zdrowia
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Kętrzynie, • Wydział Rozwoju, Promocji, Kultury i Sportu, • Wydział Oświaty i Zdrowia, • Jednostki Organizacyjne Powiatu, • Placówki oświatowe, dla których organem prowadzącym jest Powiat Kętrzyński.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zrealizowanych przedsięwzięć w zakresie profilaktyki chorób, w tym programów polityki zdrowotnej • Liczba osób uczestniczących w zrealizowanych przedsięwzięć w zakresie profilaktyki chorób, w tym w programach polityki zdrowotnej • Wysokość środków przeznaczonych na realizację przedsięwzięć w zakresie profilaktyki chorób, w tym programów polityki zdrowotnej
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Środki budżetu państwa, • Środki innych jednostek samorządu terytorialnego, • Środki NFZ, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 83 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.1/Działanie 2.1.3

Cel operacyjny 2.1	OCHRONA ZDROWIA I ZWIĄZANEJ Z NIM JAKOŚCI ŻYCIA ORAZ ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI DO OPIEKI ZDROWOTNEJ
Działanie 2.1.3	Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i zmniejszenie nierówności społecznych w dostępie do opieki zdrowotnej.
Uzasadnienie działania	Działanie jest zgodne z ustawą z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, która nakłada na Powiat obowiązek realizację zadań z zakresu promocji i ochrony zdrowia oraz z ustawą z 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej umożliwiającą samorządom terytorialnym współfinansowanie m.in. inwestycji i zakupu sprzętu medycznego w podmiotach leczniczych. O możliwościach realizacji przez samorząd programów polityki zdrowotnej mówi ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
Opis działania	Głównym celem działania Powiatu jest rozszerzenie zakresu usług medycznych świadczonych przez szpitale i tym samym zwiększenie dostępności do specjalistycznej opieki zdrowotnej, poprawa efektywności gospodarowania majątkiem i dostosowanie standardów funkcjonowania szpitali do obowiązujących przepisów. Planuje się go osiągnąć m.in. poprzez wspieranie inwestycji i zakupów sprzętu medycznego dla Szpitala i ZOZ. Tworzone i realizowane przez samorządy gmin i powiatu programy polityki zdrowotnej sprzyjają zwiększeniu dostępności mieszkańców Powiatu Kętrzyńskiego do specjalistycznej opieki zdrowotnej.
Efekty działania	Poprzez wspieranie rozwoju i modernizacji szpitali oraz realizację programów polityki zdrowotnej następuje poprawa jakości i dostępności do świadczeń zdrowotnych dla mieszkańców Powiatu Kętrzyńskiego.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego, • Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Program działań Powiatu Kętrzyńskiego w zakresie promocji i ochrony zdrowia
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Kętrzynie, • Podmioty Wykonujące Działalność Leczniczą w Powiecie, • Wydział Oświaty i Zdrowia.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zrealizowanych projektów inwestycyjnych, • Wysokość środków finansowych przeznaczonych przez Powiat Kętrzyński na rozwój infrastruktury ochrony zdrowia, • Wielkość pozyskanych środków finansowych ze źródeł zewnętrznych na rozwój infrastruktury ochrony zdrowia, • Liczba zrealizowanych programów polityki zdrowotnej zwiększających dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej, • Liczba mieszkańców Powiatu Kętrzyńskiego, którzy skorzystali z programów polityki zdrowotnej.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Środki własne Powiatu Kętrzyńskiego, • Środki własne szpitali, • Środki inne pochodzące w szczególności z UE, Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej czy NFZ, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 84 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.2/Działanie 2.2.1

Cel operacyjny 2.2	WZMOCNIENIE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ
Działanie 2.2.1	Pomoc rodzinom w sytuacji kryzysowej, wsparcie funkcjonowania systemu pieczy zastępczej
Uzasadnienie działania	Działanie to związane jest z realizacją zadań ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
Opis działania	Działanie to ma charakter dwuelementowy. Dotyczy rozwijania powiatowego systemu interwencji kryzysowej i form wsparcia osób doświadczających przeżyć traumatycznych oraz kiedy dotyczy to dzieci, wzmocnienie powiatowego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną ze szczególnym uwzględnieniem promocji idei rodzicielstwa zastępczego. W ramach rozwijania powiatowego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną zakłada się tworzenie warunków do powstawania i działania rodzinnych form opieki zastępczej (rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe, pomocowe, zaprzyjaźnione). Działania te dotyczą również organizowania wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez grupy wsparcia oraz specjalistyczne poradnictwo, a także organizowanie i finansowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia tych funkcji. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie prowadzi działania związane z promocją idei rodzicielstwa zastępczego.
Efekty działania	W efekcie działania nastąpi zwiększenie poziomu bezpieczeństwa społecznego i socjalnego mieszkańców Powiatu oraz stopnia zabezpieczenia potrzeb bytowych, zdrowotnych i emocjonalnych dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej. Promocja wartości rodzin zastępczych jako formy sprawowania opieki nad dziećmi przyczyni się do przybliżenia idei rodzicielstwa zastępczego mieszkańcom Powiatu, a co za tym idzie – zwiększeniu ulegnie liczba osób zgłaszających się na szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze, którzy uzyskując kwalifikacje, będą mogli objąć te dzieci opieką rodzinną, zapewniając im pomoc w rozwoju
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Kętrzyńskim na lata 2016-2020, • Powiatowy Program Korekcyjno-Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2011-2020 , • Powiatowy Program Profilaktyczny w Zakresie Promowania i Wdrożenia Prawidłowych Metod Wychowawczych w Stosunku do Dzieci w Rodzinach Zagrożonych Przemocą w Rodzinie w Powiecie Kętrzyńskim na lata 2015-2019 , • Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2011-2020, • Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020, • Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2018-2022 .
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Kętrzynie, • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, • Wydział Oświaty i Zdrowia, • Organizacje pozarządowe.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba interwencji domowych policji dotyczących przemocy (w ramach tzw. Niebieskiej Karty), • Liczba osób doświadczających przemocy, • Liczba sprawców przemocy objętych programami edukacyjno-korekcyjnymi, • Liczba akcji rozpowszechniania informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania temu zjawisku, • Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje do pełnienia różnych form rodzinnej pieczy zastępczej, • Liczba rodzin zastępczych, • Liczba dzieci w rodzinach zastępczych,

	<ul style="list-style-type: none">• Liczba osób, które wzięły udział w szkoleniach dla rodzin zastępczych,• Liczba porad i konsultacji psychologicznych oraz prawnych.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none">• Budżet powiatu,• Dotacje z budżetu państwa,• Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 85 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.2/Działanie 2.2.2

Cel operacyjny 2.2	WZMOCNIENIE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ
Działanie 2.2.2	Wzmocnienie integracji osób niepełnosprawnych – podniesienie standardów usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych
Uzasadnienie działania	Działanie związane jest z realizacją zapisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, gdzie Powiat zobowiązany jest m.in. do: podejmowania działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności, współpracy z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej (sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych), dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, ponoszenia kosztów tworzenia i działalności warsztatów terapii zajęciowej.
Opis działania	Działanie to dotyczy organizacyjnego i finansowego wspierania rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych. Działanie w zakresie rehabilitacji społecznej dotyczy wspierania rozwoju warsztatów terapii zajęciowej dla osób niepełnosprawnych oraz tworzenia nowych, współpracy z organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania z zakresu pomocy społecznej poprzez dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, dofinansowywanie turnusów rehabilitacyjnych osób niepełnosprawnych i ich opiekunów, dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, dofinansowanie likwidacji barier dla osób niepełnosprawnych: architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych. W ramach rehabilitacji zawodowej zakłada się wspieranie działań na rzecz pobudzania aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych poprzez finansowanie szkoleń zawodowych osób niepełnosprawnych oraz rozpoczęcia przez nich własnej działalności gospodarczej. Priorytetem powinno tu stać się wsparcie dla podmiotów ekonomii społecznej.
Efekty działania	Głównym efektem działania jest wzmocnienie integracji społecznej osób niepełnosprawnych mieszkających na terenie powiatu. Działanie to odnosi się do wspierania rehabilitacji społecznej i zawodowej. Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestniczenie w życiu społecznym, a realizowana jest przede wszystkim przez wyrabianie zaradności osobistej, pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej, a także wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych. Rehabilitacja zawodowa natomiast ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego, przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy. W ten sposób zwiększa się odsetek osób niepełnosprawnych funkcjonujących na rynku pracy, w tym podejmujących samozatrudnienie, a także uczestniczących w inicjatywach ekonomii społecznej
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowy Program Pomocy Osobom Niepełnosprawnym na lata 2011-2020
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Kętrzynie, • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, • Wydział Oświaty i Zdrowia, • Organizacje pozarządowe.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób, dla których w wyniku uczestnictwa w programie zlikwidowane lub zmniejszone zostały bariery umożliwiające uczestnictwo w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji, • Liczba osób niepełnosprawnych, których aktywność społeczna lub zawodowa wzrosła w wyniku uczestnictwa w programie, • Liczba osób, które otrzymały dofinansowanie na poszczególne formy wsparcia, • Liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych uczestniczących w szkoleniach,

	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych podejmujących pracę, • Liczba osób niepełnosprawnych podejmujących własną działalność gospodarczą, • Liczba uczestników różnych form rehabilitacji zawodowej organizowanych przez PUP.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Wojewódzki Urząd Pracy, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 86 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.2/Działanie 2.2.3

Cel operacyjny 2.2	WZMOCNIENIE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ
Działanie 2.2.3	Aktywizacja środowiska seniorów
Uzasadnienie działania	Działanie to związane jest z realizacją zadań ustawy o pomocy społecznej z 2004 r., gdzie Powiat zobowiązany jest m.in. do prowadzenia i rozwoju infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym.
Opis działania	Głównym celem działania jest aktywizacja środowiska seniorów Powiatu Kętrzyńskiego. Aby nie doprowadzić do marginalizacji osób starszych oraz rozwijać i podnosić jakość usług świadczonych na ich rzecz, niezbędne jest podjęcie działań w kierunku edukacji społeczności lokalnych, jak i aktywizacji samych osób starszych.
Efekty działania	Integracja środowiska osób starszych, aktywizacja społeczna poprzez realizację usług dla seniorów i przez seniorów, poprawa ich stanu zdrowia oraz kondycji fizycznej i psychicznej, poprawa wizerunku osób starszych w społeczeństwie, integracja międzypokoleniowa
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2011-2020
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Kętrzynie, • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, • Wydział Oświaty i Zdrowia, • Organizacje pozarządowe.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba imprez i inicjatyw integracyjnych dla osób starszych, • Liczba seniorów uczestniczących w programach integracyjnych, • Liczba mieszkańców DPS.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 87 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.3/Działanie 2.3.1

Cel operacyjny 2.3	WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI I ROZWÓJ SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
Działanie 2.3.1	Wsparcie aktywności społecznej mieszkańców
Uzasadnienie działania	Podstawą realizacji działania są przepisy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
Opis działania	Celem działania jest wspieranie aktywności społecznej mieszkańców. Z jednej strony działanie realizowane będzie poprzez angażowanie osób już współpracujących na rzecz organizacji pozarządowych, z drugiej strony zachęcanie mieszkańców do rozpoczęcia takiej współpracy. Działanie skierowane będzie również na zaspokojenie zróżnicowanych potrzeb społeczności lokalnych, co odbywać się będzie dzięki realizacji projektów poprzez organizacje pozarządowe w wyznaczonych obszarach współpracy. Podstawą realizacji działania jest Roczny Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, opracowywany corocznie.
Efekty działania	Efektem realizacji działania będzie systematyczne angażowanie organizacji pozarządowych w działalność pożytku publicznego. Dzięki realizacji działania wzmocnione zostaną postawy obywatelskie mieszkańców oraz aktywność trzeciego sektora. W efekcie współpracy organizacji pozarządowych z Powiatem Kętrzyńskim, realizacja zadań publicznych w obszarach współpracy będzie monitorowana, a w miarę pojawiania się nowych potrzeb społecznych, tworzone będą nowe pola współpracy.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 11: Wzrost społecznego kapitału rozwoju • Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego • Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) • Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Roczny Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Kętrzynie, • Wydział Rozwoju, Promocji, Kultury i Sportu, • Organizacje pozarządowe.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zadań zleconych organizacjom pozarządowym, • Liczba uczestników wydarzeń realizowanych przez sektor pozarządowy.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet powiatu, • Europejski Fundusz Społeczny, • Fundusz Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego, • Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 88 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.3/Działanie 2.3.2

Cel operacyjny 2.3	WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI I ROZWÓJ SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
Działanie 2.3.2	Wsparcie aktywności wolontariatu
Uzasadnienie działania	Działanie realizowane jest na podstawie przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Działanie skierowane jest do mieszkańców powiatu i aktywnie działających organizacji pozarządowych.
Opis działania	Celem działania jest rozwój społeczeństwa obywatelskiego oraz upowszechnianie idei wolontariatu, który poprzez niesienie pomocy potrzebującym stwarza jednocześnie szansę młodym ludziom na wykorzystanie własnych umiejętności, zdobywanie nowych doświadczeń i rozwijanie zainteresowań. Wolontariat uczy wrażliwości społecznej i korzystnie wpływa na kształtowanie świadomości obywatelskiej młodego człowieka dając możliwość zaangażowania się w sprawy społeczne. Realizacja działania opierać się będzie na zachęcaniu wolontariuszy do pracy w domach dziecka, w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, w szkołach
Efekty działania	W wyniku realizacji działania wzmocnione zostaną postawy obywatelskie mieszkańców Powiatu Kętrzyńskiego oraz ich zaangażowanie w wolontariat. W szczególności zaktywizowane zostaną młodzież oraz organizacje społeczne.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 11: Wzrost społecznego kapitału rozwoju, • Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego, • Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) , • Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Roczny Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Kętrzynie, • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, • Wydział Rozwoju, Promocji, Kultury i Sportu, • Organizacje pozarządowe.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe w zakresie promocji idei wolontariatu, • Nakłady poniesione przez Powiat Kętrzyński na ich realizację.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet powiatu, • Europejski Fundusz Społeczny, • Fundusz Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego, • Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 89 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.4/Działanie 2.4.1

Cel operacyjny 2.4	ROZWÓJ DZIAŁALNOŚCI KULTURALNEJ
Działanie 2.4.1	Organizowanie wydarzeń mających znaczenie dla rozwoju i upowszechniania kultury
Uzasadnienie działania	Celem działania będzie wspieranie wydarzeń, których celem jest rozwijanie kultury. W szczególności promowane i wspierane finansowo przez Powiat Kętrzyński będą wydarzenia o charakterze kulturalnym (koncerty, prelekcje, spotkania edukacyjne)
Opis działania	Działanie realizowane będzie m. in. poprzez organizację i wsparcie finansowe imprez o charakterze lokalnym, krajowym i międzynarodowym. Powiat Kętrzyński dążyć będzie do dalszej organizacji wydarzeń o charakterze regionalnym i krajowym, na których goszczą zespoły zagraniczne z różnych zakątków świata m.in. dziecięce i młodzieżowe grupy artystyczne. Ponadto, w ramach zlecania organizacjom pozarządowym zadań publicznych, Powiat Kętrzyński będzie nadal przekazywał do realizacji zadania z zakresu kultury. Ważną rolę odgrywać będzie Centrum Biblioteczno-Kulturalne Powiatu Kętrzyńskiego, które stanowić będzie miejsce promocji czytelnictwa, jak i punkt kontaktowy dla bibliotekarzy z całego Powiatu Kętrzyńskiego
Efekty działania	Na terenie Powiatu Kętrzyńskiego utrzymywana będzie stała i powtarzalna oferta wydarzeń kulturalnych dla mieszkańców. Dzięki działalności Centrum Biblioteczno-Kulturalne Powiatu Kętrzyńskiego oraz bibliotek gminnych, poprawie ulegnie stan czytelnictwa na obszarze Powiatu Kętrzyńskiego oraz kontynuowane będzie uzupełnianie księgozbioru bibliotek o nowości wydawnicze.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 11: Wzrost społecznego kapitału rozwoju, • Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego, • Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) , • Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, • Narodowego Program Rozwoju Czytelnictwa.
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Kętrzynie, • Wydział Rozwoju, Promocji, Kultury i Sportu, • Instytucje kultury, • Organizacje pozarządowe.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba spotkań, konkursów, prelekcji, koncertów, wystaw z zakresu kultury, • Liczba zleczanych zadań publicznych w obszarze współpracy: kultura, • Liczba nowych czytelników bibliotek oraz zakupionych nowości wydawniczych.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet powiatu, • Europejski Fundusz Społeczny, • Fundusz Promocji Kultury, • Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 90 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.4/Działanie 2.4.2

Cel operacyjny 2.4	ROZWÓJ DZIAŁALNOŚCI KULTURALNEJ
Działanie 2.4.2	Wsparcie działalności kulturalnej prowadzonej przez organizacje społeczne
Uzasadnienie działania	Działanie wykonywane jest zgodnie z realizowanym przez Powiat Rocznym Programem Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi oraz przepisami ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej
Opis działania	<p>Działanie realizowane jest poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • finansowe wspieranie organizacji pozarządowych i organizowanych przez nie wydarzeń kulturalnych w ramach działań priorytetowych, określonych w Rocznym Programie Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, • nagradzanie osób lub podmiotów za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury, <p>organizacyjne wsparcie organizacji - promocję i rozpowszechnianie informacji o imprezach kulturalnych i artystycznych odbywających się na terenie Powiatu Kętrzyńskiego oraz patronat Starosty Kętrzyńskiego.</p>
Efekty działania	Powiat Kętrzyński czynnie wspiera działalność kulturalną organizacji pozarządowych, osób fizycznych i podmiotów poprzez udzielanie wsparcia o charakterze finansowym jak i organizacyjnym. Dzięki realizacji działania, wzmocnieniu ulegnie aktywność społeczna i trzeciego sektora, skierowana na upowszechnianie kultury
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 11: Wzrost społecznego kapitału rozwoju • Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego • Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) • Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Roczny Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Kętrzynie • Wydział Rozwoju, Promocji, Kultury i Sportu • Instytucje kultury, • Organizacje pozarządowe
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba dofinansowanych wydarzeń kulturalnych, • Liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono realizację zadań publicznych w obszarze współpracy: kultura, • Liczba osób nagrodzonych za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet powiatu, • Europejski Fundusz Społeczny, • Fundusz Promocji Kultury, • Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 91 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.5/Działanie 2.5.1

Cel operacyjny 2.5	PODWYŻSZENIE STANU I POCZUCIA BEZPIECZEŃSTWA
Działanie 2.5.1	Poprawa warunków pracy policji
Uzasadnienie działania	Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym określa zadania powiatu o charakterze ponadgminnym z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. Do zadań publicznych powiatu należy również zapewnienie wykonywania określonych w ustawach zadań i kompetencji kierowników powiatowych służb, inspekcji i straży.
Opis działania	Działanie polega na wspieraniu Komendy Powiatowej Policji w Kętrzynie w zakupie niezbędnego sprzętu i wyposażenia oraz w zakresie remontów, wyposażenia komisariatów. Działania te mają charakter ciągły i są realizowane w każdym roku obowiązywania strategii.
Efekty działania	Poprzez wsparcie finansowe inwestycji remontowych komisariatów oraz zakupy sprzętu i wyposażenia dla policji następuje poprawa warunków jej pracy, co sprzyja zwiększeniu skuteczności działań służb policyjnych w zakresie bezpieczeństwa w powiecie
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	Strategia Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2020-2035
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Kętrzynie, • Komenda Powiatowa Policji w Kętrzynie.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Wielkość wydatków przeznaczonych na pomoc w wyposażeniu policji, • Wielkość wydatków przeznaczonych na prace remontowo-budowlane, • Dynamika wykrywalności przestępstw.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu Kętrzyńskiego, • Środki budżetowe policji, • Budżety gmin Powiatu Kętrzyńskiego. • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 92 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.5/Działanie 2.5.2

Cel operacyjny 2.5	PODWYŻSZENIE STANU I POCZUCIA BEZPIECZEŃSTWA
Działanie 2.5.2	Poprawa funkcjonowania jednostek ochrony przeciwpożarowej
Uzasadnienie działania	Podstawy prawne działania określa ustawa o samorządzie powiatowym, w której ustawodawca w ramach zadań powiatu o charakterze ponadgminnym zaliczył m.in. zadania z zakresu: porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpowodziowej, przeciwpożarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska
Opis działania	Działanie polega na wspieraniu Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Kętrzynie i jednostek OSP w zakupie niezbędnego sprzętu i wyposażenia oraz wspieraniu ich działań w zakresie remontów lub budowy nowych strażnic
Efekty działania	Poprzez wsparcie finansowe zakupu niezbędnego sprzętu i wyposażenia wzrasta sprawność funkcjonowania jednostek ratowniczo-gaśniczych. Dofinansowanie funkcjonowania PSP i OSP stanowi bardzo ważny element wspierania systemu bezpieczeństwa w powiecie.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2020-2035, • Roczny Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi.
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Kętrzynie, • Komenda Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Kętrzynie, • Ochotnicze Straże Pożarne.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • wielkość wydatków przeznaczonych na zakup sprzętu i wyposażenia, • wielkość wydatków przeznaczonych na remonty i budowę nowych strażnic, • liczba i rodzaj przeprowadzonych imprez i zawodów,
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu Kętrzyńskiego, • Środki budżetowe straży pożarnej, • Budżety gmin, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 93 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.5/Działanie 2.5.3

Cel operacyjny 2.5	PODWYŻSZENIE STANU I POCZUCIA BEZPIECZEŃSTWA
Działanie 2.5.3	Ochrona praw konsumenckich
Uzasadnienie działania	Zadania Powiatu w zakresie ochrony praw konsumentów określa ustawa o samorządzie powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 r. oraz ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów. Organem wykonującym zadania Powiatu w zakresie ochrony konsumentów jest Powiatowy Rzecznik Praw Konsumenckich, który jest bezpośrednio podporządkowany staroście i wyodrębnia się organizacyjnie w strukturze starostwa powiatowego
Opis działania	Działanie polega na ochronie praw konsumentów-mieszkańców Powiatu Kętrzyńskiego poprzez działalność Powiatowego Rzecznika Konsumentów Powiatu Kętrzyńskiego. Kompetencje Rzecznika mają charakter doradczo-procesowy i jego zadania obejmują m.in.: udzielanie bezpłatnych porad i informacji prawnych, obrona interesów konsumentów, podejmowanie w ich imieniu interwencji, udzielanie pomocy w kierowaniu spraw na drogę sądową oraz w ich prowadzeniu, występowanie do przedsiębiorcy w przypadku podejrzeń o stosowanie niedozwolonych czy nieuczciwych praktyk rynkowych, w celu uzyskania wyjaśnień i info
Efekty działania	Zapewnienie przez działalność Powiatowego Rzecznika Konsumentów wysokiego poziomu ochrony konsumenckiej przyczynia się do ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i interesów gospodarczych konsumentów – mieszkańców Powiatu
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2020-2035
Realizatorzy działania	Powiatowy Rzecznik Konsumentów Powiatu Kętrzyńskiego
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba udzielonych porad, • Liczba zgłoszonych wniosków, • Liczba spraw procesowych.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu Kętrzyńskiego, • Inne dostępne środki zewnętrzne,
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

5.3 CEL STRATEGICZNY 3 – ROZWÓJ EDUKACJI I RYNKU PRACY

Tabela 94 Cel strategiczny 3/Cel operacyjny 3.1/Działanie 3.1.1

Cel operacyjny 3.1	ROZWÓJ EDUKACJI PONADPODSTAWOWEJ, PODNOSZENIE POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH MIESZKAŃCÓW
Działanie 3.1.1	Budowa, remonty i modernizacje budynków oświatowych i przyszkolnych obiektów sportowych
Uzasadnienie działania	Celem działania jest budowa, rozbudowa i modernizacja powiatowych obiektów oświatowych i sportowych oraz towarzyszącej im infrastruktury technicznej, gwarantująca dzieciom i młodzieży odpowiednie warunki do nauki i rozwoju fizycznego. Działanie wynika z zapisów ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. prawo oświatowe, które określają zadania powiatu jako organu prowadzącego szkoły lub placówki.
Opis działania	W ramach działania planuje się bieżące prace remontowe i modernizacyjne obiektów oświatowych i przyszkolnych obiektów sportowych
Efekty działania	Efektom realizacji działań będzie poprawa stanu infrastruktury oświatowej na terenie Powiatu Kętrzyńskiego. Polepszeniu ulegną również warunki kształcenia w szkołach Powiatu. Zrewaloryzowane zostaną zabytkowe obiekty oświatowe na terenie Powiatu Kętrzyńskiego, a tym samym poprawią się warunki pracy nauczycieli i uczniów. Poprawie ulegną warunki dla rozwoju kształcenia praktycznego.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 3: Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki, • Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), • Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, • Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego.
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2020-2035, • Strategia rozwoju oświaty Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2015-2020.
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Kętrzynie, • Wydział Oświaty i Zdrowia, • Wydział Architektury Budownictwa i Inwestycji, • Jednostki Organizacyjne Powiatu.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zmodernizowanych i wyremontowanych placówek oświatowych, • Liczba uczniów, którym w wyniku przeprowadzonych remontów polepszyły się warunki kształcenia.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, • Europejski Fundusz Społeczny, • Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, • Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 95 Cel strategiczny 3/Cel operacyjny 3.1/Działanie 3.1.2

Cel operacyjny 3.1	ROZWÓJ EDUKACJI PONADPODSTAWOWEJ, PODNOSZENIE POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH MIESZKAŃCÓW
Działanie 3.1.2	Systematyczne unowocześnianie, wymiana sprzętu, pomocy naukowych i wyposażenia szkół
Uzasadnienie działania	Działanie wynika z zapisów ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. prawo oświatowe, które określają zadania powiatu jako organu prowadzącego szkoły lub placówki.
Opis działania	Zakupy trwałe służące unowocześnianiu wyposażenia szkół dokonywane będą systematycznie, zgodnie z aktualnymi potrzebami. Wymianę sprzętu i pomocy dydaktycznych można uznać za zadanie ciągłe, którego realizacja opierać się będzie w dużej mierze na dostępnych źródłach finansowania (w tym ze środków unijnych). Wyposażanie szkół w najnowszy sprzęt jest działaniem trwałym, służącym uczniom danej szkoły przez wiele lat.
Efekty działania	Efektem realizacji działania będzie poprawa wyposażenia szkół w nowoczesny sprzęt dydaktyczny i służący nauce zawodu (pracownie językowe, zawodowe i komputerowe, w tym oprogramowanie). Systematyczne unowocześnianie i wymiana sprzętu przyczyni się do poprawy warunków kształcenia. Dzięki zakupowi nowoczesnych pomocy dydaktycznych i specjalistycznego oprogramowania zwiększą się kompetencje uczniów oraz nabędą oni dodatkowych kwalifikacji wymaganych na rynku pracy. Wzmocnieniu ulegnie potencjał gospodarczy Powiatu Kętrzyńskiego, co wpłynie na zmniejszenie bezrobocia, szczególnie wśród młodych absolwentów szkół ponadpodstawowych.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 3: Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki, • Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), • Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, • Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego.
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia rozwoju oświaty Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2015-2020
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Kętrzynie, • Wydział Oświaty i Zdrowia, • Wydział Architektury Budownictwa i Inwestycji, • Jednostki Organizacyjne Powiatu.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba nowo powstałych pracowni językowych i komputerowych, • Liczba nowo zakupionych pomocy dydaktycznych, sprzętu i oprogramowania, • Nakłady na zakup nowego sprzętu i wyposażenia szkół prowadzonych przez Powiat Kętrzyński.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet powiatu, • Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, • Europejski Fundusz Społeczny, • Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, • Darowizny przedsiębiorców i osób prywatnych, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 96 Cel strategiczny 3/Cel operacyjny 3.1/Działanie 3.1.3

Cel operacyjny 3.1	ROZWÓJ EDUKACJI PONADPODSTAWOWEJ, PODNOSZENIE POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH MIESZKAŃCÓW
Działanie 3.1.3	Doskonalenie kwalifikacji pracowników placówek oświatowych oraz podnoszenie kompetencji uczniów
Uzasadnienie działania	Szybko zmieniające się uwarunkowania gospodarcze oraz społeczne wymagają od pracowników oświaty stałego podnoszenia swoich kompetencji i kwalifikacji. Wzrasta również konkurencja na rynku pracy, co powoduje, że uczniowie muszą stale doskonalić swoją wiedzę i umiejętności, aby sprostać oczekiwaniom lokalnych przedsiębiorców.
Opis działania	<p>Celem działania jest podnoszenie kwalifikacji i umiejętności pracowników, nauczycieli szkół prowadzonych przez Powiat Kętrzyński oraz uczniów kształcących się w różnych typach szkół ponadpodstawowych w Powiecie. W zakresie podnoszenia kwalifikacji pracowników oświaty specjalny nacisk zostanie położony na projekty i kursy dotyczące:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nowoczesnych metod kształcenia w tym metod aktywizujących pracę uczniów, • pokonywania trudności w zdobywaniu wiedzy, • umiejętności pracy w stresie: radzenie sobie w sytuacjach kryzysowych oraz w sytuacji wypalenia zawodowego. <p>Projekty adresowane do uczniów będą miały charakter interdyscyplinarny i wynikać będą z aktualnych potrzeb uczniów. W ramach realizowanych działań uczniowie będą m. in. zwiedzali szkoły za granicą oraz poznawali nowe metody prowadzenia zajęć.</p>
Efekty działania	Efektem realizacji działania będzie zwiększenie umiejętności i kompetencji pracowników oświaty w szkołach prowadzonych przez Powiat Kętrzyński. Uczniowie będący beneficjentami programów i projektów edukacyjnych, poszerzą swoje umiejętności i zainteresowania. W wyniku przeprowadzonych działań poprawią się kompetencje uczniów na rynku pracy. Nauczyciele naberą nowe umiejętności związane z rozwojem zawodowym.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 3: Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki, • Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), • Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, • Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego.
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2020-2035, • Strategia rozwoju oświaty Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2015-2020.
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Kętrzynie, • Wydział Oświaty i Zdrowia, • Jednostki Organizacyjne Powiatu, • Dyrektorzy placówek oświatowych, • Uczniowie.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba i rodzaj zrealizowanych projektów, • Liczba pracowników oświaty i uczniów uczestniczących w projektach, których celem jest podniesienie kompetencji nauczycieli i uczniów, • Nakłady finansowe poniesione na realizację działania, ze szczególnym zwróceniem uwagi na finansowanie zewnętrzne.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet powiatu, • Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, • Europejski Fundusz Społeczny, • Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, • Darowizny przedsiębiorców i osób prywatnych.
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 97 Cel strategiczny 3/Cel operacyjny 3.1/Działanie 3.1.4

Cel operacyjny 3.1	ROZWÓJ EDUKACJI PONADPODSTAWOWEJ, PODNOSZENIE POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH MIESZKAŃCÓW
Działanie 3.1.4	Dostosowanie kierunków kształcenia w szkołach ponadpodstawowych
Uzasadnienie działania	Realizacja działania opiera się na zapisach ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz ustawy prawo oświatowe.
Opis działania	Celem działania jest dostosowywanie ofert kształcenia szkół prowadzonych przez Powiat Kętrzyński do aktualnej sytuacji na lokalnym rynku pracy pod względem podaży i popytu na pracowników danych branż. Bazą dla podejmowanych działań w zakresie racjonalizacji kierunków kształcenia są i będą wyniki opracowań i raportów Powiatowego Urzędu Pracy w Kętrzynie dotyczące lokalnego rynku pracy np. Raport z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Ważną rolę przy realizacji tego działania pełnić będą właściwie przygotowani doradcy zawodowi. Kluczową rolę pełnić będą dyrektorzy szkół, przygotowując w oparciu o dane PUP, nowe kierunki kształcenia. Istotną rolę odgrywać również będzie Powiatowy Ośrodek Wspierania i Rozwoju Edukacji w Kętrzynie prowadzący doradztwo zawodowe w szkołach.
Efekty działania	Efektem realizacji działania będą nowe kierunki kształcenia oraz racjonalizacja kierunków kształcenia, których otwarcie nastąpi w oparciu o przeprowadzone analizy lokalnego rynku pracy oraz zapotrzebowanie uczniów na kształcenie w danym zawodzie. Działanie będzie użyteczne dla instytucji publicznych, które osiągną ekonomiczne korzyści – oszczędności, które być może musiałyby zostać poniesione na przygotowanie do pracy lub przekwalifikowanie młodych bezrobotnych absolwentów. Dzięki stworzeniu nowych kierunków kształcenia, nastąpi dostosowanie kompetencji i wykształcenia uczniów do lokalnych warunków gospodarczych.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 3: Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki, • Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), • Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, • Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego,
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Raport z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, • Strategia rozwoju oświaty Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2015-2020.
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Kętrzynie, • Wydział Oświaty i Zdrowia, • Jednostki Organizacyjne Powiatu, • Dyrektorzy placówek oświatowych, • Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie, • Instytucje rynku pracy.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba i rodzaj nowych kierunków kształcenia w szkołach prowadzonych przez Powiat Kętrzyński • Liczba uczniów podejmujących naukę w nowych zawodach
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet powiatu, • Europejski Fundusz Społeczny, • Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 98 Cel strategiczny 3/Cel operacyjny 3.1/Działanie 3.1.5

Cel operacyjny 3.1	ROZWÓJ EDUKACJI PONADPODSTAWOWEJ, PODNOSZENIE POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH MIESZKAŃCÓW
Działanie 3.1.5	Wprowadzenie do szkół ponadpodstawowych nowych kierunków i profili kształcenia dla osób dorosłych oraz rozwijanie nowoczesnych metod kształcenia e-learning
Uzasadnienie działania	Działanie jest zgodne z zapisami ustawy o prawo oświatowe.
Opis działania	Celem działania jest stworzenie osobom dorosłym możliwości kształcenia w wybranym przez siebie zawodzie lub podnoszenie kompetencji poprzez uczestnictwo w szkoleniach, kursach i warsztatach organizowanych przez Powiatowy Ośrodek Wspierania i Rozwoju Edukacji w Kętrzynie. Nowoczesne formy kształcenia „na odległość” są alternatywą dla osób, chcących podnieść swoje kwalifikacje zawodowe bez konieczności wychodzenia z domu.
Efekty działania	Efektom realizacji działania będą nowo uruchamiane kierunki kształcenia dla osób dorosłych oraz szkolenia e-learningowe. Rozwijanie tych form kształcenia pozytywnie wpłynie na kształtowanie kapitału społecznego, wzrost wiedzy i kwalifikacji przyszłych pracowników na lokalnym rynku pracy.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 3: Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki, • Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), • Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, • Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego,
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Raport z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, • Strategia rozwoju oświaty Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2015-2020.
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Kętrzynie, • Wydział Oświaty i Zdrowia, • Jednostki Organizacyjne Powiatu, • Dyrektorzy placówek oświatowych, • Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie, • Instytucje rynku pracy
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba i rodzaj nowych kierunków kształcenia • Liczba kursów i szkoleń e-learningowych oraz uczestników tych szkoleń
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet powiatu • Europejski Fundusz Społeczny • Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego • Inne dostępne środki zewnętrzne
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 99 Cel strategiczny 3/Cel operacyjny 3.2/Działanie 3.2.1

Cel operacyjny 3.2	Promocja zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu
Działanie 3.2.1	Aktywizacja osób szczególnie zagrożonych bezrobociem
Uzasadnienie działania	Działanie wynika bezpośrednio z ustawy z roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Ponadto na terenie Powiatu Kętrzyńskiego notuje się bardzo wysokie bezrobocie. Akty prawne wskazują na konieczność realizacji zadań, z których najważniejszymi są: udzielanie pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy, a także pracodawcom w pozyskaniu pracowników przez pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe. Ponadto instytucje rynku pracy odpowiedzialne są za inicjowanie, organizowanie i finansowanie usług i instrumentów rynku pracy oraz projektów lokalnych i innych działań na rzecz aktywizacji bezrobotnych. Przeciwdziałanie bezrobociu to podstawowy element działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Kętrzynie na rzecz mieszkańców powiatu
Opis działania	Akty prawne wskazują na konieczność realizacji zadań, z których najważniejszymi są: udzielanie pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy, a także pracodawcom w pozyskaniu pracowników przez pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe. Ponadto instytucje rynku pracy odpowiedzialne są za inicjowanie, organizowanie i finansowanie usług i instrumentów rynku pracy oraz projektów lokalnych i innych działań na rzecz aktywizacji bezrobotnych. Przeciwdziałanie bezrobociu to podstawowy element działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Kętrzynie na rzecz mieszkańców powiatu. Mimo koncentracji uwagi Powiatowego Urzędu Pracy w Kętrzynie na osobach szczególnie zagrożonych bezrobociem, działaniem pomocowym objęte są wszystkie osoby pozostające w rejestrze Urzędu. W stosunku do osób szczególnie zagrożonych bezrobociem podejmowane są ukierunkowane działania. Uzyskanie kwalifikacji zawodowych lub ich uaktualnienie możliwe jest poprzez uczestnictwo w szkoleniach lub kursach, a udział w szkoleniach z zakresu umiejętności poszukiwania pracy pozwala poznać zasady funkcjonowania lokalnego rynku zatrudnienia oraz metody poszukiwania pracy. Szansą na zdobycie doświadczenia zawodowego są staże lub przygotowanie zawodowe dorosłych organizowane u pracodawców. Zindywidualizowane pośrednictwo pracy, ze szczególnym uwzględnieniem osób długotrwale bezrobotnych, oraz współpraca z doradcami zawodowymi jest szansą na ponowne odnalezienie się na rynku pracy. Każda osoba zarejestrowana zostaje objęta indywidualną pomocą doradcy klienta, który prowadzi bezrobotnego lub poszukującego pracy przedstawiając dostępne formy aktywizacji zawodowej, aż do momentu podjęcia pracy. Istotną formą aktywizującą, skłaniającą do samodzielnego działania na rynku pracy jest pomoc finansowa oraz wsparcie merytoryczne przy rozpoczynaniu działalności gospodarczej. Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie pozyskuje dodatkowe środki finansowe z Europejskiego Funduszu Społecznego, programów Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii, w tym programów specjalnych dedykowanych grupom osób będących w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy.
Efekty działania	Podstawowym efektem realizacji działania będzie zmniejszenie liczby bezrobotnych, poprzez pomoc w znalezieniu zatrudnienia osobom wykluczonym lub zagrożonym wykluczeniem z rynku pracy, w szczególności: osobom młodym w wieku do 30 roku życia, po 50 roku życia, długotrwale bezrobotnym, pozostającym bez zatrudnienia, po urodzeniu dziecka, niepełnosprawnym, osobom bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego, samotnie wychowującym dzieci
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowania i analizy Powiatowego Urzędu Pracy w Kętrzynie
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Kętrzynie, • Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób korzystających z form wsparcia organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie, • Liczba osób zatrudnionych dzięki wsparciu Powiatowego Urzędu Pracy, • Wskaźnik stopy bezrobocia.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet powiatu,

	<ul style="list-style-type: none">• Fundusz Pracy,• Budżet państwa,• Budżet Unii Europejskiej,• Inne dostępne środki zewnętrzne
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 100 Cel strategiczny 3/Cel operacyjny 3.2/Działanie 3.2.2

Cel operacyjny 3.2	Promocja zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu
Działanie 3.2.2	Monitoring rynku pracy i dostosowywanie form pomocy do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych
Uzasadnienie działania	Celem działania jest rozwijanie skutecznych narzędzi monitoringu lokalnego rynku pracy. Konieczność realizacji działania uzasadnia stwierdzenie, że dobre rozpoznanie rynku pracy jest podstawą planowania interwencji publicznej. Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie dysponuje szczegółowymi danymi na temat bezrobotnych zarejestrowanych w powiecie Włocławski ich przetwarzanie dostarcza szeregu informacji, w tym prognostycznych, na temat zmieniających się potrzeb rynku pracy oraz potrzeb związanych z dostosowywaniem umiejętności i kwalifikacji bezrobotnych do zmieniającego się rynku pracy. Analizy danych rejestrowych muszą być także uzupełniane badaniami prowadzonymi wśród przedsiębiorców jako potencjalnych pracodawców
Opis działania	Monitorowanie rynku pracy jest jednym z priorytetowych zadań realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie. Ciągłe analizowanie potrzeb lokalnego rynku prowadzone jest w postaci comiesięcznej statystyki, sporządzanej na potrzeby Urzędu oraz Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii. Statystyki są powszechnie dostępne i umieszczone na stronie internetowej. Między innymi w oparciu o analizę danych statystycznych planowane są działania Urzędu. Plan szkoleń organizowanych dla osób bezrobotnych zawsze uwzględnia aktualną sytuację na rynku pracy, w tym potrzeby pracodawców, także dodatkowo tworzone projekty poparte są szeroką analizą lokalnego rynku pracy. Monitorowanie potrzeb rynku pracy ma na celu także efektywne dopasowywanie popytu i podaży kwalifikacji na rynku zatrudnienia.
Efekty działania	Efektom realizacji działania jest rozwijanie i utrzymanie skutecznych narzędzi monitoringu lokalnego rynku pracy
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowania i analizy Powiatowego Urzędu Pracy w Kętrzynie
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Kętrzynie, • Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wykonanych badań rynku pracy w ciągu roku, • Nakłady na badania rynku pracy Powiatu Kętrzyńskiego.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet powiatu, • Fundusz Pracy, • Budżet państwa, • Budżet Unii Europejskiej, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 101 Cel strategiczny 3/Cel operacyjny 3.3/Działanie 3.3.1

Cel operacyjny 3.3	Wpieranie rozwoju gospodarczego Powiatu
Działanie 3.3.1	Promocja gospodarcza Powiatu Kętrzyńskiego i lokalnej przedsiębiorczości
Uzasadnienie działania	Wzrost pozycji konkurencyjnej na arenie wojewódzkiej, krajowej i międzynarodowej wymaga podejmowania ciągłych działań promujących region. Promocja Powiatu należy do jego zadań własnych, określonych w ustawie o samorządzie powiatowym. Działania promocyjne dotyczą szerokiego spektrum aktywności Powiatu, również zagadnień promocji gospodarczej i przedsiębiorczości.
Opis działania	<p>Działanie ma na celu współpracę Powiatu Kętrzyńskiego z mediami, ośrodkami wspierania przedsiębiorczości i ośrodkami doradztwa gospodarczego (organizacjami i izbami gospodarczymi). Celem działania jest prezentacja potencjału gospodarczego Powiatu Kętrzyńskiego, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • udział oraz współorganizowanie imprez, • organizację forów, targów i konferencji, będących źródłem wiedzy i doświadczeń dla przedsiębiorców, • współorganizację ważnych wydarzeń gospodarczych. <p>Poza tym Powiat realizuje współpracę z przedstawicielami instytucji, urzędów i firm w zakresie działań zmierzających do tworzenia i utrzymania klimatu proinwestycyjnego w regionie, udziela przedsiębiorcom i przedsiębiorstwom informacji dotyczących możliwości inwestowania na terenie Powiatu Kętrzyńskiego oraz procedur związanych z tym procesem. W ramach działania planowana jest realizacja przedsięwzięć ukierunkowanych na promocję Powiatu Kętrzyńskiego w środowisku biznesowym, ze szczególnym uwzględnieniem krajowych i zagranicznych konferencji, targów i forów</p>
Efekty działania	Poprawa wizerunku Powiatu Kętrzyńskiego jako rozwijającego się ośrodka gospodarczego, przyciągającego zarówno nowe podmioty gospodarcze, jak również osoby chcące podjąć pracę.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Kętrzynie, • Wydział Architektury Budownictwa i Inwestycji, • Wydział Rozwoju, Promocji, Kultury i Sportu.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych przez Powiat Kętrzyński wydarzeń promujących gospodarkę Powiatu (konferencje, konkursy, plebiscyty), • uczestnictwo w zagranicznych targach inwestycyjnych i przedsiębiorczości, • liczba uczestników współorganizowanych przez Powiat najważniejszych konferencji i konkursów, • udział w krajowych forach i konferencjach gospodarczych, • miejsce Powiatu w rankingach.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet powiatu
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

5.4 CEL STRATEGICZNY 4 – SPÓJNOŚĆ KOMUNIKACYJNA POWIATU

Tabela 102 Cel strategiczny 4/Cel operacyjny 4.1/Działanie 4.1.1

Cel operacyjny 4.1	ROZBUDOWA I PRZEBUDOWA SIECI DROGOWEJ
Działanie 4.1.1	Remonty dróg powiatowych
Uzasadnienie działania	<p>Uzasadnieniem działania jest wymóg realizacji zadań samorządu powiatowego wynikających z Ustawy o samorządzie powiatowym oraz Ustawy o drogach publicznych z wskazujących na konieczność remontów i utrzymania dróg powiatowych, definiowanych jako drogi, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą. Najważniejszym celem działania jest poprawa stanu technicznego dróg poprzez wykonywanie zadań z zakresu bieżącego utrzymania i remontów oraz poprawa poziomu bezpieczeństwa na drogach powiatowych. Potrzeba prowadzenia sukcesywnych remontów i wykonywania odnowy nawierzchni dróg bitumicznych jest pochodną wzrostu natężenia ruchu na drogach powiatowych. Priorytetem zarządcy sieci drogowej jest eliminacja odcinków o najgorszym stanie technicznym, a także utrzymanie ich w odpowiednim standardzie.</p>
Opis działania	<p>W ramach działania przewiduje się remonty i niewielkie przebudowy dróg powiatowych, przebudowy obiektów mostowych w ciągach dróg powiatowych oraz prace mające na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego.</p> <p>Jednym z podstawowych zadań realizowanych przez Zarząd Dróg Powiatowych w Kętrzynie jest prowadzenie remontów na ciągach drogowych powiatu. Lokalizacja remontów określana będzie w oparciu o kryterium:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stanu technicznego (preferowane będą ciągi w stanie złym i bardzo złym), • natężenia ruchu na drodze i poziomu bezpieczeństwa na danym ciągu, • stanu zaawansowania prac (preferencja dla kolejnych etapów projektów wcześniej realizowanych), • możliwości uzyskania dofinansowania zewnętrznego, w tym ze środków pomocowych gmin. <p>Przy realizacji remontów dróg w postaci nakładek bitumicznych rozważane będzie poszerzenie nawierzchni jezdni do szerokości normatywnej. Lokalizacja prac naprawczych na drogach powiatowych będzie ustalana rokrocznie w zależności od aktualnego stanu technicznego ciągów oraz możliwości finansowych Powiatu.</p> <p>Istotnym elementem poprawy stanu technicznego dróg powiatowych będą również działania polegające na utwardzeniu dróg gruntowych. W pierwszej kolejności realizowane będą odcinki podnoszące spójność sieci drogowej, stanowiące połączenia międzygminne i spełniające definicję dróg powiatowych zawartą w ustawie.</p> <p>W ramach działania przewiduje się również realizację prac na rzecz poprawy bezpieczeństwa na drogach powiatowych. Powyższe zadanie będzie realizowane zarówno ze środków własnych Powiatu jak i w ramach współpracy z samorządami gminnymi. Główne prace związane z poprawą bezpieczeństwa ruchu na drogach powiatowych będą zasadniczo polegały na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wydzielaniu i wygradzaniu ciągów dla ruchu pieszego i rowerowego, • oznakowaniu przejść i azyli dla pieszych, • spowolnieniu ruchu na obszarach zabudowanych, • korekcie geometrii skrzyżowań, • budowie zatok autobusowych i postojowych. <p>Zakłada się, że przy opracowaniu dokumentacji na przebudowy skrzyżowań związane z poprawą bezpieczeństwa ruchu drogowego, rowerowego i pieszych uwzględniane zostaną potrzeby ruchowe i możliwości finansowe Powiatu. Wskazuje się na konieczność realizacji skrzyżowań drogowych w formie: skrzyżowań skanalizowanych z ruchem okrężnym typu rondo, skrzyżowań z dodatkowymi pasami ruchu i wyspami dzielącymi kierunki ruchu, oraz skrzyżowań z sygnalizacją świetlną. Ponadto w ramach przebudów dróg powiatowych powstawać będą nowe chodniki i ścieżki rowerowe. Ciągi</p>

	pieszo-rowerowe realizowane będą w pierwszej kolejności na drogach o największym natężeniu ruchu oraz na ciągach położonych na obszarach zurbanizowanych. Realizacja powyższych założeń będzie uzależniona od możliwości finansowych powiatu.
Efekty działania	Efektom realizacji działania będzie poprawa jakości dróg, podniesienie parametrów technicznych, oraz poprawa bezpieczeństwa na drogach Powiatu Kętrzyńskiego.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku), • Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego.
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Zarząd Dróg Powiatowych w Kętrzynie, • Starostwo Powiatowe w Kętrzynie, • Wydział Architektury Budownictwa i Inwestycji.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • liczba kilometrów wyremontowanych i przebudowanych dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą, • poprawa dostępności czasowej miejscowości, • poprawa przepustowości odcinków dróg, • spadek liczby zdarzeń drogowych na drogach powiatowych.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet powiatu, • Budżet państwa, • Budżet Unii Europejskiej, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 103 Cel strategiczny 4/Cel operacyjny 4.1/Działanie 4.1.2

Cel operacyjny 4.1	ROZBUDOWA I PRZEBUDOWA SIECI DROGOWEJ
Działanie 4.1.2	Rozbudowa sieci dróg powiatowych
Uzasadnienie działania	Rozbudowa sieci dróg powiatowych ma duże znaczenie dla poprawy spójności i podniesienia przepustowości układu drogowego w Powiecie. Budowa nowych odcinków dróg powiatowych (przede wszystkim obwodnic) pozwoli także na ograniczenie ruchu na drogach zlokalizowanych na obszarach zurbanizowanych, co wpłynie na poprawę poziomu bezpieczeństwa i ograniczenie hałasu
Opis działania	W ramach działania przewiduje się rozbudowę sieci dróg powiatowych poprzez budowę obwodnic miast. Jednym z najpilniejszych zadań realizowanych w ramach działania będzie budowa obwodnic w ciągach dróg powiatowych, które przebiegają przez obszary zabudowane oraz są w znacznym stopniu obciążone. Odcinki dróg do budowy będą wskazywane na bieżąco, a realizacja zadań będzie uzależniona od możliwości finansowych Powiatu i natężenia ruchu na drodze powiatowej
Efekty działania	Efektom realizacji działania będzie rozbudowa sieci dróg powiatowych. Realizacja działania przyczyni się do poprawy dostępności jednostek lokalizowanych na obszarze powiatu, wpłynie na poprawę spójności sieci drogowej, pozwoli także na uruchomienie nowych terenów inwestycyjnych na obszarze jednostek gminnych. Budowa nowych dróg powiatowych umożliwi sprawne przemieszczanie się po obszarze Powiatu
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku). • Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Zarząd Dróg Powiatowych w Kętrzynie, • Starostwo Powiatowe w Kętrzynie, • Wydział Architektury Budownictwa i Inwestycji.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • liczba kilometrów wybudowanych dróg, • poprawa dostępności czasowej gmin leżących w ciągu drogi.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet powiatu, • Budżety gmin, • Budżet województwa, • Budżet państwa, • Budżet Unii Europejskiej, • Inne dostępne środki zewnętrzne
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 104 Cel strategiczny 4/Cel operacyjny 4.1/Działanie 4.1.3

Cel operacyjny 4.1	ROZBUDOWA I PRZEBUDOWA SIECI DROGOWEJ
Działanie 4.1.3	Rozwój infrastruktury i turystyki rowerowej
Uzasadnienie działania	Rozwój infrastruktury tras rowerowych ma bardzo istotne znaczenie dla rozwoju powiatu, dla jego promocji i rozpoznawalności. Bogata sieć tras rowerowych przyciąga turystów oraz aktywizuje mieszkańców
Opis działania	<p>Budowa nowych i modernizacja istniejących tras rowerowych (m. in. rewitalizacja szlaków „GREEN VELO”), budowa infrastruktury towarzyszącej (np. miejsca postoju, naprawy rowerów, wypożyczalni rowerów), odpowiednie oznakowanie szlaków i atrakcji turystycznych i widokowych. Budowa ścieżki rowerowej na odcinku Barciany - Stara Różanka; Budowa ścieżek rowerowych na terenie powiatu kętrzyńskiego na trasie Korsze – Reszel – Św. Lipka – Kętrzyn; Budowa ścieżki rowerowej na odcinku Kętrzyn - Gierłoż – Parcz. Współpraca w tym zakresie z sąsiednimi gminami i powiatami.</p> <p>Proponowane trasy rowerowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kętrzyn – Nowa Wieś – Windykajmy – Sławkowo – Zalesie Kętrzyńskie – Góra Herbowa (wariant - a) – Poganowo – Wajsznory – Kętrzyn (20 km): <ul style="list-style-type: none"> a) Góra Herbowa – Godzikowo – Nakomiady – Kętrzyn (26 km) • Kętrzyn – Wopławka – Góry – Strzyże – Dąbrowa-leśniczówka (warianty – a, b, c) – Gierłoż – Czerniki – Kętrzyn (22 km) <ul style="list-style-type: none"> a) Leśniczówka Dąbrowa – Wilczy Szaniec – Kętrzyn (26 km) b) Leśniczówka Dąbrowa – Wilczy Szaniec – Kwiedzina – Kętrzyn (27 km) c) Leśniczówka Dąbrowa – Wilczy Szaniec – Kwiedzina – Owczarnia – Kętrzyn (31 km) • Kętrzyn – Wopławka – Góry – Nowa Różanka – Szczeciniak – Solanka – Srokowo – Leśniewo (Diabla Góra z wieżą Bismarka) – Silec – Podlasie (głaz narzutowy-siny kamień) – Solanka – Siniec – Kętrzyn (60 km); • Kętrzyn – Srokowo – Marszałki – Bajory Małe – Wyskok (jez. Oświn) – Kętrzyn (75 km) • Kętrzyn – Muławki – Grabno – Wanguty – Bezławki – Święta Lipka – Kętrzyn (27 km) • Kętrzyn – Święta Lipka – Reszel – Klewno – Jutrkowo – Siemki (wariant - a) – Pudwągi – Kętrzyn (39 km) <ul style="list-style-type: none"> a) Siemki – Linkowo – Kotkowo – Filipówka – Kętrzyn (41 km) • Kętrzyn – Reszel – Kozia Górka – Tołkiny – Starynia – Linkowo – Kętrzyn • Kętrzyn – Reszel – Worpławka – Babieniec – Tołkiny – Garbno – Kętrzyn • Kętrzyn – Winda – Rodele – Barciany – Drogosze – Równina Górna i Dolna – Warnikajmy (warianty - a,b)– Garbno – Kętrzyn (50 km) <ul style="list-style-type: none"> a) Warnikajmy – Błogoszewo – Olszynka – Korsze – Kętrzyn (65 km) b) Warnikajmy – Błogoszewo – Kraskowo – Kętrzyn (55 km) • Kętrzyn – Winda – Rodele – Barciany – Jegławki (warianty a, b) – Skandławki – Łęknica – Kałki – Brzeźnica – Srokowo – Kętrzyn (80 km) <ul style="list-style-type: none"> a) Jegławki – Kosakowo – Srokowo – Kętrzyn (57 km) b) Jegławki – Skandławki – Łęknica – Święty Kamień – Mołtajny – Barciany – Kętrzyn (85 km) • Kętrzyn – Winda – Rodele – Barciany – Wielewo – Aptynty – Arklity – Mołtajny – Asuny – Święty Kamień – Łęknica – Wilczyny (a) – Srokowo – Kętrzyn (80 km) <ul style="list-style-type: none"> a) Wilczyny – Srokowski Dwór – Marszałki – Bajory – Brzeźnica – Kałki-rezerwat – Bajory Małe – Karłowo – Srokowo – Kętrzyn (115 km) • Kętrzyn – Garbno – Równina Górna i Dolna – Warnikajmy – Olszynka – Korsze – Glitajny (warianty – a, b) <ul style="list-style-type: none"> a) Sątoczno – Prosna – Skandawa – Wielewo b) Parys – Drogosze – Wielewo • Wielewo – Arklity – Mołtajny – Barciany (a,b) <ul style="list-style-type: none"> a) Winda – Kętrzyn (88 km) b) Jegławki – Kosakowo – Srokowo – Kętrzyn (105 km)

	<ul style="list-style-type: none"> • Kętrzyn – Owczarnia – Martiany – Osewo – Parcz – Gierłoż – Czerniki – Kętrzyn (33 km) • Kętrzyn – Owczarnia – Kwiedzina – Gierłoż – Kętrzyn (26 km). <p>Poprawa infrastruktury turystycznej i komunikacyjnej regionu, poprawa bezpieczeństwa dla osób uprawiających sport i turystykę, promocja atrakcji turystycznych i przyrodniczych</p>
Efekty działania	Efektom działania będzie poprawa infrastruktury turystycznej i komunikacyjnej regionu, poprawa bezpieczeństwa dla osób uprawiających sport i turystykę, promocja atrakcji turystycznych i przyrodniczych
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Zarząd Dróg Powiatowych w Kętrzynie, • Starostwo Powiatowe w Kętrzynie, • Wydział Architektury Budownictwa i Inwestycji.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • liczba kilometrów wybudowanych tras rowerowych
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet powiatu, • Budżety gmin, • Budżet województwa, • Budżet państwa, • Budżet Unii Europejskiej, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 105 Cel strategiczny 4/Cel operacyjny 4.2/Działanie 4.2.1

Cel operacyjny 4.2	Rozwój systemu zintegrowanego transportu zbiorowego
Działanie 4.2.1	Organizacja i wspieranie rozwoju międzygminnego transportu autobusowego
Uzasadnienie działania	Celem realizacji działania jest poprawa funkcjonowania międzygminnego transportu autobusowego na terenie Powiatu. Uzasadnieniem działania jest wymóg realizacji zadań wynikających z Ustawy o samorządzie powiatowym. wskazującej na konieczność prowadzenia działań z zakresu transportu publicznego o charakterze międzygminnym. Celem realizacji działania jest rozbudowa, wspólnie z zainteresowanymi gminami, międzygminnych linii autobusowych łączących główne miejscowości zlokalizowane na obszarze Powiatu. W wyniku realizacji projektu, wzrośnie liczba osób korzystających z usług transportu autobusowego w Powiecie. Celem realizacji projektu jest również poprawa dostępności komunikacyjnej terenów do tej pory pozbawionych dostępu do publicznego transportu zbiorowego.
Opis działania	Powiat Kętrzyński zamierza prowadzić działania mające na celu poprawę funkcjonowania transportu autobusowego na terenie jednostek gminnych wchodzących w jego skład. Należy rozważyć uruchomienie międzygminnych linii autobusowych łączących główne miejscowości, zlokalizowane na obszarze Powiatu. Z założenia może być to komunikacja uzupełniająca w stosunku do obecnie istniejącej komunikacji organizowanej przez gminy Powiatu. W tym zakresie Powiat Kętrzyński będzie przede wszystkim wspierał finansowo gminnych organizatorów transportu publicznego w zakresie tworzenia linii o charakterze międzygminnym. Ponadto planuje się dotowanie linii dojeżdżających do szkół ponadpodstawowych i placówek oświatowych zarządzanych przez Powiat Kętrzyński, powiatowych jednostek administracji publicznej i opieki społecznej. Dodatkowo Powiat Kętrzyński jako organizator publicznego transportu zbiorowego będzie rozwijał system linii autobusowych ułatwiających dojazd swoim mieszkańcom do miejsc atrakcyjnych turystycznie i kulturowo. Autobusy obsługujące mogą zostać wyposażone w przyczepę przeznaczoną do przewozu rowerów. Trzecią formą wspierania autobusowej komunikacji publicznej na terenie powiatu będzie współorganizowanie, wraz z sąsiednimi powiatami (na bazie porozumień międzypowiatowych) regionalnej sieci obejmującej linie komunikacyjne łączące siedziby powiatów. Będą to linie operujące głównie na kierunkach odległych od linii kolejowych. Ideą tego działania ma być tworzenie szybkich połączeń do stolicy województwa przebiegających głównie wzdłuż dróg ekspresowych, krajowych, wojewódzkich i powiatowych.
Efekty działania	Efektem realizacji działania będzie uruchomienie zbiorowego transportu autobusowego w Powiecie, który ma pełnić funkcję uzupełniającą w stosunku do obecnie istniejącej komunikacji organizowanej przez gminy Powiatu Kętrzyńskiego. Na skutek prowadzonych działań nastąpi zmiana podziału modalnego podróży, zwiększenie udziału liczby osób przemieszczających się na obszarze powiatu przy wykorzystaniu środków transportu zbiorowego oraz obniżenie emisji CO ₂ w sektorze transportu. Dzięki współpracy z pozostałymi jednostkami samorządu terytorialnego i osiągnięciu efektu synergii nastąpi dalsza poprawa obsługi komunikacyjnej Powiatu i dostępności jednostek gminnych zlokalizowanych na jego obszarze.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku), • Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego.
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Zarząd Dróg Powiatowych w Kętrzynie, • Starostwo Powiatowe w Kętrzynie, • Wydział Architektury Budownictwa i Inwestycji.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • roczna liczba wozokilometrów realizowana przez autobusy na liniach, których organizatorem jest Powiat Kętrzyński lub współfinansowanych przez Powiat, • liczba miejscowości, przez które prowadzą linie, których organizatorem jest Powiat Kętrzyński lub współfinansowanych przez Powiat, • roczna liczba pasażerów korzystających z autobusów na liniach, których organizatorem jest Powiat Kętrzyński lub współfinansowanych przez Powiat.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet gmin,

	<ul style="list-style-type: none">• Budżet Powiatu,• Budżet powiatów współpracujących z Powiatem Kętrzyńskim na bazie porozumień międzypowiatowych,• Inne dostępne środki zewnętrzne
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 106 Cel strategiczny 4/Cel operacyjny 4.2/Działanie 4.2.2

Cel operacyjny 4.2	Rozwój systemu zintegrowanego transportu zbiorowego
Działanie 4.2.2	Integracja transportu zbiorowego
Uzasadnienie działania	Celem realizacji działania jest stworzenie zintegrowanego systemu transportu publicznego w Powiecie Kętrzyńskim, który będzie skłaniał mieszkańców i osoby przyjezdne do częstszego korzystania ze środków komunikacji publicznej w podróżach po jego obszarze. Uzasadnieniem działania jest wymóg realizacji zadań wynikających z Ustawy o publicznym transporcie zbiorowym oraz Ustawy o samorządzie powiatowym, wskazującej na konieczność prowadzenia działań z zakresu transportu publicznego o charakterze międzygminnym. W celu zwiększenia atrakcyjności transportu zbiorowego dla mieszkańców Powiatu wskazuje się na potrzebę integracji organizacyjnej, taryfowej, przestrzennej i czasowej środków transportu funkcjonujących w ramach transportu zbiorowego. Budowa wspólnego systemu taryfowego oraz poprawa integracji przestrzennej i czasowej środków transportu powinna skłonić mieszkańców Powiatu do częstszego korzystania z transportu zbiorowego, kosztem nieefektywnego ekonomicznie i uciążliwego dla środowiska transportu samochodowego.
Opis działania	Powiat Kętrzyński zamierza prowadzić działania na rzecz budowy spójnego systemu transportu zbiorowego. Jednym z kluczowych zadań Powiatu w ramach niniejszego działania będzie współpraca z gminami. Powyższe działanie prowadzić będzie do poprawy integracji przestrzennej. Jednym z zadań Powiatu w ramach działania będzie prowadzenie monitoringu funkcjonowania systemu transportowego na terenie gmin wchodzących w jego skład. Powyższe działania pozwolą na optymalizację rozkładów jazdy w taki sposób, aby zapewnić skomunikowania w ramach węzłów przesiadkowych, a tym samym poprawę integracji czasowej poszczególnych środków transportu. Ważnym zadaniem z punktu widzenia funkcjonowania transportu zbiorowego będzie integracja organizacyjna podmiotów świadczących usługi transportowe.. Jednym z działań w ramach integracji na obszarze Powiatu będzie również optymalizacja sieci połączeń transportu zbiorowego zgodnie z zapotrzebowaniem na usługi przewozowe. Integracja ofert przewozowych poszczególnych operatorów transportu publicznego prowadzić ma do poprawy dostępności Publicznego transportu zbiorowego w Powiecie.
Efekty działania	Efektem realizacji działania będzie utworzenie zintegrowanego systemu publicznego transportu zbiorowego w Powiecie. Na skutek realizacji działania nastąpi poszerzenie oferty przewozowej, przez co siatka połączeń stanie się bardziej klarowna i gęsta. W wyniku integracji taryfowej mieszkańcy Powiatu a także przyjezdni, otrzymają możliwość realizacji podróży różnymi środkami transportu w ramach jednego wspólnego biletu. Powyższe działania przełożą się na zwiększenie liczby podróży realizowanych transportem zbiorowym.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku), • Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego.
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Zarząd Dróg Powiatowych w Kętrzynie, • Starostwo Powiatowe w Kętrzynie, • Wydział Architektury Budownictwa i Inwestycji.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • udział podróży realizowanych środkami transportu publicznego w ogólnej liczbie podróży nie pieszych na terenie Powiatu Kętrzyńskiego [%], • roczna liczba pasażerów korzystających z publicznego transportu zbiorowego w Powiecie.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet gmin, • Budżet Powiatu, • Budżet województwa, • Fundusze Europejskie,

	<ul style="list-style-type: none">• Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

5.5 CEL STRATEGICZNY 5 – INNOWACYJNA I SPRAWNA ADMINISTRACJA, WSPÓŁPRACA SAMORZĄDOWA I KSZTAŁTOWANIE POZYTYWNEGO WIZERUNKU POWIATU KĘTRZYŃSKIEGO

Tabela 107 Cel strategiczny 5/Cel operacyjny 5.1/Działanie 5.1.1

Cel operacyjny 5.1	DOSKONALENIE USŁUG ADMINISTRACYJNYCH
Działanie 5.1.1	Rozwój e-administracji i systemów informacji przestrzennej
Uzasadnienie działania	Zapewnienie jak największej liczby wysokiej jakości usług publicznych dostępnych na najwyższych poziomach interaktywności (formularze on-line, pełna transakcyjność) stanowi podstawowy cel rozwoju e-administracji w Unii Europejskiej i na świecie. Pełna transakcyjność usług publicznych, cyfrowe bezpieczeństwo danych i niezawodność systemów e-administracji są jednym z ważniejszych bodźców zachęcających obywateli i przedsiębiorców do realizacji usług publicznych on-line. Potwierdza to atrakcyjność i popularność nie tylko takich usług prywatnych jak e-handel czy bankowość elektroniczna, lecz także możliwość składania deklaracji podatkowych on-line, rejestracja działalności gospodarczej. Stąd też głównym wyzwaniem Powiatu Kętrzyńskiego jest udostępnianie jak największej liczby usług publicznych w postaci cyfrowej (po uprzednim określeniu relacji nakładów do spodziewanych efektów) wraz z szeroką akcją promocyjną zachęcającą obywateli i przedsiębiorców do korzystania z tych usług.
Opis działania	Rozwój e-administracji i e-usług publicznych będzie następować poprzez realizację zadań o charakterze wielopłaszczyznowym, obejmujących: <ul style="list-style-type: none"> • bieżącą modernizację zaplecza teleinformatycznego – systemy elektroniczne, sprzęt i oprogramowanie zapewniające stabilną i szybką pracę, kompatybilne z systemami krajowymi wraz z szybkim i bezpiecznym dostępem do szerokopasmowego Internetu, • zapewnienie interoperacyjności użytkowanych systemów z systemami innych jednostek sektora publicznego zapewniających dostęp, gromadzenie i wymianę informacji niezbędnych do realizacji usług publicznych, • nawiązanie współpracy z gminami Powiatu Kętrzyńskiego w zakresie wypracowania wspólnych standardów e-usług publicznych (procedury, formularze) – możliwość aplikowania o środki europejskiej w zakresie modernizacji sektora publicznego i rozwój e-administracji, • kontynuację współpracy z gminami Powiatu Kętrzyńskiego w zakresie gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji przestrzennej (Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej) – usprawnienie udostępniania on-line (wraz z płatnością on-line) informacji z studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, • kontynuowanie i wzmocnienie współpracy z administracją rządową w celu aktywnego uczestnictwa w przygotowywaniu, testowaniu i wdrażaniu nowych e-usług publicznych i nowych rozwiązań e-administracji docelowo wdrażanych w całym kraju, • bieżący monitoring możliwości uzupełniania Biuletynu Informacji Publicznej Powiatu Kętrzyńskiego, stron podmiotowych na platformach PeUP i ePUAP kolejnymi nowymi usługami publicznymi, • sukcesywne udostępnianie edytowalnych formularzy niezbędnych do realizacji usług publicznych – traktowane jako minimalny standard informacji o każdej usłudze, • podjęcie na szeroką skalę (budynki użyteczności publicznej, prasa, telewizja, Internet – także portale społecznościowe) działań promocyjnych e-usług publicznych wśród mieszkańców i przedsiębiorców.
Efekty działania	Efektom realizacji działania będzie modernizacja zaplecza teleinformatycznego zapewniająca tworzenie i implementację zaawansowanych systemów e-administracji. W szczególności powinna zapewniać interoperacyjność wykorzystywanych (i nowych) systemów z systemami innych jednostek sektora publicznego. W wyniku zacieśniania współpracy w obszarze modernizacji administracji publicznej Powiat Kętrzyński i gminy Powiatu powinny wypracować wspólny standard e-usług publicznych i wspólny standard obsługi mieszkańca i przedsiębiorcy. Zaplanowane działania (przy dużej aktywności i sprzyjającej polityce władz centralnych) winny intensyfikować rozwój wybranych e-usług publicznych, w szczególności poprzez wzrost

	poziomu interaktywności ich świadczenia (m.in. edytowalne i interaktywne formularze, nowe usługi dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej Powiatu Kętrzyńskiego, na PeUP i ePUAP, udostępnianie informacji przestrzennej). Docelowym efektem tworzenia e-administracji w Powiecie Kętrzyńskim powinien być wzrost zainteresowania obywateli i przedsiębiorców elektronicznymi kontaktami ze Starostwem Powiatowym w Kętrzynie i powszechnym korzystaniem z jego e-usług publicznych.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Brak
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Kętrzynie, • Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej, • Wydział Organizacyjny i Spraw Obywatelskich, • Wydział Rozwoju, Promocji, Kultury i Sportu.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • liczba usług publicznych dostępnych elektronicznie na poszczególnych poziomach interaktywności, • odsetek spraw wpływających/wychodzących realizowanych elektronicznie – częściowo/w pełni, • odsetek obywateli realizujących usługi publiczne on-line (według spraw/wydziałów).
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet powiatu, • Budżety gmin, • Budżet województwa, • Budżet państwa, • Budżet Unii Europejskiej, • Inne dostępne środki zewnętrzne
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 108 Cel strategiczny 5/Cel operacyjny 5.2/Działanie 5.2.1

Cel operacyjny 5.2	Kształtowanie dobrego wizerunku Powiatu
Działanie 5.2.1	Marketing Powiatu Kętrzyńskiego poprzez działania informacyjno-promocyjne
Uzasadnienie działania	Aktualne podejście do kwestii budowy wizerunku Powiatu Kętrzyńskiego oparte jest na promowaniu jego aktywności społecznej poprzez szeroko zakrojone działania informacyjne, w których jako podstawowy kanał informowania o Powiecie Kętrzyńskim w każdej sferze jego funkcjonowania wskazane są media.
Opis działania	<p>Zadania z zakresu promocji Powiatu Kętrzyńskiego leżą w bezpośredniej kompetencji Wydział Rozwoju, Promocji, Kultury i Sportu, który inicjuje i koordynuje wszelkie działania promocyjne i wizerunkowe. W tym celu Powiat Kętrzyński korzysta ze znaczących kanałów komunikacji w celu przekazywania informacji dotyczących wydarzeń własnych, a także organizowanych przez obywatelski sektor pozarządowy oraz animatorów aktywności społecznej. Realizowane przez Powiat Kętrzyński przedsięwzięcia z zakresu promocji mają charakter ciągły i dotyczą przede wszystkim:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opieki nad funkcjonowaniem strony internetowej Powiatu Kętrzyńskiego stanowiącej najważniejszy kanał informacyjny, • utrzymania i redakcji powiatowego profilu na portalu społecznościowym Facebook, względnie innych w przypadku ich upowszechniania się, • organizacji patronatu, nagród i wyróżnień, • monitorowania wydarzeń w Powiecie i tworzenie kalendarium najważniejszych z nich, • współpracy z mediami lokalnymi i regionalnymi, • promocji Powiatu Kętrzyńskiego wśród uczestników wydarzeń integrujących mieszkańców w gminach, za pomocą pakietów promocyjnych bądź w formie wsparcia materiałami informacyjno-promocyjnymi, • obsługi wydarzeń w Powiecie pod kątem formalno-prawnym, techniczno-organizacyjnym, kadrowym oraz medialnym, • koordynacji prac nad publikacjami na temat Powiatu Kętrzyńskiego, • aktywności związanej z wydarzeniami z różnych obszarów zadań i usług publicznych.
Efekty działania	Zasadniczym efektem działania jest kreowanie pozytywnego wizerunku i budowa rozpoznawalnej marki Powiatu Kętrzyńskiego. Działania wizerunkowe i promocyjne tworzące jednolity system promocji będą mieć jeszcze bardziej spójny charakter, ale przede wszystkim będą się koncentrować na systematycznym i ciągłym procesie informacyjnym. Ważnym celem realizacji działania będzie znaczące i systematyczne zwiększenie rozpoznawalności Powiatu Kętrzyńskiego wśród m.in. mieszkańców, inwestorów, turystów itp., a tym samym rosnąca rola w zakresie koordynacji działań w zakresie integracji mieszkańców Powiatu Kętrzyńskiego.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Kętrzynie, • Wydział Rozwoju, Promocji, Kultury i Sportu.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wydarzeń (impres, spotkań, konkursów,) z udziałem Powiatu Kętrzyńskiego (w różnych formach), • Liczba wejść na stronę internetową Powiatu Kętrzyńskiego.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet powiatu, • Środki własne organizatorów danych przedsięwzięć i wydarzeń promocyjnych, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

Tabela 109 Cel strategiczny 5/Cel operacyjny 5.3/Działanie 5.3.1

Cel operacyjny 5.3	Współpraca samorządowa
Działanie 5.3.1	Intensyfikacja współpracy zagranicznej Powiatu
Uzasadnienie działania	<p>Na forum międzynarodowym Powiat łączy długoletnie partnerstwo z:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rejonem Włodzimierz Wołyński; • Miastem Włodzimierz Wołyński; • Rejonem Prawdinsk; • Miejskim Okręgiem Miasta Kaliningrad; • Rejonem Solecznicki; • Rejonem Gulbene; • Stowarzyszenie Samorządów Przygranicznych Euroregionu „Łyna-Ława <p>Powiat łączy kontakty zarówno w ramach kadry administracyjnej starostwa jak i powiatowych służb, szkół i organizacji pozarządowych.</p>
Opis działania	<p>Działanie obejmuje trzy aktywności:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kontynuacja współpracy samorządowej i przekładanie jej na działania skierowane do mieszkańców w ramach istniejących kontaktów partnerskich, • poszukiwanie nowych regionów współpracy w Europie, na świecie, stosownie do potencjału demograficznego i gospodarczego powiatu oraz podobieństw funkcjonalnych z potencjalnymi partnerami do wymiany kulturalnej i wspierania rozwoju społeczno-gospodarczego, • nawiązanie współpracy w ramach sieci jednostek samorządowych o podobnym położeniu i problemach związanych z rozwojem.
Efekty działania	<p>Powiat Kętrzyński jako aktywny uczestnik współpracy międzynarodowej przyczyni się do zacieśniania więzów ze społecznościami lokalnymi innych krajów. Dzięki współpracy międzynarodowej wzrośnie rola powiatu na arenie międzynarodowej oraz przyczyni się ona do jego promocji poza granicami kraju. Dzięki działaniom Powiatu społeczności lokalne uzyskają lepszy kontakt ze światem zewnętrznym, szczególnie w takich dziedzinach jak edukacja, kultura, wymiana młodzieży, sport i turystyka, zdrowie, opieka społeczna i przedsiębiorczość.</p>
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2016-2020
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Kętrzynie • Wydział Rozwoju, Promocji, Kultury i Sportu • Gminy powiatu kętrzyńskiego • Samorząd województwa warmińsko-mazurskiego
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • liczba projektów, aktywności realizowanych w ramach współpracy międzynarodowej
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu • Budżety jednostek partnerskich • Środki Unii Europejskiej
Termin realizacji	2021-2027

Źródło: opracowanie własne

6. PROCES REALIZACJI STRATEGII: WDRAŻANIE, MONITORING I EWALUACJA

Proces realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2021-2027 r. to sekwencja działań instytucjonalnych finansowanych przez budżet powiatu oraz wspartych zewnętrznymi: gminnymi, wojewódzkimi, krajowymi i europejskimi środkami finansowymi. Wdrażaniu Strategii towarzyszy jej monitoring oraz ewaluacja, zmierzająca do oceny stopnia realizacji Strategii. W procesie strategicznym należy podkreślać wzajemne korzyści i równouprawienie wszystkich partnerów. Władze powiatu kętrzyńskiego będą z pełną determinacją i odpowiedzialnością tworzyć rozmaite płaszczyzny współpracy, motywując i wyzwalając energię zarówno mieszkańców jak i różnych podmiotów życia społecznego i gospodarczego. Ich zaangażowanie i działania wypełnią treścią programy strategiczne, stając się ważnym elementem wdrażania Strategii.

WDRAŻANIE STRATEGII

Przy opracowywaniu Strategii uwzględniono przesłanki wynikające z aktualnego stanu prawnego, istniejącego i perspektywicznego poziomu zaawansowania organizacyjnego i technologicznego oraz identyfikacji oczekiwań mieszkańców w zakresie poprawy warunków życia.

W aspekcie organizacyjnym za wdrażanie Strategii odpowiedzialne są władze samorządu powiatowego a za ich sprawną realizację jednostki organizacyjne powiatu. Pełnią one także rolę koordynującą lub wspierającą wobec organizacji pozarządowych oraz służb działających na terenie powiatu. Sprawne zarządzanie programami strategicznymi wymagać będzie współdziałania z samorządami lokalnych gmin położonych na terenie Powiatu.

Poziom społeczny wdrażania strategii obejmuje działania mające na celu upowszechnianie zapisów Strategii wśród mieszkańców powiatu oraz cykliczne informowanie ich o realizowanych działaniach. W tym zakresie ważne jest:

- opublikowanie informacji o Strategii, jej celach i programach w lokalnych i regionalnych mediach;
- przekazanie pełnego dokumentu Strategii do gmin, jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, organizacji gospodarczych itp.;

- wykorzystywanie istniejących wydarzeń do promocji działań strategicznych; Wykorzystanie wszelkich form medialnego komunikowania się takich jak telewizja regionalna portale społecznościowe oraz lokalna prasa;
- wydawanie broszury dla wszystkich mieszkańców powiatu kętrzyńskiego, informującej o działaniach strategicznych, ich celach, osiągniętych korzyściach, ale też kosztach i problemach związanych z realizacją Strategii.

Skuteczna realizacja Strategii zależy od wielu czynników merytorycznych, organizacyjnych i politycznych. Do najważniejszych należą:

- współpraca władz powiatu i Starostwa Powiatowego z podmiotami zewnętrznymi w zakresie realizacji działań strategicznych, jego stymulowania a także promowania. Szczególnie istotne są częste kontakty gminami powiatu kętrzyńskiego;
- pozyskiwanie partnerów działań strategicznych wśród różnych instytucji i organizacji na terenie powiatu kętrzyńskiego: administracji samorządowej różnych szczebli, administracji rządowej i specjalnej, organizacji społecznych, podmiotów gospodarczych, przedsiębiorców itd.;
- sprawne działanie podmiotu koordynującego wdrażanie Strategii, jego inicjatywa, kreatywność i determinacja w pozyskiwaniu środków finansowych, zdolność do kooperacji z różnymi podmiotami w aglomeracji, ścisła współpraca z partnerami w realizacji Strategii;
- informowanie opinii publicznej o postępach w zakresie wdrażania Strategii, którego celem jest z jednej strony promowanie dokumentu strategicznego, jego programów i działań strategicznych, a z drugiej budowanie poczucia spójności wśród mieszkańców powiatu;
- zdobywanie doświadczeń i promowanie Strategii na zewnątrz powiatu kętrzyńskiego, w postaci udziału w konferencjach i debatach samorządowych i naukowych;
- elastyczność i reagowanie na bieżące wydarzenia społeczne, gospodarcze i polityczne w powiecie oraz zmieniającą się sytuację np. prawną w kraju;
- Stałe wsparcie organizacyjne i finansowe wdrażania Strategii, które zapewnia ciągłość działania i realizację całościowego procesu strategicznego.

MONITORING STRATEGII

Monitoring to proces systematycznego zbierania i analizowania ilościowych oraz jakościowych informacji, dotyczących postępów i efektów wdrażania Strategii Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego. Monitoring ma na celu zapewnienie zgodności realizacji działań z wyznaczonymi celami. Proces ten opiera się głównie na monitoringu rzeczowym (badaniu postępu realizacji działań) oraz monitoringu statystycznym (śledzeniu tendencji i zmian wskaźników). Celem systemu monitoringu jest dostarczenie informacji na temat stopnia zaspokajania potrzeb mieszkańców powiatu, ogólnej kondycji społeczno-gospodarczej powiatu i jego otoczenia, w tym pozycji konkurencyjnej w kraju jako podstawy do podejmowania decyzji zarządczych, alokacji środków finansowych oraz efektywności interwencji publicznej i właściwego wykorzystania narzędzi wspierających rozwój powiatu.

Monitoring Strategii będzie odbywać się w cyklu rocznym, co będzie skutkowało rocznymi sprawozdaniami poszczególnych wykonawców działań z ich realizacji. Będą one opierać się na danych i statystykach GUS, Starostwa Powiatowego w Kętrzynie a także danych urzędów gmin Powiatu, jak też informacji pozyskiwanych od realizatorów i partnerów programów strategicznych.

EWALUACJA STRATEGII

Ewaluacja Strategii czyli ocena stopnia realizacji jej celów i efektów powinna być dokonana według metodologii Unii Europejskiej. Według Komisji Europejskiej ewaluacja to „ocena interwencji publicznej pod kątem jej rezultatów, oddziaływania oraz potrzeb, które ma spełniać/miała zaspokoić” (European Commission, Focus on Results: Strengthening Evaluation of Commission Activities, European Commission, 2000). Zgodnie z wytycznymi i praktyką europejską w badaniu ewaluacyjnym stosować należy pięć kryteriów ewaluacyjnych:

- **Trafność** - oznacza odwołanie do zadań powiatu, ustawy, przepisów, określenie czy działanie odpowiada potrzebom, uzasadnienie merytorycznego działania;
- **Efektywność** - oznacza zestawienie nakładów np. ilość środków, wysiłków do efektów, określenie czy realizowano możliwie racjonalnymi kosztami nakładami, czy inne metody byłyby skuteczniejsze;
- **Skuteczność** - określenie na ile osiągnięto zamierzone cele, stopień realizacji (częściowo, w pełni).

- **Użyteczność (przydatność)** - określenie dla jakich konkretnie grup działanie jest użyteczne - beneficjenci realizacji strategii.
- **Trwałość** - określenie czy działanie jest trwałe, czy zachowana jest ciągłość działań, jego długookresowość.

Każda ewaluacja polityk publicznych jest nie tylko oceną działań w określonym czasie, ale także działaniem pozwalającym na stałe ich doskonalenie oraz tworzenie nowych działań, stosownych do zmieniających się warunków i potrzeb. Jedną z funkcji ewaluacji jest więc wzmocnienie procesu programowania strategicznego rozwoju powiatu kętrzyńskiego.

W 2024 r. przewiduje się dokonanie okresowej ewaluacji stopnia realizacji Strategii oraz, w razie konieczności, jej aktualizacji, szczególnie w przypadku zaistnienia zmian prawnych, organizacyjnych, finansowych, istotnych dla funkcjonowania i rozwoju powiatu kętrzyńskiego. Ewaluacja powinna być związana z nową perspektywą finansową Unii Europejskiej (2021-2027). Zmiany w zapisach Strategii Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego mogą wynikać także z powstania nowych dokumentów strategicznych na poziomie kraju i Unii Europejskiej lub pojawienia się nowych, znaczących dla rozwoju powiatu instrumentów prawnych, finansowych itp.

7. STRATEGIA ROZWOJU POWIATU KĘTRZYŃSKIEGO A INNE DOKUMENTY STRATEGICZNE

7.1 DŁUGOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU „POLSKA 2030. TRZECIA FALA NOWOCZESNOŚCI”

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „**Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności**” – jest to dokument rządu RP o charakterze analitycznym i rekomendacyjnym. Określa on główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego Polski, a także kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zrównoważonego rozwoju. Stanowi opis nowego projektu cywilizacyjnego, zorientowanego na przyszłość, w perspektywie do 2030 roku. Celem Strategii jest przezwyciężenie kryzysu finansowego w jak najkrótszym czasie i próba uniknięcia tzw. „straconej dekady” – wolniejszego rozwoju gospodarczego niż w poprzednich latach, który powodowałby negatywny wpływ na jakość życia ludzi. Strategia zakłada więc zbudowanie przewag konkurencyjnych do 2030 roku, tak, aby po wykorzystaniu obecnych sił rozwojowych Polska posiadała nowe potencjały wzrostu w obszarach, które dotychczas nie były eksploatowane, np. w obszarze edukacji.

Głównym celem dokumentu **Polska 2030** jest poprawa jakości życia Polaków mierzona wskaźnikami jakościowymi, a także wartością oraz tempem wzrostu polskiego PKB. Projekt kładzie nacisk na jednoczesny rozwój w trzech strategicznych obszarach: **konkurencyjności i innowacyjności gospodarki, równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski oraz efektywności i sprawności państwa.**

Cele Strategii Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego, programy z tym związane, a także przedstawione kierunki działań wpisują się w cele przedstawione w Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności”.

7.2 STRATEGIA NA RZECZ ODPOWIEDZIALNEGO ROZWOJU DO ROKU 2020 (Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.)

Zarysowana w Strategii diagnoza uwarunkowań rozwoju społeczno-gospodarczego Polski opiera się w znacznym stopniu na wnioskach z Raportu o rozwoju społeczno-gospodarczym, regionalnym oraz przestrzennym, przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 6 czerwca 2016 r. i obejmującego ocenę procesów społeczno-gospodarczych w różnych obszarach problemowych

oraz w wymiarze terytorialnym, z uwzględnieniem zarówno uwarunkowań zewnętrznych, jak i wewnętrznych. Strategia określa nowy model rozwoju – suwerenną wizję strategiczną, zasady, cele i priorytety rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym do 2020 r. oraz w perspektywie do 2030 r. Ze względu na swoją rolę i przypisane jej zadania Strategia stanowi instrument elastycznego zarządzania głównymi procesami rozwojowymi w kraju. Łączy w sobie wymiar strategiczny z wymiarem operacyjnym: wskazuje niezbędne działania oraz instrumenty realizacyjne - projekty flagowe i strategiczne, zapewniające jej wdrożenie. Ustala również system koordynacji i realizacji, wyznaczając role poszczególnym podmiotom publicznym oraz sposoby współpracy ze światem biznesu, nauki oraz społeczeństwem. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020. Ujęte w Strategii projekty strategiczne stanowią strategiczne zadania państwa. W części odnoszącej się do rozwoju zrównoważonego terytorialnie wskazane są również obszary strategicznej interwencji państwa.

Celem głównym projektowanych działań rozwojowych jest stworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Odbywać się to będzie poprzez skoncentrowanie działań o charakterze prawnym, instytucjonalnym i inwestycyjnym na trzech celach: (I) trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną; (II) rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony; (III) skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu. Jednocześnie podejmowane będą interwencje w ramach tzw. obszarów horyzontalnych, wpływających na osiągnięcie celów Strategii: Kapitał Ludzki i Społeczny, Cyfryzacja, Transport, Energia, Środowisko, Bezpieczeństwo Narodowe.

Realizacja celów określonych w Strategii Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego przyczyni się do realizacji Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.

7.3 RAPORT POLSKA 2030. WYZWANIA ROZWOJOWE

Raport Polska 2030 przedstawia wyzwania jakie powinniśmy podjąć w perspektywie roku 2030 tj.:

- wzrost i konkurencyjność;
- sytuacja demograficzna;

- wysoka aktywność zawodowa oraz adaptacyjność zasobów pracy;
- odpowiedni potencjał infrastruktury;
- bezpieczeństwo energetyczno-klimatyczne;
- gospodarka oparta na wiedzy i rozwój kapitału intelektualnego;
- solidarność i spójność regionalna;
- poprawa spójności społecznej;
- sprawne państwo;
- wzrost kapitału społecznego Polski.

Realizacja celów strategicznych określonych w Strategii Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego przyczyni się do urzeczywistniania tych wyzwań w skali pojedynczego powiatu.

7.4 KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030

W KPZK 2030 rozwój kraju traktowany jest w sposób kompleksowy. Oznacza to, że zadaniem zagospodarowania przestrzennego jest godzenie interesów różnych użytkowników przestrzeni (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, państwa). Powinno być spójne z decyzjami podejmowanymi w innych obszarach dotyczących np. inwestycji infrastrukturalnych, potrzeby rozwoju miast, ochrony terenów zielonych.

KPZK wskazuje najpilniejsze problemy zagospodarowania polskiej przestrzeni i konkretne działania naprawcze w sześciu obszarach tematycznych dla:

- poprawy konkurencyjności największych miast i powiązań między nimi;
- tworzenia warunków równomiernego rozwoju poza dużymi miastami;
- rozwoju infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej (np. sieci szerokopasmowe);
- poszanowania środowiska naturalnego i walorów krajobrazowych, a także kulturowych;
- wzmacniania odporności Polski na zagrożenia związane z bezpieczeństwem energetycznym (np. poprzez budowanie połączeń energetycznych z sąsiednimi państwami) czy ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi (np. powodziami);
- systematycznej budowy i utrzymania skutecznego systemu planowania przestrzennego (np. eliminowania chaotycznego sposobu zabudowy przedmieść).

Koncepcje zawarte w Strategii Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego zawierają założenia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

7.5 KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2030

KSRR 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Strategia ta jest zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Odegra on w nadchodzących latach ważną rolę w procesie programowania środków publicznych, w tym funduszy UE.

- KSSR 2030 r. kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich.
- w strategii przewidziano skuteczniejszą identyfikację potrzeb rozwojowych wszystkich obszarów kraju, a także efektywniejsze rozpoznanie zasobów jakimi dysponują, wskazanie wyzwań i barier rozwojowych. Takie podejście przełoży się na lepsze dopasowanie narzędzi interwencji (np. programów) do możliwości i potencjałów rozwojowych poszczególnych obszarów kraju.
- jednym z celów KSRR jest zapewnienie większej spójności rozwojowej Polski przez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo. Dlatego w dokumencie wskazano obszary strategicznej interwencji (OSI), które otrzymają szczególne wsparcie (będą to obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, Śląsk i tereny Polski wschodniej).
- strategia wspiera konkurencyjność regionów i zakłada kontynuację działań zmierzających do podniesienia jakości kapitału ludzkiego i społecznego oraz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności. W związku z tym wspierane będą lokalne przedsiębiorstwa.
- w strategii istotny nacisk położono na rozwijanie kompetencji administracji publicznej. Chodzi o umiejętności niezbędne do prowadzenia skutecznej polityki rozwoju, w szczególności na terenach o niskim potencjale rozwojowym, a zwłaszcza wspieranie powiązań między lokalnym i regionalnym sektorem publicznym a światem biznesu i nauki.
- w dokumencie przewidziano zwiększenie roli i odpowiedzialności samorządów lokalnych jako podmiotów decydujących o polityce rozwoju w skali lokalnej. Strategia tworzy

warunki do większego angażowania się samorządów gminnych i powiatowych w realizację wspólnych projektów i we współpracę ponad granicami administracyjnymi.

Ponadto KSRR 2030 prezentuje:

- jak dostosować się do zmian, które dzieją się wokół nas, by Polska była świadomym, odnoszącym korzyści uczestnikiem procesu globalizacji;
- jak wykorzystać atuty regionu – w tym zasoby ludzkie i naturalne, zalety lokalizacyjne i instytucjonalne - do jego rozwoju;
- mechanizmy współpracy pomiędzy: rządem, samorządem regionalnym, lokalnym, które umożliwiają ukierunkowanie krajowych i regionalnych strumieni finansowych na realizację powstających oddolnie wizji i planów rozwoju.

Koncepcje zawarte w Strategii Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego są zbieżne z wyzwaniami określonymi w KSRR 2030.

7.6 WARMIŃSKO-MAZURSKIE 2030. STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO

Strategia Warmińsko-Mazurskie 2030 należy do czwartej generacji dokumentów strategicznych przygotowywanych na poziomie województw w Polsce. Strategia Warmińsko-Mazurskie 2030, stanowiąca rozwinięcie i pewną modyfikację dotychczasowego podejścia do procesów rozwoju, jest odpowiedzią na zmieniające się otoczenie województwa. W latach 2013-2019 województwo odnotowało wiele pozytywnych zmian obrazujących realizację dotychczasowej strategii rozwoju. Wciąż też region należy do słabiej rozwiniętych w Polsce i boryka się z licznymi problemami. Osiągnięcia w realizacji wielu inwestycji, doświadczenie mieszkańców i organizacji w stosowaniu różnych instrumentów rozwoju, wzrastająca konkurencyjność wielu firm z województwa zderzają się z faktem, iż Warmińsko-Mazurskie, podobnie jak większość województw w Polsce, podlega niekorzystnym procesom demograficznym i migracyjnym. Trudno jest również przełamać peryferyjność gospodarczą pomimo wyraźnego postępu w dostępności komunikacyjnej i teleinformatycznej regionu. Strategia Warmińsko-Mazurskie 2030 uwzględnia dotychczasowe doświadczenia regionu, osiągnięte już cele i proponuje jednocześnie przeformułowanie „centrum strategii”. W latach 2013-2019 województwo warmińsko-mazurskie wciąż dążyło do jak najszybszego ograniczenia peryferyjności położenia i można uznać, że te działania są przeprowadzane z sukcesem. Dlatego w latach 2020-2030 w centrum strategii stawiany jest mieszkaniec regionu. Samorzady regionalny i lokalne

skoncentrują swoje działania na podnoszeniu jakości kapitału ludzkiego i kapitału społecznego województwa, tak potrzebnych zarówno w kontekście atrakcyjności inwestycyjnej, jak i jakości życia. Opisanie zmiany osadzone są wciąż w tej samej wizji rozwoju, którą Zarząd Województwa chce urzeczywistnić w układzie trzech kluczowych priorytetów: społeczeństwo, gospodarka i relacje. Modyfikacji uległ układ celów strategicznych z wyraźnym położeniem akcentów na kompetencje mieszkańców.

Określona jeszcze w 2005 r. wizja województwa warmińsko-mazurskiego pozostaje aktualna, ponieważ wciąż najlepiej syntetyzuje oczekiwania społeczne co do szans rozwojowych, planów życiowych mieszkańców, a także postrzegania Warmii i Mazur. Aspiracje władz samorządowych i mieszkańców województwa sięgające 2030 r. zawierają się w krótkim, lecz wiele znaczącym hasle: **Warmia i Mazury regionem, w którym warto żyć...**

Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego poprzez wykonanie zaplanowanych programów rozwojowych, realizować będzie cele strategiczne wyznaczone w Strategii Warmińsko-Mazurskie 2030.

7.7 PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa jest narzędziem do realizacji jednego z ważniejszych zadań samorządu województwa, jakim jest kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej w województwie. Polityka przestrzenna wskazuje cele rozwoju przestrzennego zagospodarowania oraz sposób ich realizacji oddziałując na główne elementy zagospodarowania przestrzennego regionu.

Polityka przestrzenna stwarza warunki do racjonalnego organizowania i gospodarowania przestrzenią, kształtowania ładu przestrzennego i eliminowania konfliktów przestrzennych. Plan uwzględnia istniejące uwarunkowania rozwoju przestrzennego województwa, mając na uwadze wizję optymalnego kształtu przestrzeni regionu i poziom rozwoju społeczno-gospodarczego, w perspektywie obowiązywania Planu województwa.

Cel główny i cele szczegółowe polityki przestrzennej województwa warmińsko-mazurskiego:

- ładu przestrzenny i zrównoważony rozwój jako podstawa kształtowania polityki przestrzennej województwa:

- Dążenie w gospodarowaniu przestrzenią do uporządkowania i harmonii pomiędzy różnymi elementami i funkcjami tej przestrzeni dla ochrony ładu przestrzennego, jako niezbędnego wyznacznika równoważenia rozwoju;
- Podwyższenie konkurencyjności regionu, w szczególności poprzez podnoszenie innowacyjności i atrakcyjności jego głównych ośrodków miejskich;
- Poprawa jakości wewnętrznej regionu poprzez promowanie integracji funkcjonalnej i tworzenie warunków dla wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich, z wykorzystaniem potencjałów wewnętrznych;
- Poprawa dostępności terytorialnej regionu w relacjach zewnętrznych i wewnętrznych poprzez rozwijanie systemów infrastruktury technicznej, w tym infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej;
- Zachowanie i odtwarzanie wysokiej jakości struktur przyrodniczo-kulturowych i krajobrazowych regionu oraz zrównoważone korzystanie z zasobów środowiska, stanowiące istotny element polityki rozwoju województwa;
- Zwiększenie odporności przestrzeni województwa na zagrożenia naturalne i antropogeniczne oraz utratę bezpieczeństwa energetycznego, a także uwzględnianie w polityce przestrzennej regionu potrzeb obronnych państwa.

Programy operacyjne Strategii Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego są zbieżne z celami szczegółowymi Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa.

8. SPIS TABEL, RYSUNKÓW I WYKRESÓW

Tabela 1 Powierzchnia i ludność gmin Powiatu Kętrzyńskiego w 2019 roku	12
Tabela 2 Sieć osadnicza w powiecie kętrzyńskim (miasta i sołectwa)	13
Tabela 3 Podstawowe dane dla Powiatu Kętrzyńskiego (2019 r.)	14
Tabela 4 Liczba ludności i gęstość zaludnienia w Powiecie Kętrzyńskim w latach 2014-2020 ..	15
Tabela 5 Dynamika zmian zaludnienia w Powiecie Kętrzyńskim w latach 2014-2019.....	15
Tabela 6 Urodzenia, zgony i przyrost naturalny w Powiecie Kętrzyńskim w latach 2014-2019	16
Tabela 7 Migracje w Powiecie Kętrzyńskim w latach 2014-2019.....	16
Tabela 8 Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w Powiecie Kętrzyńskim w latach 2014-2019	19
Tabela 9 Liczba ludności ogółem oraz w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w Powiecie Kętrzyńskim w 2019 r. i 2030 r. (prognoza)	19
Tabela 10 Wykaz złóż na terenie Powiatu Kętrzyńskiego	22
Tabela 11 Powierzchnia geodezyjna gruntów w Powiecie Kętrzyńskim	24
Tabela 12 Zbiorniki wodne położone w Powiecie Kętrzyńskim	25
Tabela 13 Pomniki przyrody w Powiecie Kętrzyńskim	31
Tabela 14 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi – 2019 rok.....	36
Tabela 15 Analiza SWOT	37
Tabela 16 Zabytki wpisane do rejestru zabytków WUOZ w Olsztynie w podziale na gminy Powiatu	42
Tabela 17 Analiza SWOT	46
Tabela 18 Drogi administrowane przez Zarząd Dróg Powiatowych w Kętrzynie	49
Tabela 19 Średniodobowe natężenie ruchu na drogach wojewódzkich w powiecie	55
Tabela 20 Analiza SWOT	57
Tabela 21 Zestawienie pojazdów na stanie Starostwa Powiatowego w Kętrzynie	61
Tabela 22 Analiza SWOT	61
Tabela 23 Podmioty gospodarcze w powiecie w latach 2014-2019	63
Tabela 24 Liczba podmiotów gospodarczych w gminach Powiatu Kętrzyńskiego	63
Tabela 25 Podmioty gospodarcze w Powiecie Kętrzyńskim według wielkości w latach 2014- 2019	63

Tabela 26 Firmy nowo zarejestrowane i wykreślone z rejestru REGON w Powiecie Kętrzyńskim w latach 2014-2019	64
Tabela 27 Pracujący w Powiecie Kętrzyńskim wg sektorów gospodarki w latach 2014-2018...	66
Tabela 28 Ewidencja osób bezrobotnych w Powiecie Kętrzyńskim	68
Tabela 29 Zawody deficytowe w Powiecie Kętrzyńskim w 2019 roku	70
Tabela 30 Zawody nadwyżkowe w Powiecie Kętrzyńskim w 2019 roku	71
Tabela 31 Analiza SWOT	72
Tabela 32 Stan i prognoza ludności według edukacyjnych grup wieku w Powiecie Kętrzyńskim w 2030 r.	75
Tabela 33 Analiza SWOT	79
Tabela 34 Wykaz gospodarstw domowych i osób korzystających z pomocy społecznej.....	83
Tabela 35 Osoby w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej z pomocy społecznej w poszczególnych gminach powiatu	83
Tabela 36 Powody przyznania pomocy rodzinie w powiecie kętrzyńskim w latach 2014-2018	84
Tabela 37 Piecza zastępcza w powiecie kętrzyńskim (2019 rok)	85
Tabela 38 Analiza SWOT	88
Tabela 39 Struktura przestępczości w Powiecie Kętrzyńskim na tle województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2014 i 2019	93
Tabela 40 Analiza SWOT	96
Tabela 41 Najważniejsze przyczyny zgonów w Powiecie Kętrzyńskim w latach 2014 i 2018 na tle województwa warmińsko-mazurskiego	97
Tabela 42 Zgony w latach 2014 i 2018 w Powiecie Kętrzyńskim ze względu na najczęstsze jednostki chorobowe	98
Tabela 43 Analiza SWOT	100
Tabela 44 Biblioteka Publiczna w powiecie kętrzyńskim	102
Tabela 45 Instytucje kultury, grupy artystyczne i koła (kluby) w powiecie kętrzyńskim w 2019 r.	104
Tabela 46 Analiza SWOT	104
Tabela 47 Kluby sportowe, ich członkowie oraz ćwiczący w Powiecie Kętrzyńskim w 2018...	107
Tabela 48 Struktura obiektów noclegowych w Powiecie Kętrzyńskim w 2019 r.	111
Tabela 49 Liczba turystów w obiektach noclegowych w latach 2014-2019.....	112
Tabela 50 Liczba udzielonych noclegów w latach 2014-2019	112
Tabela 51 Liczba turystów zagranicznych w obiektach noclegowych w latach 2014-2019.....	112

Tabela 52 Liczba noclegów udzielonych turystom zagranicznym w latach 2014-2019	112
Tabela 53 Wskaźnik wykorzystania miejsc noclegowych (w %) w latach 2014-2019	113
Tabela 54 Analiza SWOT	113
Tabela 55 Miejsce Powiatu Kętrzyńskiego w poszczególnych rankingach	117
Tabela 56 Analiza SWOT	117
Tabela 57 Analiza SWOT	123
Tabela 58 Analiza SWOT	125
Tabela 59 Organizacje społeczne w Powiecie Kętrzyńskim	126
Tabela 60 Analiza SWOT	127
Tabela 61 Dochody ogółem Powiatu Kętrzyńskiego w latach 2014 i 2019	129
Tabela 62 Dochody ogółem i dochody własne Powiatu Kętrzyńskiego na 1 mieszkańca w latach 2014 i 2019 na tle porównywanych jednostek	129
Tabela 63 Dochody Powiatu Kętrzyńskiego z tytułu udziałów w podatkach PIT i CIT na 1 mieszkańca w latach 2014 i 2019 na tle porównywanych jednostek	130
Tabela 64 Udział wydatków majątkowych w globalnych wydatkach ogółem Powiatu Kętrzyńskiego w latach 2014-2019 na tle porównywanych jednostek	130
Tabela 65 Struktura dochodów Powiatu Kętrzyńskiego w 2019 r. w procentach na tle porównywanych jednostek	131
Tabela 66 Struktura wydatków Powiatu Kętrzyńskiego w 2019 r. w procentach na tle porównywanych jednostek	132
Tabela 67 Prognozowane dochody Powiatu Kętrzyńskiego w latach 2021-2027 w mln zł	132
Tabela 68 Prognozowane wydatki oraz wynik budżetu Powiatu Kętrzyńskiego w latach 2021-2027 w mln zł	133
Tabela 69 Analiza SWOT	133
Tabela 70 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.1/Działanie 1.1.1	142
Tabela 71 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.1/Działanie 1.1.2	144
Tabela 72 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.1/Działanie 1.1.3	145
Tabela 73 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.1/Działanie 1.1.4	146
Tabela 74 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.1/Działanie 1.1.6	147
Tabela 75 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.2/Działanie 1.2.1	148
Tabela 76 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.2/Działanie 1.2.2	149
Tabela 77 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.3/Działanie 1.3.1	151
Tabela 78 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.3/Działanie 1.3.2	152

Tabela 79 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.4/Działanie 1.4.1.....	154
Tabela 80 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.4/Działanie 1.4.2.....	155
Tabela 81 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.1/Działanie 2.1.1.....	156
Tabela 82 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.1/Działanie 2.1.2.....	157
Tabela 83 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.1/Działanie 2.1.3.....	158
Tabela 84 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.2/Działanie 2.2.1.....	159
Tabela 85 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.2/Działanie 2.2.2.....	161
Tabela 86 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.2/Działanie 2.2.3.....	163
Tabela 87 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.3/Działanie 2.3.1.....	164
Tabela 88 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.3/Działanie 2.3.2.....	165
Tabela 89 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.4/Działanie 2.4.1.....	166
Tabela 90 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.4/Działanie 2.4.2.....	167
Tabela 91 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.5/Działanie 2.5.1.....	168
Tabela 92 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.5/Działanie 2.5.2.....	169
Tabela 93 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.5/Działanie 2.5.3.....	170
Tabela 94 Cel strategiczny 3/Cel operacyjny 3.1/Działanie 3.1.1.....	171
Tabela 95 Cel strategiczny 3/Cel operacyjny 3.1/Działanie 3.1.2.....	172
Tabela 96 Cel strategiczny 3/Cel operacyjny 3.1/Działanie 3.1.3.....	173
Tabela 97 Cel strategiczny 3/Cel operacyjny 3.1/Działanie 3.1.4.....	174
Tabela 98 Cel strategiczny 3/Cel operacyjny 3.1/Działanie 3.1.5.....	175
Tabela 99 Cel strategiczny 3/Cel operacyjny 3.2/Działanie 3.2.1.....	176
Tabela 100 Cel strategiczny 3/Cel operacyjny 3.2/Działanie 3.2.2	178
Tabela 101 Cel strategiczny 3/Cel operacyjny 3.3/Działanie 3.3.1	179
Tabela 102 Cel strategiczny 4/Cel operacyjny 4.1/Działanie 4.1.1	180
Tabela 103 Cel strategiczny 4/Cel operacyjny 4.1/Działanie 4.1.2	182
Tabela 104 Cel strategiczny 4/Cel operacyjny 4.1/Działanie 4.1.3	183
Tabela 105 Cel strategiczny 4/Cel operacyjny 4.2/Działanie 4.2.1	185
Tabela 106 Cel strategiczny 4/Cel operacyjny 4.2/Działanie 4.2.2	187
Tabela 107 Cel strategiczny 5/Cel operacyjny 5.1/Działanie 5.1.1	189
Tabela 108 Cel strategiczny 5/Cel operacyjny 5.2/Działanie 5.2.1	191
Tabela 109 Cel strategiczny 5/Cel operacyjny 5.3/Działanie 5.3.1	192

Wykres 1 Struktura ludności wg płci i wieku w Powiecie Kętrzyńskim w 2019 r.	18
Wykres 2 Struktury wieku ludności według ekonomicznych grup wieku w Powiecie Kętrzyńskim w 2014 r. i 2019 r. (źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS)	19
Wykres 3 Liczba osób pracujących w Powiecie Kętrzyńskim w latach 2014-2018	66
Wykres 4 Stopa bezrobocia w Powiecie Kętrzyńskim na tle województwa warmińsko-mazurskiego.....	67
Wykres 5 Udział osób bezrobotnych według grup wieku w latach 2014-2019 w Powiecie Kętrzyńskim	69
Wykres 6 Osoby bezrobotne według wykształcenia w latach 2014-2019	69
Wykres 7 Zmiany liczby dzieci i młodzieży według funkcjonalnych grup wieku w Powiecie Kętrzyńskim w latach 2014-2019.....	74
Wykres 8 Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem Powiatu Kętrzyńskiego w latach 2014-2019 w % Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.....	131
Ryc. 1 Powiat kętrzyński na mapie województwa warmińsko-mazurskiego	11
Ryc. 2 Mapa Powiatu Kętrzyńskiego.....	12
Ryc. 3 Powiat kętrzyński – gminy.....	13
Ryc. 4 Rozmieszczenie zabytkowych obiektów sakralnych na terenie powiatu kętrzyńskiego .	44
Ryc. 5 Sieć dróg w Powiecie Kętrzyńskim	52
Ryc. 6 Sieć dróg (w tym powiatowych) w Kętrzynie	53
Ryc. 7 Sieć dróg (w tym powiatowych) w miejscowości Korsze.....	54
Ryc. 8 Sieć dróg (w tym powiatowych) w miejscowości Reszel	54
Ryc. 9 Graficzne zobrazowanie potoków pojazdów w Powiecie Kętrzyńskim	57